

FRØYA KOMMUNE

FORMANNSKAPET		Saksliste
Møtested: Kommunestyresalen	Møtedato: 08.10.2019	Kl. 09:00

Møteinnkalling

Medlemmene innkalles herved til overnevnte møte. Forfall må straks meldes til informasjonen, Tlf 72 46 32 00 eller til postmottak@froya.kommune.no
Varamedlemmer møter etter nærmere beskjed.

Ringerunde til næringslivet ang. Tv- aksjon 2019 til Care

Sakliste:

Saksnr.	Arkivsaksnr. Innhold
149/19	19/2318 GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 17.09.19
150/19	19/2319 REFERATSAKER
151/19	19/2251 ELDRE/BRUKERRÅD - MANDAT/REGLEMENT FOR RÅDET
152/19	17/2531 FERGE AURE-HITRA - SØKNAD OM ØKONOMISK BIDRAG FRA EIERKOMMUNENE I MINOFAS AS
153/19	19/2211 KOMMUNALT NÆRINGSFOND 2019 SØKNAD BROHODEKONFERANSEN HØST
154/19	19/2221 GNR 29 BNR 107 SALG AV TOMT - NESSET
155/19	19/2288 EGENKAPITALTILSKUDD 2019
156/19	19/2289 INNDEKKING AV PREMIEAVVIKET FOR 2018
157/19	19/2303 TERTIALRAPPORT 2. TERTIAL 2019
158/19	19/2305 TERTIALRAPPORT 2. TERTIAL 2019 - KULTUR OG IDRETT
159/19	19/2326 GRENDALAGSFOND
160/19	19/2320

ORDFØRERS ORIENTERING

161/19 19/2321

RÅDMANNS ORIENTERING

162/19 19/2349

Unntatt offentlighet

LØNNSJUSTERING RÅDMANN OG ASS RÅDMANN

163/19 19/2351

Unntatt offentlighet

**UTBETALLING AV IKKE ORDINÆR FERIE TIL RÅDMANN SVANHILD
MOSEBAKKEN**

Sistranda, 03.10.19

Berit Flåmo
Ordfører

Siv-Tove Skarshaug
Sekretær

Saksdokumentene er lagt ut til offentlig ettersyn på følgende sted:

www.froya.kommune.no.

FRØYA KOMMUNE

Formannskapet		Møtebok
Møtedato:	Arkivsaksnr:	Sak nr:
08.10.2019	19/2318	149/19
Saksbehandler:	Arkivkode:	Gradering:
Siv-Tove Skarshaug	033	

Saken skal behandles i følgende utvalg:		
149/19	Formannskapet	08.10.2019

GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 17.09.19

Forslag til vedtak:

Protokoll fra møte 17.09.19 godkjennes som framlagt.

Vedlegg:

Protokoll fra møte 17.09.19

FRØYA KOMMUNE

Formannskapet		Møtebok
Møtedato:	Arkivsaksnr:	Sak nr:
08.10.2019	19/2319	150/19
Saksbehandler:	Arkivkode:	Gradering:
Siv-Tove Skarshaug	033	

Saken skal behandles i følgende utvalg:		
150/19	Formannskapet	08.10.2019

REFERATSAKER

Forslag til vedtak:

Referatet tas til orientering.

Vedlegg:

Protokoll - Kontrollutvalgets møte 18.09.2019

FRØYA KOMMUNE

Formannskapet		Møtebok
Møtedato:	Arkivsaksnr:	Sak nr:
08.10.2019	19/2251	151/19
Saksbehandler:	Arkivkode:	Gradering:
Veronica Furuvik	033	

Saken skal behandles i følgende utvalg:		
151/19	Formannskapet	08.10.2019
/	Kommunestyret	

ELDRE/BRUKERRÅD - MANDAT/REGLEMENT FOR RÅDET

Forslag til vedtak:

1. Eldreråd og Brukerråd slås sammen til ett utvalg og benevnes som Frøya Eldre- og Brukerråd. (FEB)
2. Rådet blir bestående av 7 medlemmer, 3 medlemmer fra eldres representanter og 3 medlemmer fra bruker representanter.
3. Kommunestyret velger leder og nestleder.
4. Leder blir kommunens eldre- og brukerombud. Ombudets stillingsprosent er 10%.
5. Rådet konstituerer seg selv utover dette.
6. Forslag til reglement for Eldre- og Brukerråd vedtas som vedlagt.

Vedlegg:

K-sak 93/19

K-sak 175/18

Forslag til «Reglement for Eldre/Brukerråd»

Høringsnotat «Lov om Eldreombudet»

Saksopplysninger:

§ 5-12. Eldreråd, råd for personer med funksjonsnedsettelse og ungdomsråd eller annet medvirkningsorgan for ungdom.

Stortinget vedtok i 2018 en bestemmelse i ny kommunelov om at alle kommuner og fylkeskommuner plikter å opprette råd for eldre, for personer med funksjonsnedsettelse og for ungdom. Forskrift om kommunale og fylkeskommunale råd for eldre, personer med funksjonsnedsettelse og ungdom (forskrift om medvirkningsordninger) trer i kraft fra og med det konstituerende møte i det enkelte kommunestyre og fylkestinget ved oppstart av valgperioden 2019-2023.

Bakgrunn for saken:

I K-sak 175/18 (18/3352) ble følgende vedtatt:

- Kommunestyret nedsetter en arbeidsgruppe som et adhoc-utvalg for gjennomgang av den politiske organiseringen med sikte på å gjøre det mer engasjerende å være folkevalgt i Frøya kommune.
- Arbeidsgruppens oppgave/mandat er gjennomgang av dagens folkevalgte organisering inkludert oppgave-, rolle- og myndighetsdelingen internt mellom de folkevalgte organene samt mellom

folkevalgte og administrasjon. Herunder bør arbeidsgruppen vurdere alternative former for organisering av kommunestyrets arbeid med underliggende organer.

- Arbeidsgruppen legger til rette for at partiene kan gis mulighet for interne drøftinger mellom møtene i arbeidsgruppen.
- Arbeidsgruppen legger fram sitt forslag for formannskapet innen påske 2019, slik at kommunestyret kan treffe endelig vedtak før sommeren 2019.
- Arbeidsgruppen settes sammen av alle gruppelederne i kommunestyret med ordfører som leder. Rådmannen tiltrer gruppen med forslagsrett.

I kommunestyre møte 29.08.19, K-sak 93/19 pk. 2 ble det vedtatt at eldreråd og brukerråd slås sammen til ett utvalg og der leder av dette utvalget også blir kommunens brukerombud.

Lov om kommunale og fylkeskommunale eldrelov(eldrerådslova)

§ 4 a. (Skipping av felles råd med menneske med nedsett funksjonsevne)

Kommunane kan vedta å opprette felles råd for eldre og menneske med nedsett funksjonsevne.

Kommunestyra vedtek mandatet for og samansetjinga av råda. Ved val av representantar for eldre og menneske med nedsett funksjonsevne skal organisasjonane deira ha rett til å kome med framlegg.

Leiaren og nestleiaren for rådet blir oppnemnde av kommunestyret. Elles gjeld reglane i denne lova og lov 17. juni 2005 nr. 58 om råd eller anna representasjonsordning i kommunar og fylkeskommunar for menneske med nedsett funksjonsevne m.m. så langt dei høver.

Hva skal et slikt råd ivareta?

Rådet skal sørge for at mennesker med nedsatt funksjonsevne blir sikret en åpen, bred og tilgjengelig medvirkning i arbeidet med saker som er særlig viktige for mennesker med nedsatt funksjonsevne. Dette gjelder bla. adkomst, arbeid mot diskriminering på grunnlag av nedsatt funksjonsevne og tjenester for mennesker med nedsatt funksjonsevne. Rådet skal også se til alle saker som gjelder levekårene for eldre.

Ombudsrollen:

Vedtak gjort i K-sak 93/19 pk. 2 fastsetter at leder for eldre og brukerråd blir kommunens brukerombud.

Bakgrunn for saken:

Dette fordi det er svært vanskelig å rekruttere brukerombud, (liten stillingsprosent, 10% pr i dag) og en tro på at rollen vil utøves bedre om dette kan knyttes sammen med ledervervet for eldre/brukerrådet.

Etter at høring om Lov om Eldreombud ble lagt fram viser det seg å være mer hensiktsmessig å bruke leder av Eldre- og Brukerråd som Eldre- og brukerombud.

Høringen går ut på at departementet ønsker å opprette en ombudsordning for eldre.

(Se høringsnotat Lov om Eldreombudet 06.09.19 fra Helse- og omsorgsdepartementet.)

Ombudets oppgaver:

Tidligere har brukerombudets oppgavert bestått av å gi råd og veiledning til mottakere og pårørende av helse, omsorg og oppvekst tjenester. Da det blir mest hensiktsmessig å slå sammen brukerombud og eldreombud vil oppgavene bestå av å gi råd, veiledning til mottakere og pårørende av helse, omsorg og oppvekst-tjenester, samt engasjere seg i og arbeide med alle temaer som berører eldre/brukerinteresser på alle samfunnsområder.

Ombudets oppgave vil være å arbeide på systemnivå og fremme eldres/brukerinteresser overfor både offentlige og private aktører. Ved å arbeide på systemnivå vil ombudet kunne bidra til at eldre/brukerinteressene ivaretas i det helhetlige bilde på tvers av samfunnsområder. Ombudet bør ikke ha myndighet til å avgjøre enkeltsaker, men kunne uttale seg og gi veiledning i den grad det er hensiktsmessig i arbeidet med å fremme eldre/brukerinteresser.

Vurdering:

Forslag på navn til rådet:

1. Eldreråd og Brukerråd slås sammen, og benevnes som Brukerråd.
2. Eldreråd og Brukerråd slås sammen, og benevnes som Eldre- og brukerråd.

Dagens Eldreråd og Brukerråd inneholder felles oppgaver og interesser, men har forskjellig målgruppe. Eldreråd har fokus på eldres rettigheter og levekår, og Brukerråd har fokus på personer med funksjonsnedsettelse. Ved å benevne fremtidige råd som Brukerråd, kan de eldres interesser og rettigheter bli utelatt. Rådmannen vurderer det da mest hensiktsmessig å benevne rådet som Eldre- og Brukerråd.

Eldre- og brukerråd oppnevnes i henhold til Lov om kommunale og fylkeskommunale eldreråd av 08.11.91 og i henhold til Lov om råd eller annen representasjonsordning i kommuner og fylkeskommuner for mennesker med nedsatt funksjonsevne m.m. av 17.06.05. Rådmannen anbefaler at rådet blir bestående av 7 medlemmer som oppnevnes av kommunestyret. 3 medlemmer fra dagens Eldreråd, 3 medlemmer fra dagens Brukerråd og 1 leder som får ombudsoppgaven. Bakgrunnen for dette er at det skal være balanse mellom de to tidligere råds interesser.

Ombudsrollen:

Etter at høring om Lov om Eldreombud ble lagt fram viser det seg å være mer hensiktsmessig å bruke leder av eldre og brukerråd som eldre- og brukerombud.

Høringen går ut på at departementet ønsker å opprette en ombudsordning for eldre.

(Se høringsnotat Lov om Eldreombudet 06.09.19 fra Helse- og omsorgsdepartementet.)

Ombudets oppgaver:

Tidligere har brukerombudets oppgavert bestått av å gi råd og veiledning til mottakere og pårørende av helse, omsorg og oppvekst tjenester. Da det blir mest hensiktsmessig å slå sammen brukerombud og eldreombud vil oppgavene bestå av å gi råd, veiledning til mottakere og pårørende av helse, omsorg og oppvekst tjenester, samt engasjere seg i og arbeide med alle temaer som berører eldre/brukerinteresser på alle samfunnsområder.

Eldreombud og Brukerombud inneholder felles oppgaver og interesser, men har forskjellig målgruppe. Eldreombud har fokus på eldres rettigheter og levekår, og Brukerombud har fokus på personer med funksjonsnedsettelse. Rådmannen vurderer det da mest hensiktsmessig å opprette et Eldre- og Brukerombud for å ivareta eldre/brukerinteresser.

Rådmann det må vurderes å øke opp ressursen til ombudsrollen, sett mot pågående budsjettprosess.

Rådmannen vurderer da følgende forslag til vedtak:

1. Eldreråd og Brukerråd slås sammen til ett utvalg og benevnes som Frøya Eldre- og Brukerråd. (FEB)

2. Rådet blir bestående av 7 medlemmer, 3 medlemmer fra eldres representanter og 3 medlemmer fra bruker representanter.
3. Kommunestyret velger leder.
4. Leder blir kommunens eldre- og brukerombud. Ombudets stillingsprosent er pr dato 10%.
5. Rådet konstituerer seg selv utover dette.
6. Forslag til reglement for Eldre- og Brukerråd vedtas som vedlagt.

FRØYA KOMMUNE

Formannskapet		Møtebok
Møtedato:	Arkivsaksnr:	Sak nr:
08.10.2019	17/2531	152/19
Saksbehandler:	Arkivkode:	Gradering:
Nils Jørgen Karlsen	223	

Saken skal behandles i følgende utvalg:		
171/17	Formannskapet	17.10.2017
152/19	Formannskapet	08.10.2019
/	Kommunestyret	

FERGE AURE-HITRA - SØKNAD OM ØKONOMISK BIDRAG FRA EIERKOMMUNENE I MINOFAS AS

Forslag til vedtak:

- Kommunestyret er positive til at nytt ferjesamband mellom Kjørsvikbugen og Laksåvika etableres
- Kommunestyret gir oppdrag til rådmannen å følge utviklingen i prosjektet, spesielt rundt finansiering
- Finansiering av Minofas tas inn i budsjettforhandlingene i Frøya kommune, høsten 2019.

Behandling/vedtak i Formannskapet den 17.10.2017 sak 171/17

Vedtak:

1. Frøya kommune bevilger kr. 50.000 til ferjeselskapet Minofas AS – under forutsetning av at de andre eierkommunene bidrar med samme beløp.
2. Bevilgningen dekkes gjennom bruk av reserverte tilleggsbevilgninger, konto 14.901.1100.325. Ny saldo: 2.000,-.

Enstemmig.

Vedlegg:

Anmodning om økonomisk bidrag til realisering av ferge Aure - Hitra

Saksopplysninger:

Midt-Norsk Fergeallianse (Minofas – etablert i 2009) eies av kommunene Aure, Smøla, Kristiansund, Hitra, Frøya og Hemne kommuner og Kristiansund og Nordmøre Havn IKS. Selskapet har som formål å få etablert fergesamband mellom Kjørsvikbugen Aure og Laksåvika på Hitra. Dette vil bli et fylkeskommunalt fergesamband, og det vil binde sammen kysten gjennom å koble sammen FV 680 i Møre og Romsdal og FV 713 i Trøndelag.

Eierkommunene i Minofas har lagt ned et betydelig arbeid for at fergesambandet skal bli en realitet. Økonomisk har Frøya kommune tidligere bevilget penger til drift av Minofas:

2012: 100.000 171/17 (12/326)
2017: 50.000 202/12 (17/2531)

Gjennom tidligere vurderinger er rådmannen kjent med at Frøya kommune i sin tid ikke gikk hardt ut mot at ferjeforbindelsen Forsnes-Smøla-Kristiansund ble lagt ned, nettopp med begrunnelse at ferjeforbindelse Laksåvika-Kjørsvikbugen ville bli en realitet.

Det er tilnærmet blitt regelen at berørte kommuner forventes å delta finansielt for å styrke muligheten for at ønskede fylkeskommunale eller statlige samferdselsprosjekter skal bli realisert. Dette gjelder også for ferge Aure-Hitra.

Arbeidet som har blitt lagt ned førte til at kommunaldepartementet uttalte seg i 2018. Hovedpunktene i dette kunne oppsummeres slik:

- Ferge Aure-Hitra kan innlemmes i det fylkeskommunale inntektssystemet fra 3. driftsår
- Dette tilsvarer ca. 20 mill. kr årlig fra staten til fylkeskommunen til nytt samband Aure-Hitra, etter den finansieringsordningen som gjelder for andre fylkeskommunale fergesamband i dag
- Regionen må finne en løsning på finansiering av 2 års drift av fergesambandet først, før det kan innlemmes i inntektssystemet
- Det er grunn til å tro at det årlige tilskuddsbehovet for drift av et fergesamband som Aure-Hitra, vil ligge på mellom 15-20 mill. pr. år, bl.a. avhengig av hvilken energiløsning som velges

Med bakgrunn i svaret fra kommunaldepartementet, fattet Samferdselsutvalget i Møre og Romsdal (14.03.18) og Transportutvalget i Trøndelag (14.11.18) positive vedtak med støtte til det videre arbeidet med ferjeforbindelsen.

I Samferdselsutvalgets Møre og Romsdal sitt møte 12.06.19, i sak 44/19 ble følgende vedtak fattet:

1. Samferdselsutvalet ber om at ferjekai og tilkomstveg i Kjørsvikbugen blir satt opp på den uprioriterte lista ved neste rullering av investeringsprogram for fylkesvegar
2. Samferdselsutvalet ber om at Trøndelag fylkeskommune fattar tilsvarende vedtak
3. Nye utrekningar av driftskostnader og inntekter, og vurdering av seglingsleia, skal gjennomførast før ytterligare planlegging av infrastrukturtiltak på land blir gjennomført. Vidare planlegging skal først skje når prosjektet er finansiert i økonomiplana
4. Samferdselsutvalet ber administrasjonen vere orientert om, og delta aktivt i arbeidet med innovasjon og utvikling av nye løysningar for vegelementa. Jamfør T-25/17
5. Når prosjektet nærmar seg realisering, skal fylkeskommunane, kommunane og andre interessenter gå i dialog om finansiering

I Fylkesutvalget Trøndelag sitt møte 18.06.19, i sak 183/19 ble følgende vedtak fattet:

1. Ett nytt ferjesamband mellom Kjørsvikbugen i Aure kommune og Laksåvika i Hitra kommune vil kunne utvide og styrke bo- og arbeidsmarkedsregionen i grenseområdet mellom Trøndelag og Møre og Romsdal
2. Fylkesutvalget viser til positive vedtak fra flere kommuner på Nordmøre og Møre og Romsdal fylkeskommune for å oppnå realisering av denne nye ferjeforbindelsen
3. Fylkesutvalget viser også til arbeidet med delstrategi sjø. Arbeidet med realisering av ny teknologi og nye eier- og driftsformer må også ses på i dette arbeidet
4. Fylkesutvalget ber om at arbeidet med prosjektet fortsetter. Nye utredninger av driftskostnader og inntekter, og vurdering av seilingsled skal gjennomføres. Utredninger og planlegging av infrastrukturtiltak på land må også gjennomføres i dialog med kommuner og Møre og Romsdal fylkeskommune
5. Fylkesrådmannen bes fortsette dialogen med Møre og Romsdal fylkeskommune og kommunene for finansiering av det videre arbeidet

Det nedlagte arbeidet har fått gjennomslag for at fergeforbindelsen kan bli en realitet. Nye økonomiske analyser anslår at behovet er ca 46 millioner for de to første driftsårene før sambandet kommer inn under inntektssystemet fra 3. år. Det er i den forbindelse det ønskes bidrag fra Frøya kommune. Hitra og Aure har gått inn med 5.000.000 hver til prosjektet, Hemne med 4 millioner.

Vurdering:

Frøya kommune har som eierkommune i Minofas tidligere gått inn med midler til gjennomføring av prosjekteringen. Det er nå snakk om igangsetting og midlene det bes om er av en annen størrelsesorden enn tidligere. Av de 46 millioner som kreves har Aure og Hitra vedtatt å bidra med 5 millioner hver, og Hemne med 4 millioner. Resterende finansiering er uklar på nåværende tidspunkt, men at det dreier seg om investeringer i millionklassen for Frøya kommune er realistisk. Rådmannen mener at en fergeforbindelse mellom Aure og Hitra vil ha positive ringvirkninger for Frøyas befolkning og næringsliv.

At det forventes at eierkommunene bidrar må uansett ses opp i mot den lokale kommuneøkonomien. Frøya kommune har mange store og kostnadskrevende prosjekter pågående og under planlegging. Rådmannen mener derfor at Minofas må tas inn i budsjettdiskusjonen høsten 2019, og evt. bevilging må legges i økonomiplanen.

De vedtak som er fattet i begge fylkeskommunene, at dialog om finansiering skal skje når konkret informasjon om bl a ny teknologi, eier- og driftsform, investerings- og driftsbudsjett, støttes av rådmannen.

Rådmannen tilrår derfor at:

- Kommunestyret er positive til at nytt ferjesamband mellom Kjørsvikbugen og Laksåvika etableres
- Kommunestyret gir oppdrag til rådmannen å følge utviklingen i prosjektet, spesielt rundt finansiering
- Finansiering av Minofas tas inn i budsjettforhandlingene høsten 2019

Rådmann vil legge søknad om dekning til minofas som et tiltak i budsjettprosessen 2019/ økonomiplanperioden

FRØYA KOMMUNE

Formannskapet		Møtebok
Møtedato:	Arkivsaksnr:	Sak nr:
08.10.2019	19/2211	153/19
Saksbehandler:	Arkivkode:	Gradering:
Nils Jørgen Karlsen	223	

Saken skal behandles i følgende utvalg:		
153/19	Formannskapet	08.10.2019

KOMMUNALT NÆRINGSFOND 2019 SØKNAD BROHODEKONFERANSEN HØST

Forslag til vedtak:

- Frøya kommune støtter Brohodekonferansen 2019 med 75.000 kr
- Tilskuddet finansieres over kommunalt næringsfond

Vedlegg:

Søknad fra Brohodekonferansen høst-19

Saksopplysninger:

Onsdag 30. og torsdag 31. oktober arrangeres stor konferanse i Frøya kultur- og kompetansesenter. Brohodekonferansen og Havbrukskonferansen slås sammen, noe som resulterer i meget innholdsrike dager.

Mandag før konferansen er det BLÅ innovasjonscamp på Guri Kunna, denne er finansiert av næringsliv og skolen selv. 40 elever fra Trondheim og Orkanger med omegn, Fillan og Sistranda skal jobbe med havbruksrelaterte spørsmål.

Tirsdag før konferansen skal studenter fra NTNU og NMBU ha ekskursjoner og bedriftsbesøk på land og sjø, i tillegg til å jobbe med tema som skal opp på selve konferansen.

Dette blir noen meget gode dager for koblingen mellom vitenskap, utdanning, politikk, entreprenørskap og næring. Guri Kunna er samarbeidspartner i Brohodet og elevene ved skolen tilbys å delta på konferansen alt etter hvilke tema som passer til hvilke programområder og fag.

Tema for konferansedagene:

Norsk oppdrettsnæring – fortsatt vekst eller stagnasjon?

Vi vil reise spørsmålet om veksten skal skje langs norskekysten eller på land i Asia og USA. Og hvis svaret er norskekysten, hva må da til for at en slik vekst skal skje?

Regionen vår har en betydelig posisjon innen havbruk og det ønsker vi å ta vare på og utvikle videre for å kunne bidra betydelig med matproduksjon og næringsutvikling også i fremtiden. Havbruksnæringa og avledet virksomhet til havbruksnæringa her på Frøya og Hitra skaper store verdier. Det gjør at regionen vår vokser. Folk har gode jobber og sikker inntekt, vi har tilflytting og øker i antall innbyggere. Vi har

gründere og et næringsliv som bidrar stort til kultur og idrett. Vi opplever «knoppskyting», nyetableringer og en bra underskog av skapervilje. Dette ønsker vi å ta vare på og utvikle videre. Vi er så heldige at vi har ei hovednæring som har et grunnlag for en enorm vekst videre. Men vi ser også at oppdrettsnæringen i Norge møter motstand fra ulikt hold.

Av inviterte (og noen bekreftede) innledere og tema for foredrag kan vi nevne; Linda Hofstad Helleland, Ingrid Schjølberg, Alexandra Bech Gjørvi, Geir Ove Ystmark, Trond Giske, Trygve Slagsvold Vedum, Ragnar Tveterås, Tonje Osmundsen, Bjørn Egil Sørensen, Dong (China Ocean University), Bård Skjeldstad, Arnfinn Aunsmo, Arvid K Hammernes, Runar Sivertsen, leverandørindustrien til havbruk, Norlaks (havbasert oppdrett), lukket oppdrettssystem, landbasert oppdrett Spania. Konferansier er Bjarne Håkon Hansen.

Videre om tema for konferansen «Norsk oppdrettsnæring i 2030 – fortsatt vekst eller stagnasjon?»

Framtiden kan involvere store endringer i utsiktene for oppdrett av laks og andre arter for den norske havbruksnæringen. Ny teknologi for både landbasert og offshore storskala produksjon av laks og ny forvaltning vekker store visjoner hos noen, mens andre ser med mer bekymring på at vi kan miste våre fordeler med gode naturgitte fortrinn for havbruk. Ny oppdrettsteknologi og en utvikling mot Industri 4.0 teknologi i havbruk, økt skala i produksjonen og et stadig økende krav om bærekraft krever betydelig innovasjon i både forvaltning og politikkutvikling for at næringen skal ha gode utviklingsmuligheter de neste ti-årene.

Behov for nye arealer, en økende bruk av transgene fôrressurser, sikring av fiskevelferd og god helseforvaltning offshore og i lukkede systemer, omdømme til næringen og en økende miljøpåvirkning er blant de sentrale utfordringene og usikkerhetsmomentene, sammen med den politiske støtten, som oppdrettsnæringen vil få.

Plan for dagene:

Tirsdag 29.oktober

- 40 studenter og noen veiledere
- Bedriftsbesøk på land og sjø
- Hackathon – start

Onsdag 30.oktober

- Velkommen til Brohodekonferansen høst 2019 - Bolk 1 og 2: Politiske føringer og forvaltning
- Foredrag
- Lansering av film produsert under BLÅ innovasjonscamp (campen foregår mandag 28.10.)
- Diskusjoner
- Hackathon – videreføring
- Konferansebankett

Torsdag 31.oktober

- Konferansen fortsetter – Bolk 3: Erfaringer fra næringsliv, rammebetingelser og FoU
- Foredrag
- Diskusjoner
- Hackathon – finale og presentasjoner

Konferansens varighet er 10.30 – 16.30.

Økonomi

Konferansen inkl. studentdag i forkant er et stort arrangement med betydelig kostnader. Nedenfor er budsjett for alle tre dagene samlet.

Kostnader:	Leverandør:	
Sal og teknisk utstyr	Frøya kultur- og kompetansesenter	18 000
Lunsj, middag, småservering	Hotell Frøya	178 100
Transport, opphold, aktiviteter - studentene	Boreal/Kystmuseet/Dolmsundet Hotell	85 600
Overnatting/transport - foredragsholdere	Hotell Frøya	90 800
Honorar - konferansier	Bjarne Håkon Hansen	40 000
Koordinering og gjennomføring	Blått Kompetansesenter	100 000
	SUM	512 500

Finansiering:

Deltakeravgift			50 000
NTNU			100 000
Guri Kunna			100 000
Næringsliv			117 500
Frøya kommune			75 000
Trøndelag fylkeskommune			75 000
		SUM	512 500

Vurdering:

Brohodekonferansen har vært et årlig arrangement på Frøya. Blått kompetansesenter AS, i samarbeid med bl a NTNU, Sintef og Guri Kunna videregående skole har skapt gode møteplasser, der det offentlige, næringsliv og studenter/ elever kan møtes. Tematikk har alltid vært fremtidsrettet. Rådmannen mener at dette er et positivt arrangement, som bør støttes. At Brohodekonferansen og Havbrukskonferansen slås sammen, anser rådmannen som positivt.

Rådmannen tilrår derfor at:

- Frøya kommune støtter Brohodekonferansen 2019 med 75.000 kr
- Tilskuddet finansieres over kommunalt næringsfond

FRØYA KOMMUNE

Formannskapet		Møtebok
Møtedato:	Arkivsaksnr:	Sak nr:
08.10.2019	19/2221	154/19
Saksbehandler:	Arkivkode:	Gradering:
Nils Jørgen Karlsen	GNR 29/107	

Saken skal behandles i følgende utvalg:		
154/19	Formannskapet	08.10.2019

GNR 29 BNR 107 SALG AV TOMT - NESSET

Forslag til vedtak:

Tomt nr 15, bnr 29 bnr 107, i Nesset boligfelt selges til Petter Vatn og Heidi Hevnskjel.

Kostnad framkommer som følger:

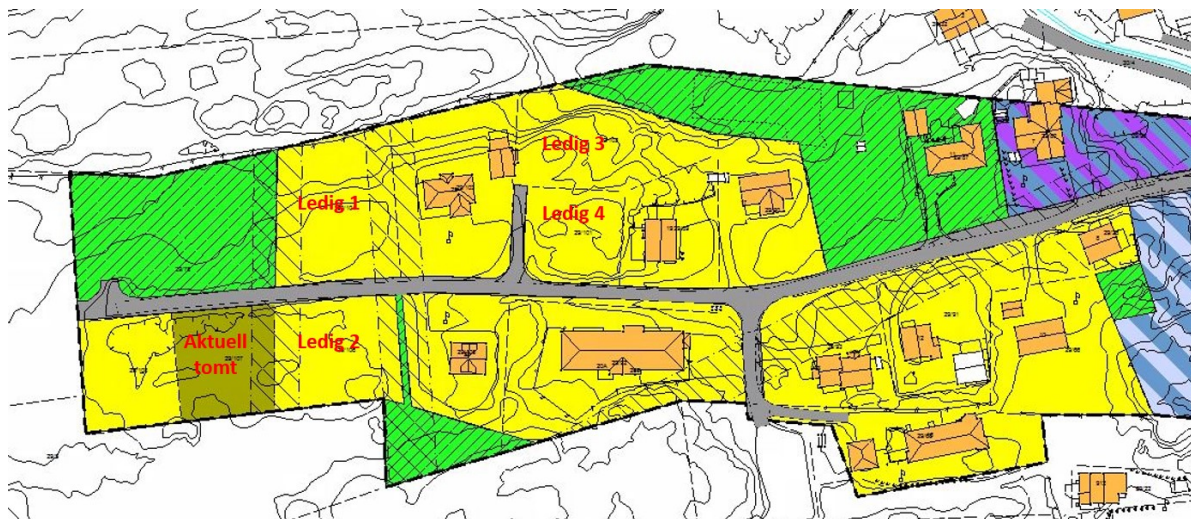
Råtomt 1037 kvm a 9 kr	10 752
Anleggskostnader	51 840
Oppmålingsgebyr	7 412
Gebyr tinglysing av skjøte	525
Dokumentavgift 2,5% av 1 og 2	1 565
	72 093

Kostnaden er prisjustert ihht KPI (15,2%).

Saksopplysninger:

Petter Vatn og Heidi Hevnskjel søker om å få kjøpe tomt nr. 15 - gnr 29/ bnr 107 – i Nesset boligfelt.

Nesset boligfelt er av eldre dato men ble utvidet i 1999. Det er 5 ledige tomter, 4 ledige etter dette salget. Tomtepris, som omfattet råtomt, anleggskostnader og gebyrer, ble fastsatt ved opparbeidelse av området.

Vurdering:

Det synes ikke være stor etterspørsel etter tomtene i Nettet boligfelt. Rådmannen foreslår derfor at tomtepris opprettholdes i samsvar med tidligere praksis og at pris justeres med konsumprisindeks. Rådmannen gjør oppmerksom på at tomtene i Nettet boligfelt, og andre kommunale felt, er blitt solgt med krav om tilbakeføring til kommunen dersom det ikke er satt i gang bygging innen to år etter tildelingsdato.

Forhold til overordna planverk:

Tomtesalg er i samsvar med gjeldende reguleringsplan.

Økonomiske konsekvenser:

Råtomtpris, anleggskostnader og oppmålingsgebyr – kr. 70.004 – blir inntekt til kommunen som dekning av tidligere utgifter. Beløpet går inn på prosjekt 551332 – Tomtesalg.

FRØYA KOMMUNE

Formannskapet		Møtebok
Møtedato:	Arkivsaksnr:	Sak nr:
08.10.2019	19/2288	155/19
Saksbehandler:	Arkivkode:	Gradering:
Thomas Sandvik	233	

Saken skal behandles i følgende utvalg:		
155/19	Formannskapet	08.10.2019
/	Kommunestyret	

EGENKAPITALTILSKUDD 2019

Forslag til vedtak:

Egenkapitaltilskuddet finansieres ved bruk av disposisjonsfondet

Frøya kommune skal betale sin andel av egenkapitaltilskuddet til KLP i 2019. Egenkapitaltilskuddet til KLP for 2019 er på kr 1 172 070.

Saldo på disposisjonsfondet er pr 01.09.19 kr 90 830 789.

Saksopplysninger:

KLP's egenkapital består av egenkapitaltilskudd og egenkapitalfond. Ved etablering av et kundeforhold i KLP må kunden innbetale et egenkapitaltilskudd, og kunden forplikter også til å skyte inn ytterlige egenkapitaltilskudd dersom styret krever det. Ved flytting av kundeforholdet får kunden utbetalt sin andel av egenkapitaltilskuddet. Krav på egenkapitaltilskudd for 2019 er kr 1 172 070.

Egenkapitaltilskuddet i KLP skal føres i investeringsregnskapet. Egenkapitaltilskuddet skal føres i regnskapet for kjøp av andeler og kan ikke lånefinansieres, så det må enten dekkes av ubundne investeringsfond eller ved overføringer fra driftsregnskapet. Overføringer fra driftsregnskapet er avhengig av et positivt resultatregnskap.

Egenkapitaltilskuddet i KLP foreslås finansiert fra disposisjonsfond.

Vurdering:

Frøya kommune skal fortsatt være kunde i KLP, og må dermed følge kravet om å betale inn egenkapitaltilskuddet.

FRØYA KOMMUNE

Formannskapet		Møtebok
Møtedato:	Arkivsaksnr:	Sak nr:
08.10.2019	19/2289	156/19
Saksbehandler:	Arkivkode:	Gradering:
Thomas Sandvik	223	

Saken skal behandles i følgende utvalg:		
156/19	Formannskapet	08.10.2019
/	Kommunestyret	

INNDEKKING AV PREMIEAVVIKET FOR 2018

Forslag til vedtak:

Premieavvik fra 2018 foreslås å dekke fra disposisjonsfond ved følgende budsjettmessige endringer:

D	10907.1101.171	Premieavvik KLP	Kr. 7.768.365
D	10997.1101.171	Arbeidsgiver avg. Premieavvik KLP	Kr. 396.187
K	10908.1101.171	Premieavvik SPK	Kr. 755.825
K	10998.1101.171	Arbeidsgiver avg. Premieavvik SPK	Kr. 38.547
K	19400.9000.880	Bruk av disposisjonsfond	Kr. 7.370.180

Saldo på disposisjonsfondet er pr 01.09.19 kr 90 604 795

Vedlegg:

Disposisjonsfondet pr september 2019

Saksopplysninger:

Regnskapet for 2018 er avsluttet med inntektsført netto premieavvik på kr. 7.370.180,00. Dette fremkommer ut fra følgende forhold:

D	219550001	PREMIEAVVIK - KLP	7 768 365
D	219640001	ARBG.AVG - PREMIEAVVIK KLP	396 187
K	239550002	PREMIEAVVIK - SPK	- 755 825
K	239640002	ARBG.AVG - PREMIEAVVIK SPK	- 38 547
		Netto premieavvik:	7 370 180

Vurdering:

Premieavvik er differansen mellom innbetalt pensjonspremie og netto pensjonskostnad. Dersom denne differansen er positiv, blir den inntektsført i regnskapet. Hvis negativ, blir den utgiftsført.

Premieavviket er kun en fiktiv størrelse, da det kun er en føring i regnskapet og endrer ikke oppgjøret vis-à-vis pensjonskassen (premiebetalingen). Regnskapsføringen av premieavviket påvirker kommunens resultat. For 2018 ble den negativt og derfor må inndeckes fra disposisjonsfond

FRØYA KOMMUNE

Formannskapet		Møtebok
Møtedato:	Arkivsaksnr:	Sak nr:
08.10.2019	19/2303	157/19
Saksbehandler:	Arkivkode:	Gradering:
Thomas Sandvik	210	

Saken skal behandles i følgende utvalg:		
157/19	Formannskapet	08.10.2019
/	Kommunestyret	

TERTIALRAPPORT 2. TERTIAL 2019

Forslag til vedtak:

Kommunestyret tar tertialrapporten for 2.tertial 2019 til orientering

Vedlegg:

Tertialrapport 2.tertial 2019

Avkastningsrapport

Sparetiltak høsten 2019

Saksopplysninger:

Tertialrapporten viser totalt et merforbruk på ca. 1 million kr pr 2.tertial for hele kommunen, inkludert finans.

I dette rapporters det om følgende feilkilder som gjør at resultatet ser ut slik det gjør:

1. Det er ikke bokført sykelønnsrefusjoner for juli og august. Dette skyldes sykdom hos sentrale personer i organisasjonen. (Små fagmiljø, og derfor svært sårbart ved sykdom)
 - a. Det er gjort en anslag på utestående, og det vil bli bokført i oktober ca. 1,4 millioner kr i sykelønnsrefusjon for månedene juli og august.
2. Det sentrale lønnsoppgjøret er med i resultatet, og skaper noe avvik på lønn hos virksomhetene. Det er imidlertid ikke gjennomført lokale forhandlinger, disse gjennomføres i uke 38/39. Rådmann har totalt avsatt 3 millioner kr til dette, som vil bli fordelt til virksomhetene etter at alle forhandlingene er gjennomført.

Driftsmessig for virksomhetene er resultatet pr 2. tertial da på ca. 5 millioner i merforbruk. Pga dette merforbruket iverksatte rådmann pr 01.09.19 en sparekatalog i samarbeid med alle virksomhetslederne. Målet er å hente inn mest mulig av de 5 millionene resten av driftsåret.

Tiltakene som er iverksatt ligger i vedlegg til tertialrapporten.

Virksomhetslederne rapporter månedlig i det digitale verktøyet «KF Bedre styring».

Styringsverktøyet har gode muligheter for dokumentasjon og rapporteringsmuligheter, og rådmannen vil jobbe videre med å utvikle dette verktøyet for Frøya kommune.

Prognosene på skatteinngangen for 2019 er i hht budsjett, men ligger litt under samme nivå som for samme periode i 2018. Budsjettet ligger noe høyere enn faktiske inntekter, men inntektsutjevningen tar inn forskjellen, og kommunen kommer inn ca. på budsjettet.

Finansinntektene har et positivt avvik på 7,9 millioner kr. Siden finansinntektene var svært lave i 2018, og kommunen måtte bokføre et tap i verdien av beholdningen, har markedet kommet tilbake og kommunen har et godt 1. og 2.tertial på avkastningen. Det er imidlertid «storpolitikk» som kan påvirker dette fremover, og det er flere ting i verden som kan påvirke norske og internasjonale børser og verdipapirer.

I tråd med signaler fra formannskapet har rådmann 18.september sendt regning til Trønderenergi AS på engangsutbetalingen i samsvar med kontrakten mellom Sarepta AS og Frøya kommune i forbindelse med Frøya Vindkraftpark, totalt 11,2 millioner kr inkludert renter.

Sykefraværet er ned fra 9,2% i 1.tertial til 7,3% i 2.tertial for hele kommunen. Det er korttidsfraværet som har den største endringen. Dette viser at det lønner seg å jobbe med nærværarbeid, og virksomhetene skal ha ros for godt arbeid innen dette området.

FRØYA KOMMUNE

Formannskapet		Møtebok
Møtedato:	Arkivsaksnr:	Sak nr:
08.10.2019	19/2305	158/19
Saksbehandler:	Arkivkode:	Gradering:
Thomas Sandvik	210	

Saken skal behandles i følgende utvalg:		
158/19	Formannskapet	08.10.2019

TERTIALRAPPORT 2. TERTIAL 2019 - KULTUR OG IDRETT

Forslag til vedtak:

Formannskapet tar tertialrapporten for 2.tertial 2019 for kultur og idrett til orientering

Vedlegg:

Tertialrapport 2.tertial 2019 for kultur og idrett

Saksopplysninger:

Kultur og idrett har ca. 770 000 kr i merforbruk pr 2.tertial. Hovedårsakene til dette er økt aktivitet med medfølgende økt behov for ansatte, samt at Titranspelet mistet en forestillingsdag. Frøya kulturhus har som målsetning om å redusere dette med høy aktivitet, høsten 2019. Rådmann vil gå inn å se på utkjøp av restlager av effekter som ble igjen fra Titranspelet, til bruk i øvrige virksomheter.

FRØYA KOMMUNE

Formannskapet		Møtebok
Møtedato:	Arkivsaksnr:	Sak nr:
08.10.2019	19/2326	159/19
Saksbehandler:	Arkivkode:	Gradering:
Knut Arne Strømøy	223	

Saken skal behandles i følgende utvalg:		
159/19	Formannskapet	08.10.2019

GREN DALAGSFOND

Forslag til:

- Frøya kommune lyser ut kr. 2 000 000 i et Grendalagsfond.
- Søknader må tilfredsstillende kriterier som beskrevet i saken.
- Søknader om tilskudd på mindre enn kr. 40 000 behandles administrativt og meldes som ref. sak til nytt hovedutvalg for kultur. Søknader over dette beløpet legges fram for en politisk beslutning.

Vedlegg:

Ingen

Saksopplysninger:

Kommunestyret vedtok i sitt møte 23.5.2019 å sette av kr. 2 000 000 til et grandalagsfond. Midlene hentes fra Havbruksfondet.

På Frøya har vi pr. i dag registrert 22 grendalag og velforeninger som alle gjør en formidabel innsats for sine lokalsamfunn. I realiteten er alle innbyggere på Frøya medlem av et grendalag.

Størrelsen på lagene er naturlig ulik nok da innbyggertallene varierer stort, men felles for dem alle er at de legger ned en stor innsats for å skape aktivitet og trivsel i grenda eller på øya si.

Vurdering:

For å skape møteplasser lokalt legger lagene ned en enorm dugnadsinnsats og store summer på å holde sine forsamlingshus i stand. Forsamlingshus som brukes som sosiale treffsted samtidig som folk i grendene har et sted å leie lokalt både til barnedåp, konfirmasjon og bryllup.

Rådmannen er av den oppfatning at «grendalagsfondet» primært bør brukes til å fremme trivselstiltak i grendene med fokus på møteplasser, folkehelse og fysisk aktivitet for hele befolkningen, med spesielt med fokus på barn og unge.

Nye tiltak /treffsteder må ha en universell utforming.

I forhold til anlegg og tiltak for fremme aktivitet og fysisk helse kan søkerne kontakte kommunen med tanke på om tiltakene kommer inn under «nærmiljøanlegg» i ordningen for spillemidler der det kan søkes om tilskudd på 50% av total kostnad inntil kr. 600 000. Når det gjelder spillemidler kan disse søkes en gang i året, men det hindrer ikke noen i å utarbeide en søknad for godkjenning i kommunen. Dette kan gjøres gjennom hele året.

Det finnes også andre tilskuddsordninger, både private og offentlige som kan kombineres med «grendalagsfondet».

I tillegg til tiltak for aktivitet mener også rådmannen at det kan søkes midler til prosjekter som formidler lokal historie på en tilgjengelig måte for innbyggerne.

Fondet har en total sum på kr. 2 000 000 og rådmannen finner det mest hensiktsmessig at søknadene behandles fortløpende, på den måten kan organisasjoner som sitter på planer få realisert disse raskt samt at organisasjoner og lag slipper flere frister å forholde seg til.

Rådmannen mener det er flott om to eller flere organisasjoner/grendalag kan samarbeide for å utløse større engasjement og dugnadsinnsats.

Rådmannen er innstilt på at søkere kan søke om dekning av inntil 50% av tiltaket og at resten må dekkes gjennom egne midler, andre tilskudd og dugnadsinnsats som prises med kr. 150 pr persontime og kr. 300 pr med maskinelt utstyr.

Tiltak det søkes om må i tillegg til en beskrivelse også inneholde et budsjett for tiltaket. Omsøkt tiltak må beskrives skriftlig, samt inneholde tegninger, kart og formelle tillatelser, for eksempel, byggetillatelse, grunneieravtaler, fremdriftsplan ol.

Rådmannen mener at søknader om tilskudd på mindre enn kr. 40 000 kan behandles administrativt og meldes til formannskapet. Søknader over dette beløpet saksbehandles og legges fram for en politisk beslutning.

Rådmannen har utarbeidet forslag til følgende kriterier:

Grendalagsfondet – kriterier:

Hvem kan søke:

- Grendalag i Frøya kommune.
- Organisasjonene må være åpne og ikke utestenge grupper eller personer på grunn av religion, etnisk bakgrunn, sosial tilhørighet eller politisk syn.
- Organisasjonen må kunne dokumentere minst 12 medlemmer.

Hva kan det søkes om:

- Trivselstiltak i grendene, sosiale møteplasser.
- Tilrettelegging for idrett, lek og friluftsliv.
- Tiltak for formidling av lokal historie som er tilgjengelig for allmenheten.
- Det kan IKKE søkes om midler til drift.
- Tiltakene må ha universell utforming.

Søknaden:

- Må inneholde en beskrivelse og et budsjett for tiltaket.

- Inneholde kart og formelle tillatelser, for eksempel byggetillatelse, grunneieravtale fremdriftsplan ol.
- Oversikt over dugnad som beregnes til kr. 150 pr. persontime og kr. 300 pr. time med maskinelt utstyr som traktor, gravemaskin ol.

Det kan søkes om:

- Dekning av 50% av tiltaket maksimalt kr. 100 000.
- Halvparten av innvilget tilskudd kan utbetales på forskudd, resten ved ferdigstillelse.
- Blir ikke prosjektet realisert må utbetalt tilskudd tilbakebetales.

Prioritert rekkefølge av søknader:

1. Tiltak rettet mot barn og unge
2. Tiltak rettet mot alle innbyggere på Frøya.
3. Nye aktiviteter.

FRØYA KOMMUNE

Formannskapet		Møtebok
Møtedato: 08.10.2019	Arkivsaksnr: 19/2320	Sak nr: 160/19
Saksbehandler: Siv-Tove Skarshaug	Arkivkode: 033	Gradering:

Saken skal behandles i følgende utvalg:		
160/19	Formannskapet	08.10.2019

ORDFØRERS ORIENTERING

FRØYA KOMMUNE

Formannskapet		Møtebok
Møtedato: 08.10.2019	Arkivsaksnr: 19/2321	Sak nr: 161/19
Saksbehandler: Siv-Tove Skarshaug	Arkivkode: 033	Gradering:

Saken skal behandles i følgende utvalg:		
161/19	Formannskapet	08.10.2019

RÅDMANNS ORIENTERING

Delegeringsreglement
Politisk organisering, drøftingsnotat

FRØYA KOMMUNE

Formannskapet		Møtebok
Møtedato:	Arkivsaksnr:	Sak nr:
08.10.2019	19/2349	162/19
Saksbehandler:	Arkivkode:	Gradering:
Berit Flåmo	411	Unntatt offentlighet Ofl §13 jf. fvl §13

Saken skal behandles i følgende utvalg:		
162/19	Formannskapet	08.10.2019

LØNNSJUSTERING RÅDMANN OG ASS RÅDMANN

Forslag til vedtak:

Vedlegg:

Brev fra Svanhild Mosebakken datert 29.08.19
Mail fra Beathe Sandvik Meland datert 09.09.19

Saksopplysninger:

FRØYA KOMMUNE

Formannskapet		Møtebok
Møtedato: 08.10.2019	Arkivsaksnr: 19/2351	Sak nr: 163/19
Saksbehandler: Berit Flåmo	Arkivkode: 411	Gradering: Unntatt offentlighet Ofl §13 jf. fvl §13

Saken skal behandles i følgende utvalg:		
163/19	Formannskapet	08.10.2019

UTBETALLING AV IKKE ORDINÆR FERIE TIL RÅDMANN SVANHILD MOSEBAKKEN

Forslag til vedtak:

Vedlegg:

Brev fra Svanhild Mosebakken datert 28.08.19

Saksopplysninger:

Vurdering:

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Siv-Tove Skarshaug
Arkivsaksnr.: 19/2318

Arkiv: 033

Saken skal behandles i følgende utvalg:

Formannskapet

GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 17.09.19

Forslag til vedtak:

Protokoll fra møte 17.09.19 godkjennes som framlagt.

Vedlegg:

Protokoll fra møte 17.09.19

FRØYA KOMMUNE

MØTEPROTOKOLL

Formannskapet:

Møtested: Kommunestyresalen	Møtedato: 17.09.2019	Møtetid: 09:00 - 12:10	Av utvalgets medlemmer møtte 6 av 7
Fra og med sak:	134/19		
Til og med sak:	148/19		

Faste representanter i Formannskapet i perioden 2015 - 2019

Ap: Berit Flåmo, <i>ordfører</i> Kristin Reppe Storø Pål Terje Bekken, <i>varaordfører</i> Gunn Heidi Hallaren	Frp/Sp/H: Aleksander Søreng Martin Nilsen	Venstre: Arvid Agnar Hammernes
--	--	--

Faste representanter med forfall:

Ap: Pål Terje Bekken Gunn Heidi Hallaren	Frp/Sp/H: Aleksander Søreng	Venstre:
---	---------------------------------------	-----------------

Vararepresentanter som møtte:

Ap: Torbjørn Måsøval	Frp/Sp/H: Remy Strømskag	Venstre:
--------------------------------	------------------------------------	-----------------

Merknader:

1. Innkalling til møte med saksliste ble enstemmig godkjent.

Underskrift:

Berit Flåmo
Ordfører

Arvid Hammernes
Protokollunderskriver

Siv-Tove Skarshaug
Sekretær

HOVEDUTSKRIFT

Utvalg: Formannskapet
Møtedato: 17.09.2019

SAKSLISTE

Saksnr.	Arkivsaksnr. Innhold
134/19	19/2170 GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 03.09.19
135/19	19/2172 REFERATSAKER
136/19	18/3228 FRØYA VINDKRAFTVERK - HØRING AV SØKNAD OM ENDRING AV DETALJPLAN OG SØKNAD OM ETABLERING AV VINDMÅLEMAST OG RADIOLINJEMAST
137/19	19/1378 TV-AKSJONEN NRK 2019
138/19	19/2174 UNGDOMSKAFE - MATPENGER
139/19	19/2158 HUNT - HELSEUNDERSØKELSEN I TRØNDELAG
140/19	18/3266 FORSLAG TIL NY FORSKRIFT OM POLITIVEDTEKT, FRØYA KOMMUNE - STADFESTING
141/19	18/1257 SJØTOMT GJÆSINGEN
142/19	19/2179 UTTIAN NÆRINGSOMRÅDE - ERVERV OG OPPARBEIDELSE
143/19	19/1964 KOMMUNALT NÆRINGSFOND 2019
144/19	19/2125 FASTSETTING AV BETALINGSSATSER OG GEBYRREGULATIV FOR FRØYA KOMMUNE 2020
145/19	19/2144 OMDISPONERING AV LÅNEMIDLER FRA OPPGRADERINGEN AV SVØMMEHALLEN
146/19	19/2157 INVESTERINGSBUDSJETT FOR 2020

147/19 19/2171
ORDFØRERS ORIENTERING

148/19 19/2173
RÅDMANNNS ORIENTERING

134/19

GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 03.09.19

Vedtak:

Protokoll fra møte 03.09.19 godkjennes som framlagt.

Enstemmig.

Forslag til vedtak:

Protokoll fra møte 03.09.19 godkjennes som framlagt.

135/19

REFERATSAKER

Vedtak:

Referatene tas til orientering.

Enstemmig.

Forslag til vedtak:

Referatene tas til orientering.

136/19

FRØYA VINDKRAFTVERK - HØRING AV SØKNAD OM ENDRING AV DETALJPLAN OG SØKNAD OM ETABLERING AV VINDMÅLEMAST OG RADIOLINJEMAST

Vedtak:

Frøya kommune har ingen merknader til endringssøknaden slik den foreligger. Slik endringene er presentert, framstår endringene som bedre løsninger for naturmangfold, massebalanse og landskapstilpasning.

Videre har Frøya kommune ingen merknader til oppføring av vindmålemaster og radiolinjemast som omsøkt.

Enstemmig.

Formannskapets behandling i møte 17.09.19:

Ordfører Berit Flåmo ba om vurdering av sin habilitet da hennes mann har inngått kontrakt med Søbstad.

Ordfører Berit Flåmo ble enstemmig vurdert inhabil.

Rep. Martin Nilsen ba om vurdering av sin habilitet da han er grunneier i området.

Rep. Martin Nilsen ble enstemmig vurdert inhabil.

Forslag til vedtak:

Frøya kommune har ingen merknader til endringssøknaden slik den foreligger. Slik endringene er presentert, framstår endringene som bedre løsninger for naturmangfold, massebalanse og landskapstilpasning.

Videre har Frøya kommune ingen merknader til oppføring av vindmålemaster og radiolinjemast som omsøkt.

137/19

TV-AKSJONEN NRK 2019

Vedtak:

**Frøya kommune bevilger kr 25 000 til årets tv-aksjon som støtter organisasjonen CARE.
Tilskuddet tas fra reserverte tilleggsbevilgninger. Saldo på denne poster er pr. 11.9.2019 kr. 70 000.**

Enstemmig.

Forslag til vedtak:

Frøya kommune bevilger kr 25 000 til årets tv-aksjon som støtter organisasjonen CARE.
Tilskuddet tas fra reserverte tilleggsbevilgninger. Saldo på denne poster er pr. 11.9.2019 kr. 70 000.

138/19

UNGDOMSKAFE - MATPENGER

Vedtak:

Frøya kommune bevilger kr. 8 000 til Frøya ungdomsbaser. Formålet er gratis middag en dag i uka ut 2019. Midlene tas fra reserverte tilleggsbevilgninger.

Fra 2020 legges penger til varm mat inn med helårsvirkning i budsjettet, dette utgjør kr. 20 000. pr år.

Saldo på reserverte tilleggsbevillinger er pr 11.09.19 kr 70 000,-

Enstemmig.

Forslag til vedtak:

Frøya kommune bevilger kr. 8 000 til Frøya ungdomsbaser. Formålet er gratis middag en dag i uka ut 2019.
Midlene tas fra reserverte tilleggsbevilgninger.

Fra 2020 legges penger til varm mat inn med helårsvirkning i budsjettet, dette utgjør kr. 20 000. pr år.

Saldo på reserverte tilleggsbevillinger er pr 11.09.19 kr 70 000,-

139/19

HUNT - HELSEUNDERSØKELSEN I TRØNDELAG

Vedtak:

1. Frøya kommune ønsker å delta i HUNT Trøndelag, og inngår derfor vedlagte avtale med samarbeidspartnere for gjennomføring.
2. Rådmannen nedsetter en arbeidsgruppe som utarbeider en kommunikasjonsplan, samt legger til rette for høyest mulig deltakelse av kommunens innbyggere.
3. Frøya kommune som arbeidsgiver legger til rette for at egne ansatte får gjennomføre undersøkelsen i arbeidstid så langt dette er mulig.

Enstemmig.

Forslag til vedtak:

1. Frøya kommune ønsker å delta i HUNT Trøndelag, og inngår derfor vedlagte avtale med samarbeidspartnere for gjennomføring.
2. Rådmannen nedsetter en arbeidsgruppe som utarbeider en kommunikasjonsplan, samt legger til rette for høyest mulig deltakelse av kommunens innbyggere.
3. Frøya kommune som arbeidsgiver legger til rette for at egne ansatte får gjennomføre undersøkelsen i arbeidstid så langt dette er mulig.

140/19

FORSLAG TIL NY FORSKRIFT OM POLITIVEDTEKT, FRØYA KOMMUNE - STADFESTING

Vedtak:

1. Frøya kommunestyre stadfester vedlagte forslag til ny forskrift om politivedtekt, Frøya kommune.
2. Rådmannen bes oversende stadfestet forskrift til Politidirektoratet for legalitetskontroll, stadfestelse og kunngjøring i Norsk lovtidend, etter gjeldende krav.
3. Forskriften vil være gyldig fra dato stadfestet av Politidirektoratet, og erstatter gjeldende politivedtekter for Frøya kommune stadfestet av Politidirektoratet med noen endringer 27. august 2009.

Enstemmig.

Forslag til vedtak:

1. Frøya kommunestyre stadfester vedlagte forslag til ny forskrift om politivedtekt, Frøya kommune.
2. Rådmannen bes oversende stadfestet forskrift til Politidirektoratet for legalitetskontroll, stadfestelse og kunngjøring i Norsk lovtidend, etter gjeldende krav.
3. Forskriften vil være gyldig fra dato stadfestet av Politidirektoratet, og erstatter gjeldende politivedtekter for Frøya kommune stadfestet av Politidirektoratet med noen endringer 27. august 2009.

SJØTOMT GJÆSINGEN**Vedtak:**

- Frøya kommunestyre vedtar at Linda T. Hoff får kjøpe sjøhustomt fra kommunens eiendom på Gjesingen, Gnr. 66, bnr. 149, i henhold til søknad. Tomta begrenses til 150 kvm og prisen fastsettes til kr. 30.000,-. Kjøper betaler alle omkostninger i forbindelse eiendomsoverdragelsen. Dersom tomte ikke er bebygd innen 2 år fra vedtak om salg, faller tomte tilbake til kommunen.
- Frøya kommunestyre vedtar at Milan Markovic får kjøpe resterende del av parsell av kommunens eiendom på Gjesingen, gnr 66, bnr. 149, i henhold til søknad. Tomta har et areal på 532 kvm og prisen fastsettes til 60.000 kr. Kjøper betaler alle omkostninger i forbindelse eiendomsoverdragelsen. Dersom tomte ikke er bebygd innen 2 år fra vedtak om salg, faller tomte tilbake til kommunen.

Enstemmig.

Forslag til vedtak:

- Frøya kommunestyre vedtar at Linda T. Hoff får kjøpe sjøhustomt fra kommunens eiendom på Gjesingen, Gnr. 66, bnr. 149, i henhold til søknad. Tomta begrenses til 150 kvm og prisen fastsettes til kr. 30.000,-. Kjøper betaler alle omkostninger i forbindelse eiendomsoverdragelsen. Dersom tomte ikke er bebygd innen 2 år fra vedtak om salg, faller tomte tilbake til kommunen.
- Frøya kommunestyre vedtar at Milan Markovic får kjøpe resterende del av parsell av kommunens eiendom på Gjesingen, gnr 66, bnr. 149, i henhold til søknad. Tomta har et areal på 532 kvm og prisen fastsettes til 60.000 kr. Kjøper betaler alle omkostninger i forbindelse eiendomsoverdragelsen. Dersom tomte ikke er bebygd innen 2 år fra vedtak om salg, faller tomte tilbake til kommunen.

UTTIAN NÆRINGSOMRÅDE - ERVERV OG OPPARBEIDELSE**Vedtak:**

Frøya kommunestyre vedtar at kommunen erverver arealet i henhold til reguleringsplan – Uttian næringsområde - til en kostnad av 2.160.311 kr.

Frøya kommunestyre vedtar at kommunen igangsetter opparbeidelse av næringsområdet og går i forhandlinger med anbyder – til en kostnad av 20.244.412 kr.

Ervervet – ca. 2 millioner - dekkes over prosjekt 55 14 99 – opparbeidelse næringsområder.
Øvrige kostnader – ca. 20 millioner - foreslås dekket gjennom investeringsbudsjettet for 2020.

Enstemmig.

Forslag til vedtak:

Frøya kommunestyre vedtar at kommunen erverver arealet i henhold til reguleringsplan – Uttian næringsområde - til en kostnad av 2.160.311 kr.

Frøya kommunestyre vedtar at kommunen igangsetter opparbeidelse av næringsområdet og går i forhandlinger med anbyder – til en kostnad av 20.244.412 kr.

Ervervet – ca. 2 millioner - dekkes over prosjekt 55 14 99 – opparbeidelse næringsområder.
Øvrige kostnader – ca. 20 millioner - foreslås dekket gjennom investeringsbudsjettet for 2020.

143/19

KOMMUNALT NÆRINGSFOND 2019

Vedtak:

1. Frøya kommune fastsetter følgende kriterier/ satsningsområder for kommunalt næringsfond:

- Nyskapende prosjekter med vekstpotensial.
- Prosjekter som berører tiltak i den strategiske næringsplanen.
- Tiltak som skaper varige lokale arbeidsplasser.
- Tiltak som berører unge gründere.
- Tiltak som styrker fiskere.

2. Frøya kommune vedtar vedtekter for kommunalt næringsfond som vist i vedlegg 2

Kommunalt næringsfond, med en ramme på 1.500.000 kr i fire år, totalt 6.000.000 kr finansieres over Havbruksfondet

Enstemmig.

Formannskapets behandling i møte 17.09.19:

Følgende omforente forslag til vedtak ble fremmet:

Endring i kulepunkt 4:

«Tiltak som berører unge gründere.»

Enstemmig.

Forslag til vedtak:

1. Frøya kommune fastsetter følgende kriterier/ satsningsområder for kommunalt næringsfond:

- Nyskapende prosjekter med vekstpotensial
- Prosjekter som berører tiltak i den strategiske næringsplanen
- Tiltak som skaper varige lokale arbeidsplasser
- Tiltak som berører ungdoms-, innvandrers- og kvinnearbeidsplasser
- Tiltak som styrker fiskere

2. Frøya kommune vedtar vedtekter for kommunalt næringsfond som vist i vedlegg 2

Kommunalt næringsfond, med en ramme på 1.500.000 kr i fire år, totalt 6.000.000 kr finansieres over Havbruksfondet

**FASTSETTING AV BETALINGSSATSER OG GEBYRREGULATIV
FOR FRØYA KOMMUNE 2020****Vedtak:**

1. Rådmannens forslag til avgifter, gebyrer og betalingssatser vedtas slik det fremgår av vedlagte betalingssatser og gebyrregulativ for tjenester i Frøya kommune for 2020.
2. Det foreslås en generell økning av betalingssatser og gebyrer på 1,9 % jmf. konsumprisindeksen (KPI) pr august 2019 med unntak av:
 - Betalingssatser per måned for barnehageplass fastsettes lik maksimalsats i statsbudsjett vedtatt av Stortinget.
 - Foreldrebetaling for kost i barnehagen. Prisen inkluderer frokost fra 2020.
 - Kostpris på skolekantine Sistranda skole.
 - Kjøp av enkelttimer SFO innføres i gebyrregulativet fra 2020.
 - Priser på undervisning, materialavgifter og leie av instrumenter i kulturskolen. Nye priser i kulturskolen vil gjelde for hele økonomiplanperioden 2020 – 2023.
 - Egenbetaling pr. time for hjemmetjenester. Denne ble ikke endret i 2019.
 - Billettpriser ved Frøya kino endres ikke.
 - Utleie av Frøya kino. Nye priser for utleie av Frøya kino vil gjelde for hele økonomiplanperioden 2020 – 2023.
 - Satser for vederlag og egenbetaling for kommunale helse- og omsorgstjenester endres i henhold til satser som fremkommer i statsbudsjett for 2020.
 - Satser for tilsyn av fosterbarn bosatt i Frøya kommune tas med i gebyrregulativet fra 2020.
 - Fellingsavgift på hjort fastsettes til maksimalsats i statsbudsjett for 2020.
 - Forvaltningskostnadene for startlån og tilskudd endres ikke.
 - Gebyrsatser for vann økes med 3,3 % og avløp økes med 20 %.
 - Gebyr for branntilsyn/feiling og tilsyn med fyringsanlegg endres i henhold til interkommunal samarbeidsavtale med Hitra kommune.
 - Renovasjons- og slamgebyr for et normalabonnement for husholdninger og fritidsboliger endres i henhold til vedtak i forstanderskapsmøte i Hamos høsten 2020.
 - For landbruksseksjonen blir gebyr for behandling av konsesjons- og delingssaker regulert i forskrift om gebyr for konsesjonsbehandling.
 - Nye gebyrsatser og forskrifter for saksbehandling, kontroll og tilsyn etter forurensningsregelverket skal behandles i HFF 12.09.19 og vedtas av KST 26.09.19. Gjeldene fra 01.01.2020.
 - Små justeringer foretatt på saksbehandling av reguleringsplaner og dispensasjoner.
 - Små justeringer foretatt på saksbehandling av byggesøknader.
3. Forslag til betalingssatser og gebyrregulativ for tjenester i Frøya kommune for 2020 legges ut på høring etter behandling i formannskapet.

Enstemmig.

Forslag til vedtak:

1. Rådmannens forslag til avgifter, gebyrer og betalingssatser vedtas slik det fremgår av vedlagte betalingssatser og gebyrregulativ for tjenester i Frøya kommune for 2020.

2. Det foreslås en generell økning av betalingssatser og gebyrer på 1,9 % jmf. konsumprisindeksen (KPI) pr august 2019 med unntak av:
- Betalingssatser per måned for barnehageplass fastsettes lik maksimalsats i statsbudsjett vedtatt av Stortinget.
 - Foreldrebetaling for kost i barnehagen. Prisen inkluderer frokost fra 2020.
 - Kostpris på skolekantine Sistranda skole.
 - Kjøp av enkelttimer SFO innføres i gebyrregulativet fra 2020.
 - Priser på undervisning, materialavgifter og leie av instrumenter i kulturskolen. Nye priser i kulturskolen vil gjelde for hele økonomiplanperioden 2020 – 2023.
 - Egenbetaling pr. time for hjemmetjenester. Denne ble ikke endret i 2019.
 - Billettpriser ved Frøya kino endres ikke.
 - Utleie av Frøya kino. Nye priser for utleie av Frøya kino vil gjelde for hele økonomiplanperioden 2020 – 2023.
 - Satser for vederlag og egenbetaling for kommunale helse- og omsorgstjenester endres i henhold til satser som fremkommer i statsbudsjett for 2020.
 - Satser for tilsyn av fosterbarn bosatt i Frøya kommune tas med i gebyrregulativet fra 2020.
 - Fellingsavgift på hjort fastsettes til maksimalsats i statsbudsjett for 2020.
 - Forvaltningskostnadene for startlån og tilskudd endres ikke.
 - Gebyrsatser for vann økes med 3,3 % og avløp økes med 20 %.
 - Gebyr for branntilsyn/feiling og tilsyn med fyringsanlegg endres i henhold til interkommunal samarbeidsavtale med Hitra kommune.
 - Renovasjons- og slamgebyr for et normalabonnement for husholdninger og fritidsboliger endres i henhold til vedtak i forstanderskapsmøte i Hamos høsten 2020.
 - For landbruksseksjonen blir gebyr for behandling av konsesjons- og delingssaker regulert i forskrift om gebyr for konsesjonsbehandling.
 - Nye gebyrsatser og forskrifter for saksbehandling, kontroll og tilsyn etter forurensningsregelverket skal behandles i HFF 12.09.19 og vedtas av KST 26.09.19. Gjeldene fra 01.01.2020.
 - Små justeringer foretatt på saksbehandling av reguleringsplaner og dispensasjoner.
 - Små justeringer foretatt på saksbehandling av byggesøknader.
3. Forslag til betalingssatser og gebyrregulativ for tjenester i Frøya kommune for 2020 legges ut på høring etter behandling i formannskapet.

145/19

OMDISPONERING AV LÅNEMIDLER FRA OPPGRADERINGEN AV SVØMMEHALLEN

Vedtak:

Formannskapet omdisponerer deler av vedtatte låneramme, avsatt til oppgradering av kommunens svømmebasseng og garderober totalt 14 millioner kr til:

- Ombygging av det gamle legekontorene i rådhuset til lokaler for BAM og kantine, intill 13 millioner kroner
- Oppgradering av kommunens møterom, intill 1 millioner kroner

Enstemmig.

Forslag til vedtak:

Formannskapet omdisponerer deler av vedtatte låneramme, avsatt til oppgradering av kommunens svømmebasseng og garderober totalt 14 millioner kr til:

- Ombygging av det gamle legekontorene i rådhuset til lokaler for BAM og kantine, intill 13 millioner kroner
- Oppgradering av kommunens møterom, intill 1 millioner kroner

146/19

INVESTERINGSBUDSJETT FOR 2020**Vedtak:**

Formannskapet vedtar følgende intensjonsvedtak for investeringsbudsjettet for økonomiplanen 2020 – 2023

	2020	2021	2022	2023
Sum Rådmann - fellestjenester	33 600	7 500	4 600	1 000
Sum Brann	1 100	-	-	-
Sum Helse og mestrings	100	5 000	5 000	-
Sum Kultur og idrett	1 220	450	-	-
Sum Forvaltning	1 050	150	-	-
Sum Drift og kommunalteknikk (DKT)	32 312	5 500	9 350	2 000
SUM Den norske kirke (DNK)	-	870	310	500
Sum Vann og avløp (VA)	43 340	37 200	22 900	28 500
Sum investeringer	112 722	56 670	42 160	32 000
Sum selvkost utenom VA	23 000	8 000	8 000	-
Morgendagens omsorg (MO)	27 500			
Sum øvrige investeringer uten VA og MO	18 882	11 470	11 260	3 500
Sum VA	43 340	37 200	22 900	28 500
Sum investeringer	112 722	56 670	42 160	32 000

Enstemmig.

Formannskapets behandling i møte 17.09.19:

Rep. Kristin Reppe Storø ba om vurdering av sin habilitet da hun er eier av et privat renseanlegg.
Rep. Kristin Reppe Storø ble enstemmig vurdert habil.

Forslag til vedtak:

Formannskapet vedtar følgende intensjonsvedtak for investeringsbudsjettet for økonomiplanen 2020 – 2023

	2020	2021	2022	2023
Sum Rådmann - fellestjenester	33 600	7 500	4 600	1 000
Sum Brann	1 100	-	-	-
Sum Helse og mestring	100	5 000	5 000	-
Sum Kultur og idrett	1 220	450	-	-
Sum Forvaltning	1 050	150	-	-
Sum Drift og kommunalteknikk (DKT)	32 312	5 500	9 350	2 000
SUM Den norske kirke (DNK)	-	870	310	500
Sum Vann og avløp (VA)	43 340	37 200	22 900	28 500
Sum investeringer	112 722	56 670	42 160	32 000
Sum selvkost utenom VA	23 000	8 000	8 000	-
Morgendagens omsorg (MO)	27 500			
Sum øvrige investeringer uten VA og MO	18 882	11 470	11 260	3 500
Sum VA	43 340	37 200	22 900	28 500
Sum investeringer	112 722	56 670	42 160	32 000

147/19

ORDFØRERS ORIENTERING

Møtet lukkes etter § 31.3

148/19

RÅDMANNS ORIENTERING

- **Svømmehall. Hatt videre dialog med Gåsø næringsutvikling. Det kan være en mulighet at privat bygger ut og at kommunen blir minoritetseier. Sjekkes ut videre, og orienteres fortløpende i FSK**
- **Tekniske tjenester**
 - Sitkagranrapport er ferdig, venter rapport nå ila september. Så sak til politisk.
 - Områdeplan, sentrum – orientering om innkomne anbud og veien videre
 - Varmesentral Mausund skole
 - Oljefyrt fyrkjel. Ny forskrift fra 2020 ikke som primærkilde. Søker disp. fra denne i 1 år. Må bruke året på å utrede fremtidig skolebygg på Mausund.
 - Se notat vedlagt
- **Sparekataloger**
 - Presentasjon etter gjennomgang med virksomhetslederne

- **Budsjettjustering vil bli gjort 1. mai året**
- **Se notat vedlagt**
- **Vindkraft**
 - **Sende krav om utbetaling av kompensasjon?**

Vi noterer at kommunen nå handler i strid med denne avtalen, både ved å motsette seg utbyggers bruk av de angitte arealer, og ved klage på MTA-planen.

Vi vil holde Frøya kommune ansvarlige for dette avtalebruddet, og tar forbehold om at kompensasjon som etter avtalen forfaller 1. mai 2019, kr 10.840.862,-, vil bli holdt tilbake som sikkerhet for våre krav mot kommunen som følge av avtalebruddet.

* * *

På denne bakgrunn har vi ikke noe annet valg enn å fortsette byggearbeidene så snart det lar seg gjøre.

Dersom ytterligere forsinkelser i prosjektet oppstår som følge av kommunens vedtak vil kommunen bli holdt økonomisk ansvarlig for dette.

- **Politisk organisering, administrativ tilpasning, forankring av prosessen**
 - **PPT legges ved**

05.09.19/thosa

Sparetiltak – høsten 2019

Rådmann – kr 1 393 416,-

Konsekvensene som er beskrevet er få. Det for det meste stillinger som er ledige (f.eks. rådmann) og stillinger som er prøvd besatt (f.eks. Controller).

Reise og kurskostnader vil trekkes inn, og møter bes utføres der det er mulig i elektronisk form.

Ps. På dette området vil følgende utgifter vil likevel komme, som følge av politisk behandling tidligere i 2019.

- Leieutgifter ungdomsskolen, bobiltømming
- Advokatutgifter, vindkraft

Oppvekst – kr 1 202 159,-

Konsekvensene for oppvekst vil være lite eller ingen bruk av vikarer der det er mulig. Konsekvensene vil være i noen tilfeller at to-lærer prinsippet kan falle bort, og at reise og kurs vil bli kraftig innskrenket. Virksomhetene vil også spare på de forbruksartikler de har mulighet til å spare på.

Helse og mestring – kr 2 062 578,-

Konsekvensene vil bli nedgang av faglig kompetanse, da området vil benytte seg i større grad av egen arbeidskraft, og ikke leie inn f.eks. sykepleierkompetanse fra vikarbyrå. Konsekvens vil bli slitasje på egne ansatte.

I tillegg vil det på noen områder bli tatt ned stillinger og flyttet til andre avdelinger / virksomheter for å fylle ledige stillinger. Ingen faste stillinger vil bli sagt opp, men i noen tilfeller omfordelt.

Kultur og Idrett – kr 148 000,-

Innsparinger på driftsutgifter

Teknisk – kr 506 410,-

Innsparinger på ubesatte stillinger, og ubudsjetterte inntekter som er kommet til i løpet av året.

Totalt – kr 5 312 563,-

Notat

Til:

Beathe Sandvik Meland

Kopi til:

Fra:

Ann Magritt Glørstad

Saksnr.
18/1255

Arkivkode
251 T62

Sted
Sistranda

Dato
12.09.2019

VARMESENTRAL MAUSUND OPPVEKSTSENTER PROSJEKTNUMMER: 551434

Bakgrunn for saken:

Fra 01.01.2020 har Miljødirektoratet lagt ned forbud mot fyring med mineralolje til oppvarming av bygninger som en primær oppvarmingsmetode. Imidlertid er det tillatt å ha mineralolje som en reserveløsning (sekundær oppvarming) hvis uforutsette hendelser oppstår og man er avhengig av tilførsel av varme.

Oppvarming ved Mausund oppvekstsenter er primært med oljefyr og i tillegg supplert med el-kjel.

Oppgradering av varme samt erstatning for oljefyr ved Mausund oppvekstsenter har vært en pågående sak siden 2016, sist behandlet i kommunestyret 31.05.18, sak 64/18 (finner ikke vedtak i protokoll? -) men hvor FSK under pkt2 i sin forutgående behandling har vedtatt å utsette saken til 2020.

Disponibel ramme for tiltaket er pr 2019 i underkant av 1.5 mill.

SLG har overfor virksomhetsleder ved Bygg og kommunalteknikk i møte den 17.06.19 bestilt oppdrag om å utrede alternative løsninger for erstatning av oljefyr og driftsmessig behov sett i et tidsperspektiv på 3-4 år.

Følgende er vurdert som erstatning av oljefyr:

- Bergvarme – i et tidsperspektiv på 3-4 år er dette en veldig kostbar løsning for Frøya kommune og frarådets.
- Det er utredet mulig løsning med luft til luft (varmepumper) men hvor det ikke har noen effekt med tanke på bygningens størrelse og standard (dårlig isolert)
- Luft til vann (radioatorvarme) er under vurdering, men av prosjekterende firma Rambøll er det ikke mulig å få utført dette når skolen er i drift – tiltaket har et omfang tidsmessig som ikke lar seg gjennomføre før i skolens sommerferie, dvs sommeren 2020.

Et annet moment er usikkerhet omkring el-forsyningen til et slikt tiltak. El-anlegget ved skolen har liten forsyningsevne og mest trolig vil det være behov for å oppgradere anlegget vesentlig og med ny trafo.

Det er forespurt Miljødirektoratet direkte om det er mulig å få utsettelse på tiltaket, og direktoratet har gitt en tilbakemelding at dette er lite ønskelig, men en mulighet hvis særlige grunner taler for det, jfr forskriftens § 12. **Det er kommunen selv som er behandelende myndighet i slike tilfeller.**

I kommentarene til forskriften er det lagt vekt på at man skal utøve et strengt skjønn ved unntak, men forhold *«der tiltaket får utilsiktede konsekvenser, medfører uforholdsmessig høye kostnader og/eller viser seg å være teknisk umulig eller svært utfordrende å overholde»* Det presiseres allikevel at høye kostnader alene ikke bør være førende som unntakstilfelle.

Bygningsmassen ved Mausund oppvekstsenter trenger en vesentlig oppgradering når det gjelder isolering, utskifting av el- og vvs-anlegg, ombygginger tilpasset dagens skole- og barnehagedrift, utvendig kledning m.m. og det anbefales at det tas en helhetlig gjennomgang av tilstanden på bygningen med en tilstandsrapport.

Med bakgrunn i forannevnte og status i saken; manglende avklaringer og kartlegging av framtidig varmforsyning med tilstrekkelig el-forsyning ser vi oss nødt til å søke dispensasjon/unntak fra § 12 i forskriften med utsettelse til 01.01.2021.

Jeg foreslår at Rådmannen kommer tilbake med en helhetlig sak med tilstand, foreslåtte løsninger og kapitalbehov så snart vi har fått gjennomført denne.

Til orientering har vi i dag bestilt service på oljekjel.

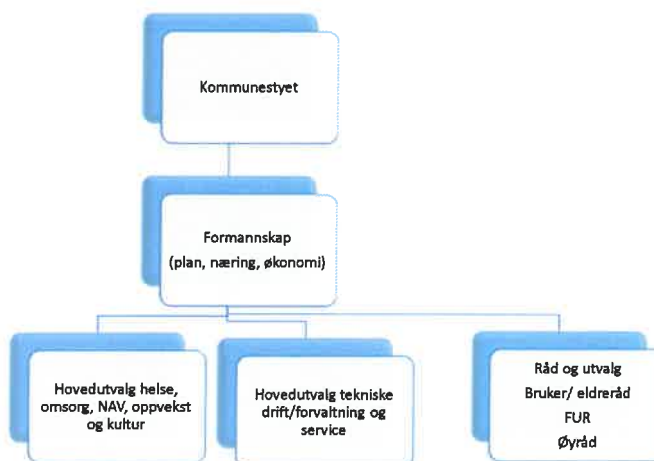

Ny politisk organisering

Administrasjonens tilpasning

Vedtak i KST i august 2019

Vedtakstekst:

1. Rådmann gis i oppdrag å foreslå beskrivelse av roller, ansvar og arbeidsområder til varaordfører og hovedutvalgsledere som legges frem til politisk godkjenning.
 2. Eldrerådet og brukerrådet slås sammen til ett utvalg og der leder av dette utvalget også bli kommunens brukerombud.
 3. Rådmann oppdaterer relevante styringsdokument som følge av valgt modell:
 1. Delegasjonsreglementet
 2. Folkevalgtes arbeidsvilkår
 3. Møtereglement for folkevalgte
 4. Rådmann gis i oppdrag å tilpasse sin organisasjon til ny politisk organisering.
- **Pkt 1 og 3 : Jobber med et forslag, skal være på plass før konstitueringen i oktober, sannsynligvis til politisk gjennomgang i FSK 08.10**
- **Pkt 2: Sak til behandling i oktober. Antall medlemmer + forslag til mandat**

Pkt 4 i vedtaket: Administrativ tilpasning

Hvorfor gjøre dette nå?

1. Rådmannstillingen i Frøya kommune vil bli utlyst.
 - Det er viktig at ny rådmann kommer til en organisasjon der oppgaver, roller og struktur er klart definert – altså at det er «orden i eget hus» slik at rådmann får tid og ressurser nok til å ivareta sin primæroppgave, fjr. Kommuneloven: *Rådmannen skal påse at de sakene som legges fram for kommunestyret, formannskapet og andre politiske organer i en kommune, er forsvarlig utredet, og at vedtak blir iverksatt. Som administrasjonssjef skal rådmannen sørge for at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instruksjoner, og at den er gjenstand for betryggende kontroll.*
2. Presiseringer i den nye kommuneloven
 - Internkontroll
 - Økonomi
 - Klarere skille administrasjon/politikk
3. Opprettelse av et hovedutvalg for oppvekst, helse, NAV og kultur
4. Opprettelsen av et eget hovedutvalg for tekniske tjenester og service
5. I tillegg er det viktig å samtidig evaluere noen funksjoner i organisasjon, slik at disse skal fungere bedre enn i dag:
 - Den totale utøvelsen av «økonomi og controllerfunksjonen» i organisasjonen
 - Ha god og tverrfaglig nok saksbehandlingskompetanse for å serve det politiske miljøet
 - Styrke personalavdelingen/HR. (Her er det meldt et stort behov fra virksomhetslederne for hjelp til oppfølging på HR siden. I tillegg står vi ovenfor store utfordringer ift å jobbe med heltidskultur, sykefravær etc. etc)

Delegasjonsreglementet om rådmannens handlingsrom i slike saker

4.3.1 Administrasjon og personalforvaltning

Rådmannen har innenfor dette området myndighet til:

- Treffe beslutninger innenfor drift av kommunen når dette ligger innenfor rammer som kommunestyret har vedtatt herunder delegert anvisningsmyndighet i henhold til vedtatt økonomireglement.
- Opptre som arbeidsgiver på vegne av kommunestyret overfor de ansatte innenfor lov- avtale- og planverk vedtatt av kommunestyret
- Ansette i alle stillinger unntatt i rådmannsstillingen
- Tilpasse organisasjonen i tråd med overordnede målsettinger gitt av kommunestyret, forsvartlig tjenesteyting og god ressursbruk
- Opprette, legge ned og endre stillinger innenfor de økonomiske rammer som kommunestyret har vedtatt
- Melde og kreve påtale for straffbare forhold rettet mot kommunen med hjemmel i Straffeloven § 79

Prinsipper som skal følges

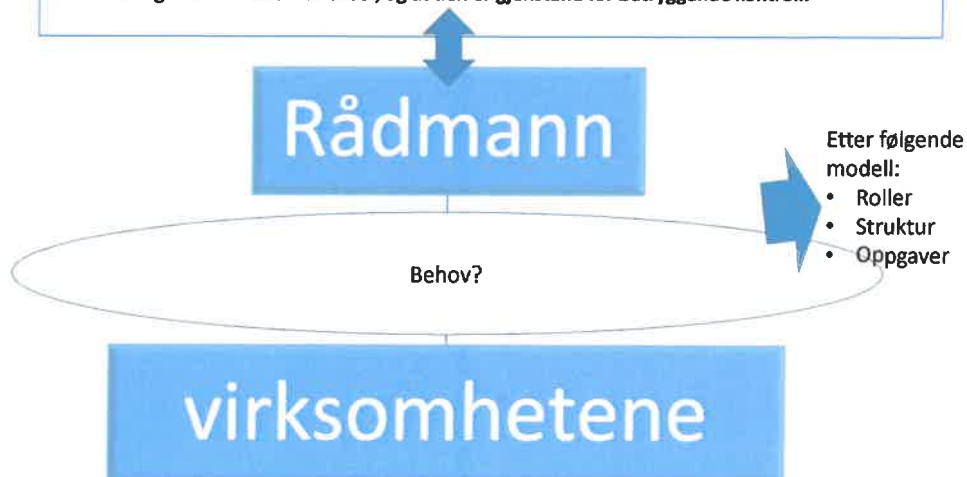
- Frøya kommunes administrasjon skal fortsatt organiseres i en flat struktur der virksomhetslederne har helhetlig personal, økonomi og fagansvar. Ingen endringer hos virksomhetene (må se på SU)
- Krav fra de tillitsvalgte: Nye roller/stillinger skal bekles av allerede ansatte i organisasjonen før utlysning, såfremt disse fyller krav til stillingen.
- Endringen gjennomføres innen de stillingshjemler som vedtatt pr d.d.

Økonomi:

- Det er viktig å presisere at det ikke opprettes noen **nye** årsverk i denne saken, men at årsverk «omfordeles».

Invitere til en prosess for å «fylle tomrommet»

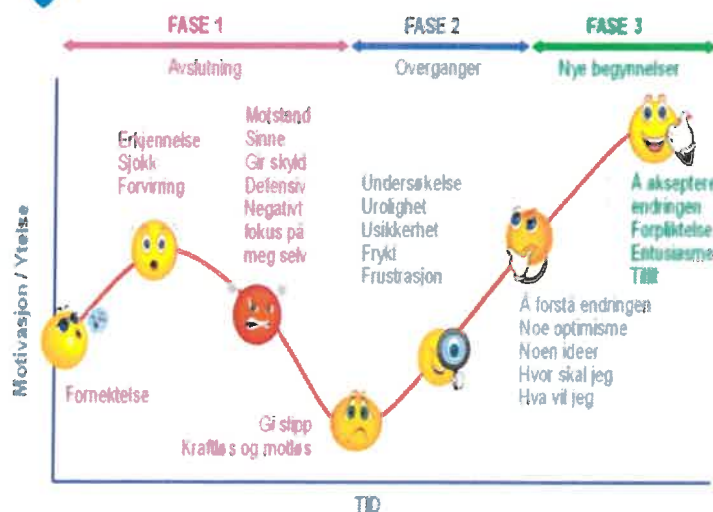
Rådmannen skal påse at de sakene som legges fram for [kommunestyret](#), [formannskapet](#) og andre politiske organer i en kommune, er forsvarlig utredet, og at vedtak blir iverksatt. Som administrasjonssjef skal rådmannen sørge for at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instruksjoner, og at den er gjenstand for betryggende kontroll.

Rådmanns tanker/føringer:

- Økonomisjefen **må** fristilles i størst mulig grad fra personalansvar og virksomhetsoppfølging. (I dag følger Økonomisjef opp regnskapsavdelingen, servicesenteret og IKT avdelingen.
 - Økonomisjefen må i større grad kun jobbe med økonomi, tall, analyser etc. dvs. ivareta Controller- funksjonen i egen stilling. I tillegg må gode økonomiske dataverktøy tas i bruk i større grad slik at dette blir mulig. Rådmann har etter 2 utlysninger av en Controller, ikke lyktes med rekrutteringen. Derfor mener rådmann at en endring av stillingsinnholdet til Økonomisjefen, samtidig som en ser på stillingsinnholdet til alle kommunalsjefene vil få en stor gevinst mtp økonomioppfølging i organisasjonen)
- Kommunnalsjefene (x antall) **må i større grad koordinere, samordne, internkontrollere og lede driftsorganisasjonene, være tett på virksomhetene.** Oppgavene og rollene til kommunalsjef(er) må derfor evalueres. Det må vurderes hvor mange kommunen skal ha.
- **Vi må styrke følgende støtte/fagområder:** økonomi, personal (HR) saksbehandling og tverrfaglig «tenking» vi må derfor se på SU og støtte,
- Evaluere virksomheten strategi og utvikling.
 - Hva trenger rådmann og virksomhetslederne av støtte?
 - Oppgaven og roller til disse?
 - Samt strukturen, hvordan er det naturlig å organisere disse slik at de fungerer best mulig ut fra organisasjonens behov?

Veien videre:

Tidslinje:

Kontaktmøtet positive	13.09.19 (forankring) ->	Fikk tilslutning og tilbakemeldinger
FSK	17.09.19 (forankring)	
Lederforum	25.9.19 (prosess)	
SU/rådgivere/ansatte	September (prosess)	
ASU	08.10 evt. 22.10	

Prosesser hos ansatte

«Nytt» organisasjonskart 01.01.20

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Siv-Tove Skarshaug
Arkivsaksnr.: 19/2319

Arkiv: 033

Saken skal behandles i følgende utvalg:

Formannskapet

REFERATSAKER

Forslag til vedtak:

Referatet tas til orientering.

Vedlegg:

Protokoll - Kontrollutvalgets møte 18.09.2019

Møteprotokoll - Kontrollutvalget i Frøya kommune

Møtedato/tid: 18.09.2019 kl 10:00-12:15

Møtested: Herredshuset, møterom C

Møtende medlemmer:

Lars Ø. Nordgård, møteleder
Helge Borgen
Kirsten Dragsnes
Sten S. Arntzen

Forfall:

Laila Wedø, ikke møtt

Andre møtende:

Torbjørn Berglann, Konsek Trøndelag, møtesekretær

Arkivsak: 19/157

Sakliste:

Saksnr.	Saktittel
25/19	Godkjenning av innkalling og sakliste
26/19	Henvendelse om lovlighetskontroll, inhabilitet og administrativ omgjøring av politiske vedtak
27/19	Nytt fra utvalgene 18.9.19
28/19	Kontrollutvalgets virksomhet i valgperioden 2015-2019
29/19	Budsjett for kontrollarbeidet 2020
30/19	Orientering om Fylkesmannens tilsyn med kommunens beredskap
31/19	Referatsaker
32/19	Eventuelt
33/19	Godkjenning av møteprotokoll

Sak 25/19 Godkjenning av innkalling og sakliste

Saken behandlet i
Kontrollutvalget i Frøya kommune

Møtedato
18.09.2019

Saknr
25/19

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Innkalling og sakliste godkjennes.

Behandling:

Innstillinga ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Innkalling og sakliste godkjennes.

Sak 26/19 Henvendelse om lovlighetskontroll, inhabilitet og administrativ omgjøring av politiske vedtak

Saken behandlet i
Kontrollutvalget i Frøya kommune

Møtedato
18.09.2019

Saknr
26/19

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

1. Kontrollutvalget konstaterer at kommunestyret har behandlet to saker der to medlemmer burde fått sin habilitet vurdert.
2. Kontrollutvalget sender saken til kommunestyret med følgende innstilling:
 - Kommunestyret ber rådmannen sørge for at temaet habilitet systematisk blir tema for de folkevalgte gjennom valgperioden.
 - Kommunestyret ber den enkelte folkevalgte melde fra i god tid om mulige forhold som medfører at han/hun kan bli kjent inhabil.
 - Der en folkevalgt ikke har meldt fra om forhold som kan gjøre vedkommende inhabil, ber kommunestyret om at rådmannen, dersom han er kjent med forholdene, gjør organet oppmerksom på dem.

Behandling:

Kontrollutvalget ble i møtet gjort kjent med ytterligere ett tilfelle der en folkevalgt som trolig var inhabil har deltatt i saksbehandling av vindkraftsaken. Følgende omforente forslag til vedtak ble lagt fram i møtet:

1. Kontrollutvalget viser til henvendelsen fra Nei til vindkraftverk på Frøya. Kontrollutvalget kan ikke se at rådmannen har omgjort formannskapetets vedtak 11. april, sak 66/19 og kommunestyrets vedtak i samme sak 11.april, sak 53/19.
2. Kontrollutvalget konstaterer at kommunestyret og komiteene ved flere tilfeller har behandlet saker der medlemmer skulle fått sin habilitet vurdert, uten at dette ble gjort.
3. Kontrollutvalget sender saken til kommunestyret med følgende innstilling:
 - Kommunestyret ber rådmannen sørge for at temaet habilitet systematisk blir tema for de folkevalgte gjennom valgperioden.
 - Kommunestyret ber den enkelte folkevalgte melde fra i god tid om mulige forhold som medfører at han/hun kan bli kjent inhabil.
 - Der en folkevalgt ikke har meldt fra om forhold som kan gjøre vedkommende inhabil, ber kommunestyret om at rådmannen, dersom han er kjent med forholdene, gjør organet oppmerksom på dem.

Vedtak:

1. Kontrollutvalget viser til henvendelsen fra Nei til vindkraftverk på Frøya. Kontrollutvalget kan ikke se at rådmannen har omgjort formannskapetets vedtak 11. april, sak 66/19 og kommunestyrets vedtak i samme sak 11.april, sak 53/19.
2. Kontrollutvalget konstaterer at kommunestyret og komiteene ved flere tilfeller har

behandlet saker der medlemmer skulle fått sin habilitet vurdert, uten at dette ble gjort.
3. Kontrollutvalget sender saken til kommunestyret med følgende innstilling:

- Kommunestyret ber rådmannen sørge for at temaet habilitet systematisk blir tema for de folkevalgte gjennom valgperioden.
- Kommunestyret ber den enkelte folkevalgte melde fra i god tid om mulige forhold som medfører at han/hun kan bli kjent inhabil.
- Der en folkevalgt ikke har meldt fra om forhold som kan gjøre vedkommende inhabil, ber kommunestyret om at rådmannen, dersom han er kjent med forholdene, gjør organet oppmerksom på dem.

Sak 27/19 Nytt fra utvalgene 18.9.19

Saken behandlet i
Kontrollutvalget i Frøya kommune

Møtedato
18.09.2019

Saknr
27/19

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Kontrollutvalget tar nytt fra utvalgene til orientering.

Behandling:

Kontrollutvalgets medlemmer diskuterte aktuelle saker. Vedtak som innstilling. Enstemmig.

Vedtak:

Kontrollutvalget tar nytt fra utvalgene til orientering.

Sak 28/19 Kontrollutvalgets virksomhet i valgperioden 2015-2019

Saken behandlet i
Kontrollutvalget i Frøya kommune

Møtedato
18.09.2019

Saknr
28/19

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Kontrollutvalget tar rapporten til orientering og legger den fram for kommunestyret med følgende innstilling:

Kommunestyret tar kontrollutvalgets rapport til orientering.

Behandling:

Omforent forslag til innstilling ble lagt fram i møtet:

Kontrollutvalget legger rapport fra valgperioden fram for kommunestyret med følgende innstilling:

Kommunestyret tar kontrollutvalgets rapport til orientering.

Vedtak:

Kontrollutvalget legger rapport fra valgperioden fram for kommunestyret med følgende innstilling:
Kommunestyret tar kontrollutvalgets rapport til orientering.

Sak 29/19 Budsjett for kontrollarbeidet 2020

Saken behandlet i
Kontrollutvalget i Frøya kommune

Møtedato
18.09.2019

Saknr
29/19

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Kontrollutvalget slutter seg til sekretariatets forslag til budsjett for kontrollarbeidet i 2020 og legger saken fram for kommunestyret med denne innstillinga:

Kommunestyret vedtar budsjett for kontrollarbeidet for 2020 med en ramme på kr 1.173.500

Behandling:

Følgende omforente forslag til vedtak ble lagt fram i møtet:

Kontrollutvalget slutter seg til sekretariatets forslag til budsjett for kontrollarbeidet i 2020 og legger saken fram for kommunestyret med denne innstillinga:

1. Kommunestyret vedtar budsjett for kontrollarbeidet for 2020 med en ramme på kr 1.173.500
2. Kontrollutvalgets budsjett er utarbeidet etter dagens reglement. Kommunestyret mener at kontrollutvalgets leder bør ha godtgjørelse tilsvarende andre utvalgsledere, dette for å framheve viktigheten av kontrollutvalget arbeid.
3. Kommunestyret ber rådmannen endre kontrollutvalgets budsjett i henhold til punkt to.

Vedtak:

Kontrollutvalget slutter seg til sekretariatets forslag til budsjett for kontrollarbeidet i 2020 og legger saken fram for kommunestyret med denne innstillinga:

1. Kommunestyret vedtar budsjett for kontrollarbeidet for 2020 med en ramme på kr 1.173.500
2. Kontrollutvalgets budsjett er utarbeidet etter dagens reglement. Kommunestyret mener at kontrollutvalgets leder bør ha godtgjørelse tilsvarende andre utvalgsledere, dette for å framheve viktigheten av kontrollutvalget arbeid.
3. Kommunestyret ber rådmannen endre kontrollutvalgets budsjett i henhold til punkt to.

Sak 30/19 Orientering om Fylkesmannens tilsyn med kommunens beredskap

Saken behandlet i
Kontrollutvalget i Frøya kommune

Møtedato
18.09.2019

Saknr
30/19

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Kontrollutvalget tar Fylkesmannens tilsyn til orientering.

Behandling:

Utvalgets leder la fram saken. Innstillinga ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget tar Fylkesmannens tilsyn til orientering.

Sak 31/19 Referatsaker

Saken behandlet i
Kontrollutvalget i Frøya kommune

Møtedato
18.09.2019

Saknr
31/19

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Referatsakene tas til orientering.

Behandling:

Sekretariatet la fram referatsakene. Vedtak som innstilling. Enstemmig.

Vedtak:

Referatsakene tas til orientering.

Sak 32/19 Eventuelt

Saken behandlet i
Kontrollutvalget i Frøya kommune

Møtedato
18.09.2019

Saknr
32/19

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Saken legges fram uten innstilling.

Behandling:

Ingen saker fremmet.

Vedtak:

Ingen vedtak fattet.

Sak 33/19 Godkjenning av møteprotokoll

Saken behandlet i
Kontrollutvalget i Frøya kommune

Møtedato
18.09.2019

Saknr
33/19

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Protokollen godkjennes.

Behandling:

Protokollen ble opplest i møtet. Innstillinga ble enstemmig godkjent.

Vedtak:

Protokollen godkjennes.

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Veronica Furuvik

Arkiv: 033

Arkivsaksnr.: 19/2251

Saken skal behandles i følgende utvalg:

Formannskapet

Kommunestyret

ELDRE/BRUKERRÅD - MANDAT/REGLEMENT FOR RÅDET

Forslag til vedtak:

1. Eldreråd og Brukerråd slås sammen til ett utvalg og benevnes som Frøya Eldre- og Brukerråd. (FEB)
2. Rådet blir bestående av 7 medlemmer, 3 medlemmer fra eldres representanter og 3 medlemmer fra bruker representanter.
3. Kommunestyret velger leder og nestleder.
4. Leder blir kommunens eldre- og brukerombud. Ombudets stillingsprosent er 10%.
5. Rådet konstituerer seg selv utover dette.
6. Forslag til reglement for Eldre- og Brukerråd vedtas som vedlagt.

Vedlegg:

K-sak 93/19

K-sak 175/18

Forslag til «Reglement for Eldre/Brukerråd»

Høringsnotat «Lov om Eldreombudet»

Saksopplysninger:

§ 5-12. Eldreråd, råd for personer med funksjonsnedsettelse og ungdomsråd eller annet medvirkningsorgan for ungdom.

Stortinget vedtok i 2018 en bestemmelse i ny kommunelov om at alle kommuner og fylkeskommuner plikter å opprette råd for eldre, for personer med funksjonsnedsettelse og for ungdom. Forskrift om kommunale og fylkeskommunale råd for eldre, personer med funksjonsnedsettelse og ungdom (forskrift om medvirkningsordninger) trer i kraft fra og med det konstituerende møte i det enkelte kommunestyre og fylkestinget ved oppstart av valgperioden 2019-2023.

Bakgrunn for saken:

I K-sak 175/18 (18/3352) ble følgende vedtatt:

- Kommunestyret nedsetter en arbeidsgruppe som et adhoc-utvalg for gjennomgang av den politiske organiseringen med sikte på å gjøre det mer engasjerende å være folkevalgt i Frøya kommune.
- Arbeidsgruppens oppgave/mandat er gjennomgang av dagens folkevalgte organisering inkludert oppgave-, rolle- og myndighetsdelingen internt mellom de folkevalgte organene samt mellom folkevalgte og administrasjon. Herunder bør arbeidsgruppen vurdere alternative former for organisering av kommunestyrets arbeid med underliggende organer.
- Arbeidsgruppen legger til rette for at partiene kan gis mulighet for interne drøftinger mellom møtene i arbeidsgruppen.

- Arbeidsgruppen legger fram sitt forslag for formannskapet innen påske 2019, slik at kommunestyret kan treffe endelig vedtak før sommeren 2019.
- Arbeidsgruppen settes sammen av alle gruppelederne i kommunestyret med ordfører som leder. Rådmannen tiltrer gruppen med forslagsrett.

I kommunestyre møte 29.08.19, K-sak 93/19 pk. 2 ble det vedtatt at eldreråd og brukerråd slås sammen til ett utvalg og der leder av dette utvalget også blir kommunens brukerombud.

Lov om kommunale og fylkeskommunale eldrelov(eldrerådslova)

§ 4 a. (Skiping av felles råd med menneske med nedsett funksjonsevne)

Kommunane kan vedta å opprette felles råd for eldre og menneske med nedsett funksjonsevne. Kommunestyra vedtek mandatet for og samansetjinga av råda. Ved val av representantar for eldre og menneske med nedsett funksjonsevne skal organisasjonane deira ha rett til å kome med framlegg.

Leiaren og nestleiaren for rådet blir oppnemnde av kommunestyret. Elles gjeld reglane i denne lova og lov 17. juni 2005 nr. 58 om råd eller anna representasjonsordning i kommunar og fylkeskommunar for menneske med nedsett funksjonsevne m.m. så langt dei høver.

Hva skal et slikt råd ivareta?

Rådet skal sørge for at mennesker med nedsatt funksjonsevne blir sikret en åpen, bred og tilgjengelig medvirkning i arbeidet med saker som er særlig viktige for mennesker med nedsatt funksjonsevne. Dette gjelder bla. adkomst, arbeid mot diskriminering på grunnlag av nedsatt funksjonsevne og tjenester for mennesker med nedsatt funksjonsevne. Rådet skal også se til alle saker som gjelder levekårene for eldre.

Ombudsrollen:

Vedtak gjort i K-sak 93/19 pk. 2 fastsetter at leder for eldre og brukerråd blir kommunens brukerombud.

Bakgrunn for saken:

Dette fordi det er svært vanskelig å rekruttere brukerombud, (liten stillingsprosent, 10% pr i dag) og en tro på at rollen vil utøves bedre om dette kan knyttes sammen med ledervervet for eldre/brukerrådet.

Etter at høring om Lov om Eldreombud ble lagt fram viser det seg å være mer hensiktsmessig å bruke leder av Eldre- og Brukerråd som Eldre- og brukerombud.

Høringen går ut på at departementet ønsker å opprette en ombudsordning for eldre.

(Se høringsnotat Lov om Eldreombudet 06.09.19 fra Helse- og omsorgsdepartementet.)

Ombudets oppgaver:

Tidligere har brukerombudets oppgavert bestått av å gi råd og veiledning til mottakere og pårørende av helse, omsorg og oppvekst tjenester. Da det blir mest hensiktsmessig å slå sammen brukerombud og eldreombud vil oppgavene bestå av å gi råd, veiledning til mottakere og pårørende av helse, omsorg og oppvekst-tjenester, samt engasjere seg i og arbeide med alle temaer som berører eldre/brukerinteresser på alle samfunnsområder.

Ombudets oppgave vil være å arbeide på systemnivå og fremme eldres/brukerinteresser overfor både offentlige og private aktører. Ved å arbeide på systemnivå vil ombudet kunne bidra til at eldre/brukerinteressene ivaretas i det helhetlige bilde på tvers av samfunnsområder.

Ombudet bør ikke ha myndighet til å avgjøre enkeltsaker, men kunne uttale seg og gi veiledning i den grad det er hensiktsmessig i arbeidet med å fremme eldre/brukerinteresser.

Vurdering:

Forslag på navn til rådet:

1. Eldreråd og Brukerråd slås sammen, og benevnes som Brukerråd.
2. Eldreråd og Brukerråd slås sammen, og benevnes som Eldre- og brukerråd.

Dagens Eldreråd og Brukerråd inneholder felles oppgaver og interesser, men har forskjellig målgruppe. Eldreråd har fokus på eldres rettigheter og levekår, og Brukerråd har fokus på personer med funksjonsnedsettelse. Ved å benevne fremtidige råd som Brukerråd, kan de eldres interesser og rettigheter bli utelatt. Rådmannen vurderer det da mest hensiktsmessig å benevne rådet som Eldre- og Brukerråd.

Eldre- og brukerråd oppnevnes i henhold til Lov om kommunale og fylkeskommunale eldreråd av 08.11.91 og i henhold til Lov om råd eller annen representasjonsordning i kommuner og fylkeskommuner for mennesker med nedsatt funksjonsevne m.m. av 17.06.05.

Rådmannen anbefaler at rådet blir bestående av 7 medlemmer som oppnevnes av kommunestyret. 3 medlemmer fra dagens Eldreråd, 3 medlemmer fra dagens Brukerråd og 1 leder som får ombudsoppgaven. Bakgrunnen for dette er at det skal være balanse mellom de to tidligere råds interesser.

Ombudsrollen:

Etter at høring om Lov om Eldreombud ble lagt fram viser det seg å være mer hensiktsmessig å bruke leder av eldre og brukerråd som eldre- og brukerombud.

Høringen går ut på at departementet ønsker å opprette en ombudsordning for eldre.

(Se høringsnotat Lov om Eldreombudet 06.09.19 fra Helse- og omsorgsdepartementet.)

Ombudets oppgaver:

Tidligere har brukerombudets oppgavert bestått av å gi råd og veiledning til mottakere og pårørende av helse, omsorg og oppvekst tjenester. Da det blir mest hensiktsmessig å slå sammen brukerombud og eldreombud vil oppgavene bestå av å gi råd, veiledning til mottakere og pårørende av helse, omsorg og oppvekst tjenester, samt engasjere seg i og arbeide med alle temaer som berører eldre/brukerinteresser på alle samfunnsområder.

Eldreombud og Brukerombud inneholder felles oppgaver og interesser, men har forskjellig målgruppe. Eldreombud har fokus på eldres rettigheter og levekår, og Brukerombud har fokus på personer med funksjonsnedsettelse. Rådmannen vurderer det da mest hensiktsmessig å opprette et Eldre- og Brukerombud for å ivareta eldre/brukerinteresser.

Rådmann det må vurderes å øke opp ressursen til ombudsrollen, sett mot pågående budsjettprosess.

Rådmannen vurderer da følgende forslag til vedtak:

1. Eldreråd og Brukerråd slås sammen til ett utvalg og benevnes som Frøya Eldre- og Brukerråd. (FEB)
2. Rådet blir bestående av 7 medlemmer, 3 medlemmer fra eldres representanter og 3 medlemmer fra bruker representanter.
3. Kommunestyret velger leder.
4. Leder blir kommunens eldre- og brukerombud. Ombudets stillingsprosent er pr dato 10%.
5. Rådet konstituerer seg selv utover dette.
6. Forslag til reglement for Eldre- og Brukerråd vedtas som vedlagt.

Saksprotokoll

Utvalg:	Kommunestyret
Møtedato:	29.08.2019
Sak:	93/19

Arkivsak: 19/1990

SAKS PROTOKOLL - POLITISK ORGANISERING

Vedtak:

1. **Modell 2 vedtas som ny politisk organisering for Frøya kommune der det opprettes ett hovedutvalg for helse, omsorg, NAV, oppvekst og kultur og ett hovedutvalg for tekniske tjenester.**
2. **Rådmann gis i oppdrag å foreslå beskrivelse av roller, ansvar og arbeidsområder til varaordfører og hovedutvalgsledere som legges frem til politisk godkjenning. Eldrerådet og brukerrådet slås sammen til ett utvalg og der leder av dette utvalget også bli kommunens brukerombud.**
3. **Rådmann oppdaterer relevante styringsdokument som følge av valgt modell:**
 - a. Delegasjonsreglementet
 - b. Folkevalgtes arbeidsvilkår
 - c. Møtereglement for folkevalgte
4. **Rådmann gis i oppdrag å tilpasse sin organisasjon til ny politisk organisering.**

Enstemmig.

Behandling:

Saksprotokoll

Utvalg:	Kommunestyret
Møtedato:	13.12.2018
Sak:	175/18

Arkivsak: 18/3352

SAKS PROTOKOLL - GJENNOMGANG AV POLITISK ORGANISERING, MANDAT OG ARBEIDSGRUPPE

Vedtak:

- Kommunestyret nedsetter en arbeidsgruppe som et adhoc-utvalg for gjennomgang av den politiske organiseringen med sikte på å gjøre det mer engasjerende å være folkevalgt i Frøya kommune.
- Arbeidsgruppens oppgave/mandat er gjennomgang av dagens folkevalgte organisering inkludert oppgave-, rolle- og myndighetsdelingen internt mellom de folkevalgte organene samt mellom folkevalgte og administrasjon. Herunder bør arbeidsgruppen vurdere alternative former for organisering av kommunestyrets arbeid med underliggende organer.
- Arbeidsgruppen legger til rette for at partiene kan gis mulighet for interne drøftinger mellom møtene i arbeidsgruppen.
- Arbeidsgruppen legger fram sitt forslag for formannskapet innen påske 2019, slik at kommunestyret kan treffe endelig vedtak før sommeren 2019.
- Arbeidsgruppen settes sammen av alle gruppelederne i kommunestyret med ordfører som leder. Rådmannen tiltrer gruppen med forslagsrett.

Enstemmig.

Behandling:

Forslag til «Reglement for Eldre/Brukerråd»

Valg og sammensetning:

Eldre- og brukerråd oppnevnes i henhold til Lov om kommunale og fylkeskommunale eldreråd av 08.11.91 og i henhold til Lov om råd eller annen representasjonsordning i kommuner og fylkeskommuner for mennesker med nedsatt funksjonsevne m.m. av 17.06.05.

Rådet består av 7 medlemmer som oppnevnes av kommunestyret. Ved valg av representanter for eldre og mennesker med nedsatt funksjonsevne skal organisasjonene ha rett til å komme med forslag. Kommunestyre velger leder og nestleder.

Myndighet:

Eldre- og Brukerråd skal forelegges alle saker som angår elders levekår og alle saker som angår mennesker med nedsatt funksjonsevne før beslutning foretas i kommunestyret.

Eldre- og Brukerråd skal avgi uttalelse til formannskap/kommunestyre om handlingsplan (økonomiplan/budsjett) og kommuneplan.

Eldre- og Brukerråd kan på eget initiativ ta opp saker som angår eldre og mennesker med nedsatt funksjonsevne i kommunen.

Representanter fra Eldre- og Brukerråd har møte og talerett i kommunestyre i saker som Eldre- og Brukerråd har behandlet.

Informasjon:

Eldre- og brukerråd utarbeider hvert år en årsrapport om sin virksomhet. Årsrapporten sendes til kommunestyret til orientering og legges ut på kommunens hjemmeside.

Helse- og
omsorgsdepartementet

Høringsnotat

6. september 2019

Lov om Eldreombudet

Høringsfrist: 6. desember 2019

Innhold

1	Innledning	4
1.1	Sammendrag av forslaget	4
1.2	Høringsnotatets oppbygging	5
2	Bakgrunn for etablering av Eldreombudet	5
2.1	Aldring og sosiale forhold blant eldrebefolkningen	5
2.2	Regjeringens politikk på eldreområdet	9
2.3	Internasjonalt arbeid	12
2.3.1	Internasjonalt samarbeid innen aldring	12
2.3.2	Menneskerettighetene	13
3	Gjeldende rett og eksisterende ordninger	13
3.1	Innledning	13
3.2	Regelverk som særlig berører eldre	13
3.3	Generelt om ombudsordninger	14
3.4	Barneombudet	15
3.5	Likestillings- og diskrimineringsombudet	16
3.6	Pasient- og brukerombudene	17
3.7	Sivilombudsmannen	17
3.8	Norges institusjon for menneskerettigheter (NIM)	18
3.9	Kommunale og fylkeskommunale eldreråd	19
4	Etableringen av en ombudsordning for eldre	19
4.1	Hvorfor en ombudsordning for eldre	19
4.2	Etablering av forvaltningsorganet Eldreombudet	20
5	Om lov om eldreombudet	21
5.1	Behov for egen lov om eldreombudet	21
5.2	Lovens oppbygging og innhold	21
6	Lovens formål	22
7	Eldreombudets oppgaver	23
7.1	Eldreombudets arbeidsområde	23
7.2	Overordnet om oppgaver	25
7.3	Pådriverrollen	26
7.4	Følge med-rolle	28

8	Behandling av saker, uttalelser og henvisninger	29
9	Eldreombudets uavhengige rolle	30
10	Forholdet til andre ordninger.....	32
11	Tilgang til informasjon og institusjoner mv.....	33
11.1	Krav etter Grunnloven og EMK.....	33
11.2	Eldreombudets behov for tilgang til informasjon og institusjoner.....	33
11.3	Tilgang til private hjem	35
11.4	Unntak fra informasjonstilgang	36
12	Organisatoriske rammer for Eldreombudet.....	36
12.1	Innledning.....	36
12.2	Ombudspersonen	36
12.2.1	Ombudspersonens rolle	36
12.2.2	Ansettelse på åremål.....	37
12.3	Forvaltningsorganet.....	38
12.3.1	Organisatorisk plassering av eldreombudet	38
12.3.2	Administrativ og økonomisk styring av forvaltningsorganet.....	39
12.4	Alminnelig instruks	40
13	Økonomiske og administrative konsekvenser.....	40
14	Merknader til de enkelte bestemmelsene	41
15	Forslag til lov om Eldreombudet (eldreombudsloven)	47

1 Innledning

1.1 Sammendrag av forslaget

Det går fram av Granavolden-plattformen at regjeringen ønsker å opprette et eget eldreombud etter modell av Barneombudet. Dette høringsnotatet inneholder forslag til lov om Eldreombudet som skal danne rammen for Eldreombudets¹ arbeidsområde og virksomhet. Forslaget tar utgangspunkt i reguleringen av Barneombudet, med enkelte tilpasninger.

Departementet foreslår at loven fastsetter at Eldreombudet skal fremme eldres interesser, rettigheter og behov og engasjere seg i forhold som berører eldres interesser på alle samfunnsområder. Departementet foreslår ikke en konkret nedre alder som definerer begrepet eldre.

Det foreslås lovfestet at Eldreombudet er et uavhengig forvaltningsorgan. Det presiseres videre i forslaget at ombudet ikke kan instrueres når det gjelder den faglige virksomheten. Dette er viktig for å sikre at ombudet står formelt og reelt fritt til å tale eldres sak overfor både offentlige og private aktører. I tråd med det som gjelder for andre ombudspersoner, blant annet barneombudet, foreslås det at eldreombudet utnevnes på åremål for en periode på seks år uten mulighet for gjenoppnevning.

Etter lovforslaget vil Eldreombudets hovedoppgave være å arbeide for å fremme eldres interesser, rettigheter og behov overfor offentlige og private og å følge med på utviklingen i eldres situasjon. Dette gir Eldreombudet både en pådriverrolle og en følge med-rolle.

I og med at Eldreombudet kan engasjere seg i forhold på alle samfunnsområder som berører eldres interesser, innebærer forslaget at Eldreombudet kan ha overlappende arbeidsområde med eksisterende ombuds- tilsyns- og klageordninger. Departementet vil presisere at forslaget ikke innebærer noen endringer i eksisterende ordninger, men at Eldreombudet vil være et nytt organ som skal jobbe med eldresaker på systemnivå. Det foreslås derfor også presisert i loven at Eldreombudet ikke har myndighet til å avgjøre enkeltsaker og at det ikke er et klageorgan for vedtak fra forvaltningen.

Forslaget inneholder også enkelte bestemmelser om Eldreombudets behandling av henvendelser, bestemmelser om Eldreombudets tilgang til opplysninger mv. og bestemmelser knyttet til administrative forhold.

Departementet har i arbeidet med høringsnotatet konsultert flere aktører for å få innspill til hvordan ordningen med et eldreombud bør innrettes både når det gjelder oppgaver og organisering. Det er avholdt møter med Barneombudet, Sivilombudsmannen, Diskriminerings- og likestillingsombudet og Pasient- og brukerombudet i Oslo og Akershus og Sosial- og eldreombudet i Oslo for å få informasjon om arbeidet til disse ombudene. Videre er det avholdt møter med representanter for KS, med noen organisasjoner innen eldrefeltet og med representanter for to kommunale eldreråd for å få

¹ Begrepene Eldreombudet og eldreombudet viser hhv. til forvaltningsorganet og til personen, se nærmere om dette i kapittel 3.9.

deres innspill til hva som anses viktig ved etablering av et eldreombud. Departementets hovedinntrykket er at ombudene ikke oppfatter det som problematisk at det kommer et eldreombud som kan ha visse overlapp i arbeidsområde med de andre ombudene. Når det gjelder representanter for eldre og interesseorganisasjoner departementet har vært i kontakt med, er departementets inntrykk at de er positive til å etablere et eldreombud etter modell av Barneombudet.

1.2 Høringsnotatets oppbygging

I kapittel 2 omtales bakgrunnen for etableringen av Eldreombudet, herunder om sosiale forhold i dagens eldrebefolkning, om gjeldende politikk og internasjonalt arbeid på eldreområdet.

I kapittel 3 omtales regelverk som særlig berører eldre samt eksisterende ombudsordninger og andre ordninger av betydning for Eldres situasjon i samfunnet. Eldreombudets forhold til andre ordninger omtales nærmere i kapittel 10.

I kapittel 4 beskrives etableringen av Eldreombudet samt hvorfor det etableres en egen ombudsordning for eldre.

I kapittel 5 vurderes hvorfor det er behov for en egen lov om Eldreombudet og det gis en beskrivelse av lovens oppbygning og innhold. I kapittel 6 til 11 omtales innholdet i lovforslaget, herunder formål, oppgaver, uttalelser og ombudets tilgang til informasjon og institusjoner.

I kapittel 12 gis det en beskrivelse av de organisatoriske rammene for Eldreombudet, herunder om ansettelse av personen eldreombudet, styring av forvaltningsorganet Eldreombudet og om instruks.

I kapittel 13 vurderes de økonomiske og administrative konsekvensene av forslaget.

Det konkrete forslaget om lov om Eldreombudet med merknader framgår av henholdsvis kapittel 15 og 14.

2 Bakgrunn for etablering av Eldreombudet

2.1 Aldring og sosiale forhold blant eldrebefolkningen

Vi blir flere eldre og vi lever lenger. Aldringen av befolkningen endrer samfunnet. I løpet av de siste 100 årene har befolkningssammensetningen endret seg betydelig og andelen eldre øker. Om lag 1,2 millioner nordmenn er i dag 60 år og eldre, det vil si 2 av 10.

I 2016 var 11 prosent over 70 år, og SSBs framskrivninger viser at andelen kan være 19 prosent i 2060. Gjennomsnittlig forventet levealder er i dag om lag 82,5 år, men stadig flere lever til de er over 90 og 100 år. I dag er bare 4 prosent av innvandrere i Norge 70 år eller mer. I 2060 vil denne andelen øke til 25 prosent av innvandrerbefolkningen. Det er

ventet at antall alderspensjonister vil øke i årene som kommer og passere en million i 2021.

Alle kommuner får flere eldre innbyggere, men andelen eldre varierer mellom kommunene. Særlig i distriktskommunene utgjør eldrebefolkningen en økende andel, også fordi yngre generasjoner flytter ut. I mange kommuner er både 20 og 30 prosent av innbyggerne over 67 år. I rapporten Framtidens eldre i by og bygd (SSB 2017) er det vist hvordan aldringen slår ut for de ulike kommuner, også sett i sammenheng med faktorer som kan vise ressurser og levekår for eldrebefolkningen i de ulike kommunene fram mot 2040.

Norge har en høy og stigende sysselsetting blant personer mellom 55–70 år. Mer enn syv av ti nordmenn i alderen 55–64 år er i jobb, og drøyt én av fire i aldersgruppen 65–69 år. Høy andel kvinner i arbeidslivet bidrar også til høy yrkesdeltakelse i Norge. Pensjonsreformen trådte i kraft i 2011 og avgangsalderen i arbeidslivet har gått opp. Gjennomsnittlig avgangsalder i 2017 var 65,6 år, 1,9 år høyere enn i 2001.

Senter for seniorpolitikk publiserer årlig Seniorpolitisk barometer, som viser utvikling i avgangsalder, og holdninger til eldre arbeidstakere i arbeidslivet. For 2018 viser barometeret at eldre arbeidssøkere gjennomgående vurderes som mindre attraktive enn yngre arbeidssøkere. Ledere i arbeidslivet i gjennomsnitt anslår at folk regnes som "eldre" i arbeidslivet når de er 56,3 år. Dette er noe lavere enn de yrkesaktive, som i gjennomsnitt svarer 59,4 år.

Likestillings- og diskrimineringsombudet har siden 2007 behandlet rundt 730 saker knyttet til alder som grunnlag for diskriminering. De to siste årene har ombudet fått inn hele 280 slike saker. Det er ofte arbeidstakere i 60-årene som klager. Sakene dreier seg om rekrutteringsprosesser, forbigåelse ved ansettelse samt aldersgrenser og oppsigelse. I over halvparten av klagesakene knyttet til alder har Likestillings- og diskrimineringsombudet konkludert med at det har vært lovbrudd.

I hovedsak har dagens eldre god økonomi, og er av de gruppene i befolkningen med best økonomi. Aldersgruppene 62–66 år og 90 år og eldre er aldersgruppene med den sterkeste inntekstveksten (rundt 30 prosents realvekst før skatt). For den yngste aldersgruppen forklares dette med at alderspensjon fra folketrygden fra 2011 kunne tas ut fra fylte 62 år og fritt kombineres med arbeidsinntekt uten avkorting av alderspensjonen. Yngre aldersgrupper har i gjennomsnitt høyere opptjening enn de eldre pensjonistene.

I 2018 mottok 933 400 personer alderspensjon, og antallet ventes å passere én million i løpet av 2021. Antall minstepensjonister går ned, fra 156 100 i september 2017 til 146 400 i september 2018. Det utgjør 16 prosent av alderspensjonistene, hvor fire av ti 95-åringer og en av seks 75-åringer er minstepensjonister i 2017. Minstepensjonene er betydelig hevet i de senere år, og er en viktig ordning for å motvirke fattigdom blant eldre. Grunnpensjonen for gifte og samboende er også hevet. Skattereglene for pensjonsinntekter er gunstigere enn for arbeidsinntekt. (NAV.no, 13.11.18).

Helseundersøkelser og livsløpsstudier viser at eldre i dag har bedre funksjonsevne og har bedre selvopplevd helse enn tidligere. En norsk 65-åring kan i gjennomsnitt i dag forvente

å ha 15-20 funksjonsfriske år foran seg (OECD, Health at a Glance 2018).

Tromsøundersøkelsen viser at menn på 80 år i dag har like god funksjonsevne, definert som gripestyrke, som en 75-åring hadde for en generasjon siden (Folkehelseinstituttet, 19.10.18). Helse- og funksjonsproblemer øker med alderen, og med flere eldre som lever lenger må vi forvente flere med helseproblemer. Eldre har ofte flere sykdommer samtidig. Den medisinske utviklingen og god tilgang på helse- og omsorgstjenester gjør at mange, selv med sykdom, lever gode liv og mestrer hverdagen, også med kronisk sykdom. Legemiddelbruken er høy blant eldre.

Hoftebrudd og fallskader kan få store konsekvenser for Eldres helse og livskvalitet. Det anslås at det er om lag 9000 hoftebrudd i Norge i året. (kilder: Folkehelse rapporten, Fhi.no, og Meld. St. 15 (2017-2018) Leve hele livet). Risikoen for å få demens går ned, men antallet med demens øker fordi det blir mange flere eldre. Det anslås at om lag 70 000 har demens i Norge. Flere eldre beholder egne tenner, men tannhelseproblemer er større blant eldre enn yngre.

Nedsatt syn og hørsel er vanlig blant eldre, og kan redusere sosial kontakt og mulighetene til å fungere godt i hverdagen. Nær én av ti over 66 år sier at de har problemer med synet, selv om de bruker briller. Én av fem over 66 år oppgir at de har problemer med hørselen selv om de bruker høreapparat (SSB Statistikkbanken). Opp mot halvparten av befolkningen eldre enn 65 år og omtrent tre firedeler av befolkningen over 74 år har et hørselstap som er av betydning for kommunikasjon. Når det gjelder psykiske helseproblemer i den eldre befolkningen, er depresjon (12-19 prosent) og angst (5-10 prosent) de vanligste lidelsene. For pasienter i sykehjem anslås om lag 40 prosent å ha symptomer på psykiske lidelser.

Grupper med lengre utdanning og god økonomi har høyere forventet levealder sammenlignet med grupper med lav utdanning og dårlig økonomi. Høyere sosioøkonomisk status ser ut til å være knyttet til å ha sosiale nettverk som beskytter mot ensomhet, men betydningen av dette for helseutfall blir mindre viktig i høy alder. SSB viser i Framtidens eldre i by og bygd at blant neste generasjon vil flere ha mer utdanning og bedre økonomi, men at det fortsatt vil være sosial ulikhet (SSB 2017/32).

Eldre er ingen ensartet gruppe, befolkningen over 60 år utgjør 3-4 generasjoner som har ulike erfaringer, og det er også store variasjoner mellom eldre innen aldersgruppene. Befolkningen over 80 år er førkrigsbarn, mens eldre i 70-årene er født og vokst opp i etterkrigstiden. Det innebærer store variasjoner blant eldre når det gjelder holdninger og preferanser. Eldre er en mangfoldig gruppe, og i tillegg til ulik utdanning og arbeidserfaring vil eldre ha bakgrunn fra by eller bygd, ha samisk opprinnelse, være innvandret til Norge, ha minoritets- eller majoritetsbakgrunn. Blant eldre vil det også være LHBTI-personer, mange av disse har vokst opp i en tid hvor dette var skambelagt med lite åpenhet om legning.

Blant personer som er 80 år eller eldre er det 210 000 som bor i privathusholdninger, mens 16 000 bor i andre typer husholdninger, som alders- og sykehjem.

Å bo alene kan gi økt risiko for sosial isolasjon og redusert mestring. I aldersgruppen 67–79 år er andelen aleneboende 28 prosent. Over halvparten av alle som er 80 år eller eldre og bor i privathusholdninger, er aleneboende, hvor to av tre er kvinner og én av tre er menn.

Ensomhet rapporteres mer blant de eldste i befolkningen enn yngre eldre. Rundt 4 av 10 over 80 år er ensomme. Nesten halvparten av de som bor alene er plaget av ensomhet, det samme gjelder de som har svekket helse. Ensomhet rammer også sterkere blant de som har lite utdanning.

Eldre mennesker vil selv ofte være pårørende til sine egne foreldre og eldre slektninger, i tillegg til å være foreldre og besteforeldre, og eldre vil ofte få hjelp og bistand av familie og andre pårørende.

Eldre mennesker har erfart betydelige endringer fra å leve i et industrisamfunn til teknologisamfunn, fra bruk av skrivemaskin til pc og smarttelefoni. Størstedelen av offentlig og privat kommunikasjon og samhandling foregår nå digitalt. Mange eldre, særlig blant yngre eldre, bruker pc, nettbrett og smarttelefon. Likevel er ikke alle eldre på "nett", og med økende alder og helseproblemer er digitalt utenforskap en utfordring. Bank- og finansnæringen er digitalisert, og det anslås at over 200 000 brukere, hvorav de fleste er eldre, er analoge brukere. Digital bankidentifikasjon kan være vanskelig for en del eldre brukere, som blir avhengig av hjelp som kan gjøre de er utsatt for misbruk.

Mange eldre er aktive i frivillige aktiviteter og står for en betydelig innsats. En rapport for Statens seniorråd i 2016 beregner den formelle og uformelle innsatsen til å tilsvare 45 000 årsverk. Det er et stort potensial for økt deltakelse. Undersøkelser viser at mange kunne tenke seg å delta mer, særlig eldre under 80 år.

Befolkningen over 65-70 år er underrepresentert i politiske folkevalgte organer og i politiske beslutninger. Eldre mennesker har imidlertid høyere valgdeltakelse enn yngre.

Det tidligere Statens seniorråd uttalte i 2015 at "Forskjellsbehandling på grunn av alder kan være saklig, men vi erfarer dessverre at eldre utsettes for mye usaklig forskjellsbehandling. Både innen bank og forsikring, kultur og fritid, i forbindelse med boligkjøp og innen helse- og omsorg opplever vi at eldre blir behandlet dårligere enn andre aldersgrupper og dermed blir diskriminert..., og mener at individer skal behandles individuelt og ikke tillegges egenskaper bare fordi man tilhører en bestemt aldersgruppe." (Seniorporten.no, 18.03.2015).

Pasient- og brukerombudene har i sine årsrapporter særskilt framhevet sine erfaringer med eldres situasjon og behov, herunder manglende informasjon om rettigheter og en utbredt klagefrykt blant eldre og deres pårørende. Departementet erkjenner at informasjon om rettigheter og tilbud oppleves utilgjengelig for noen, særlig blant de eldste eldre. Å få tilgang til en mer tilpasset bolig kan være utfordrende for mange eldre i dag. Eldre med helseproblemer og funksjonsnedsettelser kan oppleve det vanskelig å delta i samfunnet. Fysiske barrierer, digitalisering og teknologiske og sosiokulturelle endringer som inntreffer stadig raskere kan oppleves som hindre for mange. Negative stereotypier om

eldre, aldersdiskriminering og manglende tilrettelegging og hindre kan bidra til tilbaketrekning fra samfunnsdeltakelse.

2.2 Regjeringens politikk på eldreområdet

Opprettelsen av en egen statsråd for eldre- og folkehelse med særlig ansvar for omsorgstjenester til eldre, og for å være en pådriver for at eldreperspektivet ivaretas i alle sektorer, er et uttrykk for at regjeringen vil prioritere å styrke og fremme eldres situasjon og likeverd.

I 2016 fremmet regjeringen Flere år – flere muligheter, strategien for et aldersvennlig samfunn. Strategien viser at eldrepolitikk angår alle sektorer og handler om mer enn pensjons- og omsorgspolitik.

For å konkretisere oppfølgingen av strategien, er det etablert et nasjonalt program for et aldersvennlig Norge. Aldersvennlig Norge er en av fem hovedsaker i eldrereformen Leve hele livet (Meld. St. 15 (2017-2018)). Programmet vil bidra til å konkretisere hvordan den enkelte og samfunnet kan bidra til at eldre kan leve mer aktive og selvstendige liv. Det skal rette seg mot alle sektorer og skal involvere eldre selv, frivilligheten, kommunesektoren, næringsliv, boligbransjen og forsknings- og utdanning.

I program for et aldersvennlig Norge er det fem hovedelementer: 1) En kampanje for at eldre selv kan planlegge sin alderdom bedre; gjennom å tilpasse boligen bedre, ta i bruk teknologi, opprettholde vennskap, helse og interesser. 2) Eldrestyrt planlegging, som skal utvikle metodikk for bedre involvering av eldre selv og av de lokale eldrerådene i planlegging av nærmiljø, kommuneplan og samfunnsutvikling, men også i design av mer eldrevennlige produkter. 3) Etablere nasjonalt nettverk for aldersvennlige kommuner etter modell av Verdens helseorganisasjons nettverk. KS vil drive et modellforsøk i to år. 4) Ta i bruk seniorressursen i arbeidsliv og frivillighet. Det er et stort potensial for at eldre kan arbeide lenger og på nye måter, og for deltakelse i frivillig arbeid. 5) Programmet skal invitere til et bredt partnerskap for et aldersvennlig Norge, og få med seg organisasjoner, bransjer og kommuner mv. som vil være med på denne felles oppgaven.

Rådet for et aldersvennlig Norge er etablert for å bidra til å gjennomføre og forankre programmet i de ulike sektorer, spre kunnskap og bevisstgjøring om aldring og være en pådriver for nødvendige endringer. Rådet er sammensatt av representanter for ulike organisasjoner, og ledes av Trude Drevland. Involvering av de kommunale og fylkeskommunale eldrerådene vil være en viktig oppgave i programmet. Helsedirektoratet er inntil videre sekretariat for arbeidet. Sekretariatsfunksjonen vil fra 2020 bli organisert som Senter for aldersvennlig Norge, som vil bli samlokalisert med Eldreombudet, men organisert under Helsedirektoratet. Samlokaliseringen vil gi synergier og bidra til å utvikle mer kunnskap og et fagmiljø om aldersvennlige løsninger og eldres behov.

Eldre, som alle innbyggere, har tilgang til universelle helse- og omsorgstjenester. Regjeringens mål er å skape pasientens helse- og omsorgstjeneste. Alle skal ha tilgang til likeverdige helsetjenester av god kvalitet. Brukerperspektivet er styrket i helse- og

omsorgstjenestene. I omsorgstjenesten er utviklingen gått fra å se på eldre som passive tjenestemottakere, til i større grad å fremme egen mestring og autonomi hos eldre.

I Meld. St. 15 (2017-2018) Leve hele livet – En kvalitetsreform for eldre, går det fram at regjeringen vil utvikle politikken slik at eldre kan mestre livet lenger, ha trygghet for at de får god hjelp når de har behov for det, at pårørende kan bidra uten at de blir utslitt og at ansatte kan bruke sin kompetanse i tjenestene. Meldingens hovedfokus er å skape et mer aldersvennlig Norge og finne nye og innovative løsninger på de kvalitative utfordringene knyttet til aktivitet og fellesskap, mat og måltider, helsehjelp og sammenheng og overganger i tjenestene. På hvert område legger reformen fram utfordringer og løsninger som alle viser til lokale eksempler. Løsningene som legges fram er forslag til endringer som kommunene kan tilpasses til lokale forhold og behov i samarbeid med andre tjenesteområder, frivillig sektor og andre aktører i lokalsamfunnet. Reformen løfter fram løsninger fra ulike kommunetypologier som fungerer i praksis. Disse skal spres og implementeres i andre kommuner. Sammen med store satsinger på kompetanseøkning og modernisering og utbygging av heldøgns omsorgsplasser, skal kvalitetsreformen bidra til bedre og mer bærekraftige tjenester og et mer aldersvennlig samfunn i norske kommuner. Et regionalt gjennomføringsapparat er etablert i et samarbeid mellom Helsedirektoratet, regional stat og KS og Utviklingssentre for sykehjem og hjemmetjenester. Kommuner som omstiller seg i tråd med reformen vil bli prioritert. Reformen bygger videre på en rekke reformer og satsinger for å styrke omsorgstjenestene i kommunene.

Regjeringen vil videre skape et mer demensvennlig samfunn. I Demensplan 2020 er dagaktivitetstilbud sentralt. Planen skal etterfølges av en ny plan.

På flere politikkområder har regjeringen bidratt til å bedre eldres situasjon. Blant annet er det innført vern mot diskriminering på grunn av alder i likestillings- og diskrimineringsloven. Arbeidsmiljølovens generelle aldersgrense ble hevet til 72 år i juli 2015, og det ble innført en nedre grense på 70 år for bedriftsinterne aldersgrenser, mot tidligere 67 år. Det legges større vekt på livslang læring i kompetansepolitikken. Innsatsen for et universelt utformet samfunn slik at alle kan delta har stor betydning for eldre. I regjeringens handlingsplan for universell utforming (2015-2019) er det lagt vekt å bedre tilgjengelighet på ulike samfunnsområder, og særlig vekt på tiltak innen IKT og teknologi.

Regjeringen mener det er viktig å fortsette å styrke arbeidet for å sikre eldre menneskers interesser, rettigheter og behov. Deler av den eldste befolkningen har på samme måte som den yngste delen av befolkningen (barn og unge), et særlig beskyttelsesbehov som samfunnet må ivareta. Mens det er allment anerkjent at barn og unge er en gruppe som trenger særlig beskyttelse og hjelp til å ivareta sine interesser, rettigheter og behov, har det ikke vært like mye forståelse for at det blant eldre innbyggere kan være grupper som også kan trenge økt oppmerksomhet om sin situasjon og behov for å kunne delta på en likeverdig måte.

Som en del av arbeidet med å ivareta den eldre delen av befolkningen og å sette de utfordringene som er knyttet til det å bli eldre på dagsorden, er det i regjeringens politiske plattform Granavolden-plattformen s. 50 tatt inn at regjeringen vil:

Etablere et eget eldreombud etter modell av Barneombudet.

De fire partiene, som nå sitter i regjeringen, ble enige om å etablere et Eldreombud i forbindelse med behandlingen av budsjettet for 2019. I Innst. 11 S (2018-2019) står det følgende merknad om dette:

"Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til at det som følge av budsjettforliket mellom regjeringspartiene og Kristelig Folkeparti er enighet om å opprette et eget eldreombud. Flertallet mener det er viktig at det i mandatet til ombudet legges til rette for at eldre blir hørt og at eldres rettigheter blir ivaretatt på ulike områder og samfunnsarenaer. Gjennom etablering av Norges første nasjonale eldreombud vil oppmerksomheten om eldres behov bli styrket, og eldre gis et talerør som kan sette eldres rettigheter og eldreomsorg på dagsordenen. Flertallet viser til at bevilgningen til ombudet først vil komme på plass i 2020, da det er nødvendig å utrede og forberede etableringen av ombudet gjennom 2019."

Et sentralt element er at et eldreombuds arbeid ikke skal være begrenset til noen samfunnsområder eller tjenester, men ha et vidt perspektiv. Ombudet skal være et talerør for de eldre på alle samfunnsområder hvor det viser seg behov for det.

Før budsjettforliket i desember 2018 om å etablere et nasjonalt eldreombud, sendte Helse- og omsorgsdepartementet ut et forslag om å etablere et nasjonalt Eldre-, pasient og brukerombud (høringsnotat av 2. oktober 2018). Selv om begrepet "eldre" ble tatt inn i ombudets navn, ble det presisert at ombudets ansvar ikke skulle utvides til alle samfunnsområder når det gjaldt eldre, men skulle være avgrenset til helse- og omsorgstjenester fra stat og kommune. Forslaget fulgte opp et av punktene fra Jeløya-erklæringen.

Som følge av det omtalte forliket mellom dagens regjeringspartier, om å opprette et eget eldreombud heller enn et nasjonalt eldre-, pasient- og brukerombud, sendte Helse- og omsorgsdepartementet ut et tilleggsnotat til høringsnotatet av 2. oktober 2018. Høringsinstansene ble der bedt om å se bort fra de delene av det opprinnelige høringsnotatet som gjaldt etableringen av et nasjonalt eldre-, pasient- og brukerombud. Endringen innebar også at det ikke ble foreslått nytt navn på dagens pasient- og brukerombud.

Det ble videre vist til at regjeringen ville komme tilbake til spørsmålet om etablering av et nasjonalt Eldreombud etter modell av Barneombudet i egen høring. I dette høringsnotatet følges spørsmålet opp.

2.3 Internasjonalt arbeid

Aldringen av befolkningen er global, og en aldrende befolkning preger nå stadig flere land og kontinenter. I følge Verdens helseorganisasjon (WHO) er det i dag flere innbyggere over 60 år i verden enn 10 år og yngre. Det er store variasjoner i hvordan ulike land tilnærmer seg eldrepolitikk når det gjelder samfunnets og familiens ansvar. Ulike velferdspolitiske og juridiske systemer definerer eldre, deres rettigheter og plikter ulikt. I norsk og nordisk tradisjon er det sjelden alder alene som definerer en rettighet, men tjenester og rettigheter er begrunnet utfra den enkeltes behov og forutsetninger. Derfor har vi få "eldrelover" i Norge. Andre land kan ha lover og ordninger kun rettet inn mot eldre over en viss alder, eller avgrenset til eldre som ikke har familie til å yte omsorg eller som er vanskeligstilte.

2.3.1 Internasjonalt samarbeid innen aldring

FN vedtok i 2002 Madrid International Plan of Action on Ageing (MIIPA). Arbeidet gir retning til de ulike FN-organisasjonenes arbeid for å bidra til å utvikle og styrke en tverrsektoriell eldrepolitikk i medlemslandene. I Europa følges arbeidet opp gjennom UN-ECE Standing Working Group on Ageing. Arbeidsgruppen bidrar blant annet til faglig utveksling bistand til politikkutvikling og jevnlig statusrapporter over eldrepolitikken i medlemslandene. I 2017 ble det avholdt et ministermøte hvor Lisboa-erklæringen, *A Sustainable Society for All Ages: Realizing the potential of living longer*, angir mål og retning på arbeidet. Erklæringen skal blant annet følges opp med å integrere aldringsperspektivet i landenes oppfølging av FN's bærekraftsmål og 2030 Agendaen.

Som en del av arbeidet er det også utarbeidet en tverrsektoriell indeks om landenes eldrepolitikk: Active Ageing Index. De nordiske landene skårer høyest på indeksen, men alle land har store utviklings- og forbedringspotensial.

Verdens helseorganisasjon (WHO) har igangsatt en global strategi og handlingsplan for sunn og aktiv aldring. Et viktig budskap i strategien er å styrke eldres iboende ferdigheter for å mestre og delta lenger. Det legges vekt på tilpasse helsesystemene til en aldrende befolkning. WHO har også lansert en kampanje mot alderisme. WHO har videre etablert et globalt nettverk for aldersvennlige lokalsamfunn. Nettverket bidrar til å øke kunnskap og metodikk om hvordan byer og lokalsamfunn kan arbeide for å tilrettelegge omgivelser og inkludere eldre, gjennom planlegging og medvirkning. WHO forbereder nå at det neste tiåret skal være et "Decade of healthy ageing".

I FN er det også, etablert en arbeidsgruppe, Open Ended Working Group on Ageing, som gjennom en møterekke belyser ulike sider ved eldrepolitikk og ulike temaer som har betydning for eldres rettigheter og deltakelse. Det årlige møtet har utviklet seg til en av de mest sentrale møteplasser for å drøfte aldring og eldrepolitikk internasjonalt.

I EU er det som del av Horizon 2020 etablert et forskningsprogram om aldring og et innovasjonspartnerskap for aktiv aldring (Innovation partnership on Active and Healthy Ageing) hvor det stimuleres til "silver economy", herunder velferdsteknologi. I dette

arbeidet ligger det også innovasjonsprosjekter for å stimulere til eldrevennlig turisme, boliger, lokalmiljø, forbrukerpolitikk samt innovasjon i helse og velferd.

2.3.2 Menneskerettighetene

Det er stater som forpliktes etter menneskerettighetene. I 2014 fikk Grunnloven et eget menneskerettighetskapittel. Diskrimineringsvernet, ytringsfriheten, forbudet mot tortur, umenneskelig og nedverdiggende behandling og retten til privatliv er nedfelt i dette kapitlet. Videre er menneskerettighetene forankret i menneskerettsloven. Denne loven inkorporerer fem sentrale menneskerettighetskonvensjoner og gir dem forrang framfor annen lovgivning. Det vil si at dersom det er motstrid mellom en av konvensjonens bestemmelser og en norsk lovbestemmelse, vil konvensjonen gå foran nasjonal rett.

Når vi nå vil se en økning i antall eldre, vil vi også oppleve økt press på eldres menneskerettigheter. FN har utpekt en uavhengige ekspert på eldres menneskerettigheter. Eldre er en sårbar gruppe på grunn av alderdom og sviktende helse. I mars 2019 lanserte Nasjonal institusjon for menneskerettigheter (NIM) en temarapport om eldres menneskerettigheter der NIM identifiserer syv områder som krever særlig innsats fra myndighetenes side og gir konkrete anbefalinger til myndighetene. Blant annet mener NIM at det er en menneskerettslig utfordring for myndighetene å nå fram til og tilrettelegge for at alle eldre får den informasjons-, kommunikasjons- og tjenestetilgangen de har krav på.

3 Gjeldende rett og eksisterende ordninger

3.1 Innledning

Det er i Granavolden-plattformen lagt til grunn at Eldreombudet skal utformes etter modell av Barneombudet. Hvordan Barneombudet er regulert er følgelig av særlig interesse ved regulering av Eldreombudets virksomhet, men også andre ordninger som er etablert for å ivareta særlige interesser er relevante å se hen til. Noen av ordningene som omtales nedenfor vil ha tilgrensende arbeidsområde med Eldreombudets arbeidsområde.

Det er gjort et forsøk på å trekke ut de mest relevante elementene av de ulike ordningene. Dette er likevel ikke en uttømmende oversikt over alle ordningene som kan være av betydning for etablering av Eldreombudet. Blant annet vil de politiske folkevalgte i kommuner, fylkeskommuner og på Stortinget i kraft av sin rolle ha en ombudsfunksjon for befolkningen generelt og dermed også for de eldre innbyggerne.

I dette kapitlet gis det for helhetens skyld også en kort omtale av i hvilken grad forhold knyttet til alder er regulert i dagens lovverk på ulike områder, se kapittel 3.2.

3.2 Regelverk som særlig berører eldre

De fleste regelverk retter seg mot hele befolkningen, herunder også den eldre delen av befolkningen, og de samme rettighetene og pliktene gjelder uavhengig av alder.

Det finnes imidlertid noe regelverk som er direkte knyttet opp mot alder. Dette gjelder for eksempel regelverk om alderspensjon og om øvre aldergrenser for visse typer yrker. Et annet eksempel er bestemmelsen i arbeidsmiljøloven § 13-1 som forbyr både direkte og indirekte diskriminering på grunn av alder.

En del regelverk berører i praksis eldre som gruppe i større grad enn andre deler av befolkningen. Dette gjelder for eksempel regelverket om universell utforming, siden behovet for tilrettelegging øker med alderen for de fleste, og regelverk for helse- og omsorgssektoren og i annen velferdssektor, fordi en høyere andel av denne befolkningsgruppen har større og mer sammensatt behov for helse- og omsorgstjenester og annen bistand enn øvrige aldersgrupper i samfunnet. Eldre som gruppe vil derfor i tilsvarende større grad være berørt av klage- og tilsynsordningene som er tilknyttet de ulike regelverkene.

3.3 Generelt om ombudsordninger

Norge har flere ombud. Det er både fellestrekk og store ulikheter mellom ombudene. Det grunnleggende for ombudsrollen er imidlertid at de skal ivareta enkeltpersoners eller gruppers interesser på ulike områder.

I NOU 1995:26 Barn og barndom i Norge, hvor barneombudsordningen evalueres, uttales følgende om ombudsbegrepet.

"Betegnelsen «ombud» er et positivt begrep som benyttes i forbindelse med løsningen av ulike samfunnsoppgaver man har villet styrke."

Videre uttales:

"På grunn av de store ulikhetene ombudene mellom, er det vanskelig å definere presist hva som ligger i betegnelsen ombud. Ombudene har noen viktige felles kjennetegn, men ombud er ikke noe entydig juridisk begrep. Hva slags kompetanse og oppgaver et ombud har, og hvordan det er organisert, må avgjøres konkret for hvert enkelt ombud."

Fellestrekk ved ombudene er at de

- har en uavhengig stilling i forhold til den øvrige forvaltningen.
- er åpne for henvendelser og klager fra enkeltpersoner som mener sine interesser eller rettigheter tilsidesatt, men fatter ikke vedtak i enkeltsaker eller klager.
- er personifisert i langt større grad enn resten av forvaltningen.

Når det gjelder ulikheter mellom ombudsordningene, er det blant annet en tydelig forskjell på Sivilombudsmannen og de såkalte interesse- og forvaltningsombudene, som for eksempel Barneombudet. Sivilombudsmannen skal være upartisk og kontrollere at forvaltningen ikke gjør urett, mens Barneombudet skal ivareta barns særlige interesser og har derfor preg av å være mer som en interesseorganisasjon. Barneombudet har også funksjoner som innebærer utadrettet aktivitet og holdningsskapende arbeid.

Det ble i forbindelse med opprettelsen av Barneombudet vurdert om det var riktig å bruke begrepet ombud på Barneombudet på grunn av preget av interesseorganisasjon.

Følgende ble uttalt i Ot.prp. nr. 2 (1980–1981) kapittel 3.2:

"Departementet har vurdert i hvilken grad det er prinsipielt betenkelig å benytte ombudsbetegnelsen om en institusjon som skal fungere som et interesseorgan for en befolkningsgruppe. Departementet er imidlertid av den oppfatning at ombudsbegrepet ikke er bundet til spesielle oppgaver eller arbeidsmåter, selv om de nåværende ombudene har slike oppgaver som er beskrevet ovenfor. Ombudsbetegnelsen er først og fremst knyttet til et organ som står forholdsvis uavhengig av forvaltning, domstoler, politiske myndigheter o.l. Med tanke på barneombudets uavhengige stilling finner departementet å kunne tilrå at man benytter betegnelsen."

Det må i dag anses avklart at en institusjon som er særlig uavhengig og skal ivareta særlige interesser vil kunne betegnes som et ombud.

3.4 Barneombudet

Barneombudet er organisert som et forvaltningsorgan under Barne- og familiedepartementet. Barneombudet utpekes i statsråd for en periode på seks år uten adgang til gjenoppnevning.

Barneombudet skal i første rekke virke som et frittstående interesseorgan og skal arbeide for at barns behov, rettigheter og interesser blir tatt hensyn til på alle samfunnsområder, herunder fremme barns interesser overfor det offentlige og private og følge med i utviklingen av barns oppvekstkår. Barneombudets viktigste oppgave er å bidra til at norsk rett og forvaltningspraksis er i samsvar med Norges forpliktelser etter FNs konvensjon om barns rettigheter.

Lov 6. mars 1981 nr. 5 om barneombud setter rammer for barneombudets virksomhet, og har til formål å bidra til å fremme barns interesser i samfunnet. Loven fastsetter videre at Barneombudet skal ivareta barns interesser i planlegging og utredning på alle felter, følge med på at lovgivning som verner barns interesser etterleves, foreslå tiltak som kan styrke barns rettssikkerhet, fremme forslag til tiltak som kan løse eller forebygge konflikter mellom barn og samfunn, og følge med at det gis tilstrekkelig informasjon til det offentlige og private om barns rettigheter og de tiltak de har behov for.

Barneombudet skal være både selvstendig og uavhengig, og avgjør dermed selv hva Barneombudet skal arbeide med. Med hjemmel i barneombudsloven er det ved kongelig resolusjon gitt en instruks med nærmere bestemmelser om barneombudets organisasjon og saksbehandling. Instruksen gir konkret anvisning på hvordan Barneombudet skal behandle henvendelser, herunder om avvisning, henvisning til Sivilombudsmannen, forvaltningsorganer, tilsynsorganer eller påtalemyndigheten, henleggelse, saksbehandling og forvaltningslovens anvendelse, i tillegg til om Barneombudets uttalelser og om Barneombudets årlige rapport til departementet.

Enhver kan henvende seg til Barneombudet, men Barneombudet kan ta opp saker både av eget tiltak og etter henvendelser. Barneombudet fatter ikke avgjørelser og behandler ikke enkeltsaker, men veileder om regelverk og muligheter og henviser eventuelt videre. Henvendelser som angår et bestemt barn skal i utgangspunktet ikke behandles uten barnets samtykke, og henvendelser som gjelder konkrete enkeltkonflikter mellom barn og foresatte eller mellom foresatte skal avvises. Barneombudet har ikke myndighet til å

avgjøre saker eller omgjøre forvaltningens vedtak, men har rett til å uttale seg om alle forhold som omfattes av ombudet arbeidsområde. Likevel skal ikke Barneombudet uttale seg i saker som er under politietterforskning eller om lovligheten av et forhold dersom Sivilombudsmannen har avgitt uttalelse, domstolene har avgjort forholdet eller forholdet er brakt inn for domstolene til avgjørelse.

I sitt arbeid har Barneombudet rett til fri adgang til alle institusjoner for barn og har uten hinder av taushetsplikt rett til opplysninger som trengs for å utføre Barneombudets oppgaver. Gjennom rådgivning, informasjon, kommunikasjon i media, kontakt med både barn, politikere og myndigheter, og som fast høringsinstans, arbeider Barneombudet for å påvirke beslutningstakere til å skape et bedre samfunn for barn og unge.

3.5 Likestillings- og diskrimineringsombudet

Likestillings- og diskrimineringsombudet er regulert av lov 16. juni 2017 nr. 50 om Likestillings- og diskrimineringsombudet og Diskrimineringsnemnda (diskrimineringsombudsloven).

Lovens kapittel 2 gir nærmere bestemmelser om ombudets organisering og oppgaver. Likestillings- og diskrimineringsombudet utnevnes på åremål av Kongen i statsråd for en periode på seks år uten adgang til gjenoppnevning. Likestillings- og diskrimineringsombudet er et uavhengig forvaltningsorgan administrativt underordnet Kongen og departementet. Kongen eller departementet kan ikke instruere ombudet om ombudets faglige virksomhet.

Likestillings- og diskrimineringsombudet skal arbeide for å fremme reell likestilling og hindre diskriminering på alle samfunnsområder på grunn av kjønn, graviditet, permisjon ved fødsel og adopsjon, omsorgsoppgaver, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk og alder. Ombudet skal også arbeide for å fremme likebehandling i arbeidslivet, uavhengig av politisk syn og medlemskap i arbeidstakerorganisasjon, jf. diskrimineringsombudsloven § 5.

I tillegg til å skulle være en pådriver for likestilling og mangfold, har Likestillings- og diskrimineringsombudet en lovpålagt plikt til å gi veiledning om konkret angitt regelverk, herunder loven om likestilling og forbud mot diskriminering. Ombudet avgjør ingen saker i motsetning til Diskrimineringsnemnda som behandler konkrete klagesaker.

Likestillings- og diskrimineringsombudet har ansvar for å føre tilsyn med at norske myndigheter overholder forpliktelsene etter FNs kvinnekonvensjon (CEDAW), rasediskrimineringskonvensjon (CERD) og konvensjon for rettigheter til personer med nedsatt funksjonsevne (CRPD). De rapporterer jevnlig til FN og skal sørge for at norske myndigheter følger opp forpliktelsene konvensjonene gir.

Offentlige myndigheter plikter uten hinder av taushetsplikt å gi ombudet og nemnda de opplysningene som er nødvendige for gjennomføringen av nærmere bestemte oppgaver, jf. diskrimineringsombudsloven § 3.

3.6 Pasient- og brukerombudene

Pasient- og brukerombudet er et lavterskeltilbud og et talerør for pasienter og brukere som synes det er vanskelig å ivareta egne interesser. Ordningen er lovfestet i pasient- og brukerrettighetsloven kapittel 8. Det ligger i ombudenes mandat at de skal ivareta eldre pasienters og brukeres behov, interesser og rettssikkerhet i helse- og omsorgstjenesten. Ombudene er opptatt av at eldre skal motta helse- og omsorgstjenester av god kvalitet og er tilrettelagt for en verdig, trygg og meningsfull alderdom. Arbeidet dreier seg ofte om enkeltsaker der ombudet er kontaktskapende mellom pasienten og helse- og omsorgstjenesten slik at saker kan løses utenom de formelle klageordningene.

Pasient- og brukerombudets rett til å få opplysninger er lovfestet i pasient- og brukerrettighetsloven § 8-5. Offentlige myndigheter og andre organer som utfører tjenester for forvaltningen, skal gi ombudet de opplysninger som trengs for å utføre ombudets oppgaver. Vanligvis handler ombudet etter fullmakt fra pasienten, og vil på et slikt grunnlag kunne få opplysninger, tilgang på journal osv. Når slik fullmakt ikke foreligger har pasientombudet rett til å motta taushetsbelagte opplysninger etter samme system som domstolen kan motta slike opplysninger etter bestemmelsene i tvistemålsloven. Det vil blant annet si at ombudet ikke kan kreve opplysninger av helsepersonell om noe som er betrodd dem i deres stilling, og at departementets samtykke må foreligge ved utgivelse av opplysninger fra personer som er undergitt taushetsplikt etter forvaltningsloven.

I Oslo kommune er det et eget Sosial- og eldreombudet som daglig mottar henvendelser fra eldre som ikke får de helse- og omsorgstjenestene de har behov for. For å samle erfaringer og innhente ny kunnskap for denne gruppen prioriterer Oslo kommune en eldrerådgiverstilling hos dette Ombudet. Eldrerådgiveren bidrar til å synliggjøre spesifikke utfordringer eldre har i møte med helse- og omsorgstjenestene, både på individ- og systemnivå.

3.7 Sivilombudsmannen

I samsvar med Grunnloven § 75 bokstav l kan Stortinget oppnevne en person til å føre kontroll med forvaltningen og sikre den enkelte borgers rett. Sivilombudsmannen oppnevnes for fire år med adgang til gjenoppnevning. Rammer for valg av Sivilombudsmannen og ombudsmannens virksomhet er gitt i lov 22. juni 1962 nr. 8 om Stortingets ombudsmann for forvaltningen. Loven fastslår at ombudsmannens formål er å sikre at det i den offentlige forvaltning ikke øves urett mot den enkelte borger og bidra til at offentlig forvaltning respekterer og sikrer menneskerettighetene. Sivilombudsmannen utfører sitt verv selvstendig og uavhengig av Stortinget men Stortinget har gitt en instruks med nærmere bestemmelser om Sivilombudsmannens virksomhet.

Dersom en mener at offentlige myndigheter har gjort urett mot en selv eller begått en feil, kan vedkommende be Sivilombudsmannen undersøke saken. Sivilombudsmannen kan undersøke de fleste typer saker og klager som offentlige myndigheter har behandlet og avgjort, mens tvister om privatrettslige forhold faller utenfor ombudsmannens arbeidsområde. Flertallet av sakene grunner i klager fra borgerne, men

Sivilombudsmannen kan også ta opp saker av eget tiltak og kan velge en samlet oppfølging av klager rettet mot samme forvaltningsorganet framfor konkrete klagebehandlinger. I sitt arbeid skal Sivilombudsmannen ha adgang til lokaler og kan kreve de opplysninger fra forvaltningen som ombudsmannen trenger for å utføre sitt verv.

Sivilombudsmannen kan ikke behandle saker som Stortinget har tatt standpunkt til, avgjørelser truffet i statsråd, saker knyttet til domstolenes eller Riksrevisjonens virksomhet, eller saker som hører under Ombudsmannen for Forsvaret eller Ombudsmannen for sivile vernepliktige. Sivilombudsmannen kan ikke treffe bindende avgjørelser, omgjøre forvaltningens avgjørelser eller gi rettslig bindende instruks. Sivilombudsmannen kan peke på eventuelle feil, urimelighet eller mangler i praktiseringen av lover og regler. Sivilombudsmannen kan henstille forvaltningsorganet til å rette opp og i praksis retter myndighetene seg etter ombudsmannens henstillinger og anbefalinger. Sivilombudsmannens kontroll er rettslig og i mer skjønnsmessige forvaltningsavgjørelser, vil ombudsmannens adgang til å uttale kritikk være begrenset. I saker som har vært tatt opp til nærmere undersøkelse vil ombudsmannens mening komme til uttrykk i en uttalelse, og de fleste uttalelsene er offentlige og publiseres.

Videre er Sivilombudsmannen nasjonal forebyggende mekanisme i tilknytning til FNs torturkonvensjon, jf. loven § 3a. Sivilombudsmannen skal besøke steder der mennesker er fratatt friheten for å undersøke hvordan deres rettigheter ivaretas, herunder forebygge tortur, umenneskelig og nedverdiggende behandling. Sivilombudsmannen skal ha tilgang til alle steder der mennesker er, eller kan være, fratatt friheten og all informasjon som er relevant for forholdene for den som er fratatt friheten.

Sivilombudsmannen publiserer hvert år en årsmelding med artikler om aktuelle tema og oversikt over saker det foregående året, og en egen årsmelding som gjelder oppgavene om forebygging av tortur og annen grusom, umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller straff ved frihetsberøvelse.

3.8 Norges institusjon for menneskerettigheter (NIM)

FN anbefaler at alle stater har et uavhengig organ som jobber for å sikre menneskerettighetene nasjonalt. På bakgrunn av dette ble Norges institusjon for menneskerettigheter (NIM) opprettet i 2015. NIMs daglige virksomhet ledes av en direktør som oppnevnes av Stortinget for en periode på seks år uten adgang til gjenoppnevning.

Lov 22. mai 2015 nr. 33 om Norges nasjonale institusjon for menneskerettigheter med tilhørende instruks setter rammer for NIMs virksomhet. Loven angir at NIMs hovedoppgave er å fremme og beskytte menneskerettighetene i tråd med Grunnloven, menneskerettsloven og den øvrige lovgivningen, internasjonale traktater og folkeretten for øvrig. NIM skal bidra til å styrke gjennomføringen av menneskerettighetene gjennom overvåkning av menneskerettighetenes stilling i Norge, rådgivning til offentlige og private aktører, informasjon og veiledning, fremme opplæring og forskning, tilrettelegge for samarbeid, og deltagelse i internasjonalt samarbeid.

NIM er uavhengig i sin virksomhet og avgir uttalelser, blant annet i forbindelse med høringer. I tillegg avgir NIM en årsmelding til Stortinget der de redegjør for utviklingen og anbefaler forbedringer i menneskerettighetssituasjonen i Norge. I tillegg rapporterer NIM jevnlig til FNs ulike menneskerettighetskomiteer. NIM har også møte- og talerett i en rekke FN-møter og FN-prosesser på menneskerettighetsområdet.

NIM arbeider på systemnivå og er ikke et klageorgan. Dette innebærer at NIM ikke behandler enkeltsaker, men kan veilede om nasjonale og internasjonale klageordninger. NIM skal sette menneskerettighetsspørsmål på dagsorden, bidra med kunnskap, rådgivning og veiledning innenfor sitt område slik at myndighetene på en best mulig måte ivaretar sitt menneskerettslige ansvar.

Formålet med NIM er ikke å drive tilsvarende virksomhet som øvrige ombud. NIM er ikke i loven gitt noen særlig rett til tilgang på informasjon, lokaler eller institusjoner, men loven presiserer at offentlige myndigheter og andre som utfører oppgaver på vegne av det offentlige, skal yte den bistand som er nødvendig for at NIM skal kunne utføre sine oppgaver.

Ifølge lov om Norges nasjonale institusjon for menneskerettigheter § 9 skal det oppnevnes et rådgivende utvalg som skal bidra med informasjon, råd og innspill til arbeidet som nasjonal institusjon for menneskerettigheter. Utvalgets medlemmer er blant annet Sivilombudsmannen, Barneombudet og Likestillings- og diskrimineringsombudet.

3.9 Kommunale og fylkeskommunale eldreråd

Stortinget vedtok i 2018 en bestemmelse i ny kommunelov om at alle kommuner og fylkeskommuner plikter å opprette råd for eldre, for personer med funksjonsnedsettelse og for ungdom. Forskrift om kommunale og fylkeskommunale råd for eldre, personer med funksjonsnedsettelse og ungdom (forskrift om medvirkningsordninger) trer i kraft fra og med det konstituerende møtet i det enkelte kommunestyret og fylkestinget ved oppstart av valgperioden 2019–2023. Forskriften skal sikre en bred, åpen og tilgjengelig medvirkning fra eldre gjennom eldrerådet i alle saker som gjelder dem. Eldrerådene skal være rådgivende organ for kommunen og fylkeskommunen. Rådene har rett til å uttale seg i alle saker som gjelder eldre og relevante saker skal forelegges rådene. Rådene skal ikke behandle saker som gjelder avgjørelser overfor enkeltpersoner. Kommunestyret kan gi rådene myndighet til å fordele bevilgninger. Kommunestyret og fylkestinget kan gi medlemmer av rådene møte- og talerett i folkevalgte organer.

4 Etableringen av en ombudsordning for eldre

4.1 Hvorfor en ombudsordning for eldre

Departementet mener at det bør etableres en nasjonal ordning som kan fremme eldres interesser på samme måte som barns interesser skal fremmes gjennom barneombudsordningen. Det er viktig at den institusjonen som skal ivareta eldrebefolkningens interesser får en uavhengig stilling, og kan uttale seg fritt om

eldrepolitiske saker på alle samfunnsområder. For å kunne fremme interessene til den delen av befolkningen som får utfordringer grunnet sin alder, bør institusjonen ikke kunne styres eller instrueres av departement eller andre når det gjelder de faglige sidene av virksomheten. Se nærmere om vurderingen av Eldreombudets faglige uavhengige rolle i kapittel 9.

Erfaringene med barneombudsordningen tilsier at den har fungert bra og har bidratt til å sette barns interesser på dagsorden. De personene som har vært utnevnt som barneombud, har i stor grad vært tydelige i det offentlige rom som barnas talsperson. Barneombudets rolle og arbeid er godt kjent og akseptert i befolkningen. Etablering av en ombudsordning for barns interesser må derfor sies å ha vært en vellykket ordning.

På bakgrunn av de gode erfaringene med barneombudsordningen og behovet for en uavhengig samfunnsrøst for eldresaker, mener departementet at det er naturlig at det etableres et ombud etter modell av Barneombudet. Forvaltningsorganet bør bære navnet Eldreombudet. På bakgrunn av den godt etablerte barneombudsordningen og befolkningens kjennskap til den, må det antas at befolkningen vil ha en god forståelse av hva Eldreombudet vil være, slik at ordningen kan bli godt kjent og fungere etter hensikten.

Etableringen av en ombudsordning innebærer at det må utnevnes en ombudsperson som skal være selve personen eldreombudet, se nærmere om dette i kapittel 12.2.

Personen som er utnevnt som eldreombud, vil ikke kunne utføre ombudsoppgavene alene. Det er nødvendig med et effektivt støtteapparat som sammen med ombudet jobber for eldres interesser og utfører de oppgavene som ligger til ombudet. I likhet med det som gjelder for blant annet Barneombudet, må det derfor opprettes en organisatorisk enhet, et sekretariat, som skal arbeide med ombudets saker. Det personlige ombudet og sekretariatet vil samlet utgjøre forvaltningsorganet Eldreombudet. Forvaltningsorganet vil bestå av både personen eldreombudet og eldreombudets sekretariat. Forvaltningsorganets øverste leder vil være den personen som er utnevnt til eldreombud. Se også i kapittel 12.3.1 om den organisatoriske reguleringen av ombudet.

4.2 Etablering av forvaltningsorganet Eldreombudet

Regjeringspartiene har i budsjettforliket og i Granavolden-plattformen blitt enige om at et eget eldreombud skal etableres i 2020. For å kunne rekke åpning av Eldreombudet i løpet av neste år, må regjeringen derfor forberede etablering av ny etat samtidig som det arbeides med å utrede en ny lov som regulerer virksomheten.

Etablering av en lov er bare en del av grunnlaget for virksomheten. I tillegg til det rettslige grunnlaget og rammene for Eldreombudet, er det en rekke praktiske og administrative forhold som må på plass før Eldreombudet faktisk kan starte sin virksomhet. Vurderingen av de rettslige rammene for organiseringen av Eldreombudet, herunder organisering, oppnevning av eldreombudet, organisatorisk tilknytning og administrativ styring av organet, omtales i kapittel 12. Når det gjelder lokalisering, har regjeringen i tråd med retningslinjer for lokalisering av statlige arbeidsplasser, besluttet at Eldreombudet skal lokaliseres i Ålesund. Videre må de budsjettmessige rammene for

Eldreombudet og omfanget på Eldreombudet avklares i de ordinære budsjettprosessene. Det må også oppnevnes et eldreombud og etaten må ha ansatte som kan starte opp ombudets virksomhet.

Dette er forhold knyttet til etablering av eldreombudet som ikke drøftes nærmere i dette høringsnotatet, men som det vil arbeides med parallelt med lovprosessen.

5 Om lov om eldreombudet

5.1 Behov for egen lov om eldreombudet

Departementet har vurdert om det er behov for å lovfeste Eldreombudets organisering, rolle og oppgaver eller om det er tilstrekkelig med en instruks som regulerer disse forholdene. Departementets vurdering er at det flere forhold gjør det nødvendig å regulere Eldreombudets virksomhet i lov.

Tatt i betraktning den faglig uavhengige rollen Eldreombudet er foreslått å ha, se kapittel 9, er det viktig at virksomhetens faglige uavhengighet går tydelig fram. Eldreombudets faglig uavhengige rolle bør derfor reguleres i lov slik at det er tydelig at Eldreombudet ikke kan instrueres av departement eller regjering når det gjelder faglige spørsmål. En lovbestemmelse som avskjærer instruksjonsmyndigheten vil videre forankre at Stortinget aksepterer at regjeringens og statsrådets ansvar for forvaltningsorganets aktiviteter er begrenset.

Eldreombudets uavhengige rolle tilsier videre at rammene for virksomheten (arbeidsområde og oppgaver) må være tydelige og derfor bør fastsettes i lov.

Videre er hjemmel i lov nødvendig for tiltak som innebærer inngrep i private forhold (legalitetsprinsippet). Mange av de oppgavene som skal ligge til Eldreombudet innebærer ikke inngrep i private forhold. Likevel er det enkelte forhold ved virksomheten som må lovreguleres, bl.a. spørsmål om rett til taushetsbelagt informasjon, se kapittel 11.

En lov vil videre kunne gi oppmerksomhet rundt og en tyngde til arbeidet til Eldreombudet. Departementet mener at en lov som regulerer de grunnleggende sidene av Eldreombudets virksomhet, vil bidra positivt til å synliggjøre Eldreombudets rolle og oppgaver.

Etter departementets syn vil en fordel med en egen lov om Eldreombudet også være at Eldreombudets rolle og oppgaver får en god og bred forankring gjennom en offentlig høringsprosess og behandling i Stortinget.

5.2 Lovens oppbygging og innhold

Departementet mener at det vil være hensiktsmessig å legge barneombudsloven til grunn som modell for ny lov om Eldreombudet, men ser at det er nødvendig med noen tilpasninger av både regelteknisk og innholdsmessig art. Barneombudsloven er fra 1981,

og det har skjedd en utvikling som må tas hensyn til ved utarbeidelse av ny lov om Eldreombudet.

Departementet har derfor også sett hen til den delen av lov om Likestillings- og diskrimineringsombudet og Diskrimineringsnemnda som omhandler ombudsfunksjonen. Dette er en nyere lov enn barneombudsloven og de vurderingene som er gjort i forbindelse med den loven er også relevante ved vurderingen av hvordan lov om Eldreombudet skal utformes. Departementet har også vurdert det som relevant å se på regelverket for Sivilombudsmannens virksomhet.

Et sentralt spørsmål ved lovens innhold og oppbygging er forholdet mellom lov og instruks. Barneombudsloven er en kort lov med en utfyllende instruks. Som det går fram av vurderingene senere i dette høringsnotatet, foreslår departementet at deler av det som reguleres i instruks for Barneombudet, reguleres direkte i lov om Eldreombudet. En samling av bestemmelser i lov framfor i både lov og instruks er også foreslått for Sivilombudsmannens virksomhet av en intern arbeidsgruppe ved Sivilombudsmannen.

Departementet foreslår at en lov om Eldreombudet skal regulere rammene for Eldreombudets virksomhet. Departementet foreslår flere lovbestemmelser som i det vesentlige ligner reguleringen av Barneombudet i lov og instruks. Departementet foreslår at en lov om Eldreombudet gir bestemmelser om Eldreombudets organisering, oppgaver, uttalelser og henvisning, og adgang til institusjoner og opplysninger.

6 Lovens formål

En formålsbestemmelse tydeliggjør den overordnede begrunnelsen for lovreguleringen gjennom en beskrivelse av hvilke interesser som ønskes ivaretatt eller hva som ønskes oppnådd med lovreguleringen. Formålsbestemmelsen vil derfor være av rettskildemessig betydning ved fortolkning av de øvrige bestemmelsene i loven.

Formålet med en lov om eldreombudet er både å bidra til å fremme eldres interesser, rettigheter og behov i samfunnet og å etablere og regulere Eldreombudets oppgaver og virksomhet slik at Eldreombudet kan ivareta dette formålet. Begge disse aspektene bør etter departementets syn komme fram i formålsbestemmelsen.

Etableringen av et eldreombud og reguleringen av ombudet i eldreombudsloven skal bidra til at eldre blir hørt og at Eldreombudet kan fungere som et talerør som setter eldres interesser, rettigheter og behov på dagsorden. Forvaltningsmessig kontroll med at regelverk som ivaretar eldres interesser etterleves vil fremdeles ligge hos andre organer som i dag. Med en vid angivelse av formålsbestemmelsen vil loven legge til rette for at Eldreombudets virksomhet kan bidra til at eldres interesser ivaretas på ulike områder og samfunnsarenaer.

Departementet mener at lovens formål og utforming må reflektere at Eldreombudet, i likhet med Barneombudet, hovedsakelig vil være et interesseorgan. Det foreslås derfor at begrepet "fremme" interesser mv. anvendes i formålsbestemmelsen. Dette er det samme begrepet som er brukt i barneombudslovens formålsbestemmelse.

Departementet foreslår at det i formålsbestemmelsen tas inn at formålet er å fremme både "interesser, rettigheter og behov". Dette er en mer utdypende formulering enn i

barneombudsloven som kun viser til "interesser". Departementet mener at bruken av begrepet "rettigheter" i formålsbestemmelsen kan tydeliggjøre at Eldreombudets pådriverrolle blant annet vil knytte seg til eldres rettigheter slik de følger av annet regelverk. Departementet vil påpeke at en henvisning til rettigheter ikke innebærer noen ytterligere rettigheter for eldre eller gir Eldreombudet mulighet for enkeltsaksbehandling. En henvisning til rettigheter vil kun presisere at lovens formål også innebærer å sette søkelys på de rettighetene eldre allerede er sikret i andre deler av regelverket. Dette kan for eksempel være den generelle retten til helsehjelp, generelle menneskerettigheter eller påpeke behov for nye rettigheter.

Departementet ser på den annen side at bruken av begrepet "rettigheter" i selve loven kan gi et feilaktig inntrykk av at Eldreombudet skal involvere seg i enkeltsaker og ivareta enkeltpersoners rettigheter. Departementet vurderer at begrepet "rettigheter" uansett dekkes av det videre begrepet "interesser". Det kan derfor reises spørsmål om det vil være tilstrekkelig at lovteksten viser til "interesser" og at det presiseres i merknadene til bestemmelsen at begrepet interesser også dekker rettigheter og behov.

Departementet ber på denne bakgrunn om høringsinstansenes syn på om det er hensiktsmessig at lovens bestemmelser viser til "rettigheter og behov" i tillegg til "interesser" eller om det i likhet med barneombudslovens formålsbestemmelse vil være tilstrekkelig at lovens bestemmelser viser til "interesser".

Uavhengig av endelig formulering foreslår departementet at formålsbestemmelsen tas inn i loven § 1.

7 Eldreombudets oppgaver

7.1 Eldreombudets arbeidsområde

Eldreombudet må kunne engasjere seg i og arbeide med alle temaer som berører eldres interesser, og på alle samfunnsområder. Eldre vil kunne oppleve utfordringer på flere områder. Dersom Eldreombudet skal kunne bidra til å fremme eldres interesser, bør typen saker som ombudet kan engasjere seg i, ikke avgrenses til visse samfunnsområder eller problemstillinger.

Departementet mener at loven bør inneholde en bestemmelse som angir hva som er Eldreombudets oppgaver. Barneombudsloven har en slik bestemmelse og departementet foreslår at oppgavebestemmelsen i eldreombudsloven utformes etter modell av barneombudslovens bestemmelse om oppgaver, men med visse tilpasninger.

Departementet foreslår at oppgavebestemmelsen struktureres i samsvar med barneombudsloven § 3 slik at det i første ledd gis en overordnet ramme for Eldreombudets oppgaver og at andre ledd utfyller med en liste over oppgaver som kan være mest aktuelle for Eldreombudet, jf. lovforslaget § 3.

I lovforslaget § 3 om oppgaver foreslås det i første ledd at Eldreombudet skal kunne arbeide på alle samfunnsområder. Det sentrale ved vurderingen av om noe ligger innenfor ombudets arbeidsområde, bør være at eldres interesser er berørt. Eksempler på temaer som departementet ser at typisk kan falle inn under Eldreombudets arbeidsområde, er forhold

som berører eldres levekår og tilhørende velferdstjenester, helse- og omsorgstjenester, digitalisering, transport og mobilitet, sansetap, universell utforming, boliger, samfunns- og arealplanlegging, tilrettelegging for deltakelse i samfunnet og en faktisk aktiv alderdom, muligheter for kompetanseheving og livslang læring, utestengelse og aldersdiskriminering, psykisk helse og ensomhet, særskilte utfordringer for eldre med ulike urfolks- og etnisk bakgrunn, LHBTI-personer, og vold og overgrep mot eldre. Denne oppstillingen viser det vide spennet i aktuelle temaer på mange ulike samfunnsområder.

Eldre er en uensartet gruppe, og det å bli eldre oppleves ulikt. Noen vil oppleve å være ressurssterke livet ut, mens andre blir mer sårbare og kan oppleve ulike begrensninger som nedsatt funksjonsevne. Ettersom det blir høyere andel eldre i befolkningen vil flere oppleve at alderen kan skape utfordringer. Departementet mener at opprettelsen av et eldreombud vil kunne bidra til å ivareta eldre som møter utfordringer grunnet økt alder, sikre eldres interesser og deltakelse. Dette vil kunne bidra til at det norske samfunnet er bedre rustet til å møte en aldrende befolkning.

Et sentralt spørsmål ved vurderingen av Eldreombudets arbeidsområde er derfor hva som menes med begrepet "eldre". For at Eldreombudet skal nå ut til og ivareta eldres interesser på alle samfunnsområder mener departementet det er nødvendig at begrepet eldre ikke forstås for snevert eller fra en viss alder. Departementet mener derfor at begrepet eldre må forstås vidt og fleksibelt, og uten et strengt definert aldersspenn. Av den grunn foreslås ingen definisjon av "eldre" i loven. Departementet mener det sentrale bør være hvorvidt det er alder som er grunnlag for utfordringer på det enkelte område og om det dermed er grunn for at Eldreombudet skal engasjere seg i saken. Eldreombudet må i sitt arbeid gjøre en konkret vurdering av om den aktuelle saken har utgangspunkt i alder.

Eldreombudets arbeidsområde vil inkludere temaer som også omfattes av andre ombuds eller etaters arbeidsområder, for eksempel Likestillings- og diskrimineringsombudet eller Norges institusjon for menneskerettigheter (NIM). Departementet vil understreke at Eldreombudet ikke skal erstatte eksisterende ombuds- og tilsynsordninger, men bør utvikle et godt samarbeid med disse. I arbeidet med lovforslaget har departementet vært i kontakt med flere ombud. Departementets inntrykk er at ombudene har tradisjon for godt samarbeid og fordeling av oppgaver og at gråsoner i arbeidsområdene i praksis unngås.

Når det gjelder Senter for et aldersvennlig Norge og Rådet for et aldersvennlig Norge, så har også disse ansvar for å være en pådriver for et mer aldersvennlig samfunn. Disse skal konkret arbeide å gjennomføre program for et aldersvennlig Norge, som er et av fem hovedområder i Meld.St.15 (2017-2018) Leve hele livet. Programmet vil bestå av konkrete prosjekter og oppgaver og som skal bygge på samarbeid og involvering med ulike aktører. Departementet vil gjennom samlokalisering legge til rette for samarbeid mellom de to virksomhetene. Eldreombudet har en uavhengig rolle, mens arbeidet med aldersvennlig Norge er knyttet til et program og oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet.

Departementet mener at Eldreombudet bør arbeide overfor både offentlige og private aktører. Utfordringene vil på ulike samfunnsområder kunne være knyttet til forhold både i offentlig og privat sektor. For å ivareta eldres interesser, sikre et godt arbeid innenfor sitt

arbeidsområde og finne sin rolle overfor andre aktører, mener departementet at Eldreombudet må ha kunnskap både om eldre og deres behov som individer og gruppe og om systemet og Eldreombudets rolle i forhold til andre relevante aktører i samfunnet. Som faglig uavhengig organ må Eldreombudet selv sørge for at det har kompetansen til å dekke sitt arbeidsområde. Departementet mener at en lov vil sette rammer for Eldreombudets virksomhet, men samtidig må Eldreombudet selv utforme sin rolle innenfor formålet og sørge for å gjøre seg selv kjent og tilgjengelig slik at Eldreombudet får fylt sin rolle i samfunnet.

7.2 Overordnet om oppgaver

Som nevnt ovenfor er formålet med en lov om eldreombudet å bidra til å fremme eldres interesser, rettigheter og behov i samfunnet gjennom å etablere et eldreombud. Formålet med å etablere et eldreombud er å legge til rette for at eldre blir hørt og at eldres rettigheter blir ivaretatt på ulike områder og samfunnsarenaer. Eldreombudet skal arbeide for økt oppmerksomheten om eldres behov, være et talerør og en aktør som kan sette eldres interesser på dagsorden. Selv om Eldreombudet i hovedsak skal være en "vaktbikkje", bør også positive saker kunne løftes fram som gode eksempler.

I likhet med Barneombudet bør Eldreombudets oppgave være å arbeide på systemnivå og fremme eldres interesser overfor både offentlige og private aktører. Ved å arbeide på systemnivå vil Eldreombudet kunne bidra til at eldres interesser ivaretas i det helhetlige bildet på tvers av samfunnsområder. Eldreombudet bør ikke ha myndighet til å avgjøre enkeltsaker og departementet foreslår derfor ikke hjemmel for dette i loven, se nærmere omtale i kapittel 8. Ombudet må imidlertid kunne uttale seg om enkeltsaker og kunne gi veiledning i enkeltsaker i den grad det er hensiktsmessig i arbeidet med å fremme eldres interesser mv.

Barneombudsloven § 3 første ledd presiserer to grunnleggende oppgaver for Barneombudet. Dette er å fremme barns interesser og å følge med på utviklingen i deres levekår. Å fremme de eldres interesser og å følge med på utviklingen i eldres situasjon vurderes tilsvarende å være to grunnleggende oppgaver for Eldreombudet. Departementet mener at det er sentralt å tydeliggjøre ombudets pådriver-rolle og følge med-rolle. I lovforslaget § 3 første ledd foreslås det at Eldreombudets oppgave vil være å arbeide for å fremme eldres interesser, rettigheter og behov overfor offentlige og private, og å følge med på utviklingen i eldres situasjon.

Opplistingen i § 3 andre ledd angir hva som vil være aktuelle oppgaver for Eldreombudet og listen vil gi en større forståelse av Eldreombudets rolle. Departementet vil påpeke at dette ikke er en uttømmende liste og heller ikke en liste som strengt skal styre prioritering av arbeidet. Eldreombudet må til enhver tid vurdere sine innsatsområder og prioriteringer. Utviklingen over tid kan tilsi endringer i hvilke oppgaver som bør prioriteres innenfor den overordnede rammen for Eldreombudets oppgaver.

Bestemmelsens andre ledd er ikke ment å legge føringer på Eldreombudets faglige prioriteringer når det gjelder aktiviteter og virkemiddelbruk. Departementet har vurdert om den innledende setningen i andre ledd bør inneholde begrepet "særlig" som i

barneombudsloven, eller begrepet "blant annet" som er et noe mer vidt begrep. Departementet har kommet til at det er hensiktsmessig å anvende samme begrep som i barneombudsloven. Selv om begrepet "særlig" anvendes, må lovbestemmelsen forstås slik at utviklingen i samfunnet over tid og hva som er hensiktsmessige aktiviteter skal kunne hensyntas. Som Barneombudet skal Eldreombudet være faglig uavhengig, og departementet understreker at begrepet "særlig" ikke er ment å styre Eldreombudets prioriteringer mellom ulike aktiviteter.

7.3 Pådriverrollen

En viktig rolle for Eldreombudet vil være som pådriver for eldres interesser, rettigheter og behov på samfunnsnivå og å ha en tydelig stemme i samfunnet på vegne av eldre innbyggere. Hvordan Eldreombudet vil påvirke beslutningstakere, allmennheten og for øvrig vil utøve sin pådriverrolle, er opp til Eldreombudet å avgjøre. Eldreombudet bør sørge for at det gjennom sin virksomhet kan utøve rollen mest mulig hensiktsmessig og at ressursene brukes slik at de gir best effekt. Som en del av rollen som pådriver vil det også være av betydning at Eldreombudet sørger for informasjon utad og veiledning innenfor sitt arbeidsområde.

Eldreombudet bør være konstruktiv og opplysende i sin virksomhet og bidra til forståelse og bevisstgjøring om eldres stilling og muligheter. Som en representant for alle eldre er det av stor betydning at Eldreombudet har et balansert og saklig syn på saker der det kan råde stor uenighet.

Departementet ser at aktuelle virkemidler kan være både arbeid med høringssaker og vurderinger av hensynet til eldre i regelverksutforming, rettspolitisk arbeid, uttalelser i media og generell informasjons- og veiledningsvirksomhet. I noen tilfeller vil det være holdninger i samfunnet som medfører utfordringer for eldre, og departementet mener at Eldreombudet gjennom sitt påvirkningsarbeid bør bidra til holdningsendringer. Eldreombudet kan søke å påvirke samfunnet gjennom både å vise hvor eldre møter utfordringer og hvor det er rom for forbedringer, men også peke på hva som fungerer bra og bidrar til et godt samfunn for eldre.

Pådriverarbeidet kan gjøres på mange ulike måter. Etter modell av barneombudsloven foreslår departementet at noen sentrale elementer i pådriverrollen tas inn i listen over oppgaver i § 3 andre ledd for å eksemplifisere Eldreombudets pådriverrolle på en god måte. Departementet foreslår at det i lovens § 3 andre ledd bokstav a tas inn at Eldreombudet skal arbeide for at eldres interesser, rettigheter og behov ivaretas i utredning og planlegging på alle samfunnsområder. Videre foreslås det i § 3 andre ledd bokstav c at eldreombudet skal foreslå tiltak som kan styrke eldres situasjon og løse eller forebygge utfordringer i samfunnet.

Som en pådriver for de eldre vil en viktig side av Eldreombudets virksomhet være å sørge for å informere og formidle kunnskap om eldres interesser, rettigheter, behov og deltakelse i samfunnet. Departementet mener at Eldreombudet i rimelig utstrekning bør gi informasjon, råd og veiledning om forhold som hører til ombudets arbeidsområde overfor både offentlige organer og private aktører. God informasjon til befolkningen og samarbeid

med aktuelle aktører vil kunne gi bedre forståelse for eldres situasjon og mulige utfordringer, og dermed gi bedre grunnlag for å få gjennomført nødvendig holdningsendringer eller andre endringer for å fremme eldres interesser, rettigheter og behov. Ved å gi god informasjon og veiledning vil Eldreombudet også kunne bidra til at eldre vet hvor de kan få hjelp.

Som en del av Eldreombudets arbeid med informasjon og veiledning har departementet vurdert om Eldreombudet burde ha en veiledningsplikt i enkeltsaker. Etter det departementet har forstått veileder Barneombudet, og eventuelt henviser videre, i mange enkeltsaker. Dette vil typisk dreie seg om å informere om regelverk og å henvise de som henvender seg videre til andre som kan hjelpe, men det er imidlertid ikke et lovkrav at Barneombudet skal svare på alle henvendelser. Barneombudet påpekte i sitt møte med departementet at det er viktig for organet å bruke sine ressurser der det gir totalt sett størst effekt, og viste til at veiledning til enkeltpersoner ikke alltid er det som gir størst effekt. Likestillings- og diskrimineringsombudet har i motsetning til Barneombudet en veiledningsplikt etter loven.

Departementet antar at en typisk måte å følge opp en henvendelse til Eldreombudet på, vil være å veilede om rettigheter, muligheter og om andre instansers arbeidsområde og mulighet til å hjelpe. I tillegg til oppfølging i form av veiledning, vil henvendelser kunne danne grunnlag for uttalelser og en henvisning av den konkrete saken til andre instanser, se nærmere om uttalelser og henvisninger i kapittel 8. Departementet ser også at en veiledningsfunksjon i enkeltsaker vil kunne ha betydning for legitimiteten til Eldreombudets arbeid, både ved at det føles nyttig å ta kontakt med Eldreombudet, og ved at Eldreombudet gjennom henvendelser får nyttig informasjon og kunnskap om ulike forhold av betydning for eldre. Selv om dette kan tale for en veiledningsplikt ved henvendelser, mener departementet likevel at en lovfestet veiledningsplikt ikke er aktuell for Eldreombudet. I motsetning til Likestillings- og diskrimineringsombudet vil ikke Eldreombudet forvalte en konvensjon eller konkret regelverk. Eldreombudets arbeidsområde vil være svært vidt, og en veiledningsplikt i alle saker vil kunne være svært ressurskrevende og ikke nødvendigvis være den mest fornuftige måten å bruke ressursene på for å fremme eldres interesser. Departementet mener at Eldreombudet som en del av å være uavhengig, selv bør vurdere hvilke henvendelser som gir grunn for veiledning eller annen oppfølging og hvordan dette gjøres mest hensiktsmessig og ressurseffektivt.

På denne bakgrunn foreslår departementet ikke å lovfeste en særlig veiledningsplikt utover det som følger av forvaltningsloven § 11. Departementet vil likevel påpeke at selv om det ikke lovfestes en veiledningsplikt, vil en del av Eldreombudets pådriverarbeid knytte seg til veiledning og informasjon både i enkeltsaker og på generelt grunnlag. For å synliggjøre denne siden av Eldreombudets virksomhet foreslår departementet at det i den utfyllende listen over oppgaver i lovforslaget § 4 andre ledd bokstav f, presiseres at Eldreombudet i rimelig utstrekning skal gi informasjon, råd og veiledning om forhold som hører inn under ombudets arbeidsområde.

Et virkemiddel i arbeidet med å fremme eldres interesser, rettigheter og behov i samfunnet kan være å opptre i rettsaker som partshjelper eller selv gå til søksmål på vegne av de

eldre som gruppe. Verken Likestillings- og diskrimineringsombudet eller Barneombudet har noen konkret regulering av ombudenes mulighet til å være partshjelper eller ha selvstendig søksmålskompetanse. I forarbeidene til lov om Likestillings- og diskrimineringsombudet (Prop. 80 L (2016–2017)) omtales i punkt 6.5.5 muligheten for å være partshjelper og ha selvstendig søksmålsmyndighet som mulige oppgaver for Likestillings- og diskrimineringsombudet. En slik rolle framstår etter Helse- og omsorgsdepartementets syn mer aktuell for Likestillings- og diskrimineringsombudet enn for Eldreombudet, da Likestillings- og diskrimineringsombudet har ansvar for å følge med på Norges konvensjonsforpliktelser innen sitt arbeidsområde. Noe tilsvarende ansvar vil ikke gjelde for Eldreombudet ettersom det per i dag ikke er noen egne konvensjonsforpliktelser om eldre. Likevel vil departementet påpeke at tvisteloven §§ 15-7 og 1-4 allerede åpner for muligheten for at interesseorganer som Eldreombudet både kan være partshjelp og ha selvstendig søksmålsmyndighet. Departementet forslår at det heller ikke for Eldreombudet reguleres noe særskilt om denne adgangen, selv om det, som for Barneombudet, foreslås noen innstramminger i Eldreombudets mulighet til å uttale seg om saker som er brakt inn for domstolene, se kapittel 8. Departementet ber likevel om innspill på den samlede reguleringen av søksmålskompetanse, partshjelp og uttalelser.

7.4 Følge med-rolle

For blant annet å kunne utføre sin pådriveroppgave og rette oppmerksomheten mot eldres situasjon i samfunnet, mener departementet at Eldreombudet som del av sin virksomhet må følge med på og ha oversikt over om eldres interesser, rettigheter og behov er tilstrekkelig ivaretatt. I dette ligger det at Eldreombudet må følge med på utviklingen i samfunnet, herunder eldres levekår og livskvalitet, tilgjengelighet og tjenestetilbud, deltakelse og inkludering på ulike samfunnsområder. At Eldreombudet har en slik oversikt, vil gjøre Eldreombudet i stand til å vite hvor eldre møter utfordringer og dermed også hvor det kan være behov for tiltak. Eldre selv og deres pårørende er en viktig kilde for at Eldreombudet kjenner eldres faktiske stilling og utfordringer i samfunnet. Henvendelser fra enkeltpersoner vil blant annet være en god kilde til informasjon om eldres situasjon. Som del av følge med-rollen må Eldreombudet legge til rette for medvirkning og innhenting av informasjon fra eldre og pårørende, herunder også fra minoritetsgrupper med ulik etnisk og kulturell bakgrunn.

Departementet foreslår at oppgaven med å følge med på at eldres interesser, rettigheter og behov er tilstrekkelig ivaretatt, tas inn i lovforslaget § 4 andre ledd bokstav b. Denne bestemmelsen tilsvarer til en viss grad barneombudsloven § 4 andre ledd bokstav b, med unntak av overvåkningsforpliktelsen knyttet til konvensjoner. Grunnen til dette er at det ikke eksisterer noen konkret konvensjon om eldres rettigheter. Eldreombudet vil derfor, i motsetning til Barneombudet og Likestillings- og diskrimineringsombudet, ikke ha noen tilsyns- eller overvåkningsfunksjon knyttet til konvensjonsforpliktelser på menneskerettighetsfeltet. Eldreombudet bør likevel følge med og eventuelt samarbeide med NIM om mer generell rapportering om menneskerettighetene. Dersom det i framtiden vedtas internasjonale menneskerettigheter som spesifikt gjelder eldres rettigheter, vil det være aktuelt at Eldreombudets følge med-rolle kan bli mer forpliktende fastsatt i loven.

Videre bør Eldreombudet følge med at også andre offentlige aktører eller relevante private aktører gis tilstrekkelig informasjon om eldres interesser, rettigheter og behov og kjenner til behov for tiltak som kan være nødvendige for å bedre eldres situasjon og ivareta deres interesser. Departementet foreslår at denne oppgaven tas inn i lovforslaget § 4 andre ledd bokstav d. Bestemmelsen speiler barneombudsloven § 4 bokstav e.

Departementet vurderer at Eldreombudet som en del av sitt informasjonsarbeid også bør legge til rette for samarbeid med relevante offentlige organer og andre relevante aktører som arbeider for eldres interesser, rettigheter og behov, se lovforslaget § 4 andre ledd bokstav e. Eldreombudet bør bistå og samarbeide med relevante aktører som lokale og regionale eldreråd, Senter for et aldersvennlig Norge, forsknings- og utdanningsmiljøer, andre ombud mv. i den grad det er hensiktsmessig.

8 Behandling av saker, uttalelser og henvisninger

Eldreombudet vil være et forvaltningsorgan, og ombudets virksomhet vil derfor være omfattet av bestemmelsene i forvaltningsloven, jf. forvaltningsloven § 1. Det er imidlertid en del bestemmelser som ikke vil være relevante for Eldreombudets virksomhet, blant annet bestemmelsene om enkeltvedtak fordi Eldreombudet ikke skal behandle og avgjøre enkeltsaker eller omgjøre vedtak i forvaltningen.

Departementet foreslår på denne bakgrunn at det gis en bestemmelse i lovens § 4 om behandling av saker der det i første ledd går tydelig fram at Eldreombudet ikke skal avgjøre enkeltsaker eller være et klageorgan. En slik tydeliggjøring vil også være pedagogisk for de som anvender loven og ønsker å kontakte Eldreombudet.

I likhet med Barneombudet, bør heller ikke Eldreombudet ha en plikt til å følge opp alle henvendelser med uttalelser eller lignende. Barneombudet har i praksis sett at det er mer effektiv ressursbruk og totalt sett gir større positiv effekt å arbeide mer generelt for å fremme barns interesser enn ved å behandle enkeltsaker. Departementet vurderer at tilsvarende bør gjelde for Eldreombudet og at Eldreombudet bør stå fritt til å velge sine fokusområder og metoder. I instruks for Barneombudet er det presisert at ombudet kan virke av eget tiltak eller etter henvendelser fra andre. Departementet foreslår at det også i lov om Eldreombudet presiseres at Eldreombudet virker av eget tiltak og selv vurderer om en henvendelse skal følges opp, se lovforslaget § 4 andre ledd.

Selv om Eldreombudet ikke vil behandle enkeltsaker, viser erfaring fra Barneombudet at enkeltsaker ofte kan gi grunnlag for mer generelle uttalelser eller annen oppfølging. Departementet mener at det også for Eldreombudet vil være hensiktsmessig at enkeltsaker kan gi grunnlag for konkrete uttalelser dersom Eldreombudet har kapasitet til dette eller la enkeltsaker gi grunnlag for arbeid med temaer Eldreombudet vil ønske å ta opp på et mer generelt nivå. Departementet vurderer at Eldreombudet gjennom konkrete eller mer generelle og prinsipielle uttalelser på sikt vil kunne påvirke samfunnets og befolkningens holdninger, og dermed bidra til endringer som vil bedre eldres stilling. For Barneombudet er det gitt bestemmelser om muligheten til å gi uttalelser i både barneombudsloven og instruksen, og departementet mener det er hensiktsmessig at også lov om eldreombudet regulerer Eldreombudets mulighet til å gi uttalelser. Departementet foreslår en

bestemmelse i lovens § 5 som er utformet etter modell av bestemmelsene om uttalelser fra Barneombudet. I bestemmelsens andre ledd foreslår departementet at Eldreombudet ikke skal uttale seg om visse saker under Sivilombudsmannens område, saker som er brakt inn for domstolene for avgjørelse eller er under politietterforskning og noen er mistenkt eller siktet. For at de enkelte aktørene skal få gjennomført sine oppgaver på en god måte, mener departementet at Eldreombudets mulighet for uttalelser i slike saker bør være begrenset til å omfatte den faktiske eller rettslige tilstanden som de øvrige aktørenes uttalelser eller avgjørelser avdekker, se lovforslaget § 5 tredje ledd.

For at Eldreombudet skal kunne ivareta eldres interesser, rettigheter og behov på en god måte, mener departementet at Eldreombudet må ha oversikt over hvilke muligheter eldre har for å få hjelp i en sak fra andre instanser. En konkret henvendelse til Eldreombudet kan gi grunn for veiledning eller henvisning videre til andre ombud, etater eller relevante aktører, som for eksempel Pasient- og brukerombud eller Likestillings- og diskrimineringsombudet. I instruksen til barneombudsloven er det gitt en konkret bestemmelse om henvisning og departementet forstår at Barneombudet ofte henviser saker. For å legge til rette for en god arbeidsdeling mellom de ulike aktørene og sikre at den enkelte får veiledning eller hjelp av den riktige aktøren, foreslår departementet at det også for eldreombudet gis en bestemmelse om henvisning i lovforslagets § 6.

Departementet foreslår at bestemmelsens første ledd legger opp til at Eldreombudet i utgangspunktet skal henviser den som tar kontakt med Eldreombudet til selv å ta opp saken med den aktuelle instansen, men at Eldreombudet etter andre ledd også har mulighet til selv å oversende en sak dersom forvaltningslovens regler om taushetsplikt er oppfylt.

9 Eldreombudets uavhengige rolle

Eldreombudet skal fremme eldres interesser og være en synlig stemme i det offentlige rom uavhengig av gjeldende politikk og samfunnsstrukturer. En viktig del av Eldreombudets rolle er å løfte saker og være en stemme for de de gruppene som møter utfordringer som direkte eller indirekte er knyttet til alder. Dersom Eldreombudet skal kunne fylle sin oppgave med å være en samfunnskritisk røst som skal ta opp utfordringer og bidra til positiv endring, må Eldreombudet kunne uttale seg fritt. Eldreombudet må kunne uttale seg kritisk til både offentlige myndigheter, herunder overordnet departement, politiske organer, næringsliv, sivilt samfunn mv., i likhet med det private interesseorganisasjoner gjør på sine områder.

Departementet mener det er grunnleggende at Eldreombudet både faktisk og rettslig står fritt til å uttale seg om og arbeide med eldrerelaterte saker som trenger samfunnets oppmerksomhet.

For at Eldreombudet skal kunne utføre sine oppgaver, bør det ikke være noen faglige bindinger som påvirker eller regulerer ombudets synspunkter eller hvilke saker Eldreombudet ønsker å rette sin oppmerksomhet mot innenfor sitt arbeidsområde. Eldreombudet bør også kunne bruke varierte virkemidler og stå fritt til å velge de virkemidlene som Eldreombudet mener er mest hensiktsmessige til enhver tid.

De andre ombudsordningene er eksempler på at visse hensyn og formål bør forvaltes uavhengig av andre formål staten forvalter. Departementet mener at dette også bør gjelde for det organet som skal fremme eldres interesser. Eldreombudet bør derfor ha en særlig uavhengig rolle og ikke være underlagt instruksjonsmyndighet i faglige saker. Det følger av Grunnloven § 3 at Kongen og departementene kan instruere underliggende forvaltningsorganer med mindre uavhengigheten er særlig regulert. For de andre ombudsordningene er derfor uavhengigheten særlig regulert.

Departementet foreslår på denne bakgrunn at det lovfestes i lovforslaget § 3 tredje ledd at Eldreombudet skal utføre sin virksomhet selvstendig og uavhengig og at det presiseres i § 2 tredje ledd at Kongen eller departementet ikke kan instruere Eldreombudet når det gjelder den faglige virksomheten. Dette vil sikre Eldreombudets legitimitet som et organ som er en uavhengig og reell forkjemper for eldres interesser og gi tillit til intensjonene bak ombudets arbeid og uttalelser.

Departementet vil presisere at Eldreombudets faglige uavhengighet kun vil være knyttet til aktiviteter som faller inn under dets faglige arbeidsområde og oppgaver, jf. lovforslaget § 3, sett i lys av formålsbestemmelsen. Dersom Eldreombudet opptrer på områder som klart ligger utenfor dets arbeidsområde, må overordnet organ kunne gripe inn og justere virksomheten enten gjennom den ordinære styringsdialogen eller ved generelle presiseringer i instruksjonen.

Departementet vil videre presisere at det må skilles mellom faglig og administrativ uavhengighet. Selv om Eldreombudet er faglig uavhengig må det kunne styres når det gjelder de administrative sidene av virksomheten. Dette betyr at de alminnelige prinsipper for styring av forvaltningsorganer bør legges til grunn når det gjelder Eldreombudets administrative virksomhet, herunder spørsmål om anskaffelser, budsjett, regnskap mv., se kapittel 12.3.2. Eldreombudet vil som statlig forvaltningsorgan også være underlagt kontroll av de alminnelige kontrollorganene Riksrevisjonen og Sivilombudsmannen, og departementet foreslår ikke noe unntak fra slik kontroll.

Når det gjelder hvilken kompetanse de ansatte i Eldreombudet skal ha, henger dette tett sammen med hvordan Eldreombudet mener det på best mulig måte bør arbeide for å fylle sin rolle. Eldreombudet må naturlig nok prioritere og balansere mellom ulike oppgaver og virkemidler basert på det gjeldende utfordringsbildet når det gjelder de eldres situasjon, og basert på den ressursituasjonen Eldreombudet til enhver tid har. Departementet mener at ombudet selv må foreta en vurdering av hvilken kompetanse det er nødvendig at Eldreombudets ansatte skal ha for å kunne utføre de oppgavene Eldreombudet mener bør prioriteres for å fremme eldres interesser, rettigheter og behov og følge med på utviklingen i eldres situasjon. Hvem som skal ansettes hos Eldreombudet og hvilken fagbakgrunn disse personene skal ha, vil ikke være noe Eldreombudet bør kunne instrueres om da dette er knyttet til Eldreombudets faglige virke. Departementet forutsetter imidlertid at det det vide arbeidsområdet til Eldreombudet krever en viss tverrfaglighet i personalgruppen. Ansettelse av ombudspersonen er for øvrig en egen prosess som omtales i kapittel 12.2.2.

I tråd med Eldreombudets faglige uavhengige rolle må Eldreombudet selv vurdere hvordan det skal skaffe seg tilstrekkelig informasjon om forhold som berører eldres interesser i samfunnet. Det må blant annet være opp til Eldreombudet selv å vurdere i hvilken grad de ønsker å knytte til seg rådgivende organer, et permanent råd eller råd opprettet for særlige saker. Barneombudet hadde for eksempel tidligere et permanent rådgivende organ, men dette ble opphevet. I stedet oppnevner de ved behov ekspertpaneler hvor barn og unge deltar.

Departementet foreslår på denne bakgrunn ikke noen regulering av opprettelse og bruk av rådgivende organ i loven. Eldreombudets ansvar for å fremme eldres interesse og ha oversikt over sitt arbeidsområde innebærer blant annet at de må ha kontakt med og innhente informasjon hos andre kompetente organer. For eksempel vil (det kommende) Senter for et aldersvennlig Norge og organisasjoner som representerer eldre være viktige aktører.

10 Forholdet til andre ordninger

Etableringen av Eldreombudet innebærer ikke endringer i eksisterende ombuds-, tilsyns- eller klageordninger eller i regelverk som berører eldre. Eldreombudet vil kunne uttale seg på alle samfunnsområder og om alle forhold som berører eldre, også forhold som følges opp under de andre ordningene. Der det finnes etablerte ordninger som håndterer særlige sakstyper, vil det være naturlig at Eldreombudet henviser enkelthenvendelser dit.

De eksisterende ombudene har tradisjon for å avklare overlappinger og samarbeid mellom seg. Forholdet til andre ombuds arbeidsområder anses derfor ikke som problematisk. Ombudene som departementet har vært i dialog med i forbindelse med arbeidet med høringsnotatet, har gitt uttrykk for at rolle- og arbeidsdeling mellom ombudene håndteres godt. Ombudene har etablert et nettverk hvor de møtes jevnlig for faglige diskusjoner, og det nye eldreombudet forutsettes å delta i det faglige fellesskapet.

Som omtalt i kapittel 3.8 er det nedsatt et rådgivende utvalg for NIM, og departementet mener at det vil være aktuelt at Eldreombudet er representert i dette. Bestemmelsen om NIMs rådgivende utvalg i instruksens § 6 viser konkret til Sivilombudsmannen, Barneombudet, Likestillings- og diskrimineringsombudet og andre særlig berørte offentlige institusjoner. Det bør vurderes om bestemmelsen i instruksens skal justeres slik at også Eldreombudet nevnes konkret.

For Eldreombudet blir samarbeidet med (det kommende) Senter for aldersvennlig Norge viktig. Senteret skal, i samarbeid med det partssammensatte Rådet for aldersvennlig Norge, gjennomføre program for et aldersvennlig Norge (se kapittel 2) for å skape et samfunn som tilrettelegger bedre for eldres deltakelse og tar eldres ressurser i bruk. Dette arbeidet skal bidra til konkrete endringer gjennom samarbeid mellom eldre selv og ulike samfunnsaktører, og bygge på partnerskap. Mer aldersvennlig utforming av nærmiljø, boliger, næringsliv og teknologi er sentrale elementer i programmet. Eldreombudet vil være en viktig stemme på vegne av eldrebefolkningen inn i dette utviklings- og endringsarbeidet. Senterets arbeid skal være kunnskaps- og erfaringsbasert, og bidra til

bedre forståelse om konsekvenser av aldringen og hvilke muligheter er mer aldersvennlig samfunn kan gi.

For å utnytte synergier mellom Eldreombudet og Senter for et aldersvennlig Norge og å bidra til å styrke et samlet fagmiljø, vil departementet samlokalisere de to ordningene, men slik at ombudets uavhengighet sikres.

11 Tilgang til informasjon og institusjoner mv.

11.1 Krav etter Grunnloven og EMK

Den europeiske menneskerettighetskonvensjonen artikkel 8 beskytter retten til privatliv og familieliv. Retten til privatliv beskyttes også av FNs konvensjon om økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter (SP) artikkel 17. Det er alminnelig antatt at SP artikkel 17 ikke gir den enkelte en bredere beskyttelse enn EMK artikkel 8.

Grunnloven § 102 første ledd første punktum lyder «Enhver har rett til respekt for sitt privatliv og familieliv, sitt hjem og sin kommunikasjon». Bestemmelsen kom inn ved grunnlovsreformen i 2014, og bygger blant annet på EMK art. 8 og SP art. 17.

I Rt. 2015 s. 93 uttaler Høyesterett at bestemmelsen i Grunnloven skal tolkes i lys av EMK art. 8, men slik at framtidig praksis fra Den europeiske menneskerettsdomstol (EMD) ikke skal ha samme prejudikatsvirkning ved grunnlovstolking som ved tolkingen av konvensjonsbestemmelsene.

Retten til privatliv etter Grunnloven § 102 er imidlertid ikke absolutt. I Rt. 2014 s. 1105 (avsnitt 28) har Høyesterett lagt til grunn tre vilkår for å gjøre inngrep i Grunnloven § 102. For det første må inngrepet være lovhjemlet. For det andre må inngrepet ivareta et legitimt formål eller være saklig begrunnet. For det tredje må inngrepet være forholdsmessig. Det vil si at inngrepet ikke må gå mer utover hensynene bak retten til privatliv enn hva som er nødvendig for å ivareta det aktuelle og legitime formålet bak inngrepet.

11.2 Eldreombudets behov for tilgang til informasjon og institusjoner

For å kunne utføre sitt verv vil Eldreombudet ha behov for tilgang til nødvendige opplysninger og tilgang til offentlige og private institusjoner. I mange tilfeller vil dette dreie seg om behov for å ha tilgang til taushetsbelagte opplysninger.

Departementet har i arbeidet med dette høringsnotatet vært i kontakt med flere ombud. Samtlige understreker at det er nødvendig med tilgang til tilstrekkelige opplysninger for at ombudene skal kunne utføre sine oppgaver og at ombudsmekanismen skal kunne fungere.

Departementet foreslår at Eldreombudet skal ha taushetsplikt om alle forhold som gjelder enkeltpersoner med mindre det foreligger rettslig grunnlag for noe annet, eksempelvis samtykke fra den det gjelder. Forvaltningsloven § 13 regulerer taushetsplikt, og departementet vurderer at denne reguleringen er tilstrekkelig. Dersom Eldreombudet

behandler opplysninger som er pålagt strengere taushetsplikt enn det som følger av forvaltningsloven, skal de strengere reglene gjelde. Det er ikke nødvendig med særregulering av Eldreombudets taushetsplikt.

Som nevnt skal Eldreombudet opprettes med utgangspunkt i Barneombudets modell. Det er derfor særlig relevant å se hen til Barneombudets arbeidsmåte og hvordan tilgangen til opplysninger er regulert. Barneombudet skiller seg fra de andre ombudene ved at de i liten grad går inn i enkeltsaker og legger større vekt på prinsipp saker. Det foreslås at Eldreombudet også skal arbeide på denne måten.

Barneombudet har fri adgang til alle offentlige og private institusjoner for barn, jf. barneombudsloven § 4. I tillegg får Barneombudet opplysninger som er nødvendig for å kunne utføre lovfestede oppgaver. Barneombudet har pekt på at adgang til opplysninger og institusjoner er sentral for at de skal kunne gå inn på områder som gjelder for eksempel psykisk helsevern eller barnevern.

Begrunnelsen for den vide adgangen til opplysninger og institusjoner er at dersom Barneombudet skal kunne utføre sitt verv forsvarlig, må Barneombudet kunne skaffe seg oversikt og kunnskap gjennom rett til å kreve opplysninger fra ulike organer og personer. En slik rett anses nødvendig for at Barneombudet skal ha gjennomslagskraft overfor myndigheter og private. En institusjonsledelse kan for eksempel ikke motsette seg besøk fra Barneombudet.

Videre gir bestemmelsen i barneombudsloven § 4 adgang til dokumenter som danner grunnlag for publikasjoner fra Barneombudet. Barneombudets arbeidsmåte er å sammenstille funn fra dokumentgjennomgang med muntlige uttalelser fra barn. Ved slike dokumentgjennomganger lager Barneombudet en liste over relevante punkter som skal gjennomgås i samtlige dokumenter. Barneombudet erfarer at innsyn i enkeltsakene danner grunnlag for å ta opp behov for strukturendringer. Oppsummeringene av enkeltsakene viser hvor skoen trykker og er derfor egnet til å foreslå endringer. Dette er med på å skape tillit og legitimere Barneombudets rolle i samfunnet.

På denne bakgrunn foreslår departementet en bestemmelse i lovforslaget § 7 om Eldreombudets adgang til institusjoner og tilgang til opplysninger. For å sikre at Eldreombudet får nødvendige opplysninger om eldres situasjon, interesser og forhold som kan ha betydning for denne gruppen, er det etter departementets vurdering nødvendig at Eldreombudet har adgang til å sette en frist for å få tilgang til dokumenter. Departementet foreslår at dette lovfestes i lovforslaget § 7 første ledd andre punktum.

Departementet har vurdert om den enkelte skal samtykke eller bør kunne reservere seg mot at Eldreombudet får innsyn i dokumenter med personopplysninger, inkludert helseopplysninger. Sårbare og utsatte eldre med ulike former for nedsatt helsetilstand som for en stor del er på institusjon vil være en viktig gruppe for Eldreombudet. Departementet mener at opplysninger i hovedsak bør innhentes med samtykke, men at erfaring fra Barneombudet viser at det er behov for en vid tilgang til opplysninger også i tilfeller der det ikke er mulig å innhente samtykke. Tvil knyttet til den enkeltes evne til å gi samtykke eller reservere seg må ikke komme i veien for at Eldreombudet kan få nødvendige

opplysninger. Forslaget til lovbestemmelse innebærer derfor at Eldreombudet skal ha tilgang til nødvendige personopplysninger uten hinder av taushetsplikt. Som en rettsikkerhetsgaranti for å ivareta den enkelte, foreslås at det lovfestes i § 7 fjerde ledd at Eldreombudet skal informere de berørte personer om at personopplysninger er innhentet av Eldreombudet og på hvilken måte opplysningene behandles.

I samsvar med personopplysningsloven skal Eldreombudet kun ha tilgang til opplysninger i den utstrekning det er relevant for den konkrete saken det gjelder. For å unngå at opplysninger spres skal dokumentene i så stor grad som mulig ikke inneholde direkte identifiserbare kjennetegn, slik som navn og fødselsnummer dersom dette ikke er relevant. Videre skal Eldreombudet ikke oppbevare personopplysninger i større omfang eller lenger enn nødvendig. Dette er grunnleggende personvernprinsipper som framgår av personvernforordningen og vil kreve at det utarbeides rutiner for korrekt håndtering av personopplysninger.

Lovforslaget vil gi Eldreombudet muligheten til å innhente taushetsbelagte personopplysninger uten samtykke fra personer opplysningene gjelder dersom det ikke er mulig å få samtykke. Denne innhenting av opplysninger vil innebære et inngrep i disse personenes rett til privatliv. Ved vedtak av den foreslåtte loven vil vilkåret om lovhjemmel være oppfylt. Formålet med inngrepet er å ivareta eldres interesser, og er etter departementets vurdering et viktig og legitimt formål. Departementet har vurdert om inngrepet vil være et forholdsmessig inngrep for å nå dette målet og mener at så lenge behandlingen av opplysninger oppfyller grunnleggende krav i tråd med personopplysningsloven er også dette vilkåret oppfylt. Departementet mener på denne bakgrunn at innhenting av de nevnte taushetsbelagte personopplysningene ikke er i strid med Grunnloven § 102.

Etter departementets vurdering er det klart at behandling av opplysninger til Eldreombudets formål i samsvar med § 7, vil ha behandlingsgrunnlag etter EUs personvernforordning artikkel 6 nr. 1 bokstav e (oppgave i allmennhetens interesse) og unntak etter artikkel 9 nr. 2 bokstav g (viktige allmenne interesser). I Prop.56 LS (2017–2018) om ny lov om behandling av personopplysninger punkt 6.3.2 framgår hva som kreves for at bestemmelsen skal gi tilstrekkelig supplerende rettsgrunnlag. Det er ikke nødvendig at det supplerende rettsgrunnlaget uttrykkelig regulerer behandling av personopplysninger. Ifølge den nevnte proposisjonen er det tilstrekkelig at et supplerende rettsgrunnlag gir grunnlag for å utføre en oppgave i allmennhetens interesse, og at det er nødvendig for den dataansvarlige å behandle personopplysninger for å utføre oppgaven som følger av det supplerende rettsgrunnlaget.

11.3 Tilgang til private hjem

Det går fram over at departementet foreslår at Eldreombudet skal ha fri adgang til alle offentlige og private institusjoner som inngår i Eldreombudets arbeidsområde. Departementet har vurdert om Eldreombudet også bør ha tilgang til private hjem der det gis hjemmetjenester.

Departementet mener at nettopp gruppen av eldre som får hjemmetjenester kan være en sårbar gruppe, og det at Eldreombudet har tilgang til deres hjem kan være viktig for å ivareta denne gruppens interesser. På den annen side er det å gå inn i private hjem uten samtykke fra den det gjelder eller fra andre med samtykkekompetanse på vegne av vedkommende, svært inngripende. Departementet foreslår derfor ikke en slik rettighet for Eldreombudet. Dersom Eldreombudet skal undersøke forholdene i private hjem må det på vanlig måte foreligge samtykke til at de besøker hjemmet.

11.4 Unntak fra informasjontilgang

Barneombudsloven § 4 siste ledd slår fast at reglene om bevisforbud og bevisfritak i tvisteloven §§ 22-1, 22-2, 22-4 til 22-11 har tilsvarende anvendelse for Barneombudets rett til å kreve opplysninger. Dette innebærer i praksis at Barneombudet blant annet ikke har tilgang til pasientjournaler uten at det foreligger samtykke. Departementet vurderer at Eldreombudet i stor utstrekning vil befatte seg med den gruppen av eldre som er avhengig av helse- og omsorgstjenester. Eldreombudet skal i likhet med Barneombudet arbeide på systemnivå og det vil derfor være sentralt at det gis adgang til nødvendig kunnskap. Departementet foreslår derfor at en tilsvarende begrensning skal gjelde for Eldreombudet med unntak om bestemmelsen i § 22-5 som unntak for pasientjournaler. Eldreombudet har taushetsplikt jf. forvaltningsloven § 13 mv. og skal håndtere personopplysninger i tråd med gjeldende lovverk, se mer om dette ovenfor.

12 Organisatoriske rammer for Eldreombudet

12.1 Innledning

Eldreombudet skal fremme eldres interesser i samfunnet. Etter modell av Barneombudet foreslår departementet at det etableres en ombudsordning med oppnevning av et personlig eldreombud. Den fysiske personen eldreombudet vil ha et sekretariat tilknyttet seg. Det fysiske ombudet og sekretariatet vil til sammen være et statlig forvaltningsorgan. Eldreombudet vil derfor både være betegnelsen på det personlige ombudet og forvaltningsorganet. Eldreombudet skal i likhet med Barneombudet være et nasjonalt ombud som gjelder for hele landet.

12.2 Ombudspersonen

12.2.1 Ombudspersonens rolle

Begrepet eldreombud vil brukes både om institusjonen Eldreombud og om den personen som er leder for institusjonen, på samme måte som begrepet barneombud.

I likhet med det som gjelder for Barneombudet, mener departementet at institusjonen Eldreombudet bør ledes av en person som tituleres som eldreombudet. Denne personen skal lede institusjonen, men også i kraft av sin person være de eldres talsperson.

Departementet foreslår at det reguleres direkte i loven at organet ledes av et personlig eldreombud, se lovforslaget § 2 andre ledd.

Eldreombudet vil i likhet med Barneombudet og andre ombud være et personifisert forvaltningsorgan. Erfaringer fra Barneombudet viser at de ulike ombudene har hatt ulike fagbakgrunner og har sitt eget preg på ombudets arbeid og prioriteringer. Ved tilsetning av eldreombudet er det svært viktig å finne en person som er egnet til å ivareta alle funksjonene ombudet skal ha både faglig og gjennom sin personlighet. Den som utpekes som eldreombud bør være en person med god og relevant kompetanse og gjennomslagskraft til å drive eldreombudets arbeid framover.

12.2.2 Ansettelse på åremål

Ansettelse av øverste leder i offentlige virksomheter skjer ofte på åremål. Åremål innebærer at lederen ansettes på en tidsbegrenset kontrakt for en klart angitt periode, for eksempel fire eller seks år.

Etter lov om statsansatte mv. § 10 første ledd kan åremål benyttes når det følger av lov eller stortingsvedtak. Etter lovens § 10 andre ledd er det særskilt fastsatt at det enkelte departement kan bestemme at øverste leder i en virksomhet skal ansettes på åremål.

Forskrift til lov om statens ansatte mv. § 5 regulerer bruken av åremålsstillinger ytterligere. Bestemmelsens første ledd fastslår at åremål ikke kan benyttes for statsansatt som er øverste leder for en virksomhet, dersom virksomheten i hovedsak har kontrollerende funksjoner overfor arbeids- eller næringsliv, eller hvor det for øvrig er særlig viktig at lederen har en uavhengig stilling.

Når det gjelder lengden på åremålsperioden skal den etter forskrift til lov om statens ansatte § 5 andre ledd være seks år, men en kortere periode kan fastsettes i særlige tilfeller. Videre kan ansettelse på åremål i samme stilling bare gjentas én gang. Det vil si at den øverste leder kun kan inneha lederstillingen i 12 år.

Dette innebærer at dersom eldreombudet skal ansettes på åremål på andre vilkår enn det som framgår av forskriften, må ansettelsen reguleres særskilt i lov om eldreombudet.

Eldreombudet er tiltenkt å ha samme type rolle og oppgaver som barneombudet. Det naturlige utgangspunktet er derfor at eldreombudet ansettes på samme vilkår som barneombudet. Barneombudet ansettes i åremålsstilling på seks år uten mulighet for gjenoppnevning for en ny periode. Dette følger av barneombudsloven § 2. Bestemmelsen ble endret i 2009. Tilsvarende endring ble gjort for likestillings- og diskrimineringsombudet og forbrukerombudet. Før dette ble ombudene ansatt for fire år med mulighet for gjenoppnevning for én periode til i stillingen, altså maksimalt åtte år til sammen.

Vurderingene bak endringen av åremålsperioden går fram av Ot.prp.nr.74 (2008-2009). Om begrunnelsen for å kun kunne utnevne ombudet for én åremålsperiode, uttales:

"Departementet viser til at forslaget om utnevning for kun én åremålsperiode vil kunne bidra til at ombudenes faktiske uavhengighet styrkes ytterligere. Ved å oppheve adgangen til fornyelse av åremålsperioden, fjernes samtidig enhver diskusjon om at spørsmålet om

gjenoppnevning kan påvirke ombudenes uttalelser og opptreden. Dette kan følgelig både styrke ombudenes pådriverrolle overfor myndighetene og offentlighetens oppfatning av ombudenes uavhengighet.

Det ble videre vist til at ved å oppheve adgangen til gjenoppnevning vil man oftere oppnå de fordeler som nyansettelser kan medføre, først og fremst nytenking og dynamikk i ombudenes virke. Dersom ombudene utnevnes for kun én åremålsperiode vil man unngå eventuelle forventninger om automatikk i gjenoppnevningen, uten reell vurdering av det sittende ombudet etter utløpet av første åremålsperiode. Det kan også tenkes at adgangen til gjenoppnevning kan avskjære andre kvalifiserte kandidater fra å søke stillingen."

Når det gjelder lengden på åremålsperioden, ble det uttalt at en periode på seks år ble ansett egnet til å oppfylle de ulike hensyn som ombudsrollen skal ivareta og vil forene behovet for kontinuitet i stillingen med ønsket om omstilling og fornyelse. Følgende ble blant annet uttalt:

"Departementet viser til at erfaringen med ombudene og deres virksomhet tilsier et behov for kontinuitet. Et nyutnevnt ombud har behov for tid til å sette seg inn i, og sette sitt preg på, ombudets arbeid. Åremålsperioden bør dessuten være av en viss lengde for at vedkommende skal ha mulighet til å opparbeide seg kontakter og erfaring som er viktig for oppgaven. I tillegg vil ombudet ha behov for tilstrekkelig tid til å kunne iverksette og følge opp ideer, initiativ og langsiktige oppgaver, for eksempel pågående lovarbeider. [...]"

Det ble også vist til at en åremålsperiode på seks år vil å gi større forutberegnelighet for potensielle søkere, dersom søkerne forlater en fast stilling til fordel for en åremålsstilling. Det ble påpekt at dette kan bidra til å sikre at kvalifiserte personer fortsetter å finne det attraktivt å søke stillingene som ombud.

Departementet mener at begrunnelsene over tilsier at også eldreombudet utnevnes for seks år uten mulighet for en ny periode i stillingen. Så lenge åremålsperioden uansett ikke kan forlenges, vil dette ikke utgjøre noen fare for Eldreombudets uavhengighet.

Departementet foreslår derfor ta inn en bestemmelse i loven § 2 andre ledd som fastsetter at eldreombudet åremålsbeskikkes av Kongen i statsråd for en periode på seks år uten adgang til gjenoppnevning.

12.3 Forvaltningsorganet

12.3.1 Organisatorisk plassering av eldreombudet

Eldreombudet vil som Barneombudet ha store likhetstrekk med en interesseorganisasjon. Selv om Barneombudet er faglig frittstående og uavhengig, har Barneombudet status som forvaltningsorgan både fordi det er et statlig oppnevnt organ og fordi det er økonomisk og administrativt tilknyttet Barne- og familiedepartementet. Eldreombudet bør på samme måte være et forvaltningsorgan med en administrativ og økonomisk tilknytning til et departement.

Barneombudets virksomhet omfatter forhold på mange ulike samfunnsområder og som dermed berører mange departementers ansvarsområder. Barneombudet er organisatorisk tilknyttet Barne- og familiedepartementet fordi dette departementet har et særlig ansvar

for å ivareta barns interesser. Eldreombudet skal på samme måte ikke begrense seg til visse samfunnsområder, men skal kunne uttale seg om og være en pådriver for eldres interesser, behov og rettigheter på alle områder i samfunnet. På samme måte som Barneombudet, vil Eldreombudet virksomhet derfor være relevant for de fleste departementers ansvarsområder.

Departementet foreslår at det i lovforslaget § 2 første ledd fastsettes at Eldreombudet er et uavhengig forvaltningsorgan administrativt underlagt Kongen og departementet.

Helse- og omsorgsdepartementet har en egen eldre- og folkehelseminister som har særlig oppmerksomhet rettet mot å ivareta eldres interesser på mange områder, ikke bare i helsetjenesten. Departementet mener av den grunn at det per i dag er mest naturlig at Eldreombudet legges administrativt inn under Helse- og omsorgsdepartementet.

12.3.2 Administrativ og økonomisk styring av forvaltningsorganet

Som for øvrige statlige etater vil regelverket for økonomistyring i staten gjelde for Eldreombudet. Regelverket for økonomistyring i staten er en felles instruks for departementene og de underliggende virksomhetene i statsforvaltningen.

Økonomiregelverket inneholder regler om hvordan departementene skal styre virksomheter, den interne virksomhetsstyringen, regnskapsføring, rapportering og bokføring, betalingsformidling og tilskuddsforvaltning, garantier og stønadsordninger til private.

I Reglement for økonomistyring i staten §§ 3, 4 og 7, og Bestemmelser om økonomistyring i staten, kapittel 1 behandles departementets styring av virksomheter, og virksomhetenes interne styring. Det heter i Økonomiregelverkets bestemmelser, kapittel 1.2 at:

"Departementet har overordnet ansvar for at:

- a) Virksomheten gjennomfører aktiviteter i tråd med Stortingets vedtak og forutsetninger og departementets fastsatte mål og prioriteringer.*
- b) Virksomheten bruker ressurser effektivt.*
- c) Styringsdialogen mellom departementet og virksomheten fungerer på en hensiktsmessig måte.*
- d) Virksomheten rapporterer relevant og pålitelig resultatinformasjon.*
- e) Det gjennomføres kontroll med virksomheten og at virksomheten har forsvarlig intern kontroll.*
- f) Evalueringer gjennomføres."*

Departementet må innenfor rammen av økonomiregelverket og i samsvar med omtalen i Prop. 1 S fastsette instruks for Eldreombudet når det gjelder de administrative og økonomiske sidene av virksomheten, jf. økonomireglementet 3. Gjennom instruksen vil departementet beskrive myndighet og ansvar mellom departementet og virksomheten, herunder de innbyrdes forhold mellom departementet og virksomhetslederen. Som

beskrevet ovenfor i kapittel 9 skal Eldreombudet være faglig uavhengig. Departementet kan ikke gripe inn i virksomheten, med unntak av i rent økonomiske og administrative saker.

Eldreombudet vil omfattes av Økonomiregelverket og instruks fra departementet.

Departementet vurderer derfor at det ikke er nødvendig med noen nærmere lovregulering av departementets administrative og økonomiske styring av Eldreombudet.

Departementets mulighet til administrativ og økonomisk styring gjelder for enhver statlig etat, og så lenge den faglige uavhengigheten er klart regulert i loven, er det ikke behov for en annen løsning for Eldreombudet.

Til disposisjon for sitt arbeid vil eldreombudet ha et sekretariat. Medarbeiderne vil ansettes i samsvar med personalfullmaktene som årlig gis av departementet. Eldreombudet bør selv kunne utpeke hvem som er fast stedfortreder og som vil tre inn i eldreombudets sted ved fravær.

Det følger av reglementet for økonomistyring i staten at Eldreombudet må utarbeide en årsrapport til departementet og som departementet skal offentliggjøre. Departementet ser av den grunn ikke noe behov for å lovfeste særlig at Eldreombudet skal utarbeide en årsrapport som skal være offentlig.

12.4 Alminnelig instruks

Som nevnt i kapittel 5.2 om lovens oppbygning og innhold, foreslår departementet at Eldreombudets virksomhet hovedsakelig reguleres direkte i loven. Likevel foreslår departementet at det, som for de andre ombudene, gis en lovhjemmel til å gi nærmere regulering av Eldreombudets virksomhet i en alminnelig instruks, jf. lovforslaget § 8. Departementet foreslår at kompetansen til å gi en slik alminnelig instruks legges til Kongen, slik det også er for Barneombudet og anbefalt av Forvaltningslovutvalget (NOU 2019:5 kapittel 32, side 533). I en instruks hjemlet i loven vil ikke Eldreombudet kunne bli instruert om faglige forhold, men hjemmelen til å gi instruks vil være en sikkerhetsventil for å ivareta behov for eventuelle presiseringer til lovteksten, slik som alminnelig forskriftshjemler i lover. Hjemmelen kan for eksempel benyttes hvis det viser seg et behov for å klargjøre nærmere hva som anses å falle inn under eldreombudets arbeidsområde.

En alminnelig instruks hjemlet i loven vil skille seg fra den administrative og økonomiske styringen som omtales ovenfor ved at en instruks hjemlet i lov om Eldreombudet vil være rettet direkte mot Eldreombudets virksomhet og utfylle loven, mens en instruks hjemlet i økonomiregelverket vil gis innenfor rammen av Prop. 1 S og kan også rettes seg mer mot forholdet mellom ombudet og departementet.

13 Økonomiske og administrative konsekvenser

Av Innst. 11 S (2018–2019) går det fram at det er viktig at det i mandatet til Eldreombudet legges til rette for at eldre blir hørt og at eldres rettigheter blir ivaretatt på ulike områder og samfunnsarenaer. Organisasjonen må være tilstrekkelig robust, og ha faglig bredde i

kompetanse for å sikre at ombudet skal kunne oppfylle formålet om å bidra til å ivareta eldres rettigheter på alle samfunnsområder. Regjeringen har bestemt at det nye Eldreombudet skal lokaliseres i Ålesund. Etableringen av et eldreombud vil medføre oppstartskostnader og årlige kostnader til løpende drift, og vil medføre merkostnader for staten. Eldreombudet må organisere virksomheten utfra de økonomiske rammer som Stortinget stiller til disposisjon. Økonomiske konsekvenser og iverksettelsestidspunktet vil en komme tilbake til i de ordinære budsjettprosessene.

For å legge til rette for samarbeid og synergier, vil også Senter for et aldersvennlig Norge bli samlokalisert med ombudet, men være organisert med under Helsedirektoratet.

14 Merknader til de enkelte bestemmelsene

Til § 1

Bestemmelsen definerer lovens formål.

Bestemmelsen viser at Eldreombudet er etablert for å fremme eldres interesser, rettigheter og behov i samfunnet. At Eldreombudet skal "fremme" eldres interesser mv. betyr at Eldreombudet i hovedsak et interesseorgan. Formålet med Eldreombudets virksomhet er ikke å behandle eller avgjøre enkeltsaker, men Eldreombudet skal fremme eldres interesser, rettigheter og behov på systemnivå og på ulike områder og samfunnsarenaer, jf. begrepet "i samfunnet".

Kontroll med at regler etterleves og håndheving av brudd i enkeltsaker, ligger hos andre tilsyns- og klageorganer.

Se nærmere omtale i kapittel 6.

Til § 2

Første ledd regulerer hvilken type organ Eldreombudet er (tilknytningsform).

Bestemmelsen fastsetter at Eldreombudet er et uavhengig forvaltningsorgan administrativt underordnet Kongen og departementet. Hva som ligger i at forvaltningsorganet er uavhengig, går nærmere fram av § 2 tredje ledd.

Andre ledd fastsetter at personen eldreombudet skal lede forvaltningsorganet Eldreombudet. Personen eldreombudet skal åremålsbesikkes til stillingen for én periode på seks år. De ansatte ved Eldreombudet vil være formelt ansatt i forvaltningsorganet Eldreombudet. Dersom personen som er åremålsbesikket til å være eldreombud ikke er i stand til å utføre sine oppgaver, eksempelvis er sykemeldt eller andre forhold oppstår, er det opp til forvaltningsorganet å vurdere hvordan situasjonen bør håndteres, for eksempel om det bør være utpekt en stedfortreder eller lignende.

Tredje ledd presiserer at Kongen og departementet ikke har adgang til å instruere Eldreombudet i dets faglige virksomhet. Dette betyr at Eldreombudet innenfor sitt arbeidsområde ikke kan instrueres om hvilke type spørsmål de skal engasjere seg i eller hva de skal mene. Dette gjelder på samme måte som for Barneombudet. Bestemmelsen må

ses i sammenheng med § 3 tredje ledd som pålegger Eldreombudet å utføre sin virksomhet selvstendig og uavhengig.

Se nærmere omtale i kapittel 9 og 12.

Til § 3

Bestemmelsen fastsetter Eldreombudets oppgaver. Første ledd gir en overordnet ramme for Eldreombudets arbeidsområde og oppgaver og fastsetter Eldreombudets pådriver- og følge med-rolle. Andre ledd utfyller første ledd med oppgaver som vurderes som mest aktuelle for Eldreombudet. Tredje ledd understreker Eldreombudets uavhengighet.

I *første ledd* går det fram at Eldreombudet skal på alle samfunnsområder arbeide for å fremme eldres interesser, rettigheter og behov og skal følge med på utviklingen i eldres situasjon. Eldreombudet kan engasjere seg i alle forhold av betydning for eldre. Dette kan være spørsmål som gjelder forhold hos både offentlige og private aktører. Eldreombudet skal se helheten i samfunnet og hvordan de store linjene innen eksempelvis arbeidsliv, teknologi, kommunikasjon, samfunnsdeltakelse innvirker på eldres situasjon. Dette kan være forhold som gjelder dagens situasjon, men vil også kunne være områder der det er nødvendig å være i forkant, og arbeide med et strategisk og langsiktig perspektiv.

At Eldreombudet skal "fremme" interesser, rettigheter og behov innebærer både det å være pådriver for eldres interesser, rettigheter og behov og det å sørge for at Eldreombudets virksomhet er kjent og tilgjengelig. At Eldreombudet skal "følge med" på eldres situasjon, innebærer at ombudet skal følge med og ha oversikt over eldres interesser, rettigheter og behov i samfunnet, herunder også eldres muligheter for deltakelse i samfunnet.

Formuleringen at Eldreombudet skal følge med på "utviklingen" i eldres situasjon presiseres at ombudet ikke bare skal følge med på gjeldende situasjon for eldre, men også være oppmerksom på forhold som kan gi utfordringer fram i tid.

Med "eldres situasjon" menes eldres levevilkår og livskvalitet, og både økonomiske kår og andre forhold som har betydning for gode liv for eldre inngår her. Eldre er et flytende begrep og skal forstås som et vidt og fleksibelt begrep uten noe definert aldersspenn. I noen sammenhenger er gjerne eldre definert som en gruppe over en viss alder, for eksempel har man i reformen Leve hele livet (Meld. St. 15 (2017–2018)) definert at målgruppen er eldre over 65 år. Eldreombudets arbeidsområde vil omfatte disse eldre, men også yngre eldre dersom de opplever utfordringer grunnet alder. Eldreombudet må derfor vurdere hva som er grunnlag for utfordringene i de forskjellige sakstypene.

I *andre ledd* trekker bestemmelsen fram en del oppgaver som vurderes som særlig viktige for Eldreombudet og utfyller den generelle bestemmelsen i første ledd. Listen er ikke uttømmende og er ikke ment å legge noen føringer på Eldreombudets faglige prioriteringer. Eldreombudet vurderer selv hva som er effektivt og hensiktsmessig å foreta seg for å fremme eldres interesser, rettigheter og behov, noe som antakelig vil variere over tid. Eldreombudet må selv definere omfanget og behovet i sine prioriteringer. Bestemmelsens bruk av begrepet "særlig" er ikke ment å styre Eldreombudets

prioriteringer og selv om begrepet "særlig" anvendes skal lovbestemmelsen forstås slik at utviklingen i samfunnet over tid skal kunne hensyntas.

Bestemmelsen i *bokstav a* gjelder Eldreombudets pådriverrolle. Eldreombudet skal arbeide for at eldres interesser blir ivaretatt i planlegging og utredning innenfor alle samfunnsområder. Dette innebærer at Eldreombudet for eksempel gir innspill i høringer eller at ombudet må arbeide rettspolitisk eller drive annen type holdningsskapende arbeid. Eldreombudet må komme tidlig inn i prosesser og må arbeide med et langsiktig perspektiv. At eldres interesser mv. skal ivaretas i planlegging må også ses i sammenheng med planlegging etter plan- og bygningsloven, særlig plan- og bygningsloven § 1-1 femte ledd om universell utforming.

Bestemmelsen i *bokstav b* gjelder Eldreombudets følge med-rolle. Eldreombudet skal arbeide kontinuerlig for å ha oversikt over om eldres interesser, rettigheter og behov blir ivaretatt.

Bestemmelsen i *bokstav c* gjelder Eldreombudets pådriverrolle. Eldreombudet skal foreslå tiltak som på den ene siden kan styrke eldres situasjon, eller tiltak som kan løse eller forebygge utfordringer. Dette innebærer blant annet å informere om og formidle kunnskap til relevante aktører og ha en utadrettet virksomhet. Oppgaven henger også sammen med bokstav a om å komme tidlig inn i prosesser.

Bestemmelsen i *bokstav d* gjelder Eldreombudets følge med-rolle. Eldreombudet skal følge med på at det gis tilstrekkelig informasjon om eldres interesser, rettigheter og behov og at offentlige organer og private aktører kjenner til behov for tiltak som kan være nødvendige for å bedre eldres situasjon og ivareta deres interesser. Formålet er at aktuelle organer og private aktører har tilstrekkelig informasjon om eldres behov for å kunne ivareta og tilrettelegge for eldre i samfunnet.

Bestemmelsen i *bokstav e* gjelder Eldreombudets pådriverrolle. Eldreombudet skal legge til rette for samarbeid med aktuelle aktører. Arbeidet vil kunne gi bedre forståelse for eldres situasjon og mulige utfordringer, og dermed gi bedre grunnlag for å få gjennomført nødvendig holdningsendringer eller andre endringer for å fremme eldres interesser, rettigheter og behov.

Bestemmelsen i *bokstav f* gjelder Eldreombudets pådriverrolle og viser også til betydningen av informasjon og veiledning. Bestemmelsen fastslår at Eldreombudet i rimelig utstrekning skal gi informasjon, råd og veiledning om forhold som hører inn under ombudets arbeidsområde. Hva som vil være rimelig utstrekning må Eldreombudet selv vurdere i sin virksomhet, og bestemmelsen pålegger ikke noen veiledningsplikt utover det som følger av forvaltningsloven § 11.

Tredje ledd fastslår at Eldreombudet skal utføre sine oppgaver selvstendig og uavhengig. Bestemmelsen må ses i sammenheng med § 3 tredje ledd om at Eldreombudet ikke kan instrueres om sin faglige virksomhet. Dette innebærer at Eldreombudet selv bestemmer hvordan arbeidet skal innrettes og organiseres, og at Eldreombudet selv vurderer hvilke tiltak og virkemidler som er effektive og hensiktsmessige for å fremme eldres interesser, rettigheter og behov. Bestemmelsen innebærer ikke at Eldreombudet er administrativt og

økonomisk uavhengig. Prinsippene for styring av forvaltningsorganer, særlig økonomiregelverket, vil også gjelde for Eldreombudet.

Se nærmere omtale i kapittel 7 og 9.

Til § 4

Første ledd fastsetter at Eldreombudet ikke har myndighet til å avgjøre enkeltsaker og er ikke klageorgan for vedtak fra forvaltningen. Dette innebærer at Eldreombudet ikke skal behandle enkeltsaker, men enkeltsaker kan danne grunnlag for eldreombudets arbeid på systemnivå.

Andre ledd fastsetter at Eldreombudet kan virke av eget tiltak eller etter henvendelser fra andre. Enhver, uansett alder, kan henvende seg skriftlig eller muntlig til Eldreombudet. Eldreombudet avgjør selv om en henvendelse gir tilstrekkelig grunn til oppfølging. Oppfølgingen kan eksempelvis være å ta i bruk egnede virkemidler som nærmere utredning av typetilfeller, opparbeide kunnskap om det aktuelle saksfeltet, kontakte ansvarlige myndigheter, gi uttalelse etter § 5 eller lignende.

Eldreombudet kan henvise saker videre til riktig instans dersom det er grunn til det, se § 6. Eldreombudet kan også velge å ikke følge opp henvendelser av kapasitetsmessige hensyn, men i en del tilfeller kan det være hensiktsmessig at et representativt utvalg av saker følges opp for at Eldreombudet får tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag.

Eldreombudets avgjørelse om en henvendelse skal følges opp eller ikke kan ikke påklages, noe som er begrunnet i Eldreombudets uavhengige stilling.

Se nærmere omtale i kapittel 8.

Til § 5

Første ledd fastsetter at Eldreombudet har rett til å uttale seg om forhold som går under Eldreombudets arbeidsområde, slik det fremgår av § 3 første ledd.

Uttalelsene kan være i ulike former og de kan avgis i ulike fora, for eksempel til media, i rapporter eller lignende. Uttalelser bør være så godt opplyst som mulig før de avgis, selv om det ikke er tale om enkeltvedtak. Uttalelsene vil ikke være vedtak som er rettslig bindende for forvaltningsorganer eller andre. I samsvar med § 4 kan ikke Eldreombudet avgjøre eller omgjøre noe som forvaltningen har bestemt.

Andre ledd angir begrensninger i hva Eldreombudet kan uttale seg om. Eldreombudet skal ikke uttale seg om lovligheten av forhold der enten Sivilombudsmannen allerede har avgitt en uttalelse, der saken er avgjort eller brakt inn for domstolene, eller tilfeller der forholdet er under politietterforskning og noen er mistenkt eller siktet i saken. Dette er ikke ment å avskjære Eldreombudets mulighet til å være partshjelp etter tvisteloven, se kapittel 7.3.

Tredje ledd fastsetter at Eldreombudet likevel kan engasjere seg i den faktiske og rettslige tilstanden i en sak selv om bestemmelsens andre ledd i utgangspunktet har unntatt saken fra Eldreombudets adgang til å uttale seg. Dette innebærer at enkeltsaker kan avdekke ulike former for systemsvikt og være relevant i så måte for Eldreombudets arbeid.

Se nærmere omtale i kapittel 8.

Til § 6

Første ledd pålegger Eldreombudet å henvise personer som tar kontakt med Eldreombudet til riktig instans. Dette vil i hovedsak være konkrete saker med spørsmål som tilhører andre ombud, etater eller relevante aktører, som for eksempel Pasient- og brukerombudet eller Likestillings- og diskrimineringsombudet.

Andre ledd gir Eldreombudet adgang til å oversende en konkret sak til riktig instans dersom taushetsplikten ikke er til hinder for det. Eksempelvis dersom en henvendelse gjelder forhold som kan bringes inn for påtalemyndighet eller et tilsynsorgan, kan ombudet oversende saken hvis vilkårene i forvaltningsloven § 13b nr. 6 er til stede.

Se nærmere omtale i kapittel 8.

Til § 7

Første ledd slår fast at Eldreombudet har fri adgang til opplysninger, herunder taushetsbelagte opplysninger. Dette er en nødvendig forutsetning for at Eldreombudet skal kunne utføre sitt verv forsvarlig og for å kunne skaffe seg oversikt og kunnskaper gjennom opplysninger fra ulike organer og personer. En slik rett anses nødvendig for at Eldreombudet skal ha gjennomslagskraft overfor myndigheter og private. Det forutsettes likevel at så langt det er mulig skal innhentes samtykke før det gis tilgang til opplysninger og at det ikke gis tilgang til mer opplysninger enn nødvendig, hvilket vil innebære at personidentifiserende kjennetegn skal tas sladdes dersom opplysningene ikke er nødvendig. I tillegg skal opplysningene ikke lagres lenger enn nødvendig og det skal tas grunnleggende personvern hensyn ved behandling av opplysninger, i tråd med personopplysningsloven. Eldreombudet har adgang til å sette en frist for å få tilgang til dokumenter.

Andre ledd begrenser opplysningsplikten i samsvar med de angitte reglene i tvisteloven om bevisforbud og bevisfritak.

Tredje ledd fastsetter at Eldreombudet også har fri adgang til offentlige og private institusjoner som inngår i Eldreombudets arbeidsområde, slik det framgår av § 3 første ledd. Eldreombudet har ikke adgang til private hjem, med mindre det foreligger samtykke fra den det gjelder eller andre som har samtykkekompetanse på vegne av vedkommende.

Fjerde ledd fastsetter at den enkelte som opplysningene gjelder skal informeres om at Eldreombudet har fått tilgang til opplysninger.

Se nærmere omtale i kapittel 11.

Til § 8

Bestemmelsen gir en hjemmel til at Kongen kan gi instruks for å utfylle loven. En instruks kan gi generelle bestemmelser om Eldreombudets virksomhet, herunder om organisasjon, saksbehandling og administrasjon, men kan ikke gi bestemmelser om faglige vurderinger.

Se nærmere omtale i kapittel 12.

Til § 9

Bestemmelsen slår fast at loven får anvendelse også på Svalbard.

15 Forslag til lov om Eldreombudet (eldreombudsloven)

§ 1 Formål

Formålet med denne loven er å bidra til å fremme eldres interesser, rettigheter og behov i samfunnet gjennom etablering av et eldreombud.

§ 2 Eldreombudets organisering

Eldreombudet er et uavhengig forvaltningsorgan administrativt underordnet Kongen og departementet.

Forvaltningsorganet ledes av et eldreombud. Eldreombudet utnevnes på åremål av Kongen i statsråd for en periode på seks år uten adgang til gjenoppnevning.

Kongen eller departementet kan ikke instruere ombudet om ombudets faglige virksomhet.

§ 3 Eldreombudets oppgaver

Eldreombudet skal på alle samfunnsområder arbeide for å fremme eldres interesser, rettigheter og behov overfor offentlige og private og følge med på utviklingen i eldres situasjon.

Eldreombudet skal særlig

- a) arbeide for at eldres interesser, rettigheter og behov blir ivaretatt i planlegging og utredninger på alle samfunnsområder,
- b) følge med på om eldres interesser, rettigheter og behov er tilstrekkelige ivaretatt,
- c) foreslå tiltak som kan styrke eldres situasjon og løse eller forebygge utfordringer for eldre i samfunnet,
- d) følge med på at offentlige organer og private aktører gis tilstrekkelig informasjon om eldres interesser, rettigheter og behov og kjenner til behov for tiltak,
- e) legge til rette for samarbeid med relevante offentlige organer og andre aktører som arbeider for eldres interesser og
- f) i rimelig utstrekning gi informasjon, råd og veiledning om forhold som hører inn under ombudets arbeidsområde.

Eldreombudet skal utføre sin virksomhet selvstendig og uavhengig.

§ 4 Eldreombudets behandling av saker

Eldreombudet har ikke myndighet til å avgjøre enkeltsaker og er ikke klageorgan for vedtak fra forvaltningen.

Eldreombudet kan virke av eget tiltak eller etter henvendelser fra andre. Enhver kan henvende seg til Eldreombudet. Eldreombudet avgjør selv om en henvendelse gir tilstrekkelig grunn til oppfølging og avgjørelsen kan ikke påklages.

§ 5 Uttalelser

Eldreombudet har rett til å uttale seg om forhold som går under Eldreombudets arbeidsområde. Eldreombudet bestemmer selv hvem uttalelsene skal rettes til.

Eldreombudet skal ikke uttale seg om lovligheten av et forhold når Sivilombudsmannen har avgitt uttalelse, forholdet er avgjort av eller brakt inn for domstolene til avgjørelse, eller er under politietterforskning og noen er mistenkt eller siktet i saken.

Eldreombudet kan likevel kritisere den faktiske og rettslige tilstanden som Sivilombudsmannens uttalelse, politiets etterforskning eller domstolenes avgjørelse avdekker.

§ 6 Henvisning

Gjelder en henvendelse forhold som kan bringes inn for påtalemyndighet, tilsynsorgan eller et annet forvaltningsorgan, skal den som henvender seg til ombudet, henvises til selv å ta opp saken med den som vurderes som riktig instans.

Eldreombudet kan også selv oversende saken dersom forvaltningslovens regler om taushetsplikt er oppfylt.

§ 7 Adgang til institusjoner og opplysningsplikt mv.

Offentlige og private organer skal uten hinder av taushetsplikt gi de opplysninger som trengs for at Eldreombudet skal kunne utføre sine oppgaver etter denne loven. Eldreombudet kan sette en frist for å få tilgang til dokumenter.

Reglene i tvisteloven §§ 22-1, 22-2, 22-4, 22-6 til 22-11 får tilsvarende anvendelse for Eldreombudets rett til å kreve opplysninger. Tvist om anvendelsen av disse reglene kan bringes inn for tingretten, som avgjør spørsmålet ved kjennelse.

Eldreombudet skal ha fri adgang til alle offentlige og private institusjoner som inngår i Eldreombudets arbeidsområde.

Eldreombudet skal informere den det gjelder om at opplysninger er innhentet.

§ 8 Instruks

Kongen kan gi alminnelig instruks om Eldreombudets virksomhet.

§ 9 Ikraftsetting m.m.

Denne loven gjelder også for Svalbard.

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Nils Jørgen Karlsen
Arkivsaksnr.: 17/2531

Arkiv: 223

Saken skal behandles i følgende utvalg:

Formannskapet
Kommunestyret

MINOFAS – ANMODNING OM ØKONOMISK BIDRAG

Forslag til vedtak:

- Kommunestyret er positive til at nytt ferjesamband mellom Kjørsvikbugen og Laksåvika etableres
- Kommunestyret gir oppdrag til rådmannen å følge utviklingen i prosjektet, spesielt rundt finansiering
- Finansiering av Minofas tas inn i budsjettforhandlingene i Frøya kommune, høsten 2019.

Vedlegg:

Anmodning om økonomisk bidrag til realisering av ferge Aure - Hitra

Saksopplysninger:

Midt-Norsk Fergeallianse (Minofas – etablert i 2009) eies av kommunene Aure, Smøla, Kristiansund, Hitra, Frøya og Hemne kommuner og Kristiansund og Nordmøre Havn IKS. Selskapet har som formål å få etablert fergesamband mellom Kjørsvikbugen Aure og Laksåvika på Hitra. Dette vil bli et fylkeskommunalt fergesamband, og det vil binde sammen kysten gjennom å koble sammen FV 680 i Møre og Romsdal og FV 713 i Trøndelag.

Eierkommunene i Minofas har lagt ned et betydelig arbeid for at fergesambandet skal bli en realitet. Økonomisk har Frøya kommune tidligere bevilget penger til drift av Minofas:

2012:	100.000	171/17 (12/326)
2017:	50.000	202/12 (17/2531)

Gjennom tidligere vurderinger er rådmannen kjent med at Frøya kommune i sin tid ikke gikk hardt ut mot at ferjeforbindelsen Forsnes-Smøla-Kristiansund ble lagt ned, nettopp med begrunnelse at ferjeforbindelse Laksåvika-Kjørsvikbugen ville bli en realitet.

Det er tilnærmet blitt regelen at berørte kommuner forventes å delta finansielt for å styrke muligheten for at ønskede fylkeskommunale eller statlige samferdselsprosjekter skal bli realisert. Dette gjelder også for ferge Aure-Hitra.

Arbeidet som har blitt lagt ned førte til at kommunaldepartementet uttalte seg i 2018. Hovedpunktene i dette kunne oppsummeres slik:

- Ferge Aure-Hitra kan innlemmes i det fylkeskommunale inntektssystemet fra 3. driftsår
- Dette tilsvarer ca. 20 mill. kr årlig fra staten til fylkeskommunen til nytt samband Aure-Hitra, etter den finansieringsordningen som gjelder for andre fylkeskommunale fergesamband i dag
- Regionen må finne en løsning på finansiering av 2 års drift av fergesambandet først, før det kan innlemmes i inntektssystemet
- Det er grunn til å tro at det årlige tilskuddsbehovet for drift av et fergesamband som Aure-Hitra, vil ligge på mellom 15-20 mill. pr. år, bl.a. avhengig av hvilken energiløsning som velges

Med bakgrunn i svaret fra kommunaldepartementet, fattet Samferdselsutvalget i Møre og Romsdal (14.03.18) og Transportutvalget i Trøndelag (14.11.18) positive vedtak med støtte til det videre arbeidet med fergeforbindelsen.

I Samferdselsutvalgets Møre og Romsdal sitt møte 12.06.19, i sak 44/19 ble følgende vedtak fattet:

1. Samferdselsutvalet ber om at ferjekai og tilkomstveg i Kjørsvikbugen blir satt opp på den uprioriterte lista ved neste rullering av investeringsprogram for fylkesvegar
2. Samferdselsutvalet ber om at Trøndelag fylkeskommune fattar tilsvarande vedtak
3. Nye utrekningar av driftskostnadar og inntekter, og vurdering av seglingsleia, skal gjennomførast før ytterligare planlegging av infrastrukturtiltak på land blir gjennomført. Vidare planlegging skal først skje når prosjektet er finansiert i økonomiplana
4. Samferdselsutvalet ber administrasjonen vere orientert om, og delta aktivt i arbeidet med innovasjon og utvikling av nye løysningar for vegelementa. Jamfør T-25/17
5. Når prosjektet nærmar seg realisering, skal fylkeskommunane, kommunane og andre interessenter gå i dialog om finansiering

I Fylkesutvalget Trøndelag sitt møte 18.06.19, i sak 183/19 ble følgende vedtak fattet:

1. Ett nytt ferjesamband mellom Kjørsvikbugen i Aure kommune og Laksåvika i Hitra kommune vil kunne utvide og styrke bo- og arbeidsmarkedsregionen i grenseområdet mellom Trøndelag og Møre og Romsdal
2. Fylkesutvalget viser til positive vedtak fra flere kommuner på Nordmøre og Møre og Romsdal fylkeskommune for å oppnå realisering av denne nye fergeforbindelsen
3. Fylkesutvalget viser også til arbeidet med delstrategi sjø. Arbeidet med realisering av ny teknologi og nye eier- og driftsformer må også ses på i dette arbeidet
4. Fylkesutvalget ber om at arbeidet med prosjektet fortsetter. Nye utredninger av driftskostnader og inntekter, og vurdering av seilingsled skal gjennomføres.

Utredninger og planlegging av infrastrukturtiltak på land må også gjennomføres i dialog med kommuner og Møre og Romsdal fylkeskommune

5. Fylkesrådmannen bes fortsette dialogen med Møre og Romsdal fylkeskommune og kommunene for finansiering av det videre arbeidet

Det nedlagte arbeidet har fått gjennomslag for at fergeforbindelsen kan bli en realitet. Nye økonomiske analyser anslår at behovet er ca 46 millioner for de to første driftsårene før sambandet kommer inn under inntektssystemet fra 3. år. Det er i den forbindelse det ønskes bidrag fra Frøya kommune.

Hitra og Aure har gått inn med 5.000.000 hver til prosjektet, Hemne med 4 millioner.

Vurdering:

Frøya kommune har som eierkommune i Minofas tidligere gått inn med midler til gjennomføring av prosjekteringen. Det er nå snakk om igangsetting og midlene det bes om er av en annen størrelsesorden enn tidligere. Av de 46 millioner som kreves har Aure og Hitra vedtatt å bidra med 5 millioner hver, og Hemne med 4 millioner. Resterende finansiering er uklar på nåværende tidspunkt, men at det dreier seg om investeringer i millionklassen for Frøya kommune er realistisk. Rådmannen mener at en fergeforbindelse mellom Aure og Hitra vil ha positive ringvirkninger for Frøyas befolkning og næringsliv.

At det forventes at eierkommunene bidrar må uansett ses opp i mot den lokale kommuneøkonomien. Frøya kommune har mange store og kostnadskrevenne prosjekter pågående og under planlegging. Rådmannen mener derfor at Minofas må tas inn i budsjettdiskusjonen høsten 2019, og evt. bevilging må legges i økonomiplanen.

De vedtak som er fattet i begge fylkeskommunene, at dialog om finansiering skal skje når konkret informasjon om bl a ny teknologi, eier- og driftsform, investerings- og driftsbudsjett, støttes av rådmannen.

Rådmannen tilrår derfor at:

- Kommunestyret er positive til at nytt ferjesamband mellom Kjørsvikbugen og Laksåvika etableres
- Kommunestyret gir oppdrag til rådmannen å følge utviklingen i prosjektet, spesielt rundt finansiering
- Finansiering av Minofas tas inn i budsjettforhandlingene høsten 2019

Rådmann vil legge søknad om dekning til minofas som et tiltak i budsjettprosessen 2019/økonomiplanperioden

Frøya kommune
Postboks 152

7261 Sistranda

Att.: konstituert rådmann Beathe Sandvik Meland

Kjørsvikbugen, 7. mars 2019

ANMODNING OM ØKONOMISK BIDRAG TIL REALISERING AV FERGE AURE-HITRA

Norges framtid er verdiskaping som knytter seg til bærekraftig bruk og utnyttelse av havets areal og ressurser. Her har kysten av Nordmøre og Trøndelag allerede en solid posisjon, med mange muligheter til å være verdensledende. Dette fordrer imidlertid at vi blir mer attraktiv og mindre sårbar som bo- og arbeidsmarkedsregion. Ny fergeforbindelse mellom Aure og Hitra vil være et rimelig, men avgjørende bidrag for å oppnå det som hele nasjonen og regionen vil ha nytte av.

Midt-Norsk Fergeallianse AS (Minofas) eies av kommunene Aure, Smøla, Kristiansund, Hitra, Frøya og Hemne kommuner og Kristiansund og Nordmøre Havn IKS, og selskapet har som formål å få etablert nytt fergesamband mellom Kjørsvikbugen i Aure og Laksåvika på Hitra. Dette vil bli et fylkeskommunalt fergesamband, og det vil binde sammen kysten gjennom å koble sammen FV 680 i Møre og Romsdal og FV 713 i Trøndelag.

Nytt fergesamband Aure og Hitra vil bli et svært viktig samferdselstiltak for å styrke kystkommunene nord i Møre og Romsdal og sør i Trøndelag, og gi nye muligheter til to regioner som sammen har et stort og naturlig potensial for økt verdiskaping. Reisetiden mellom Nordmøre og øyregionen Hitra/Frøya vil bli betydelig redusert, noe som blant annet vil skape et vesentlig større bo- og arbeidsmarked.

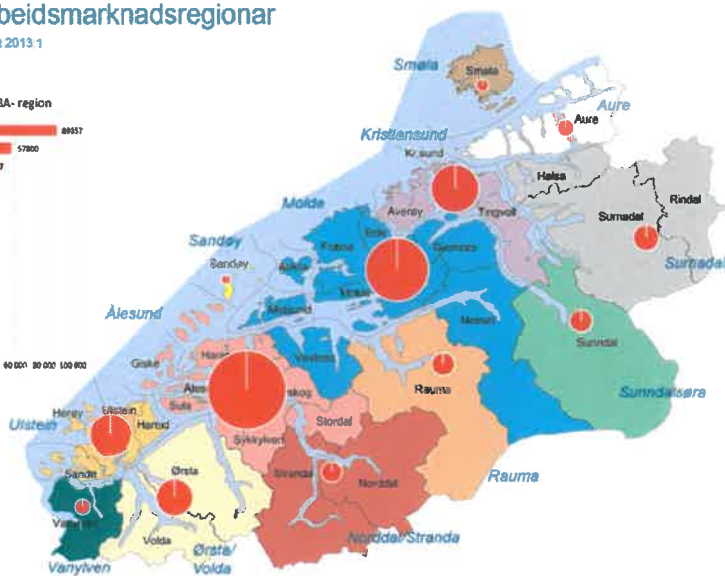
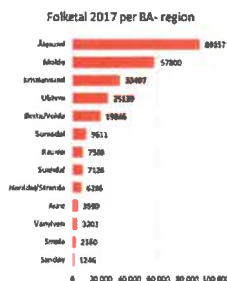
Tilgang på nok og kvalifisert arbeidskraft vil i tiden fremover bli et svært viktig kriterie for å møte den kommende veksten innenfor havbaserte næringer, og nytt fergesamband Aure-Hitra vil være ett av tiltakene i vår region for å styrke vår attraktivitet som en sterk havbruksregion.

Næringslivet og næringsorganisasjonene i regionen står også samlet bak ønsket om å få realisert ferge Aure-Hitra, da de ser at sambandet vil styrke deres konkurranseevne. Dette gjelder særlig innenfor den store og innovative oppdrettsklyngen i regionen, samt reiseliv.

Eierkommunene i Minofas har lagt ned et betydelig arbeid for at fergesambandet skal bli en realitet. Bl.a. foreligger det godkjente reguleringsplaner for fergesambandet både i Kjørsvikbugen og i Laksåvika. I tillegg er det gjennomført oppdaterte utredninger når det gjelder samfunnsøkonomi, trafikk tall m.m. Dette som grunnlag for politiske vedtak og det videre arbeidet for å få på plass en finansiell løsning for utbygging og drift av fergesambandet.

Bu- og arbeidsmarknadsregionar

Kjelde: NIBR-rapport 2013:1

Illustrasjon: Eksisterende bo- og arbeidsmarkedsregioner i Møre og Romsdal presentert på Nyttårskonferansen 2019

Statlige rammer for finansiering av ferje Aure-Hitra

En vesentlig forutsetning for å få avklart de økonomiske rammene for opprettelse og drift av et nytt fergesamband Aure-Hitra, har vært staten sitt økonomiske bidrag til fylkeskommunene til drift av sambandet.

Møre og Romsdal fylkesting hadde med bakgrunn i dette følgende vedtak 13. desember 2016:

«At nytt fergesamband Aure-Hitra vert utgreia og søkt godkjent dersom det kan etablerast innanfor det statlege tilskottet til ferjedrift i inntektssystemet.»

Tilsvarende hadde Sør-Trøndelag fylkesting følgende vedtak 14. desember 2016:

«Sør-Trøndelag fylkeskommune deltar i en utredning og eventuell søknad om etablering av nytt ferjesamband Aure – Hitra innenfor det statlige tilskuddet til ferjedrift i inntektssystemet. Arbeidet skjer i samarbeid med Møre og Romsdal fylkeskommune og kommunene i MINOFAS.»

I 2017 og 2018 har det med bakgrunn i dette vært arbeidet svært aktivt politisk opp mot komiteer i Stortinget og relevante departementer, både i regi av Minofas og andre gode støttespillere. Dette for å få en tydelig avklaring på muligheten for statlig støtte til ferje Aure-Hitra innenfor inntektssystemet for fylkeskommunale fergesamband.

I forbindelse med Stortinget sin behandling i juni 2017 av kommuneproposisjonen for 2018, fattet Stortinget følgende enstemmige vedtak: *«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en omtale for hvordan nye ferjesamband påvirker ferjetilskuddet til fylkene, eller hvordan de skal bli tatt opp i ordningen.»*

I regjeringens forslag til statsbudsjett for 2018, svarte kommunaldepartementet på Stortingets anmodningsvedtak. Bl.a. stod følgende: *«Departementet foreslår derfor at nye fylkeskommunale ferjesamband som oppfyller de øvrige vilkårene for å omfattes av utgiftsutjevningen, skal inkluderes i*

kriteriedata i inntektssystemet.» Videre stod følgende: «Et nytt ferjesamband kan derfor først inkluderes i kriteriedata etter at sambandet er satt i drift. I praksis betyr det at kriteriedata for inntektssystemet et gitt ett år vil ta utgangspunkt i samband som var i drift to år før.»

Parallelt med dette sendte Møre og Romsdal fylkeskommune den 18. mai 2017 søknad til kommunaldepartementet for å få vurdert ferge Aure-Hitra som nytt samband i inntektssystemet for fylkeskommunen.

Hovedpunktene i kommunaldepartementet sitt svar til Møre og Romsdal fylkeskommune den 22. februar 2018 var følgende:

- Fergekriteriet omfatter fylkeskommunale fergesamband som er i helårsdrift og som har en årsdøgnstrafikk på min. 10 personbilenheter.
- Fergekriteriet omfatter ikke kommunale og private samband som blir delvis finansiert av fylkeskommunale tilskudd.
- Ferge Aure-Hitra kan innlemmes i inntektssystemet fra 2023, etter at Imarsundprosjektet er nedbetalt i 2022.
- Ferge Aure-Hitra må ha vært 2 år i helårsdrift først, før innlemming i inntektssystemet, tidligst 2021.

Oppsummering statlige rammer for finansiering av ferge Aure-Hitra

- Ferge Aure – Hitra kan innlemmes i det fylkeskommunale inntektssystemet fra 3. driftsår.
- Dette tilsvarer ca. 20 mill. kr årlig fra staten til fylkeskommunene til nytt samband Aure-Hitra, etter den finansieringsordningen som gjelder for andre fylkeskommunale fergesamband i dag.
- Regionen må finne en løsning på finansiering av 2 års drift av fergesambandet først, før det kan innlemmes i inntektssystemet.
- Det er grunn til å tro at det årlige tilskuddsbehovet for drift av et fergesamband som Aure-Hitra, vil ligge mellom 15-20 mill. pr. år, bl.a. avhengig av hvilken energiløsning som velges.

Fylkeskommunale vedtak etter statlig avklaring

Med bakgrunn i svaret fra kommunaldepartementet, fattet samferdselsutvalget i Møre og Romsdal følgende enstemmige vedtak den 14. mars 2018:

«Samferdselsutvalet ber om at det blir utgreidd om det er mogleg å starte opp eit nytt ferjesamband mellom Kjørsvikbugen og Laksåvika frå 2021, med sikte på at sambandet blir teke inn i inntektssystemet frå 2023. I dette arbeidet må kommunane og Trøndelag fylkeskommune involverast for å finne ei løysing på finansiering av investeringar og drift før sambandet blir godkjent av KMD».

Tilsvarende fattet transportutvalget i Trøndelag følgende enstemmige vedtak den 14. november 2018:

1. Hovedutvalget ber FRM komme tilbake med en sak der det sees på muligheten for nytt fergesamband Hitra-Aure.
2. Fylkesrådmannen bes gå i dialog med Møre og Romsdal fylkeskommune og de aktuelle kommunene i det videre arbeidet. Her må det også sees på mulige finansieringsløsninger.
3. Hovedutvalget ber fylkesrådmannen se dette arbeidet opp i mot ambisjonene i Delstrategi sjø og arbeidet med nye kailøsninger, ny teknologi på ferger og erfaringene fra prosjektet «Jøa t 'land»

Samferdselsavdelingene i Møre og Romsdal og Trøndelag fylkeskommuner er nå i gang med å utarbeide en felles utredning, basert på disse politiske vedtakene. Det forventes at denne utredningen med saksfremlegg legges frem for politisk behandling i fylkeskommunene medio 2019. Denne utredningen vil bl.a. omfatte teknisk løsninger og investeringskostnader for bygging av fergeleier og adkomstveier, tidsplan for prosjektet og finansieringsbehov for utbygging og drift.

Kommunene sine bidrag for realisering av ferge Aure-Hitra

Det er tilnærmet blitt regelen at berørte kommuner forventes å delta finansielt for å styrke muligheten for at ønskede fylkeskommunale eller statlige samferdselsprosjekter skal bli realisert. Dette gjelder også for ferge Aure-Hitra.

Med bakgrunn i dette, drøftet både Aure og Hitra kommunestyre i desember 2018 finansielt bidrag til ferge Aure-Hitra, som en del av budsjettbehandlingen og forvaltningen av de nye midlene fra havbruksfondet.

Enstemmig vedtak i Hitra kommunestyre 13. desember 2018:

«1. Kommunestyret slutter seg til de overordnede prinsipper for bruken av de aktuelle midler, slik det framkommer av formannskapets protokoll den 16.10.18.

2. Utenom det som allerede er disponert i handlings- og økonomiplan 2019-2022, vedtas følgende fordeling og øremerking av midlene:

Pkt. k. Ferge Hitra-Aure kr. 5 000.000»

Enstemmig vedtak i Aure kommunestyre 18. desember 2018:

«Det avsettes henholdsvis kr. 2.000.000,- i 2020 og kr. 3.000.000,- i 2021 til prøveprosjektet fergedrift Hitra-Aure, som Aure kommunes andel i prosjektet. Kostnaden dekkes ved bruk av midler fra Havbruksfondet/disposisjonsfond.»

Et utgangspunkt for økonomiske støtte fra kommunene, kan være at man lokalt bidrar til å få finansiert tilskuddsbehovet for drift de 2 første årene, før sambandet kan innlemmes i inntektssystemet fra 3. år. Da vil man også kunne oppfylle de forutsetningene som ble lagt til grunn i fylkestingsvedtakene den 13. og 14. desember 2016.

I h.t. Møreforsking sin rapport «Ny ferjeforbindelse mellom Aure og Hitra» april 2016, anslås årlig tilskuddsbehov til å bli mellom 15-20 mill. kr., dvs. til sammen mellom 30-40 mill. kr. for de 2 første driftsårene.

Aure og Hitra kommunestyre sin øremerking med til sammen kr. 10 mill. er viktige og positive vedtak i så måte, og det signaliserer i tillegg at ferge Aure-Hitra er et svært viktig samferdselsprosjekt for disse kommunene.

Vi inviterer derfor Frøya kommune til å gjøre tilsvarende positive vedtak om å bidra med øremerkede midler til realisering av ferge Aure-Hitra. Sambandet vil ha stor betydning for hele kystregionen, også oppdrettskommunen Frøya.

Til orientering er tilsvarende anmodning om økonomisk bidrag som denne, også sendt til Hemne, Kristiansund og Smøla kommuner. Økonomiske bidrag fra flere kommuner i regionen, vil signalisere tydelig at en hel kystregion står samlet bak prosjektet.

I etterkant av behandling og vedtak i kommunene, er det også naturlig å søke muligheter for økonomisk bidrag fra det private.

Vi håper på en positiv behandling i Frøya kommune på vår anmodning, og hvis ønskelig, vil vi gjerne holde en nærmere orientering om det arbeidet som har vært gjennomført så langt.

Ta også gjerne kontakt med Minofas hvis det er behov for mer detaljert bakgrunnsinformasjon om prosjektet som vedlegg til saksfremlegget.

Med vennlig hilsen
for Midt-Norsk Fergeallianse AS

Karin Torset
forretningsfører

Kopi: Berit Flåmo, ordfører Frøya kommune
Ingunn Golmen, ordfører Aure kommune
Ole L. Haugen, ordfører Hitra kommune
Kjell Neergaard, ordfører Kristiansund kommune
Odd Jarle Svanem, ordfører Hemne kommune
Roger Osen, ordfører Smøla kommune
Arnt H. Honstad, havnesjef Kristiansund og Nordmøre Havn IKS

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Nils Jørgen Karlsen
Arkivsaksnr.: 19/2211

Arkiv: 223

Saken skal behandles i følgende utvalg:

Formannskapet

KOMMUNALT NÆRINGSFOND 2019 SØKNAD BROHODEKONFERANSEN HØST

Vedtak:

Forslag til vedtak:

- Frøya kommune støtter Brohodekonferansen 2019 med 75.000 kr
- Tilskuddet finansieres over kommunalt næringsfond

Vedlegg:

Søknad fra Brohodekonferansen høst-19

Saksopplysninger:

Onsdag 30. og torsdag 31. oktober arrangeres stor konferanse i Frøya kultur- og kompetansesenter. Brohodekonferansen og Havbrukskonferansen slås sammen, noe som resulterer i meget innholdsrike dager.

Mandag før konferansen er det BLÅ innovasjonscamp på Guri Kunna, denne er finansiert av næringsliv og skolen selv. 40 elever fra Trondheim og Orkanger med omegn, Fillan og Sistranda skal jobbe med havbruksrelaterte spørsmål.

Tirsdag før konferansen skal studenter fra NTNU og NMBU ha ekskursjoner og bedriftsbesøk på land og sjø, i tillegg til å jobbe med tema som skal opp på selve konferansen.

Dette blir noen meget gode dager for koblingen mellom vitenskap, utdanning, politikk, entreprenørskap og næring. Guri Kunna er samarbeidspartner i Brohodet og elevene ved skolen tilbys å delta på konferansen alt etter hvilke tema som passer til hvilke programområder og fag.

Tema for konferansedagene:

Norsk oppdrettsnæring – fortsatt vekst eller stagnasjon?

Vi vil reise spørsmålet om veksten skal skje langs norskekysten eller på land i Asia og USA. Og hvis svaret er norskekysten, hva må da til for at en slik vekst skal skje?

Regionen vår har en betydelig posisjon innen havbruk og det ønsker vi å ta vare på og utvikle videre for å kunne bidra betydelig med matproduksjon og næringsutvikling også i fremtiden. Havbruksnæringa og avledet virksomhet til havbruksnæringa her på Frøya og Hitra skaper store verdier. Det gjør at regionen vår vokser. Folk har gode jobber og sikker inntekt, vi har tilflytting og øker i antall innbyggere. Vi har gründere og et næringsliv som bidrar stort til kultur og idrett. Vi opplever «knoppskyting», nyetableringer og en bra underskog av skapervilje. Dette ønsker vi å ta vare på og utvikle videre. Vi er så heldige at vi har ei hovednæring som har et grunnlag for en enorm vekst videre. Men vi ser også at oppdrettsnæringen i Norge møter motstand fra ulikt hold.

Av inviterte (og noen bekreftede) innledere og tema for foredrag kan vi nevne; Linda Hofstad Helleland, Ingrid Schjølberg, Alexandra Bech Gjørsv, Geir Ove Ystmark, Trond Giske, Trygve Slagsvold Vedum, Ragnar Tveterås, Tonje Osmundsen, Bjørn Egil Sørensen, Dong (China Ocean University), Bård Skjeldstad, Arnfinn Aunsmo, Arvid K Hammernes, Runar Sivertsen, leverandørindustrien til havbruk, Norlaks (havbasert oppdrett), lukket oppdrettssystem, landbasert oppdrett Spania. Konferansier er Bjarne Håkon Hansen.

Videre om tema for konferansen «Norsk oppdrettsnæring i 2030 – fortsatt vekst eller stagnasjon?»

Framtiden kan involvere store endringer i utsiktene for oppdrett av laks og andre arter for den norske havbruksnæringen. Ny teknologi for både landbasert og offshore storskala produksjon av laks og ny forvaltning vekker store visjoner hos noen, mens andre ser med mer bekymring på at vi kan miste våre fordeler med gode naturgitte fortrinn for havbruk. Ny oppdrettsteknologi og en utvikling mot Industri 4.0 teknologi i havbruk, økt skala i produksjonen og et stadig økende krav om bærekraft krever betydelig innovasjon i både forvaltning og politikkutvikling for at næringen skal ha gode utviklingsmuligheter de neste ti-årene.

Behov for nye arealer, en økende bruk av transgene fôrressurser, sikring av fiskevelferd og god helse-forvaltning offshore og i lukkede systemer, omdømme til næringen og en økende miljøpåvirkning er blant de sentrale utfordringene og usikkerhetsmomentene, sammen med den politiske støtten, som oppdrettsnæringen vil få.

Plan for dagene:

Tirsdag 29.oktober

- 40 studenter og noen veiledere
- Bedriftsbesøk på land og sjø
- Hackathon – start

Onsdag 30.oktober

- Velkommen til Brohodekonferansen høst 2019 - Bolk 1 og 2: Politiske føringer og forvaltning
- Foredrag
- Lansering av film produsert under BLÅ innovasjonscamp (campen foregår mandag 28.10.)
- Diskusjoner
- Hackathon – videreføring
- Konferansebankett

Torsdag 31.oktober

- Konferansen fortsetter – Bolk 3: Erfaringer fra næringsliv, rammebetingelser og FoU

- Foredrag
- Diskusjoner
- Hackathon – finale og presentasjoner

Konferansens varighet er 10.30 – 16.30.

Økonomi

Konferansen inkl. studentdag i forkant er et stort arrangement med betydelig kostnader. Nedenfor er budsjett for alle tre dagene samlet.

Kostnader:	Leverandør:	
Sal og teknisk utstyr	Frøya kultur- og kompetansesenter	18 000
Lunsj, middag, småservering	Hotell Frøya	178 100
Transport, opphold, aktiviteter - studentene	Boreal/Kystmuseet/Dolmsundet Hotell	85 600
Overnatting/transport - foredragsholdere	Hotell Frøya	90 800
Honorar - konferansier	Bjarne Håkon Hansen	40 000
Koordinering og gjennomføring	Blått Kompetansesenter	100 000
	SUM	512 500

Finansiering:

Deltakeravgift			50 000
NTNU			100 000
Guri Kunna			100 000
Næringsliv			117 500
Frøya kommune			75 000
Trøndelag fylkeskommune			75 000
		SUM	512 500

Vurdering:

Brohodekonferansen har vært et årlig arrangement på Frøya. Blått kompetansesenter AS, i samarbeid med bl a NTNU, Sintef og Guri Kunna videregående skole har skapt gode møteplasser, der det offentlige, næringsliv og studenter/ elever kan møtes. Tematikk har alltid vært fremtidsrettet. Rådmannen mener at dette er et positivt arrangement, som bør støttes. At Brohodekonferansen og Havbrukskonferansen slås sammen, anser rådmannen som positivt.

Rådmannen tilrår derfor at:

- Frøya kommune støtter Brohodekonferansen 2019 med 75.000 kr
- Tilskuddet finansieres over kommunalt næringsfond

Mottaker:

Frøya kommune v/ ordfører

Søknad om tilskudd til Brohodekonferansen høst 2019

Onsdag 30. og torsdag 31. oktober arrangerer vi stor konferanse i Frøya kultur- og kompetansesenter. Brohodekonferansen og Havbrukskonferansen slås sammen og vi tror dette vil resultere i meget innholdsrike dager.

Mandag før konferansen er det BLÅ innovasjonscamp på Guri Kunna, denne er finansiert av næringsliv og skolen selv. 40 elever fra Trondheim og Orkanger med omegn, Fillan og Sistranda skal jobbe med havbruksrelaterte spørsmål.

Tirsdag før konferansen skal studenter fra NTNU og NMBU ha ekskursjoner og bedriftsbesøk på land og sjø, i tillegg til å jobbe med tema som skal opp på selve konferansen.

Dette blir noen meget gode dager for koblingen mellom vitenskap, utdanning, politikk, entreprenørskap og næring. Guri Kunna er som alltid før samarbeidspartner i Brohodet og elevene ved skolen tilbys å delta på konferansen alt etter hvilke tema som passer til hvilke programområder og fag.

Tema for konferansedagene:

Norsk oppdrettsnæring – fortsatt vekst eller stagnasjon?

Vi vil reise spørsmålet om veksten skal skje langs norskekysten eller på land i Asia og USA. Og hvis svaret er norskekysten, hva må da til for at en slik vekst skal skje?

Vi er meget glade for at det er etablert et godt samarbeid med NTNU og at vi kobler sammen to konferanser for å oppnå topp kvalitet på program, foredragsholdere og konferansen i sum. Det er for oss gledelig at NTNU på stadig flere områder ser ut til vår region og har stor interesse for dette praksisfeltet for havbruk. Før og under årets konferanse vil NTNU gjennomføre en Hackaton, et arrangement hvor studentene samles i grupper for å løse en eller flere oppgaver i løpet av en (ofte kort og intensiv) tidsperiode. Fokus på å samle studenter med forskjellig kompetanse for å finne løsninger på tvers.

Regionen vår har en betydelig posisjon innen havbruk og det ønsker vi å ta vare på og utvikle videre for å kunne bidra betydelig med matproduksjon og næringsutvikling også i fremtiden. Havbruksnæringa og avledet virksomhet til havbruksnæringa her på Frøya og Hitra skaper store verdier. Det gjør at regionen vår vokser. Folk har gode jobber og sikker inntekt, vi har tilflytting og øker i antall innbyggere. Vi har gründere og et næringsliv som bidrar stort til kultur og idrett. Vi opplever «knoppskyting», nyetableringer og en bra underskog av skapervilje. Dette ønsker vi å ta vare på og utvikle videre. Vi er så heldige at vi har ei hovednæring som har et grunnlag for en enorm vekst videre. Men vi ser også at oppdrettsnæringen i Norge møter motstand fra ulikt hold.

Mange mener at videre utvikling må skje i anlegg på land. Og vi ser at norske selskap er med i landsatsinger f.eks. i USA. Dette gir en svært interessant ramme rundt konferansen.

Av inviterte (og noen bekreftede) innledere og tema for foredrag kan vi nevne; Linda Hofstad Helleland, Ingrid Schjølberg, Alexandra Bech Gjørsv, Geir Ove Ystmark, Trond Giske, Trygve Slagsvold Vedum, Ragnar Tveterår, Tonje Osmundsen, Bjørn Egil Sørensen, Dong (China Ocean University), Bård Skjeldstad, Arnfinn Aunsmo, Arvid K Hammernes, Runar Sivertsen, leverandørindustrien til havbruk, Norlaks (havbasert oppdrett), lukket oppdrettssystem, landbasert oppdrett Spania. Konferansier er Bjarne Håkon Hansen.

Videre om tema for konferansen «Norsk oppdrettsnæring i 2030 – fortsatt vekst eller stagnasjon?»

NTNU Brohode Havbruk

Framtiden kan involvere store endringer i utsiktene for oppdrett av laks og andre arter for den norske havbruksnæringen. Ny teknologi for både landbasert og offshore storskala produksjon av laks og ny forvaltning vekker store visjoner hos noen, mens andre ser med mer bekymring på at vi kan miste våre fordeler med gode naturgitte fortrinn for havbruk. Ny oppdrettsteknologi og en utvikling mot Industri 4.0 teknologi i havbruk, økt skala i produksjonen og et stadig økende krav om bærekraft krever betydelig innovasjon i både forvaltning og politikkutvikling for at næringen skal ha gode utviklingsmuligheter de neste ti-årene.

Behov for nye arealer, en økende bruk av transgene fôrressurser, sikring av fiskevelferd og god helseforvaltning offshore og i lukkede systemer, omdømme til næringen og en økende miljøpåvirkning er blant de sentrale utfordringene og usikkerhetsmomentene, sammen med den politiske støtten, som oppdrettsnæringen vil få.

Det sentrale spørsmålet for mange aktører er om veksten i den globale lakseproduksjonen skal skje langs norskekysten eller i andre land som er i gang med å etablere lakseproduksjon. Kina gjennomfører store satsinger i Gulehavet, mange land i Europa, USA og Russland etablerer storskala landbasert produksjon og mange andre er i startgroppen. Kanskje feiler noen av disse satsingene fordi nasjonene mangler en havbrukskultur og egnet infrastruktur, men i et lengre tidsperspektiv må vi forberede oss på en ny konkurransesituasjon. Det er tid for å rette blikket framover, norsk oppdrettsnæring og sine viktige samfunnsaktører må stå sammen og forberede en framtid som kan bli ulik den i dag. Om produksjonen i 2030 fortsatt skal skje på norskekysten, er det et spørsmål om hva som kan bidra til en slik utvikling? Hvilke politiske, forvaltningsmessige og teknologiske grep må vi sammen ta?

Plan for dagene:

Tirsdag 29.oktober

- 40 studenter og noen veiledere
- Bedriftsbesøk på land og sjø
- Hackathon – start

Onsdag 30.oktober

- Velkommen til Brohodekonferansen høst 2019 - Bolk 1 og 2: Politiske føringer og forvaltning
- Foredrag
- Lansering av film produsert under BLÅ innovasjonscamp (campen foregår mandag 28.10.)
- Diskusjoner
- Hackathon – videreføring
- Konferansebankett

Torsdag 31.oktober

- Konferansen fortsetter – Bolk 3: Erfaringer fra næringsliv, rammebetingelser og FoU
- Foredrag
- Diskusjoner
- Hackathon – finale og presentasjoner

Konferansens varighet er 10.30 – 16.30, så kollektiv transport kan benyttes. Fylligere program ettersendes.

Økonomi

Konferansen inkl. studentdag i forkant er et stort arrangement med betydelig kostnader og vi håper Frøya kommune vil kunne bidra økonomisk. Nedenfor er budsjett for alle tre dagene samlet. Noen endringer kommer jo så klart, men vi ser ikke for oss store forandringer nå framover.

Budsjett

NTNU Brohode Havbruk

Budsjett - Brohodekonferansen høst 2019

Kostnader:

Leverandør:

Sal og teknisk utstyr	Frøya kultur- og kompetansesenter	18 000
Lunsj, middag, småservering	Hotell Frøya	178 100
Transport, opphold, aktiviteter - studentene	Boreal/Kystmuseet/Dolmsundet Hotell	85 600
Overnatting/transport - foredragsholdere	Hotell Frøya	90 800
Honorar - konferansier	Bjarne Håkon Hansen	40 000
Koordinering og gjennomføring	Blått Kompetansesenter	100 000
SUM		512 500

Finansiering:

Deltakeravgift		50 000
NTNU		100 000
Guri Kunna		100 000
Næringsliv		117 500
Frøya kommune		75 000
Trøndelag fylkeskommune		75 000
		512 500

Med vennlig hilsen

for programkomite og organisasjonskomite for Brohodekonferansen høst 2019

Heidi Glørstad Nielsen

97 96 69 66 / heidi@bksnorge.no / mer info om messa på www.bksnorge.no

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Nils Jørgen Karlsen
Arkivsaksnr.: 19/2221

Arkiv: GNR 29/107

Saken skal behandles i følgende utvalg:

Formannskapet

GNR 29 BNR 107 SALG AV TOMT - NESSET

Forslag til vedtak:

Tomt nr 15, bnr 29 bnr 107, i Nesset boligfelt selges til Petter Vatn og Heidi Hevnskjel.

Kostnad framkommer som følger:

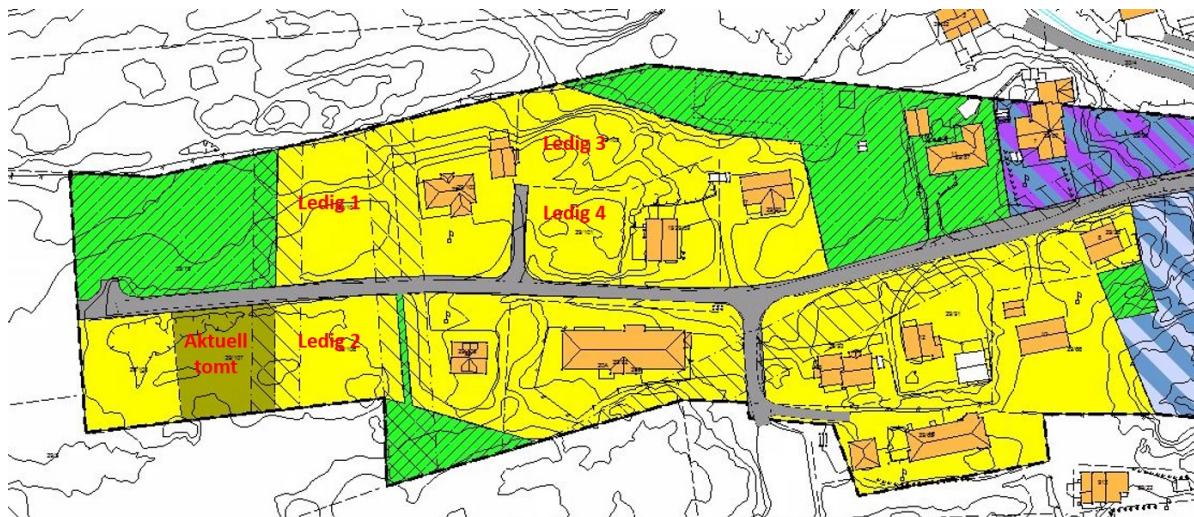
Råtomt 1037 kvm a 9 kr	10 752
Anleggskostnader	51 840
Oppmålingsgebyr	7 412
Gebyr tinglysing av skjøte	525
Dokumentavgift 2,5% av 1 og 2	1 565
	72 093

Kostnaden er prisjustert ihht KPI (15,2%).

Saksopplysninger:

Petter Vatn og Heidi Hevnskjel søker om å få kjøpe tomt nr. 15 - gnr 29/ bnr 107 – i Nesset boligfelt.

Nesset boligfelt er av eldre dato men ble utvidet i 1999. Det er 5 ledige tomter, 4 ledige etter dette salget. Tomtepris, som omfattet råtomt, anleggskostnader og gebyrer, ble fastsatt ved opparbeidelse av området.

Vurdering:

Det synes ikke være stor etterspørsel etter tomtene i Nesset boligfelt. Rådmannen foreslår derfor at tomtepris opprettholdes i samsvar med tidligere praksis og at pris justeres med konsumprisindeks. Rådmannen gjør oppmerksom på at tomtene i Nesset boligfelt, og andre kommunale felt, er blitt solgt med krav om tilbakeføring til kommunen dersom det ikke er satt i gang bygging innen to år etter tildelingsdato.

Forhold til overordna planverk:

Tomtesalg er i samsvar med gjeldende reguleringsplan.

Økonomiske konsekvenser:

Råtomtpris, anleggskostnader og oppmålingsgebyr – kr. 70.004 – blir inntekt til kommunen som dekning av tidligere utgifter. Beløpet går inn på prosjekt 551332 – Tomtesalg.

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Thomas Sandvik
Arkivsaksnr.: 19/2288

Arkiv: 233

Saken skal behandles i følgende utvalg:

Formannskapet
Kommunestyret

EGENKAPITALTILSKUDD 2019

Vedtak:

Forslag til vedtak:

Egenkapitaltilskuddet finansieres ved bruk av disposisjonsfondet

Frøya kommune skal betale sin andel av egenkapitaltilskuddet til KLP i 2019.
Egenkapitaltilskuddet til KLP for 2019 er på kr 1 172 070.

Saldo på disposisjonsfondet er pr 01.09.19 kr 90 830 789.

Saksopplysninger:

KLP's egenkapital består av egenkapitaltilskudd og egenkapitalfond. Ved etablering av et kundeforhold i KLP må kunden innbetale et egenkapitaltilskudd, og kunden forplikter også til å skyte inn ytterlige egenkapitaltilskudd dersom styret krever det. Ved flytting av kundeforholdet får kunden utbetalt sin andel av egenkapitaltilskuddet. Krav på egenkapitaltilskudd for 2019 er kr 1 172 070.

Egenkapitaltilskuddet i KLP skal føres i investeringsregnskapet. Egenkapitaltilskuddet skal føres i regnskapet for kjøp av andeler og kan ikke lånefinansieres, så det må enten dekkes av ubundne investeringsfond eller ved overføringer fra driftsregnskapet. Overføringer fra driftsregnskapet er avhengig av et positivt resultatregnskap.

Egenkapitaltilskuddet i KLP foreslås finansiert fra disposisjonsfond.

Vurdering:

Frøya kommune skal fortsatt være kunde i KLP, og må dermed følge kravet om å betale inn egenkapitaltilskuddet.

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Thomas Sandvik
Arkivsaksnr.: 19/2289

Arkiv: 223

Saken skal behandles i følgende utvalg:

Formannskapet
Kommunestyret

INNDEKKING AV PREMIEAVVIKET FOR 2018

Vedtak:

Forslag til vedtak:

Premieavvik fra 2018 foreslås å dekke fra disposisjonsfond ved følgende budsjettmessige endringer:

D	10907.1101.171	Premieavvik KLP	Kr. 7.768.365
D	10997.1101.171	Arbeidsgiver avg. Premieavvik KLP	Kr. 396.187
K	10908.1101.171	Premieavvik SPK	Kr. 755.825
K	10998.1101.171	Arbeidsgiver avg. Premieavvik SPK	Kr. 38.547
K	19400.9000.880	Bruk av disposisjonsfond	Kr. 7.370.180

Saldo på disposisjonsfondet er pr 01.09.19 kr 90 604 795

Vedlegg:

Disposisjonsfondet pr september 2019

Saksopplysninger:

Regnskapet for 2018 er avsluttet med inntektsført netto premieavvik på kr. 7.370.180,00. Dette fremkommer ut fra følgende forhold:

D	219550001	PREMIEAVVIK - KLP	7 768 365
D	219640001	ARBG.AVG - PREMIEAVVIK KLP	396 187
K	239550002	PREMIEAVVIK - SPK	- 755 825
K	239640002	ARBG.AVG - PREMIEAVVIK SPK	- 38 547
		Netto premieavvik:	7 370 180

Vurdering:

Premieavvik er differansen mellom innbetalt pensjonspremie og netto pensjonskostnad. Dersom denne differansen er positiv, blir den inntektsført i regnskapet. Hvis negativ, blir den utgiftsført.

Premieavviket er kun en fiktiv størrelse, da det kun er en føring i regnskapet og endrer ikke oppgjøret vis-à-vis pensjonskassen (premiebetalingen). Regnskapsføringen av premieavviket påvirker kommunens resultat. For 2018 ble den negativt og derfor må inndeckes fra disposisjonsfond

1 Frøya kommune (2019) - År/Periode 2019/1 - 2019/9

11.09.2019

Klokka : 08:51:30

Rapportnavn : xspor-a0

Bruker : ZIMI

År Periode

Selskap : 1
Region : 0

Beregn IB fra: 2019
Utskrift fra : 2019 1
Utskrift til : 2019 9
Klasse 0 - 0

Rekkefølge

1
Sortering

Art

Fra 256080001
- Til - 256080023

Brudd på siffer
og

Reskontro
Ansvar
Funksjon
Prosjekt
Prosjektfase

0 - 0
-
-
-
-

Grupperesummer
J = Bare grupper
N = Ikke grupper
B = Både og..

Sideskift på nivå 0

Budsjett pr. periode J

Ønskes tall i kontoens/reskontroens valuta N

Skal linjer med beløp null skrives ut N

Hovedbok

1 Frøya kommune (2019) - År/Periode 2019/1 - 2019/9

11.09.2019

Val	Reelt periode IB	Budsjett periode Bevegelse	%	Reelt hittil UB	Budsjett hittil Budsjettt hittil	%
Art: 256080002 BUFFERFOND - INFLASJONJUSTER	-6.900.509,88		0,00	-6.900.509,88	0,00	0
Art: 256080003 DISPOSISJONSFOND	-2.383.569,79		0,25	-2.383.569,54	0,00	0
Art: 256080007 DISPOSISJONSFOND - PREMIEAVVI	-4.046.748,00		0,00	-4.046.748,00	0,00	0
Art: 256080008 DISPOSISJONSFOND - IT UTSTYR	0,25		-0,25	0,00	0,00	0
Art: 256080013 DISPOSISJONSFOND - HAVBRUKSFO	-77.499.962,18	31.425.994,00		-46.073.968,18	0,00	0
Art: 256080015 DISPOSISJONSFOND - NÆRINGSFON	0,00	-1.500.000,00		-1.500.000,00	0,00	0
Art: 256080016 DISPOSISJONSFOND - INFRASTRUK	0,00	-10.000.000,00		-10.000.000,00	0,00	0
Art: 256080017 DISPOSISJONSFOND - BEKJEMPELS	0,00	-1.000.000,00		-1.000.000,00	0,00	0
Art: 256080018 DISPOSISJONSFOND - TAP AV SKA	0,00	-10.000.000,00		-10.000.000,00	0,00	0
Art: 256080019 DISPOSISJONSFOND - BEKJEMPELS	0,00	-1.000.000,00		-1.000.000,00	0,00	0
Art: 256080020 DISPOSISJONSFOND - TRAFIKKSIK	0,00	-500.000,00		-500.000,00	0,00	0
Art: 256080021 DISPOSISJONSFOND - GRENDALAGS	0,00	-2.000.000,00		-2.000.000,00	0,00	0
Art: 256080023 DISPOSISJONSFOND - Gang-og sy	0,00	-5.200.000,00		-5.200.000,00	0,00	0
TOTALT	-90.830.789,60	225.994,00		-90.604.795,60	0,00	0

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Thomas Sandvik
Arkivsaksnr.: 19/2303

Arkiv: 210

Saken skal behandles i følgende utvalg:

Formannskapet
Kommunestyret

TERTIALRAPPORT 2. TERTIAL 2019

Forslag til vedtak:

Kommunestyret tar tertialrapporten for 2.tertial 2019 til orientering

Vedlegg:

Tertialrapport 2.tertial 2019

Avkastningsrapport

Sparetiltak høsten 2019

Saksopplysninger:

Tertialrapporten viser totalt et merforbruk på ca. 1 million kr pr 2.tertial for hele kommunen, inkludert finans.

I dette rapporters det om følgende feilkilder som gjør at resultatet ser ut slik det gjør:

1. Det er ikke bokført sykelønnsrefusjoner for juli og august. Dette skyldes sykdom hos sentrale personer i organisasjonen. (Små fagmiljø, og derfor svært sårbart ved sykdom)
 - a. Det er gjort en anslag på utestående, og det vil bli bokført i oktober ca. 1,4 millioner kr i sykelønnsrefusjon for månedene juli og august.
2. Det sentrale lønnsoppgjøret er med i resultatet, og skaper noe avvik på lønn hos virksomhetene. Det er imidlertid ikke gjennomført lokale forhandlinger, disse gjennomføres i uke 38/39. Rådmann har totalt avsatt 3 millioner kr til dette, som vil bli fordelt til virksomhetene etter at alle forhandlingene er gjennomført.

Driftsmessig for virksomhetene er resultatet pr 2. tertial da på ca. 5 millioner i merforbruk. Pga dette merforbruket iverksatte rådmann pr 01.09.19 en sparekatalog i samarbeid med alle virksomhetslederne. Målet er å hente inn mest mulig av de 5 millionene resten av driftsåret.

Tiltakene som er iverksatt ligger i vedlegg til tertialrapporten.

Virksomhetslederne rapporter månedlig i det digitale verktøyet «KF Bedre styring». Styringsverktøyet har gode muligheter for dokumentasjon og rapporteringsmuligheter, og rådmannen vil jobbe videre med å utvikle dette verktøyet for Frøya kommune.

Prognosene på skatteinngangen for 2019 er i hht budsjett, men ligger litt under samme nivå som for samme periode i 2018. Budsjettet ligger noe høyere enn faktiske inntekter, men inntektsutjevningen tar inn forskjellen, og kommunen kommer inn ca. på budsjettet.

Finansinntektene har et positivt avvik på 7,9 millioner kr. Siden finansinntektene var svært lave i 2018, og kommunen måtte bokføre et tap i verdien av beholdningen, har markedet kommet tilbake og kommunen har et godt 1. og 2.tertial på avkastningen. Det er imidlertid «storpolitikk» som kan påvirker dette fremover, og det er flere ting i verden som kan påvirke norske og internasjonale børser og verdipapirer.

I tråd med signaler fra formannskapet har rådmann 18.september sendt regning til Trønderenergi AS på engangsutbetalingen i samsvar med kontrakten mellom Sarepta AS og Frøya kommune i forbindelse med Frøya Vindkraftpark, totalt 11,2 millioner kr inkludert renter.

Sykefraværet er ned fra 9,2% i 1.tertial til 7,3% i 2.tertial for hele kommunen. Det er korttidsfraværet som har den største endringen. Dette viser at det lønner seg å jobbe med nærværarbeid, og virksomhetene skal ha ros for godt arbeid innen dette området.

Tertialrapport

2.tertial 2019

Innhold

Innledning.....	2
Rammeområdene	3
Rammeområde rådmann	3
Nærvær / sykefravær	3
Rammeområde oppvekst	3
Nærvær / sykefravær	4
Rammeområde helse	4
Nærvær / sykefravær	4
Rammeområde kultur og idrett.....	5
Nærvær / sykefravær	5
Rammeområde teknisk	5
Nærvær / sykefravær	5
Inntekter & Finans	6
Alle	6
Nærvær / sykefravær	6
Investeringsbudsjettet 2019.....	8
Kommentarer til investeringsbudsjettet:	11
Finans	11
Likviditet	12
Lånegjeld	12
Fonds	13
Avslutning.....	Feil! Bokmerke er ikke definert.

Innledning

Tertialrapporten viser totalt et merforbruk på ca. 1 million kr pr 2.tertial for hele kommunen, inkludert finans.

I dette rapporters det om følgende feilkilder som gjør at resultatet ser ut slik det gjør:

1. Det er ikke bokført sykelønnsrefusjoner for juli og august. Dette skyldes sykdom hos sentrale personer i organisasjonen. (Små fagmiljø, og derfor svært sårbart ved sykdom)
 - a. Det er gjort en anslag på utestående, og det vil bli bokført i oktober ca. 1,4 millioner kr i sykelønnsrefusjon for månedene juli og august.
2. Det sentrale lønnsoppgjøret er med i resultatet, og skaper noe avvik på lønn hos virksomhetene. Det er imidlertid ikke gjennomført lokale forhandlinger, disse gjennomføres i uke 38/39. Rådmann har totalt avsatt 3 millioner kr til dette, som vil bli fordelt til virksomhetene etter at alle forhandlingene er gjennomført.

Driftsmessig for virksomhetene er resultatet pr 2. tertial da på ca. 5 millioner i merforbruk. Pga dette merforbruket iverksatte rådmann pr 01.09.19 en sparekatalog i samarbeid med alle virksomhetslederne. Målet er å hente inn mest mulig av de 5 millionene resten av driftsåret.

Tiltakene som er iverksatt ligger i vedlegg til tertialrapporten.

Virksomhetslederne rapporter månedlig i det digitale verktøyet «KF Bedre styring». Styringsverktøyet har gode muligheter for dokumentasjon og rapporteringsmuligheter, og rådmannen vil jobbe videre med å utvikle dette verktøyet for Frøya kommune.

Prognosene på skatteinngangen for 2019 er i hht budsjett, men ligger litt under samme nivå som for samme periode i 2018. Budsjettet ligger noe høyere en faktiske inntekter, men inntektsutjevningen tar inn forskjellen, og kommunen kommer inn ca. på budsjettet.

Finansinntektene har et positivt avvik på 7,9 millioner kr. Siden finansinntektene var svært lave i 2018, og kommunen måtte bokføre et tap i verdien av beholdningen, har markedet kommet tilbake og kommunen har et godt 1. og 2.tertial på avkastningen. Det er imidlertid «storpolitikk» som kan påvirker dette fremover, og det er flere ting i verden som kan påvirke norske og internasjonale børser og verdipapirer.

I tråd med signaler fra formannskapet har rådmann 18.september sendt regning til Trønderenergi AS på engangsutbetalingen i samsvar med kontrakten mellom Sarepta AS og Frøya kommune i forbindelse med Frøya Vindkraftpark, totalt 11,2 millioner kr inkludert renter.

Rammeområdene

Rammeområde rådmann

Ansvar	Oppr. budsjett	Budsjettendring	Budsjett 2.tertial	Regnskap 2.tertial	Avvik i NOK	Budsjett 2019	Forbruk i %
1000 Sum rådmann	11 605 439	-250 000	11 355 439	13 772 312	-2 416 873	15 642 390	88 %
1106 Brannvesen	3 829 501	0	3 829 501	3 318 390	511 110	5 847 650	57 %
1101 Sum økonomi og IKT	8 820 822	0	8 820 822	8 624 865	195 958	13 462 685	64 %
1103 Sum Servicekontor	2 986 691	197 797	3 184 488	3 095 242	89 246	4 788 545	65 %
1120 Strategi og utvikling	2 206 216	50 000	2 256 216	2 405 266	-149 050	3 777 746	64 %
Sum ramme rådmann	29 448 669	-2 203	29 446 466	31 216 075	-1 769 609	43 519 016	72 %
Estimert refusjon sykkelønn juli og august				-128 268			

Ramme rådmann – fellestjenester har pr 2.tertial et merforbruk på 1,6 millioner kr hovedsakelig fra rådmann. Hovedårsakene er utgifter til juridisk tjenester (vindkraftsaken) og leieutgifter til Frøya ungdomsskole, som dekkes av rådmann frem til 2020.

Nærvær / sykefravær

Virksomhet	Egenmelding 1-16 dager	Sykemelding 1-16 dag	Sykemelding 17-56 dag	Sykemelding 56 dag	Totalt	Permisjoner	Nærvær
Rådmann – fellestjenester	1,5%	0,4%	1,3%	6,6%	9,8%	1,9%	88,3%

Sykefraværet er ned fra 11,6% i 1.tetial til 9,8% i 2.tertial. Det er korttidsfraværet som er ned.

Rammeområde oppvekst

Ansvar	Oppr. budsjett	Budsjettendring	Budsjett 2.tertial	Regnskap 2.tertial	Avvik i NOK	Budsjett 2019	Forbruk i %
2000 Admin Oppvekst	14 897 697	-317 600	14 580 097	17 856 802	-3 276 705	23 827 712	75 %
Sum flykningetj. Og voksenoppl.	-893 865	0	-893 865	-72 586	-821 279	-1 226 965	6 %
2100 Dyrøy oppvekstssenter	3 369 758	16 515	3 386 273	3 375 344	10 929	5 317 602	63 %
2200 Mausund skole/SFO/barnehage	3 090 192	32 312	3 122 503	3 137 356	-14 853	4 877 304	64 %
2300 Nabeita skole	10 210 303	0	10 210 303	10 611 591	-401 288	16 012 464	66 %
2400 Nordskag oppvekstssenter	6 948 363	0	6 948 363	6 673 514	274 850	10 924 734	61 %
2500 Sistranda skole-barneskole	19 821 014	127 040	19 948 054	18 091 138	1 856 916	31 209 748	58 %
2520 Frøya ungdomsskole	0	0	0	1 404 778	-1 404 778	0	
2600 Sørburøy barne- og ungdomsskole	1 202 422	0	1 202 422	1 174 066	28 356	1 859 534	63 %
2800 Nettet barnehage	4 309 862	160 070	4 469 932	4 621 564	-151 632	7 016 489	66 %
2900 Musikk- og kulturskole	2 453 281	96	2 453 377	2 214 446	238 932	3 766 406	59 %
Sum ramme oppvekst	65 409 027	18 433	65 427 459	69 088 013	-3 660 552	103 585 028	67 %
Estimert refusjon sykkelønn juli og august				-467 581			

Ramme oppvekst har pr. 2.tertial et merforbruk på totalt 3,2 millioner kr. Virksomhetene innenfor oppvekst har et samlet mindre forbruk på kr 905 000 inkl. estimert refusjon av sykkelønn.

Merforbruket skyldes budsjettpostene private barnehager og Flyktingetjenesten. Når det gjelder Flyktingetjenesten er tilskudd fra staten på kr 575 tusen, for 2. tertial, regnskapsført i september. I tillegg har vi en del løpende kostander, som for eksempel husleie, i tilknytning til de 10 flyktingene som skulle ha ankommet i april. Siste melding fra IMDI er at de kommer i månedsskifte oktober/november. Rådmann regner med at Flyktingetjenestens budsjett vil være i balanse ved årets slutt.

Utgiftene til private barnehager vil ha et avvik ved årets slutt, slik rådmann har orientert i formannskapet, og er en av grunnene til sparetiltakene som er igangsatt. Årsaken til dette avviket i budsjettet skyldes at det er 15 flere barn som har benyttet seg av barnehagetilbudet enn forutsatt. Dette er en miks av tilflyttet barn og at det er flere barn som benytter barnehagetilbud.

Nærvær / sykefravær

Virksomhet	Egenmelding 1-16 dager	Sykemelding 1-16 dag	Sykemelding 17-56 dag	Sykemelding 56 dag	Totalt	Permisjoner	Nærvær
Oppvekst	0,8%	0,6%	0,8%	4,8%	7,1%	2,1%	90,8%

Sykefraværet er ned fra 10,4% i 1.tertial til 7,1% i 2.tertial. Nedgang på alle områder.

Rammeområde helse

Ansvar	Oppr. budsjett	Budsjettendring	Budsjett 2.tertial	Regnskap 2.tertial	Avvik i NOK	Budsjett 2019	Forbruk i %
3000 Admin Helse og omsorg	399 245	0	399 245	-162 826	562 071	536 405	-30 %
Sum Familie og helse	19 569 507	0	19 569 507	21 577 658	-2 008 151	30 339 706	71 %
3300 NAV - Sosialtjenesten	3 239 746	0	3 239 746	5 296 779	-2 057 033	4 966 524	107 %
Sum PLO	43 579 992	0	43 579 992	46 119 185	-2 539 190	67 549 783	68 %
Sum BAM	25 483 411	0	25 483 411	24 144 497	1 338 914	39 657 911	61 %
Sum helse og mestring	92 271 901	0	92 271 901	96 975 293	-4 703 389	143 050 329	68 %
Estimert refusjon sykelønn juli og august				-639 996			

Rammeområdet Helse og mestring har et merforbruk på rundt 4 millioner hvis det sees sammen med estimert refusjon av sykelønn for juli og august. Hovedsakelig er dette merforbruk hos barnevernet (flere barn under omsorg) og NAV-Sosialtjenesten (flere med behov for stønad av kortere eller lengre art, rettighetsbasert). Utgiftene til disse to områdene vil ha et avvik ved årets slutt, slik rådmann har holdt formannskapet løpende orientert om, og er en av grunnene for sparetiltakene som er igangsatt. (vedlagt)

Det er også et avvik hos pleie og omsorg som skyldes hovedsakelig at kommunen har hatt mange døgn utskrivningsklare i siste del av 2. tertial (totalt 41 pr. 2 tertial), og har flere utskrivningsklare som ligger ferdigbehandlet på sykehuset pr. i dag. (Dette koster oss nesten 5000,- pr. døgn. Pr. nå er det helt fullt på korttidsavdelingen, og vi har ikke mulighet til å ta inn flere brukere).

Det positive avviket hos bo, aktivitet og miljøtjenesten er pga. lavere aktivitet som en følge av at tjenester har opphørt. Forventer også lavere refusjon som en følge av dette, og som bør sees i sammenheng med overskuddet.

Nærvær / sykefravær

Virksomhet	Egenmelding 1-16 dager	Sykemelding 1-16 dag	Sykemelding 17-56 dag	Sykemelding 56 dag	Totalt	Permisjoner	Nærvær
Helse	1,4%	1,0%	1,2%	4,6%	8,2%	2,6%	89,2%

Sykefraværet er ned fra 9,5% i 1.tertial til 8,2% i 2.tertial. Det er korttidsfraværet som har den største endringen.

Rammeområde kultur og idrett

Ansvar	Oppr. budsjett	Budsjettendring	Budsjett 2.tertial	Regnskap 2.tertial	Avvik i NOK	Budsjett 2019	Forbruk i %
Sum kultur og idrett	5 921 976	0	5 921 976	6 722 233	-800 257	9 195 478	73 %
Estimert refusjon sykelønn juli og august				-32 740			

Kultur og idrett har ca. 770 000 kr i merforbruk pr 2.tertial. Hovedårsakene til dette er økt aktivitet med medfølgende økt behov for ansatte, samt at Titranspelet mistet en forestillingsdag. Frøya kulturhus har som målsetning om å redusere dette med høy aktivitet, høsten 2019. Rådmann vil gå inn å se på utkjøp av restlager av effekter som ble igjen fra Titranspelet, til bruk i øvrige virksomheter.

Nærvær / sykefravær

Virksomhet	Egenmelding 1-16 dager	Sykemelding 1-16 dag	Sykemelding 17-56 dag	Sykemelding 56 dag	Totalt	Permisjoner	Nærvær
Kultur og idrett	1,0%	0	0	0,6%	1,6%	1,2%	97,2%

Sykefraværet er ned fra 3,2% i 1.tertial til 1,6% i 2.tertial. Det er langtidsfraværet som har den største endringen

Rammeområde teknisk

Ansvar	Oppr. budsjett	Budsjettendring	Budsjett 2.tertial	Regnskap 2.tertial	Avvik i NOK	Budsjett 2019	Forbruk i %
Sum Drift og komunalteknikk	18 791 129	-1 977 562	16 813 567	17 579 857	-766 289	21 403 024	82 %
5120 Virksomhet for forvaltning	1 579 694	2 708 000	4 287 695	3 169 231	1 118 463	6 367 961	50 %
5200 VAR-områder	-6 946 878	0	-6 946 878	-8 055 911	1 109 034	-2 434 058	331 %
Sum Teknisk	13 423 945	730 438	14 154 384	12 693 177	1 461 208	25 336 927	50 %
Estimert refusjon sykelønn juli og august				-176 756			

Teknisk har totalt er mindreforbruk på ca. 1,5 millioner kr. Dette inkluderer et mindreforbruk i VAR området på 1,1 million kr. Merforbruket på virksomheten Drift og kommunalteknikk er som rapportert i 1. tertial (avtaler som er inngått tidligere som ikke ligger i budsjettet)

Virksomheten Forvaltning har et mindreforbruk på 1,3 millioner kr i forhold til budsjettet. I tillegg har det vært «ufrivillige» vakanser på dette området tidlig på året. Det er også noen inntekter til som skal fordeles ut over året.

Virksomhetene på teknisk sees mot hverandre, da dette er første periode som virksomhetene har et delt budsjett.

Nærvær / sykefravær

Virksomhet	Egenmelding 1-16 dager	Sykemelding 1-16 dag	Sykemelding 17-56 dag	Sykemelding 56 dag	Totalt	Permisjoner	Nærvær
------------	------------------------	----------------------	-----------------------	--------------------	--------	-------------	--------

	16 dager						
Teknisk	0,4%	0,6%	2,2%	2,5%	5,7%	1,4%	92,9%

Sykefraværet er ned fra 7,1% i 1.tertial til 5,7% i 2.tertial. Det er langtidsfraværet som har den største endringen

Inntekter & Finans

Ansvar	Oppr. budsjett	Budsjettendring	Budsjett 2.tertial	Regnskap 2.tertial	Avvik i NOK	Budsjett 2019	Forbruk i %
8000 Frie inntekter.	-210 574 940	0	-210 574 940	-211 127 986	553 046	-347 217 000	61 %
9000 Finans	18 022 615	0	18 022 615	10 104 535	7 918 079	30 533 222	33 %

Prognosene på skatteinngangen for 2019 ser ut til å følge budsjettprognosen, men ligger litt under samme nivå som for samme periode i 2018. Budsjettet ligger noe høyere enn faktiske inntekter, men inntektsutjevningen tar inn forskjellen, og kommunen kommer inn ca. på budsjettet.

Finansinntektene har et positivt avvik på 7,9 millioner kr. Siden finansinntektene var svært lave i 2018, og kommunen måtte bokføre et tap i verdien av beholdningen, har markedet kommet tilbake og kommunen har et godt 1. og 2.tertial på avkastningen. Det er imidlertid «storpolitikk» som kan påvirker dette fremover, og det er flere ting i verden som kan påvirke norske og internasjonale børser og verdipapirer.

Alle

Ansvar	Oppr. budsjett	Budsjettendring	Budsjett 2.tertial	Regnskap 2.tertial	Avvik i NOK	Budsjett 2019	Forbruk i %
ALLE	13 923 196	746 669	14 669 865	15 671 699	-1 001 834	0	0,00
Refusjon sykelønn juli og august				-1 443 524			
ALLE	13 923 196	746 669	14 669 865	14 228 175	441 690	0	0,00

Totalt pr 2.tertial gir dette et positivt avvik på 441 690 kr i forhold til budsjettet.

Nærvær / sykefravær

Virksomhet	Egenmelding 1-16 dager	Sykemelding 1-16 dag	Sykemelding 17-56 dag	Sykemelding 56 dag	Totalt	Permisjoner	Nærvær
Frøya kommune	1,1%	0,8%	1,2%	4,3%	7,3%	2,1%	90,6%

Sykefraværet er ned fra 9,2% i 1.tertial til 7,3% i 2.tertial. Det er korttidsfraværet som har den største endringen

Kommunens målsetting:

Vårt hovedmål er å beholde medarbeiderne langtidsfriske. Skulle du bli syk vil vi utnytte alle muligheter for å få deg raskt tilbake i jobb.

Vi har rutiner for oppfølging av sykemeldte arbeidstakere, dette gjelder hva Frøya kommune som arbeidsgiver og den enkelte ansatte skal gjøre i forbindelse med fravær.

Alle virksomheter med over 10 % sykefravær blir innkalt til en samtale sammen med den som har det overordna ansvaret for virksomheten, personalsjef, hovedverneombud og hovedtillitsvalgt. Dette for å kartlegge evt. behov for bistand. Her kan vi også trekke inn Bedriftshelsetjenesten, Nav og Nav arbeidslivssenter. I tillegg har vi kjørt NED-prosjektet i nesten alle virksomheter. Dette jobbes det fortsatt med. Her deltar også NAV og NAV arbeidslivssenter med en innsatsgruppe.

Sykefraværet på 7,3% for 2.tertial er lavere enn tidligere år, som var i 2017 10,4 % og i 2018 9,2 %. Rådmann jobber aktivt med å holde nivået, og får å redusere det ytterligere.

Investeringsbudsjettet 2019

I tråd med tidligere praksis så rapporteres status på nye investeringsprosjekter for 2019 i 1.tertial.
 For 2.tertial vil også pågående prosjekter være med i oversikten.

Prosjekt		Budsjett 2019	Regnskap pr 2.tertial	Kommentar
	Brann			
551532	Utstyr til branndepotene Sula og Mausund	100 000	53 428	Under anskaffelse
	Den norske kirke			
551551	Oppgradering av orgelpiper Sletta kirke	225 000	225 000	Overført den Norske kirke
551552	Oppgradering av gravplasser	231 000	231 000	Overført den Norske kirke
	Helse og mestring			
340003	NYE SENGER SYKEHJEMMET	200 000	110 469	Anskaffet. Rest sees i sammenheng med MO
550005	Gamle legekantorene til BAM	13 000 000	0	Prosjekteres høst / vinter 2019/2020
551429	AVLASTNINGSBOLIG FOR BARN	234 558	0	Planlegge utforming av uteområdet sees i sammenheng med prosjekt 550005
551430	MORGENDAGENS OMSORG	23 440 875	3 258 746	Pågående
551466	KOMMUNALT HJELPEMIDDELLAGER	15 082	9 644	Ferdig. Avsluttes
551495	Bofelleskap 5 boenh. unge voksne med særskilte behov	350 000	0	Begynner prosjektering i høst
551496	Bofelleskap 5 boenh. "Frøyablå seng"	350 000	0	Sees i sammenheng med MO
551497	Utstyr til avlastningsbolig barn- og unge	45 450	0	Sees i sammenheng med prosjekt 550005
551545	Boliger til personer med aktiv rusavhengighet	5 000 000	0	Kartlegging og planlegging ferdig, utfordringer med plassering
551549	Medisinsk teknisk utstyr og luftmadrasser	100 000	0	Sees i sammenheng med MO
551550	Løfte-hvilestoler og spisestoler	100 000	104 088	Anskaffet
551553	Velferdsteknologi	844 911	462 775	Pågående, sees i sammenheng med MO
	Kultur og idrett			
551370	FORPROSJEKT MUSEUM	175 000	0	Sees i sammenheng med prosjekt 550005
551401	FRILUFTLIVETS ÅR KOMMUNE	146 932	0	Planlegges brukt til skilting av turstier
551416	HELHETLIG IDRETTSPARK/ BASISHALL - UTSTYR	740 724	0	Planlegger skateboardbane
551424	HELHETLIG IDRETTSPARK/ SJØSPORT	484 125	0	Avventer badeanlegg
551463	SIKRING OG OPPGRADERING AV STABBen FORT	562 611	240 984	Pågående
551516	Vinduer Bygdetunet	0	119 917	Sees i sammenheng med prosjekt 551517

551517	Opparbeidelse kulturpark-museum	700 000	0	Under planlegging / delvis gjennomført på prosjekt 551516
	Oppvekst			
551492	Musikkbinge Nordskag oppvekstsenter	0	- 107 975	Rest tilskudd for Musikkbinge
551528	Utbygging - Dyrøy oppvekstsenter	27 154 999	18 536 536	Pågår
551544	Sklie	100 000	0	Under anskaffelse
	Rådmann - fellestjenester			
550006	Oppgradering kommunens møterom	1 000 000	0	Igangsettes ASAP
551328	TRAFIKKSIKKERHETSTILTAK	1 200 241	893 699	Se egen plan
551402	FYSISK UTFORMING OSK	26 494	0	Ferdig
551404	INNkjøp ELEVP CER	74 248	0	Sees i sammenheng med innkjøp av Ipader til skolen
551406	NY KOMMUNIKASJONSLØSNING	143 206	139 198	Ferdig - innkjøp av PCer til valget
551407	NY SKOLEPORTAL	182 150	0	Avventes til Ipader har fått ett prøveår
551510	Basestasjon Nordskag	156 260	0	Avventer faktura fra fylket
551511	Fiberkabel sjø Bremnestua-Nordskag	150 000	150 000	Ferdig
551521	Bygning av kommunale utleiebolig	7 000 000	0	
551523	Hvite biler - tilbringertransport i øyrekka	795 000	107 617	Under utarbeidelse, bilene kommer i høst
551524	FP Parkering Dyrøy fergeleie	162 513	591 043	
551542	Rekrutteringsleiligheter	5 200 000	2 306 120	1 kjøpt, kjøper en til i høst
551548	Ipader til politikere og administrasjon	350 000	346 984	Anskaffet
	Teknisk			
550001	Bygging av bod Moa midtre	0	2 444 558	Feilført fra MO og Dyrøy
550002	Gang- og sykkelveg Sistranda-Hamarvik	5 200 000	0	Avventer faktura fra Fylket
550004	Nesset industriområde	0	174 549	Forskuttering
551311	PÅKOSTNADER KOMMUNALEBYGG	2 827 553	0	Planlegges opp mot rehabilitering driftsbygning Nabeita
551314	BOLIGOMRÅDE BEINSKARET	237 017	7 040	Rest forprosjektering. Rest overføres hovedprosjekt
551327	ALMENNINGSKAIER	1 197 581	0	Avventer overtakelse statlige kaier
551336	SKARPNESET NÆRINGSPARK	5 000 000	5 226 130	Eiendomservervelse
551343	BOLIGFELT HOLAHUAN	12 372 054	949 627	Oppstart infrastruktur 01.10.19 ferdig 01.06.20
551345	ADRESSEPROSJEKT	607 422	0	Pågående
551347	FJERNVARMEANLEGG - SISTRANDA SENTRUM	3 000 000	69 659	Nytt anbud innhentes, ferdig 2020
551352	Kommunale veier	1 273 360	0	Avventer politisk sak
551358	LIGGEKAI SISTRANDA	37 215 856	41 748 889	Pågår, forskutterer statlige midler (16,8 millioner) og Trondheim Havn (2,5 millioner)

551361	Oppgradering uteområdet på Sistranda/Hamarvik	918 435	446 007	Pågående arbeid, planlegges ferdigstilles i 2019
551374	NORDHAMARVIKA GRAVPLASS	14 973 600	12 548 714	Litt forsinket, men planlegges ferdig høst 2019
551393	DIGITALISERING AV BYGNINGS- OG DELINGSARKIV	105 994	48 028	Pågående
551428	KULVERT I BLAKSTADVASSDRAGET	187 590	21 125	Avventer prøvefisking
551431	GJETØY BRU	2 548 767	7 873	I gang med prosjektering
551434	VARMESENTRAL MAUSUND SKOLE	1 519 593	-3 500	Utsettes
551435	Parkering Titran kapell	417 500	0	Planlegges gjennomført i 2020
551481	ØVERGÅRDEN	0	64 125	Sees i sammenheng med 551311
551483	UTVIDELSE AV NORDHAMARVIKA INDUSTRIOMRÅDE	447 768	512 832	Ferdig, sees i sammenheng med 551499
551487	Brannørrer Frøya sykehjem	300 000	277 901	Ferdig
551498	Infrastruktur sentrumsområde	2 600 000	56 850	Vedtatt utbygd, gjennomføres 2019/2020
551499	Opparbeide næringsområder	5 808 493	738 234	Uttian / Skarpnisset / Nordhammarvika / Nesset
551502	Turistinformasjon	400 000	0	Under planlegging / avklaring med grunneiere
551522	Forprosjekt industriområde Hallaren	729 936	1 253	Avventer politisk behandling
551525	Uteområdet i Sistranda sentrum/Torvet	21 518	0	Planlegges ferdigstilles i 2019/2020
551527	Uteareal avlastningsbolig/rådhus	150 000	0	Sees i sammenheng med 551361
551529	Forprosjekt næringsareal Uttian	0	1 172 121	Forskuttering, må sees i sammenheng med 551499
551531	Boligmodul Perstua	189 094	2 324	Ferdig, avsettes til flytting
551535	Traktor	1 000 000	109 325	Sees i sammenheng med planlagte bevilinger 2020-2023
551539	Bogøy bru - utbedring	2 300 000	250 488	Under tilbudsinnhenting
551540	Svømmehall Sistranda - utbedring	2 500 000	2 019 689	Settes i stand til drift
551554	Bygningen til kommunenes anleggsavdeling på Nabeita	0	159 913	Må sees i sammenheng med 551311
	Vann og avløp			
551364	VANNFORSYNING SISTRANDA-NORDSKAGET	23 835 869	2 024 644	Pågående arbeid, planlegges ferdigstilles i 2021
551375	NYTT HØYDEBASSENG - BERGHEIA	14 799 034	239 951	Reguleringsplanen er under utarbeidelse
551376	NYTT HØYDEBASSENG - BREMNESTUVA	19 328 374	8 442 431	Under bygging - planlegger ferdigstillelse april / mai 2020
551377	OPPRYDDING KOMMUNALE AVLØPSLEDNINGER/OVERVANNSPROBLEMER	5 491 880	0	Planlegger å buke dette i 2020 / planlegger vinter 2019/2020
551439	HOVEDPLAN VANN	489 093	0	Ferdig ønskes omdisponeres (se e-post fra Ann

551440	UTBYGGING VANNLEDNINGSNETT FRØYA	2 881 643	0	Planlegger å buke dette i 2020
551441	HØYDEBASSENG SISTRANDA 2019	10 000 000	113 041	Reguleringsplanen under godkjenningssprosess
551445	RENSEANLEGG AVLØP SISTRANDA	9 043 920	1 905	Planlegges gjennomført 2020-2022 - egen politisk behandling
551447	AVLØPSANLEGG GRINDFARA	108 300	0	Avsluttes (omdisponeres rest)
551449	AVLØPSANLEGG FLATVAL 1 OG 2	1 731 650	0	Vil gå inn i avløpsrenseanlegget
551456	SANERING AV AVLØPSANLEGG NORDSKAGET	8 272 813	34 342	Igangsatt forprosjekt
551526	Prosjektering vei, vann og avløp Beinskaret 3	3 788 568	79 783	Kontrahert
556002	Oppgradering vannledningsanlegg Bremnestuva	5 975 558	4 968 019	Blir ferdigstilt i 2019
556003	Sanering og oppgradering VA Sistranda Midtre	2 500 000	0	Begynt prosjektering i september
556004	Vannforsyning Sandvika	1 449 523	308 200	Pågår, avventer byggherre på når dette kan ferdigstilles
556006	Membranrigg D	3 260 851	1 973 316	Ferdig, foreslår at dette omdisponeres til 556002
556007	Utvendig rehab. høydebasseng	1 200 000	0	Avventer til vi har rammeavtale med konsulent (rådgivende VA)
556008	Innkjøp vannmålere	500 000	0	Innhenter priser, kjøpes inn i løpet av høsten
556010	Oppgradering/utskifting - vannkummer	800 000	0	Igangsatt kartlegging, planlegger noen tiltak i høst
556011	Ventilkammer Nordskag næringspark	2 000 000	50 926	Under detaljplanlegging - ut på anbud i høst
557001	Løpende investeringer kommunale avløp, samlepost	3 000 000	0	Planlegger å buke dette i 2020
557002	Sanering/oppgradering avløpsanlegg Sula	6 500 000	0	Begynner prosjektering i høst

Kommentarer til investeringsbudsjettet:

Overfor er en oversikt over alle investeringstiltakene som kommunen jobber med pr 2.tertial 2019. De fleste prosjekter er startet opp, noen er pr på prosjekteringsstadiet og vil derfor ikke ha noe forbruk pr d.d.

Finans

I hht. finansreglementet skal Rådmannen skal minst tre ganger pr år (inkl pr 31.12) rapportere status for kommunens finansforvaltning til Kommunestyret. Finansrapporteringen inngår som en del av den generelle økonomirapporteringen. Innhold i rapporteringen er spesifisert i pkt 2.4, 3.7 og 4.7. Ved vesentlige endringer skal Kommunestyret orienteres så raskt som mulig:

- *Finansieringskostnad eller avkastning avviker negativt fra budsjett og en forventer ikke at dette rettes opp i løpet av budsjettåret*

- *Det har oppstått avvik mellom krav og rammer i finansreglementet og faktisk forvaltning*

Rådmannen ser ikke at det er avvik på disse punktene pr. 1.tertial 2019.

Likviditet

I hht. finansreglementet 2.4 Rutiner for rapportering

Kommunens generelle retningslinjer fremgår i pkt 1.5. For ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål skal følgende fremgå:

- *Sammensetting av aktiva*
- *Markedsverdi, samlet og fordelt på de ulike typer aktiva*
- *Vesentlige markedsendringer og endringer i risikoeksponeringen*
- *Avvik mellom faktisk forvaltning og kravene i finansreglementet*
- *Markedsrenter og egne rentebetingelser*

			30.08.2019
I	Omløpsmidler		411 765 071
	kortsiktig gjeld		52 913 169
		Arbeidskapital	464 678 240
	Premieavvik m/AGA		-7 370 180
	Ubrukte lånemidler		-86 662 541
	Korrigert arbeidskapital		370 645 519

II	Kasse, bank		203 717 289
	Aksjer, andeler		151 749 853
		Netto innskudd	355 467 142
	Herav		
	Fond		-254 674 882
	Ubrukte lånemidler		-86 662 541
		Grunnlikviditet	14 129 719

Lånegjeld

I hht. finansreglementet 3.7 Rutiner for rapportering

Kommunens generelle retningslinjer fremgår i pkt 1.5. For gjeldsporteføljen og øvrige finansieringsavtaler skal følgende fremgå:

- *Sammensetting og løpetid for passiva*
- *Verdi, samlet og fordelt på de ulike typer passiva*
- *Vesentlige markedsendringer og endringer i risikoeksponeringen*

- *Avvik mellom faktisk forvaltning og kravene i finansreglementet*
- *Markedsrenter og egne rentebetingelser*
- *Opptak av nye lån og refinansieringer av eksisterende lån*

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Lånegjeld pr. 01.01.	462 560	597 085	700 098	791 457	775 993	801 266	945 820
Avdrag i året	-22 277	-26 013	-27 766	-30 964	-30 731	-32 760	-21 933
Nye låneopptak i året	156 803	129 026	119 125	15 500	56 004	177 314	121 556
Lånegjeld pr.30.08.2019	597 085	700 098	791 457	775 993	801 266	945 820	1 045 443
Herav videreutlån	-44 872	-66 561	-77 689	-87 944	-92 821	-87 198	-114 645
Netto lånegjeld	552 213	633 537	713 768	688 049	708 445	858 622	930 798
Nto gjeld i % av driftsinnt.	140	165	177	153	147	158	

Låneopptaket 1.tertial var startlån 31 millioner, og i 2.tertial er investeringsbudsjettet lånt med 90,5 millioner kr.

Fordeling av lånegjeld i kommune på ulike områder:	31.12.2018	30.08.2019
Lån til selvkostområdene (VAR) i kommune	145 136	230 572
Lån til kirkelige formål	8 660	20 209
Startlån	87 198	114 645
Lånegjeld på kommunens øvrige tjenesteområder	704 826	680 017
Kommunens totale langsiktige gjeld:	945 820	1 045 443

Fonds

I hht. finansreglementet 4.7 Rutiner for rapportering

Kommunens generelle retningslinjer fremgår i pkt 1.5. For langsiktige finansielle aktiva skal følgende fremgå:

- *Sammensetting av aktiva*
- *Markedsverdi, samlet og fordelt på de ulike typer aktiva*
- *Vesentlige markedsendringer*

Ingen. Svingningene i markedene og porteføljen i 2018, herunder verdifallet i fjerde kvartal, er godt innenfor det en må forvente av kortsiktige svingninger. I første og andre tertial 2019 har markedene kommet tilbake, og porteføljens verdi er betydelig høyere enn før verdifallet høsten 2018

- *Endringer i risikoeksponeringen*

Ingen.

- *Avvik mellom faktisk forvaltning og kravene i finansreglementet*

Ingen.

- *Markedsrenter og egne rentebetingelser*

Her kan det opplyses at 3 mnd. Nibor er 1,4 %. Effektiv rente i obligasjonsporteføljen er 2,4%

- *Delporteføljenes relative risiko*

Relativ risiko i aksjeporteføljen er pt 1,4 % (krav i finansreglementet inntil 5 %) og i obligasjonsporteføljen 0,8 % (krav i finansreglementet inntil 2,5 %)

- *Renterisiko for de rentebærende investeringene*

Her kan det opplyses at renterisikoen pt er noe lavere enn porteføljens referanseindekser

Tabellen nedenfor viser utviklingen i fondsmidlene (hele tusen).							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Fonds pr. 01.01.	143 129	165 215	178 912	190 385	219 059	231 857	257 192
Bruk i året	-17 088	-24 477	-21 819	-19 346	-18 565	-82 568	-2 529
Avsetninger i året	39 174	38 174	33 292	48 019	31 363	107 903	12
Fonds pr. 30.08.2019	165 215	178 912	190 385	219 059	231 857	257 192	254 675

	Beholdning 01.01.19	Avsetninger	Bruk av fond i driftsregnsk apet	Bruk av fond i inv.regnska pet	Beholdning 30.08.2019
Disposisjonsfond	kr 90 831		kr 226		kr 90 605
Bundne driftsfond	kr 34 902	kr 12	kr 2 303		kr 32 611
Ubundne investeringsfond	kr 130 822				kr 130 822
Bundne investeringsfond	kr 637				kr 637
Samlede avsetninger og bruk av avs	kr 257 192	kr 12	kr 2 529	kr -	kr 254 675

For de øvrige punktene i denne rapporteringen, vises det til vedlagte rapport fra Grieg Investor.

Økonomisjef

Thomas Sandvik
30.09.2019

AVKASTNINGSRAPPORT

Frøya kommune

31.12.2018 - 31.08.2019

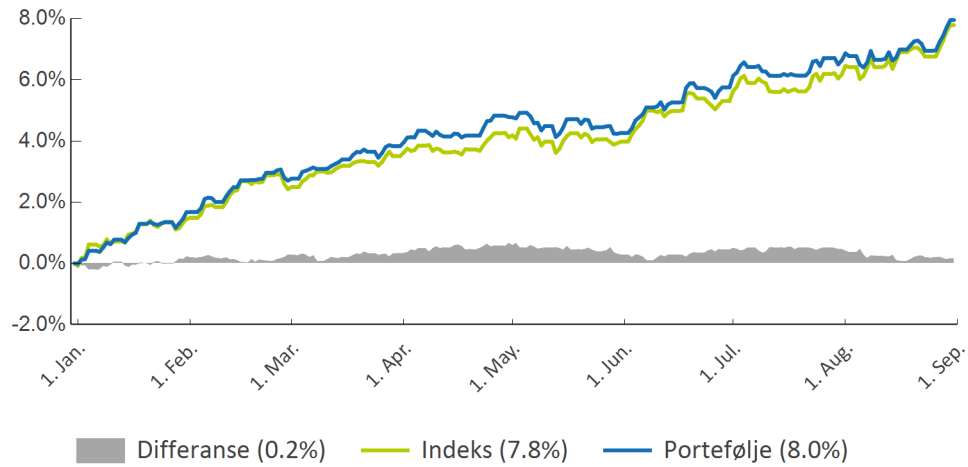

Totalportefølje

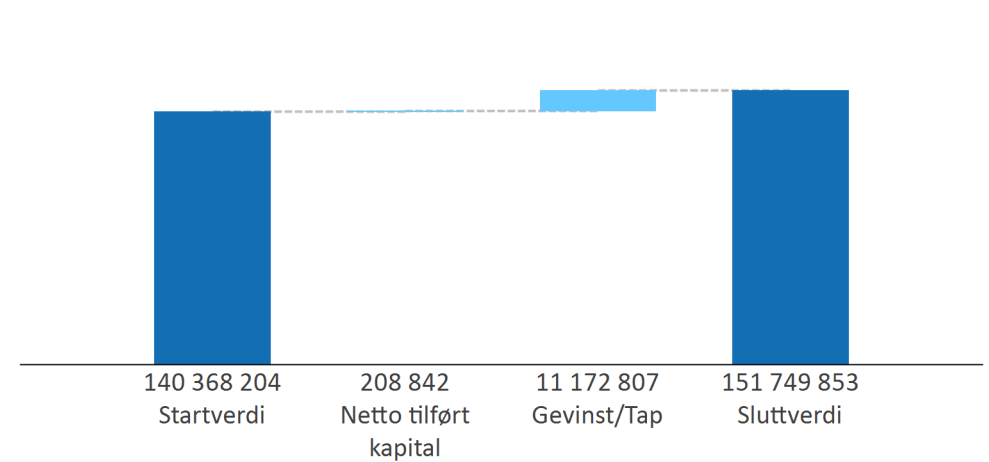
	Avkastning hittil i mnd (%)			Avkastning hittil i år (%)			Avkastning (NOK)			Allokering (%)			
	Port.	Indeks	Diff	Port.	Indeks	Diff	Hittil i mnd	Hittil i år	Markedsverdi	Port.	Strategi	Min-Max	Kontroll
Totalportefølje	1.23	1.52	-0.29	7.95	7.79	0.17	1 850 477	11 172 807	151 749 853	100.0	100		-
Aksjer	0.44	0.91	-0.47	13.85	15.05	-1.20	171 618	4 732 340	39 260 556	25.9	25	5-35	OK
Norske Aksjer	-0.39	0.25	-0.64	6.41	7.73	-1.32	-52 183	794 303	13 180 868	33.6	35	20-50	OK
Globale Aksjer	0.87	1.27	-0.41	18.04	19.14	-1.10	223 801	3 938 037	26 079 687	66.4	65	50-80	OK
Obligasjoner	1.52	1.72	-0.20	6.10	5.37	0.73	1 678 859	6 437 856	112 050 774	73.8	75	65-95	OK
Norske Obligasjoner	0.82	0.53	0.29	3.10	1.39	1.71	357 108	1 325 936	44 093 288	39.4	40	25-55	OK
Globale Obligasjoner	1.98	2.52	-0.53	8.15	8.10	0.05	1 321 750	5 111 920	67 957 487	60.7	60	45-75	OK
Kontanter							0	2 610	438 523	0.3	0		-

Totalportefølje

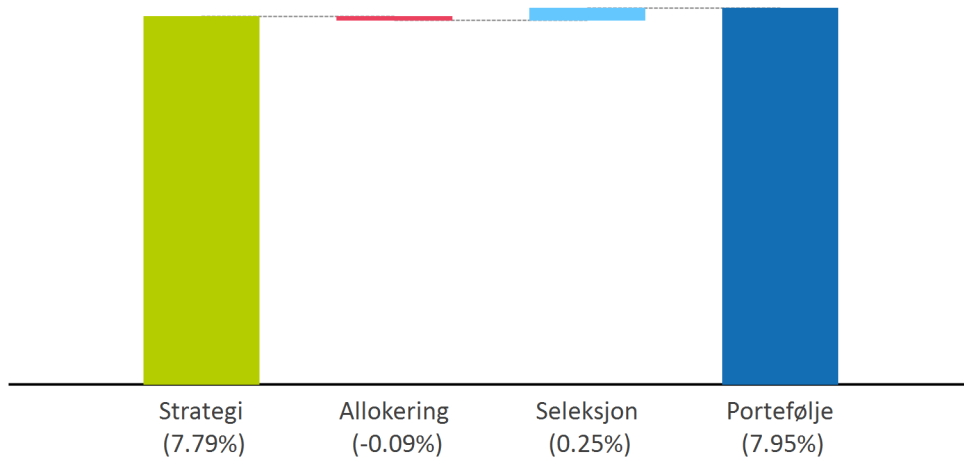
Avkastning i perioden (%)

Avkastning i perioden (NOK)

Bidragsanalyse (%)

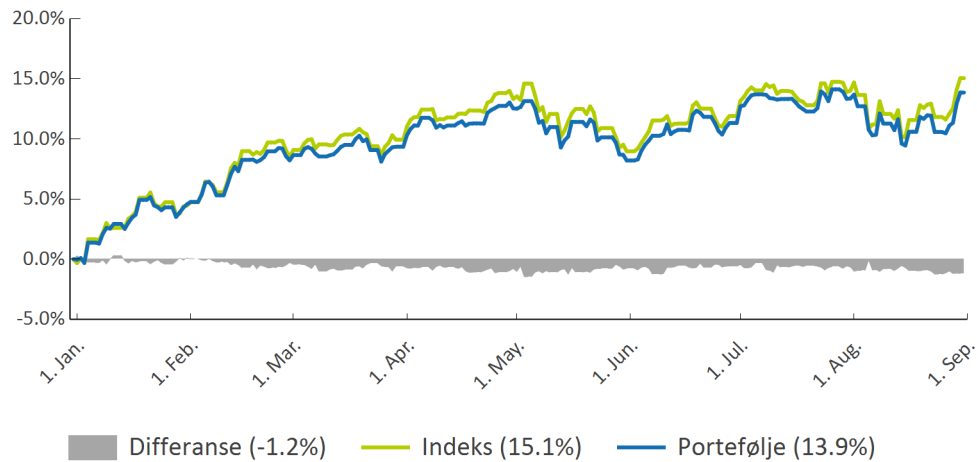

Aksjer

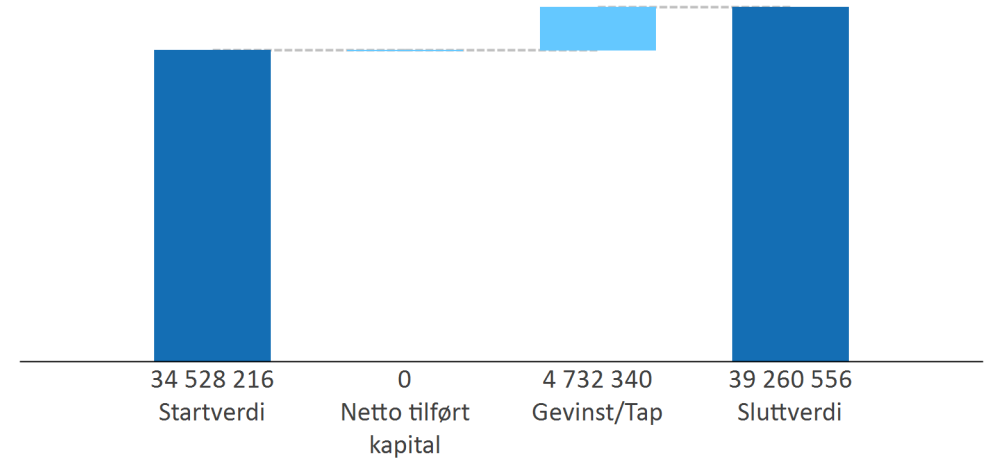
	Estimat	Kjøpsdato	Avkastning hittil i mnd (%)			Avkastning hittil i år (%)			Markedsverdi	Allok.	Referanseindeks
			Port.	Indeks	Diff	Port.	Indeks	Diff			
Aksjer			0.44	0.91	-0.47	13.85	15.05	-1.20	39 260 556	25.9	
Norske Aksjer			-0.39	0.25	-0.64	6.41	7.73	-1.32	13 180 868	33.6	OSEBX
Arctic Norwegian Equities D	● 1	08.12.2015	-0.39	0.61	-1.00	6.63	9.62	-2.99	3 283 668	24.9	OSEFX
Danske Norske Aksjer Instistusjon I	● 1	21.02.2007	-1.56	0.61	-2.17	4.06	9.62	-5.56	3 545 576	26.9	OSEFX
KLP AksjeNorge Indeks II	● 1	08.12.2015	0.26	0.25	0.01	7.66	7.73	-0.08	6 351 624	48.2	OSEBX
Globale Aksjer			0.87	1.27	-0.41	18.04	19.14	-1.10	26 079 687	66.4	MSCI AC World
AB Global Core Equity RX	● 1	08.12.2015	0.47	1.27	-0.80	19.35	19.14	0.21	4 411 198	16.9	MSCI AC World
Ardevora Global Long Only SRI	● 1	19.02.2019	1.74	1.27	0.47	12.87	9.00	3.88	2 257 463	8.7	MSCI AC World
KLP AksjeGlobal Indeks II Hdg NOK	● 1	12.03.2010	-2.09	-1.95	-0.14	15.03	15.77	-0.74	3 816 644	14.6	MSCI World Lokal Valuta
KLP AksjeVerden Indeks	● 1	03.12.2015	1.33	1.27	0.06	19.71	19.14	0.58	4 305 298	16.5	MSCI AC World
Nordea Stabile Aksjer Global Etisk	● 1	12.10.2010	1.93	1.61	0.32	15.99	20.55	-4.56	6 441 122	24.7	MSCI World
SGA Global Equity Growth Fund Class F	● 1	13.02.2019	2.85	1.27	1.58	16.87	10.00	6.87	3 083 649	11.8	MSCI AC World
Storebrand Indeks - Nye Markeder	● 1	17.11.2014	-1.00	-1.33	0.33	9.32	8.77	0.55	1 764 312	6.8	MSCI Emerging Markets

Aksjer

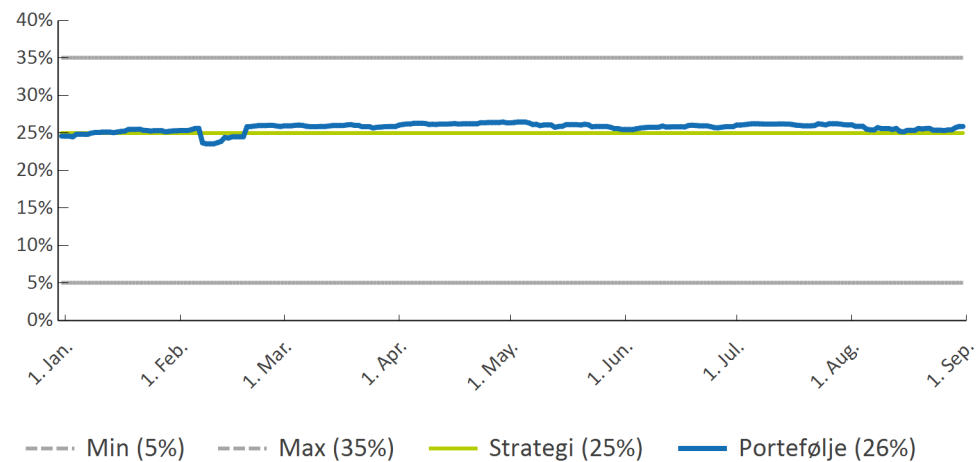
Avkastning i perioden (%)

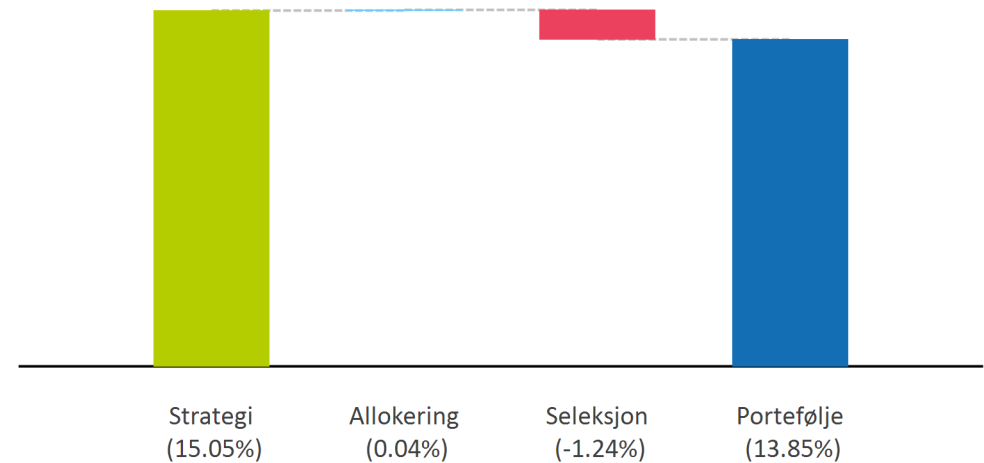
Avkastning i perioden (NOK)

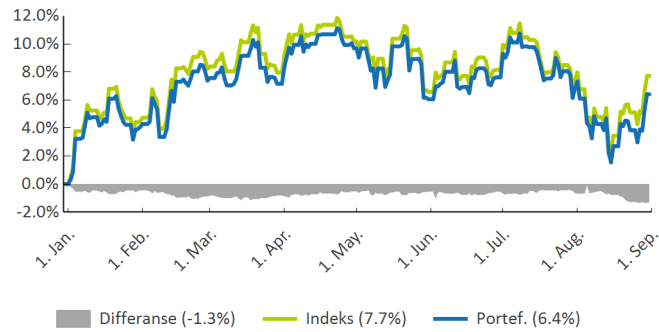
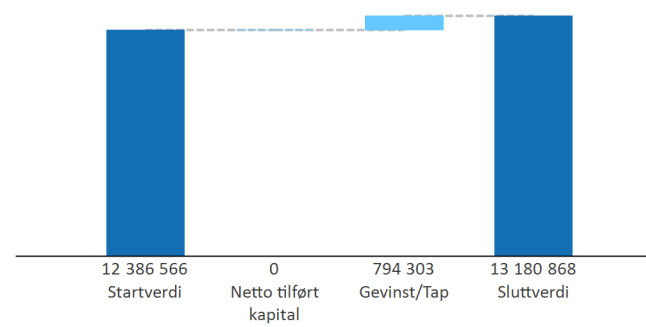
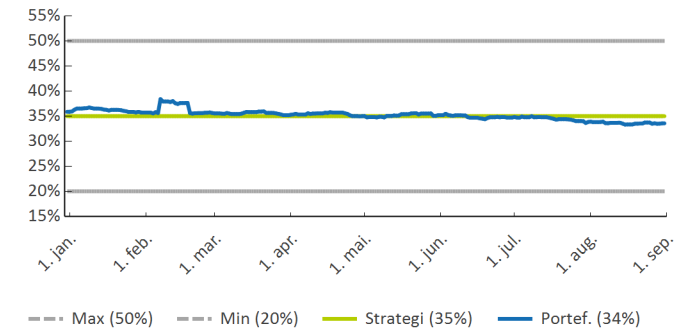
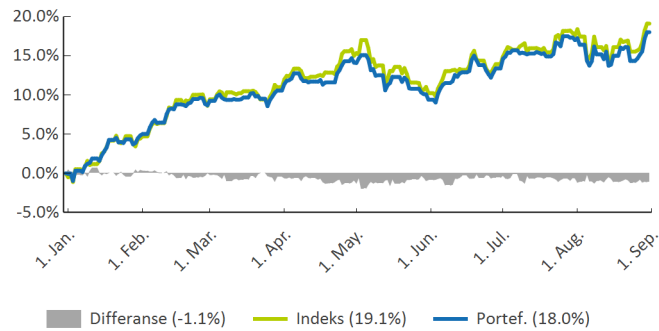
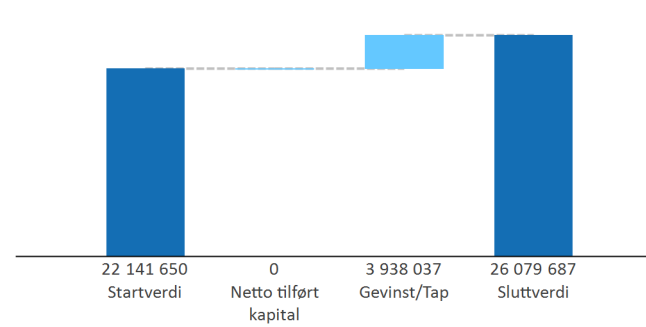
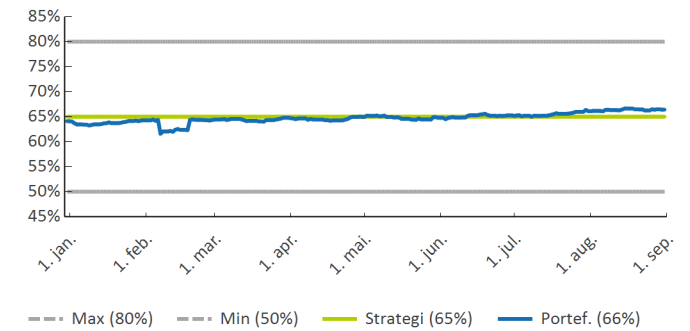

Allokering i perioden (%)

Bidragsanalyse (%)

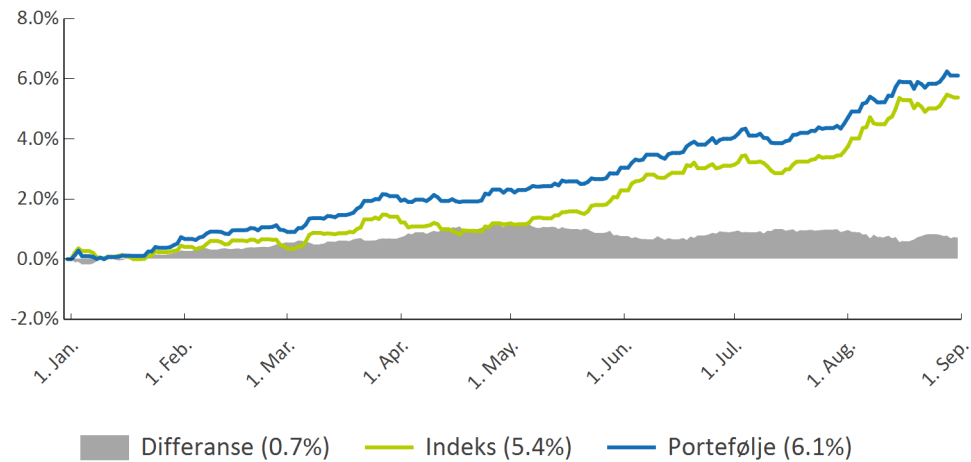
Norske Aksjer: 6.4% (-1.3%)**Avkastning i perioden (%)****Avkastning i perioden (NOK)****Allokering i perioden (%)****Globale Aksjer: 18.0% (-1.1%)****Avkastning i perioden (%)****Avkastning i perioden (NOK)****Allokering i perioden (%)**

Obligasjoner

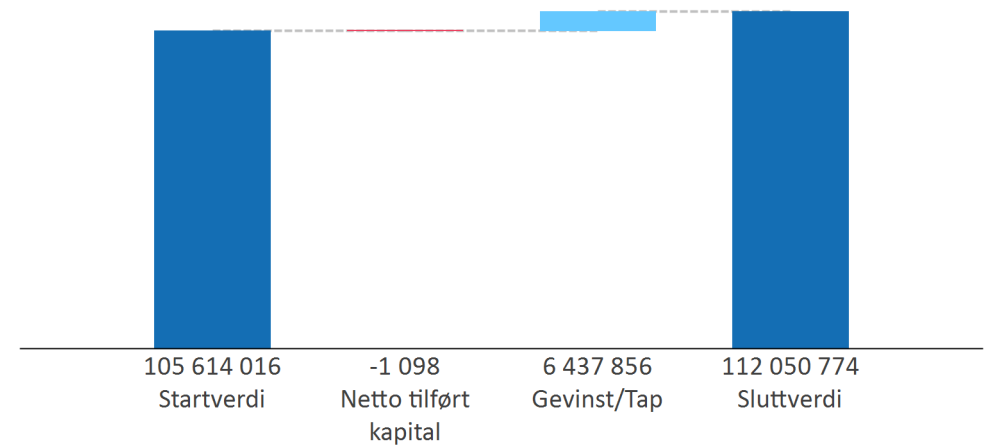
	Estimat	Kjøpsdato	Avkastning hittil i mnd (%)			Avkastning hittil i år (%)			Markedsverdi	Allok.	Referanseindeks
			Port.	Indeks	Diff	Port.	Indeks	Diff			
Obligasjoner			1.52	1.72	-0.20	6.10	5.37	0.73	112 050 774	73.8	
Norske Obligasjoner			0.82	0.53	0.29	3.10	1.39	1.71	44 093 288	39.4	ST4X
Alfred Berg Obligasjon	1	08.12.2015	0.67	0.53	0.14	2.43	1.39	1.04	10 895 677	24.7	ST4X
Danske Norsk Obligasjon Inst	1	12.10.2010	0.94	0.53	0.41	3.11	1.39	1.72	14 561 400	33.0	ST4X
DnB Obligasjon (III)	1	03.12.2015	0.80	0.53	0.27	3.49	1.39	2.09	18 636 211	42.3	ST4X
Globale Obligasjoner			1.98	2.52	-0.53	8.15	8.10	0.05	67 957 487	60.7	BarCap Global Agg Government Hdg NOK
KLP Obligasjon Global I Hdg NOK	1	28.09.2007	1.95	2.29	-0.34	10.66	11.12	-0.46	16 076 857	23.7	BarCap Global Agg Corporates Hdg NOK
Loomis Sayles Sust Global Corp NOK	1	12.02.2019	2.39	2.29	0.10	8.76	8.99	-0.23	10 774 785	15.9	BarCap Global Agg Corporates Hdg NOK
Payden Global Short Bond Fund Hdg NOK	1	08.12.2015	0.21	0.51	-0.30	2.65	2.17	0.48	15 819 439	23.3	BarCap Global Agg 1-3 Yrs Hdg NOK
Storebrand Global Obligasjon Hdg NOK	1	22.12.2009	2.97	2.52	0.46	8.99	8.10	0.90	25 286 406	37.2	BarCap Global Agg Government Hdg NOK

Obligasjoner

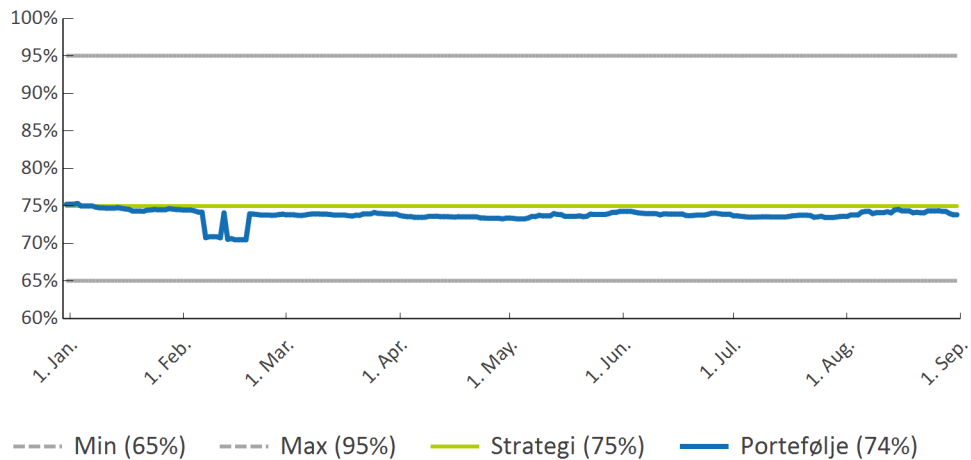
Avkastning i perioden (%)

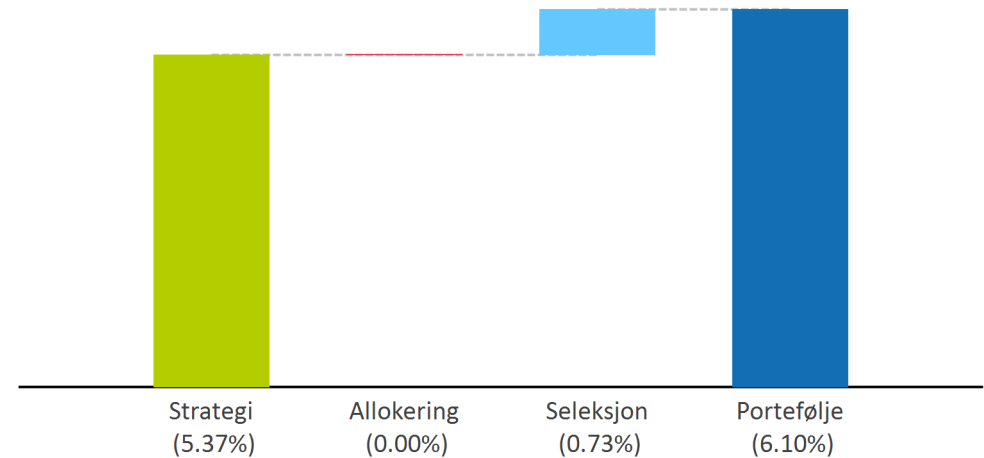
Avkastning i perioden (NOK)

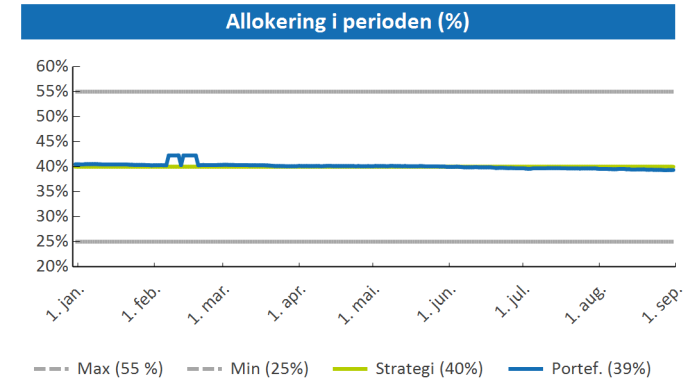
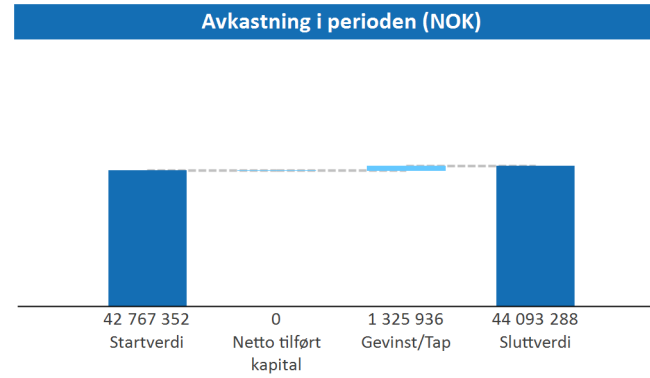
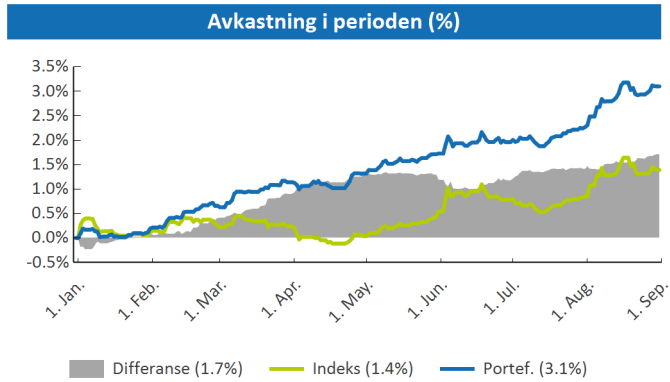
Allokering i perioden (%)

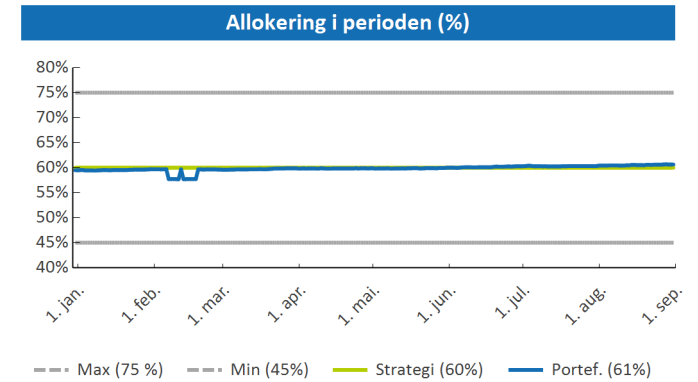
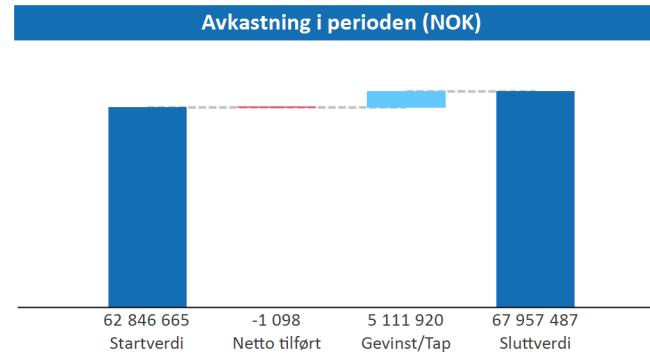
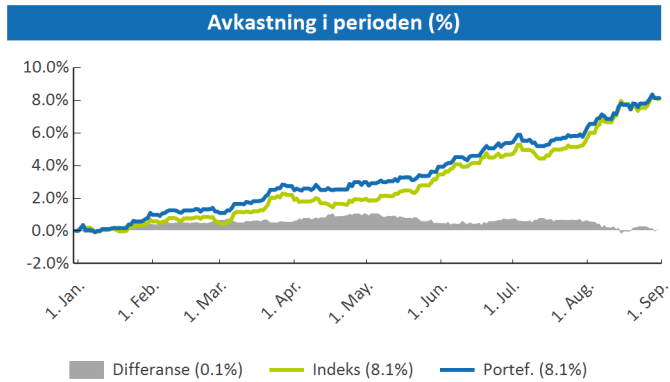
Bidragsanalyse (%)

Norske Obligasjoner: 3.1% (1.7%)

Globale Obligasjoner: 8.1% (0.1%)

Kontanter

	Avkastning hittil i mnd (NOK)			Avkastning hittil i år (NOK)			Valuta				
	Start	Inn / Ut	Avkast.	Start	Inn / Ut	Avkast.	Markedsverdi (lokal valuta)	Kode	Kurs	Markedsverdi (NOK)	Allok.
Kontanter	433 686	4 837	0	225 972	209 940	2 610				438 523	0.3
Kontanter	433 686	4 837	0	225 972	209 940	2 610				438 523	100.0
Klientkonto NOK DNB	433 686	4 837	0	225 972	209 940	2 610	438 523	NOK	1.00	438 523	100.0

Sparetiltak – høsten 2019

Rådmann – kr 1 393 416,-

Konsekvensene som er beskrevet er få. Det for det meste stillinger som er ledige (f.eks. rådmann) og stillinger som er prøvd besatt (f.eks. Controller).

Reise og kurskostnader vil trekkes inn, og møter bes utføres der det er mulig i elektronisk form.

Ps. På dette området vil følgende utgifter vil likevel komme, som følge av politisk behandling tidligere i 2019.

- Leieutgifter ungdomsskolen
- Leieutgifter bobiltømming
- Advokatutgifter, vindkraft

Oppvekst – kr 1 202 159,-

Konsekvensene for oppvekst vil være lite eller ingen bruk av vikarer der det er mulig. Konsekvensene vil være i noen tilfeller at to-lærer prinsippet kan falle bort, og at reise og kurs vil bli kraftig innskrenket. Virksomhetene vil også spare på de forbruksartikler de har mulighet til å spare på.

Helse og mestring – kr 2 062 578,-

Konsekvensene vil bli nedgang av faglig kompetanse, da området vil benytte seg i større grad av egen arbeidskraft, og ikke leie inn f.eks. sykepleierkompetanse fra vikarbyrå. Konsekvens vil bli slitasje på egne ansatte.

I tillegg vil det på noen områder bli tatt ned stillinger og flyttet til andre avdelinger / virksomheter for å fylle ledige stillinger. Ingen faste stillinger vil bli sagt opp, men i noen tilfeller omfordelt.

Kultur og Idrett – kr 148 000,-

Innsparinger på driftsutgifter

Teknisk – kr 506 410,-

Innsparinger på ubesatte stillinger, og ubudsjetterte inntekter som er kommet til i løpet av året.

Totalt – kr 5 312 563,-

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Thomas Sandvik
Arkivsaksnr.: 19/2305

Arkiv: 210

Saken skal behandles i følgende utvalg:

Formannskapet

TERTIALRAPPORT 2. TERTIAL 2019 - KULTUR OG IDRETT

Forslag til vedtak:

Formannskapet tar tertialrapporten for 2.tertial 2019 for kultur og idrett til orientering

Vedlegg:

Tertialrapport 2.tertial 2019 for kultur og idrett

Saksopplysninger:

Kultur og idrett har ca. 770 000 kr i merforbruk pr 2.tertial. Hovedårsakene til dette er økt aktivitet med medfølgende økt behov for ansatte, samt at Titranspelet mistet en forestillingsdag. Frøya kulturhus har som målsetning om å redusere dette med høy aktivitet, høsten 2019. Rådmann vil gå inn å se på utkjøp av restlager av effekter som ble igjen fra Titranspelet, til bruk i øvrige virksomheter.

Kultur og idrett Tertialrapport 2. tertial 2019

Rammeområde kultur og idrett

4100 Kultur og næring	2 769 514	0	2 769 514	2 204 620	564 894	4 214 159	52 %
4101 Frøya hallen	1 358 689	0	1 358 689	2 059 290	-700 600	2 160 368	95 %
4103 Biblioteket	995 629	0	995 629	1 120 223	-124 595	1 558 374	72 %
4200 Frøya kultur- og kompetansesenter	798 144	0	798 144	1 338 100	-539 956	1 262 577	106 %
Sum kultur og idrett	5 921 976	0	5 921 976	6 722 233	-800 257	9 195 478	73 %
Estimert refusjon sykkelønn juli og august				-32 740			

Kultur og idrett har ca. 770 000 kr i merforbruk pr 2.tertial. Hovedårsakene til dette er økt aktivitet med medfølgende økt behov for ansatte, samt at Titranspelet mistet en forestillingsdag. Frøya kulturhus har som målsetning om å redusere dette med høy aktivitet, høsten 2019. Rådmann vil gå inn å se på utkjøp av restlager av effekter som ble igjen fra Titranspelet, til bruk i øvrige virksomheter.

Nærvær / sykefravær

Virksomhet	Egenmelding 1-16 dager	Sykemelding 1-16 dag	Sykemelding 17-56 dag	Syke melding 56 dag	Totalt	Permisjoner	Nærvær
Kultur og idrett	1,0%	0	0	0,6%	1,6%	1,2%	97,2%

Sykefraværet er ned fra 3,2% i 1.tertial til 1,6% i 2.tertial. Det er langtidsfraværet som har den største endringen

Virksomhet: kultur og idrett

Navn leder: Marit Wisløff Norborg

Status i arbeidet med fokusområder/ mål for virksomheten

Mål: Frøya er en attraktiv og blomstrende kulturkommune.

- Skape gode relasjoner mellom innbyggere, frivilligheten og næringslivet
- Bruke kulturplanen som et overordnet strategidokument
- Stimulere til at alle får delta aktivt i kulturlivet.

Om virksomheten - tjenesteproduksjon

Frøya kulturhus

Frøya kulturhus gjennomførte 15 kulturarrangementer og 107 kinoforestillinger i 1. tertial 2019. Totalt ble det i perioden solgt i underkant av 4000 billetter. På landsbasis opplevde kino en markant nedgang i solgte kinobilletter, og Frøya kino er intet unntak. Likevel ble Frøya kino trukket frem av FILMWEB som en av de kinoene i Norge som gjorde det best i april måned!

Parallelt med den daglige driften, ha Frøya kulturhus stått i spissen for planlegging og gjennomføring av Titranspelet 2019, med minnemarkering og nyåpning av Stabben fort. Dette har vært omfattende prosjekter som har krevd mye av de ansatte i kulturhuset. Frøya kulturhus har som målsetning å vise bredde på ulike kulturområder, og i 2019 har de ansatte sørget for å lage 8 mobile utstillingsvegger. Arbeidet har gitt umiddelbar respons, og kulturhuset har allerede arrangert 2 kunstutstillinger, og flere er under planlegging.

Nytt av året er også LIVE kino – et konsept som strømmet verdensomspennende konserter og forestillinger live i vår egen kinosal. Dette har vært en kjempesuksess, og viser at kulturhuset henger med i den teknologiske utviklingen.

Frøya kulturhus har et overordnet mål om å holde seg innenfor budsjett i 2019. Balansen mellom aktivitetsnivå, publikumsoppslutning og timebruk/lønnskostnader, er krevende, men god planlegging er noe vi har fokus på hver eneste dag.

Frøya kulturhus har 3 ansatte, i henholdsvis 100 %, 80 % og 50 % stilling. I tillegg benytter vi ungdommer som tilkallingsvakter til kioskdrift, samt billettsalg til kinoforestillingene. Kulturhuset benytter seg av frivillige til ulike typer enkle oppgaver, når det er behov for det. De ansatte jobber godt i team, er engasjerte og serviceinnstilt i den jobben de gjør. De ansatte er opptatt av å skape et godt omdømme for kulturhuset, framfor å snakke det ned. Frøya kulturhus er et sted hvor de aller fleste besøkende i alle aldre er blide, og takknemlig for at de har et flott kulturhus på Frøya, med godt og variert tilbud.

Årsak til regnskapsavvik er at alle utgifter i forbindelse med Titranspelet er ført i Frøya kulturhus sitt budsjett. Når det gjelder inntekter på Titranspelet, så er kun billettinntekter og sponsorinntekter foreløpig ført i Frøya kulturhus sitt budsjett. Kommunale støtte på dette arrangementet vil bli lagt inn i 3.tertial.

Det reelle avviket i budsjettet er derfor 216 000,-, og dette avviket kan forklares med reduserte inntekter i forbindelse med redusert drift pga ferieavvikling (ingen arrangementer i sommermåneden JULI).

Oppsummering: Det er i all hovedsak Titranspelet som er årsak til avviket, og det er fordi at utgiftene er ført i budsjettet, men store deler av inntektene er ennå ikke ført. Når det gjelder resterende avvik (216 000,-) så har Frøya kulturhus målsetning om å redusere dette med høy aktivitet, høsten 2019.

Biblioteket

I det andre kvartalet har biblioteket i hovedsak fokusert på skoler. I sammenheng med delingen av Sistranda skole inn i Sistranda Barneskole og Sistranda ungdomsskole var det viktig å tilpasse bibliotekets tilbud for begge de og å forberede nye samarbeidsavtaler.

Fra dette kvartalet har biblioteket også startet et ekstra samarbeid med skolene på Nordskag og Dyrøy. Bøkene lånes ut til skolene i en lengre periode, biblioteket både leverer og henter bøker. Takket være det har elevene og lærerne tilgang til tilleggs litteratur. Så utenom Bokbussens tilbud som er finansiert av biblioteket kan skolene også ha tilgang til bøker fra Frøya Bibliotek. Tilbudet er tilpasset elever med ulike lesenivåer (fra barnehagen til 7.trinn), inkludert både faktabøker og skjønnlitteratur.

Biblioteket jobber fortsatt med integrering.

I 2019 begynte vi en ny serie med aktiviteter: bli kjent med landet mitt. Det er bibliotekets prosjekt som fungerer uten noen tilleggs midler og baserer seg på frivilligheten. Personer fra ulike land inviteres til å vise landet sitt etter en fast mal satt opp av biblioteket. Til nå har det vært 3 møter med landene Italia, Litauen og Polen. For oktober skal det være et møte med temaet Venezuela. Møtene skal fortsette i 2020.

Et annet tiltak som skal fremme integrering er møtene med grendelagene på Frøya. De inviteres for å møte Frøyas befolkning på biblioteket. Møtene inneholder både en informasjonsdel og en mindre formell del. I dette kvartalet var det holdt møte med Uttian grendelag.

I august gjennomførte vi arbeid med boksamlingen på Mausund. Filial Mausund får nå flere nye bøker og også mer depot fra hovedbiblioteket. På Mausund var det skifte av bibliotekar.

Biblioteket har tilpasset tilbudet sitt til den videregående skolen etter endringene som hadde tatt sted der: utbytte av boksamling (med Hitra).

Biblioteket var åpent i løpet av sommeren. Det var åpent hver dag i tre timer fra mandag til fredag, dette foregikk i hele juli. Fra august var det igjen åpent i vanlige åpningstider. Biblioteket mener at sommer åpent har vært en suksess med mange besøkende.

Biblioteket var med på den årlige norske lesekampanjen for barn, Sommerles. For første gang på Frøya var det så høy frekvens. Til sammenlikning: 2017-50 deltagere, 2018-70, 2019-over 160.

Det har blitt startet opp lesesirkel som engasjerer mange ulike personer.

Hele 2019 er et spesielt år for bibliotekene rundt om i Norge. Også Frøya Bibliotek er med på den norske kampanjen Bokåret 2019.

Hendelser i det andre kvartalet:

Lesestund for barn (fast)

Sjakk for barn og ungdom (fast)

Bokbussbesøk (fast)

Sommerles (fast, 1 gang per året)

Datahjelp (fast)

Språkhjelp (fast)

Utstillinger

Møte med Uttian grendelag

Møt Litauen (serie: Møt landet mitt)

Møt Polen (serie: Møt landet mitt)

Lesesirkel (fast)

Høytlesning med språkkafe (fast)

VGS bokinnlevering

Lesestund i sommer (hele juli, 1 gang per uke)

VGS utlån

Bli kjent dag for VGS

Foredrag om ikoner: Folkeakademiet

Nasjonal bibliotekdag (lesestund på flere språk)

Faste hendelser på biblioteket, gjennom hele året:

Lesestund for barn, bokprat, sjakk for barn og ungdom, språkkafe, jul med engler, bokbuss, forfatterbesøk, sommerles, datahjelp, språkhjelp, strikkehjelp, lesesirkel, morsmåldag og utstillinger.

Søknader til midler

Spillemidler: 6 søknader godkjent og sendt fylket.

Kulturmidlene utlyst og fordelt. Kr 310 000 utdelt og fordelt på til sammen 36 søkere.

SalMar-fondet utlyst, totalt mottatte søknader er 46 for 2019.

Frøyahallene:

Det er nå innført gratis halleie for barn og unge under 19 år. Betales ut etterskuddsvis og er behovsprøvd.

Åpen basishall er veldig populært og er åpen hver lørdag. Tidligere har åpningstider fulgt skoleruta, men i år så har vi prøvd å ha åpent i skoleferiene også. Dette ble for lite brukt.

Vi har også et tilbud med å feire bursdag i basishallen. Dette er også mye brukt.

Det har vært jobbet mye med å få Frøya Arena (gml. Helhetlig idrettspark) opp å gå. Dette har vært et tett samarbeid med Frøya Storhall AS. Rett før sommerferien fikk vi hjemmesiden til Frøya Arena igangsatt. Den har vi fått en del tilbakemeldinger på om at folk synes er bra.

Det ble satt ned en gruppe som skulle jobbe med rehabilitering av svømmehallen. Det ble lagt ned et stort stykke arbeid med det og etter sommerferien kom det inn et anbud på mellom 45 – 50 millioner kroner. Etter henvendelse fra privat aktør er kommunen nå i dialog om et offentlig/privat samarbeid av et nytt svømmeanlegg.

Avvik regnskap

Det er gjort en del undersøkelse på overforbruk lønn. Der er det en del omposteringer som må gjøres. Fra 01.07.19 så lønnes en medarbeider fra dette området i 88% stilling som egentlig ligger til renhold teknisk.

Badevaktene i svømmehallen som ligger under 10107 utgjør pdd 125 000,- og de ligger ikke inn i budsjett.

Når det gjelder utgifter på kontostreng 11000 til 15003 så har vi et overskudd på 79 629,- Ennå vi har en utgift på nytt pålagt kassasystem på pdd ca. 50 000,- som vi i utgangspunktet ikke har budsjett til.

Den største årsaken til avviket er urealistisk høyt inntektskrav. Sammenlignet med samme periode i fjor så hadde vi et inntektskrav på 929 652,-. Da fikk vi en budsjettjustering på 250 000,- og i år har vi et krav på 947 819,-

Dette er urealistiske krav sett på regnskapstall for tidligere år. I 2017 hadde vi en budsjettendring på 584 000,- med de samme inntektskravene. I 2018 hadde vi en budsjettendring på 250 000,- med de samme inntektskravene.

Hvis man i tillegg ser på utleiefrekvensen i Frøyahallen så er det nesten umulig å ta inn noe mye mere inntekt enn det som er ifølge regnskap i dag.

I tillegg har inntektene på utleie i hallen har gått en del ned etter det ble bestemt at frivilligsentralen skulle flyttes tilbake til Frøyahallen.

Frivilligsentralen

Aktiviteter har vært allsangcafe, bingo, «gretne gamle gubber» frokostklubb, språkkafe, dagsenter i samarbeid med PLO, seniortrim, vareutkjøring og ungdomsbaser.

Det er også opprettet et samarbeid med Guri Kunna videregående og familie og helse for et treffsted for hybelboere på Frøya som er i oppstartsfasen.

Det er også planlagt trim for ungdom som faller utenfor andre fysiske aktiviteter i samarbeid med familie og helse som har oppstart i oktober.

Frivilligsentralen har også gjennomført sommerjobb for ungdom hvor 38 ungdommer fikk arbeide hver i 75 timer. Sommerjobb for ungdom ble i år utvidet til Dalpro og Stall SLT for ungdommer som trenger ekstra tilrettelegging. Etter søknad til Wold Stiftelsen deltok 18 barn på sommerøya som er for barn mellom 12 – 16 år. Frøya kommune mottok kr. 90 000 til formålet og årets tur gikk til Trondheim med masse aktiviteter.

Det er utført et samarbeid med PLO om sommermarked på sykehjemmet.

Frivilligsentralen er også med i planleggingsmøter for å utvikle morgendagens omsorg, samt at sentralen administrere hjem for en 100 og 50 lapp.

Det har også vært deltakelse i Titranspelet og småjobber for frivilligheten. Prøve å få til en personbank for ledsagere til eldre. Frivilligsentralen har vært på befaringsammen med Salmar for å kunne dokumentere hva salmarmidlene er brukt på. Det er også en ny runde med søknader i forbindelse med årets salmarmidler der fordeling foregår i september. Frivilligsentralen har hele tiden et tett samarbeid med Frøyahallene hvor vi er samlokalisert.

Siste tiltak før sommeren var kulturbuss til Trøndelag Teater.

Kulturvern

Bygdetunet

Vindu og skodder til bygdetunet er ferdig produsert. Disse monteres i løpet av september/oktober av teknisk. Dører utbedres der behovet er. Adkomst til tunet skal forenkles med grusvei lagt i ny trase. Byggesøknad påbegynnes medio september. Naustet er brukt til lager for diverse utstyr. Dette ryddes. Pågående planlegging om bruk av alle hus og uteområdene.

Gamle Sistranda skole

Ressursgruppa er i gang med riving innvending. Riksantikvar kontaktes for tilstandsvurdering og eventuelt videre arbeid.

Stabben Fort

Pågående arbeid med utstilling, men døra er åpen for publikum. Sommeråpent og omvisninger er gjennomført. Nytt do og nye benker er på plass. Avtaler for tilsyn og renhold er under utarbeidelse med grendelaget. Kommunen har oppretta restavfallspunkt.

Kulturminneskilt på Titran

-Pågående samarbeidsprosjekt med fylket for etablering av Kul-Min på Titran. Prosjektet innbefatter 4 skilt med tema: Stabben Fort, Titranulykka, Fiskeværet Titran og Sletringen Fyr.

Sykefravær og nærvær

Bemanning 2. tertial	
Antall ansatte	14
Antall årsverk	9,73
Sykefravær %	0,0
Nærvær	100

Kommentarer:

Investeringsprosjekter

Nummer	Navn	Tidligere års budsjett	Årets budsjett	Total budsjett	Regnskap
551469	Sikring Stabben Fort	800 000	0	800 000	562 000
420004	Titranspelet	750 000		715 000	726 781
551516	Vinduer Bygdetun	100 000	0	100 000	119 000
551540	Utbedring svømmehall		16 500 000	16 500 000	15 461 183

Kommentarer:

I regnskap for Titranspelet er det ikke lagt inn lønn eller overtid. De involverte ansatte skal avspasere mest mulig.

Dato: 11.09.19

Marit Wisløff Norborg

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Knut Arne Strømøy
Arkivsaksnr.: 19/2326

Arkiv: 223

Saken skal behandles i følgende utvalg:

Formannskapet

GRENDALAGSFOND

Forslag til vedtak:

- Frøya kommune lyser ut kr. 2 000 000 i et Grendalagsfond.
- Søknader må tilfredsstille kriterier som beskrevet i saken.
- Søknader om tilskudd på mindre enn kr. 40 000 behandles administrativt og meldes som ref. sak til nytt hovedutvalg for kultur. Søknader over dette beløpet legges fram for en politisk beslutning.

Vedlegg:

Ingen

Saksopplysninger:

Kommunestyret vedtok i sitt møte 23.5.2019 å sette av kr. 2 000 000 til et grandalagsfond. Midlene hentes fra Havbruksfondet.

På Frøya har vi pr. i dag registrert 22 grendalag og velforeninger som alle gjør en formidabel innsats for sine lokalsamfunn. I realiteten er alle innbyggere på Frøya medlem av et grendalag.

Størrelsen på lagene er naturlig ulik nok da innbyggertallene varierer stort, men felles for dem alle er at de legger ned en stor innsats for å skape aktivitet og trivsel i grenda eller på øya si.

Vurdering:

For å skape møteplasser lokalt legger lagene ned en enorm dugnadsinnsats og store summer på å holde sine forsamlingshus i stand. Forsamlingshus som brukes som sosiale treffsted samtidig som folk i grendene har et sted å leie lokalt både til barnedåp, konfirmasjon og bryllup.

Rådmannen er av den oppfatning at «grendalagsfondet» primært bør brukes til å fremme trivselstiltak i grendene med fokus på møteplasser, folkehelse og fysisk aktivitet for hele befolkningen, med spesielt med fokus på barn og unge.

Nye tiltak /treffsteder må ha en universell utforming.

I forhold til anlegg og tiltak for fremme aktivitet og fysisk helse kan søkerne kontakte kommunen med tanke på om tiltakene kommer inn under «nærmiljøanlegg» i ordningen for spillemidler der det kan søkes om tilskudd på 50% av total kostnad inntil kr. 600 000. Når det gjelder spillemidler kan disse søkes en gang i året, men det hindrer ikke noen i å utarbeide en søknad for godkjenning i kommunen. Dette kan gjøres gjennom hele året.

Det finnes også andre tilskuddsordninger, både private og offentlige som kan kombineres med «grendalagsfondet».

I tillegg til tiltak for aktivitet mener også rådmannen at det kan søkes midler til prosjekter som formidler lokal historie på en tilgjengelig måte for innbyggerne.

Fondet har en total sum på kr. 2 000 000 og rådmannen finner det mest hensiktsmessig at søknadene behandles fortløpende, på den måten kan organisasjoner som sitter på planer få realisert disse raskt samt at organisasjoner og lag slipper flere frister å forholde seg til.

Rådmannen mener det er flott om to eller flere organisasjoner/grendalag kan samarbeide for å utløse større engasjement og dugnadsinnsats.

Rådmannen er innstilt på at søkere kan søke om dekning av inntil 50% av tiltaket og at resten må dekkes gjennom egne midler, andre tilskudd og dugnadsinnsats som prises med kr. 150 pr persontime og kr. 300 pr med maskinelt utstyr.

Tiltak det søkes om må i tillegg til en beskrivelse også inneholde et budsjett for tiltaket. Omsøkt tiltak må beskrives skriftlig, samt inneholde tegninger, kart og formelle tillatelser, for eksempel, byggetillatelse, grunneieravtaler, fremdriftsplan ol.

Rådmannen mener at søknader om tilskudd på mindre enn kr. 40 000 kan behandles administrativt og meldes til formannskapet. Søknader over dette beløpet saksbehandles og legges fram for en politisk beslutning.

Rådmannen har utarbeidet forslag til følgende kriterier:

Grendalagsfondet – kriterier:

Hvem kan søke:

- Grendalag i Frøya kommune.
- Organisasjonene må være åpne og ikke utestenge grupper eller personer på grunn av religion, etnisk bakgrunn, sosial tilhørighet eller politisk syn.
- Organisasjonen må kunne dokumentere minst 12 medlemmer.

Hva kan det søkes om:

- Trivselstiltak i grendene, sosiale møteplasser.
- Tilrettelegging for idrett, lek og friluftsliv.
- Tiltak for formidling av lokal historie som er tilgjengelig for allmenheten.
- Det kan IKKE søkes om midler til drift.
- Tiltakene må ha universell utforming.

Søknaden:

- Må inneholde en beskrivelse og et budsjett for tiltaket.
- Inneholde kart og formelle tillatelser, for eksempel byggetillatelse, grunneieravtale fremdriftsplan ol.
- Oversikt over dugnad som beregnes til kr. 150 pr. persontime og kr. 300 pr. time med maskinelt utstyr som traktor, gravemaskin ol.

Det kan søkes om:

- Dekning av 50% av tiltaket maksimalt kr. 100 000.
- Halvparten av innvilget tilskudd kan utbetales på forskudd, resten ved ferdigstillelse.
- Blir ikke prosjektet realisert må utbetalt tilskudd tilbakebetales.

Prioritert rekkefølge av søknader:

1. Tiltak rettet mot barn og unge
2. Tiltak rettet mot alle innbyggere på Frøya.
3. Nye aktiviteter.

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Siv-Tove Skarshaug
Arkivsaksnr.: 19/2320

Arkiv: 033

Saken skal behandles i følgende utvalg:

Formannskapet

ORDFØRERS ORIENTERING

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Siv-Tove Skarshaug
Arkivsaksnr.: 19/2321

Arkiv: 033

Saken skal behandles i følgende utvalg:

Formannskapet

RÅDMANNNS ORIENTERING

Delegeringsreglement
Politisk organisering, drøftingsnotat

FRØYA KOMMUNE

Delegeringsreglement

Versjon 1.5.0

1. Innledning	s. 3
2. Grunnprinsipper for organisering og delegering	s. 3
2.1. Om retningslinjer og definisjoner	s. 3
2.2. Om myndighet og delegering	s. 3
3. Reglement for kommunestyret og faste utvalg	s. 6
3.1. Kommunestyret	s. 6
3.2. Ordfører	s. 6
3.3. Formannskapet	s. 7
3.4. Hovedutvalg for forvaltning.....	s. 8
3.5. Hovedutvalg for drift	s. 9
3.6. Administrasjonsutvalget	s. 9
3.7. Valgstyret.....	s. 10
4. Delegering av myndighet til rådmannen	s. 10
4.1. Rådmannens ansvar og myndighet	s. 10
4.2. Hovedlinjer i kommunestyrets delegering til rådmannen	s. 10
4.3. Oversikt over delegering av myndighet til rådmannen	s. 11
5. Interkommunalt samarbeid	s. 14
5.1. Om interkommunalt samarbeid	s. 14
5.2. Om vertskommunesamarbeid spesielt	s. 14
5.3. Vertskommunesamarbeid med felles folkevalgt nemnd.....	s. 15
5.4. Administrativt vertskommunesamarbeid	s. 17
5.5. Samarbeid med hjemmel i Kommuneloven § 27 pkt.1	s.18

1 Innledning

Dokumentet har fire hoveddeler:

- Grunnprinsipper for organisering og delegering i kommuneloven (del 2)
- Reglement for kommunestyret og faste utvalg (del 3)
- Delegering fra kommunestyret til rådmannen (del 4)
- Reglement for interkommunale styrer og nemnder (del 5)

Dokumentet er forankret i Kommunelovens bestemmelser om delegering. Loven slår fast at kommunestyret er kommunens øverste organ, og at kommunestyret treffer vedtak så langt ikke annet følger av lov eller delegeringsvedtak (Kl. § 6). Det er ikke praktisk mulig for kommunestyret selv å ta alle beslutninger som er nødvendig i kommuneorganisasjonen. Det er derfor gjennom delegeringsreglement andre organer og roller får legitimitet til å ta beslutninger på vegne av kommunestyret.

Reglementet erstatter tidligere vedtatte delegeringsreglement med mindre annet er presisert nedenfor.

2 Grunnprinsipper for organisering og delegering

2.1 Om retningslinjer og definisjoner

2.1.1 Retningslinjer i kommuneloven for delegering av myndighet

Delegeringsreglementet er utformet i tråd med de konkrete bestemmelsene om delegering i Kommuneloven for de ulike politiske organ og roller som er aktuelle i en kommune. Særlig skal framheves reglene for delegering til formannskapet (§8 nr. 3), ordfører (§9 nr. 5), faste utvalg (§ 10), og interkommunalt samarbeid (kap 5), samt delegering fra politisk nivå til rådmannen som den øverste leder for den samlede kommunale administrasjon (§ 23 nr.4).

2.1.2 Aktuelle definisjoner

- Med *myndighet* menes retten til å fatte endelig avgjørelse i en sak, herunder å gjøre vedtak
- Med *vedtak* menes i denne sammenheng en avgjørelse truffet av offentlig myndighet, og som generelt eller konkret er bestemmende for rettigheter eller plikter for kommunens innbyggere
- Å *delegere* innebærer å tildele andre en myndighet en selv har

2.1.3 Saker av prinsipiell betydning – definisjon

Det er ikke praktisk mulig å ha et så detaljert delegeringsreglement at alle typer beslutninger for drift og forvaltning er dekket i dokumentet. Dette dokumentet forutsetter derfor at de som skal utøve myndighet må utøve skjønn ut fra hva som er saker av prinsipiell betydning.

Saker av «ikke prinsipiell betydning» kan blant annet delegeres til ordfører, og formuleringen er helt sentral når det gjelder delegering til rådmannen (Kommuneloven § 23 nr.4). Rådmannen er også det eneste punktet i administrasjonen kommunestyret kan delegere myndighet til. Rådmannen har ifølge Kommuneloven myndighet til å delegere myndighet videre nedover i linjeorganisasjonen.

2.2 Om myndighet og delegering

2.2.1 Å avgjøre myndighetskompetanse

- Generelt er det slik at dersom det er tvil om et organ eller en rolle har myndighet til å ta en beslutning/gjøre et vedtak, er det en plikt for organet eller den som innehar rollen å få avklart spørsmålet.
- Dersom det er tvil om hvorvidt en sak er av prinsipiell betydning, eller det er tvil om hvordan en slik sak skal behandles, er det i første omgang rådmann og ordfører som søker en avklaring på dette.
- Administrasjonen har en generell plikt til å vurdere alle saker ut fra sitt konkrete innhold, og ta saken opp til drøfting i henhold til ovenstående dersom det er tvil om hvorvidt saken er av prinsipiell betydning. Dette gjelder også i saker som administrasjonene har fått myndighet til å avgjøre.
- Dersom en saksbehandler i en konkret sak finner at saken/vedtaket kan være av prinsipiell betydning, skal spørsmålet forelegges nærmeste overordnede/rådmannen for videre avklaring.

2.2.2 Myndighet knyttet til bestemte roller i organisasjonen, hjemlet i Kommune-loven

- Kommunestyret skal behandle saker som har et klart overordnet styringsformål, og saker som etter bestemmelser i Kommune-loven og en rekke særlover ikke kan delegeres, angitt med "kommunestyret selv".
- Kommunestyret selv kan etter Kommune-loven § 10 opprette komiteer og utvalg.
- Ordførers oppgaver framgår av Kommune-loven §§9 nr.3 og 9 nr. 5, samt delegert myndighet fra kommunestyret.
- Formannskapetets myndighetsområde er hjemlet Kommune-loven §8 nr.3 og med delegerte fullmakter fra kommunestyret slik det framgår av "Reglement for formannskapet".
- Hovedutvalgenes myndighetsområder er hjemlet Kommune-loven §10 nr.2 og med delegerte fullmakter fra kommunestyret slik det framgår av "Reglement for hovedutvalg for forvaltning" og "Reglement for hovedutvalg for drift".
- Rådmannens myndighetsområde er forankret i Kommune-loven §23, nr 1-4 og med delegerte fullmakter fra kommunestyret.

2.2.3 Myndighet knyttet til bestemte roller i organisasjonen, hjemlet i særlov

a. Kommuneoverlegen

Til kommuneoverlegen delegeres det avgjørelsesmyndighet etter følgende lover i enkeltsaker eller typer av saker som ikke er av prinsipiell betydning så langt kommunen har slik myndighet, og såfremt avgjørelsesmyndigheten ikke ligger til kommunestyret i henhold til lov, forskrift eller reglement:

- Helse og omsorgstjenesteloven: Rådmannen forutsettes å delegere sin avgjørelsesmyndighet etter Helse og omsorgstjenesteloven kapittel 9 med tilhørende forskrifter, til kommuneoverlegen.
- Smittevernloven: Rådmannen forutsettes å delegere sin avgjørelsesmyndighet etter smittevernloven, med de til enhver tid gjeldende forskrifter og endringer i lov, til kommuneoverlegen. Smittevernloven tillegger også kommuneoverlegen myndighet direkte.

b. Brannsjefen

Kommunens myndighet etter Brann- og eksplosjonsvernloven med tilhørende forskrifter og veiledninger delegeres til rådmannen for videre delegering til brannsjefen.

Viktige og prinsipielle saker forutsettes forelagt kommunestyret, herunder dokumentasjon av brannvesenet og planer for brannvernarbeidet.

c. Leder for barne- og familietjenesten

Til leder for barne- og familietjenesten delegeres det avgjørelsesmyndighet etter følgende lover i enkeltsaker eller typer av saker som ikke er av prinsipiell betydning så langt kommunen har slik myndighet, og såfremt avgjørelsesmyndigheten ikke ligger til kommunestyret i henhold til lov, forskrift eller reglement.

- Helse og omsorgstjenesteloven: Rådmannen forutsettes å delegere sin avgjørelsesmyndighet etter Helse- og omsorgstjenesteloven kap 3, 7 og 10 med tilhørende forskrifter, for så vidt gjelder innbyggere som ikke har fylt 18 år til leder for det enkelte forvaltningskontor, Barne- og familietjenesten.
- Kommuneloven: Rådmannen forutsettes å delegere sin avgjørelsesmyndighet om å beslutte søksmål og anvende rettsmidler på vegne av kommunen i tvangssaker etter lov om barnevern, til den enkelte leder av Barne- og familietjenesten.
Delegeringen gjelder kun saker som ikke er av prinsipiell betydning.

d. Teknisk sjef

Kommunestyret delegerer sin avgjørelsesmyndighet etter Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag, med de til enhver tid gjeldende forskrifter og endringer i lov, til formannskapet. Delegeringen gjelder ikke avgjørelsesmyndighet som ligger til kommunestyret selv i henhold til lov, forskrift eller reglement, jf. kommuneloven § 8, nr. 3.

Formannskapet delegerer sin avgjørelsesmyndighet til rådmannen. Rådmannen kan kun avgjøre enkeltsaker som ikke er av prinsipiell betydning.

Unntatt fra delegering er myndighet etter forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag § 6, der det vises til kommuneloven kapittel 2.

Rådmannen forutsettes å delegere sin avgjørelsesmyndighet i henhold til ovenstående til teknisk sjef.

2.2.4 Gyldig delegering

For at myndighet til å gjøre en bestemt type vedtak eller beslutning skal være gyldig må følgende vilkår være oppfylt:

- Det må være anledning etter Kommuneloven til å delegere myndigheten
- Det må være gjort et formelt riktig delegeringsvedtak
- Delegeringsvedtaket må være gjort av et organ som har myndighet til å gjøre det
- Delegeringen må gjøres til et organ som etter loven har anledning til å ta mot delegeringen
- Det delegerende organet må være overordnet det organet som mottar delegeringen

Folkevalgte organ kan ikke delegere myndighet til noen andre i administrasjonen enn rådmannen.

2.2.5 Det delegerende organet beholder ansvar og kontroll

Organ som delegerer myndighet til underliggende organ beholder ansvar og kontroll for beslutninger som er videredelegert, og kan når som helst tilbakekalle en delegert myndighet. Det delegerende organ har også rett til å instruere eller overprøve det underliggende organet. Dette gjelder også delegering fra rådmannen og videre ned i linjen. I følge Forvaltningsloven er det delegerende organet klageinstans dersom noen klager på et kommunalt vedtak (Forvaltningsloven § 28).

2.2.6 Rutiner for oppdatering av delegeringsreglementet

Det skal utvikles rutiner som gjør at delegeringsreglementet er oppdatert til enhver tid.

Reglementet skal i sin helhet evalueres av kommunestyret i løpet av det siste året i kommunestyreperioden. Ved behandlingen tar kommunestyret stilling til hvordan reglementet har fungert, og overleverer disse erfaringene til neste kommunestyre. Det nye kommunestyret gir på selvstendig grunnlag oppdrag og mandat til en prosess for å vurdere delegering på politisk nivå til rådmannen.

I tillegg til at hvert nytt kommunestyre gjør vedtak om reglementet, skal det rutinemessig ta opp i seg endringer i lovverk, organisering og endrede roller. I rådmannens organisasjon er en medarbeider dedikert til dette arbeidet.

I tillegg er det definert som et lederansvar innenfor de ulike tjenestoområdene å fange opp endringer i lover og forskrifter som må tas inn i reglementet, og ta initiativ til at det blir gjort gyldig delegeringsvedtak.

3 Reglement for kommunestyret og faste utvalg

3.1 Kommunestyret

3.1.1 Generelt om delegering fra kommunestyret

Reglement for kommunestyret er forankret i KommuneLOVEN.

Kommunestyret treffer selv avgjørelse i alle saker som ikke er delegert i henhold til dette reglementet.

Saker som har et klart overordnet styringsformål avgjøres av kommunestyret.

Kommunestyret kan ikke delegere myndighet i saker der *kommunestyret selv* er gitt ansvar i henhold til lov.

3.1.2 Eksempel på saker med overordnet styringsformål

- Kommunens politiske organisering, og reglement for politiske organer
- Kommunens møte- og delegeringsreglement
- Hovedtrekkene i kommunens administrative organisering
- Vedtekter, forskrifter og overordnede retningslinjer
- Kommuneplan med avledede delplaner etter Plan- og bygningsLOVEN
- Sektorplaner etter aktuelle særlover
- Økonomi- og handlingsplan

3.2 Ordfører

3.2.1 Ordførers oppgaver

Ordførers oppgaver går fram av KommuneLOVEN § 9 nr.3. I tillegg til å lede møtene i kommunestyret og formannskapet, er ordfører kommunens rettslige representant, underskriver på kommunens vegne og deltar i rettslig sammenheng, med mindre denne myndighet er delegert til andre.

Ordfører har ansvar for å fordele saker mellom de ulike utvalgene, slik at saker kommer til behandling i de rette organ etter KommuneLOVEN og vedtatt ordning i Frøya kommune.

3.2.2 Delegering av myndighet til ordfører

I medhold av KommuneLoven § 9 delegerer kommunestyret følgende myndighet til ordfører:

- Disponere bevilgninger som er stilt til ordførers disposisjon
- Innvilge gaver og oppmerksomheter for jubileer og åremålsdager innenfor en ramme på kr 5.000 i hvert enkelt tilfelle
- Gjennomføre forhandlinger og salg av kommunale eiendeler i nærings-/forretningsdrivende foretak innenfor de retningslinjer som kommunestyret fastsetter
- Avgjøre pante- og prioritetsvikelser i de tilfeller/saker kommunen er pantekreditor
- Representere kommunen ved generalforsamlinger, årsmøter o.l. der det ikke er oppnevnt spesielle representanter som har fått møte- og representasjonsrett. Ordføreren kan bemyndige andre til å delta/representere kommunen
- Være leder i *beredskapsrådet*
- Treffe avgjørelse i alle personalsaker som gjelder rådmannen, med unntak for ansettelse, oppsigelse/avskjed som ligger under kommunestyret
- Anvisningsmyndig når rådmannsfunksjonen er inhabil
- Inneha funksjon som saksbehandler for klagenemnda, og gi innstilling til nemnda

Ut over den myndighet som er lagt til ordfører etter KommuneLoven og punktene ovenfor, har ordfører en fast sommerfullmakt til å gjøre vedtak i saker av ikke-prinsipiell karakter, når disse ellers ikke kan vente til første ordinære møte etter ferien i formannskap eller kommunestyre. Det skal foreligge en rapport om bruk av sommerfullmakt til det første ordinære møte i kommunestyret etter sommerferien.

3.2.3 Godtgjørelse for ordførervervet

Kommunestyret fastsetter godtgjørelse for ordførervervet som prosent av lønn for Stortingsrepresentant. Dette gjøres i sak om økonomiplan/handlingsplan og budsjett for kommende år. Det vises for øvrig til annet dokument om folkevalgtes arbeidsvilkår.

3.3 Formannskapet

3.3.1 Hjemmel

Formannskapet er opprettet med hjemmel i KommuneLoven § 8.

3.3.2 Medlemmer

Formannskapet har 7 medlemmer, og velges blant kommunestyrets medlemmer. Fra hvert parti velges det samme antall varamedlemmer som medlemmer, pluss 2. Ordfører er møteleder i formannskapet (KommuneLoven § 9).

3.3.3 Regler for saksbehandling i formannskapet

Formannskapet følger samme saksbehandlingsregler som kommunestyret (se kommunens *møtereglement*)

3.3.4 Formannskapets arbeidsområder

Formannskapet har følgende arbeidsområder:

- Økonomiutvalg (KommuneLoven § 8 nr.3)
- Hasteutvalg (KommuneLovens § 13)

- Kommuneplanutvalg med ansvar for overordnet planlegging, herunder overordnet miljøarbeid
- Delegerte saker fra kommunestyret

og i tillegg:

- Kommunens klageorgan i henhold til Forvaltningsloven § 28
- Hovedutvalg for kultur og næring

Ved saksbehandling som klageorgan eller hovedutvalg, føres egen møtebok for det aktuelle saksområdet.

3.3.5 Delegering av myndighet til formannskapet

- Med hjemmel i kommunelovens §8 nr.3, andre og tredje punktum, delegerer kommunestyret myndighet til formannskapet i saker der vedkommende lov gir adgang til delegering, og der myndigheten ikke er beholdt av kommunestyret selv, og/eller avgjørelsesmyndigheten ikke er delegert til annet politisk organ eller rådmannen
- Innstille til kommunestyret om vedtak i sak om økonomiplan/handlingsplan, årsbudsjett og skattevedtak (Kommuneloven § 8 nr.3), samt i andre økonomisaker gjennom året som fremmes for kommunestyret
- Innstille i alle saker av prinsipiell betydning innenfor kommunens økonomiforvaltning
- Innstille i alle overordnede og sektorovergripende planer som skal avgjøres i kommunestyret
- Gjøre vedtak i hastesaker når det ikke er mulig å sammenkalle kommunestyret (Kommuneloven § 13)
- Oppnevne særskilte arbeidsgrupper(adhocutvalg) for en avgrenset tidsperiode med formål som ligger innenfor formannskapetets arbeidsområde, og fastsette mandat for disse
- Fastsette rammer og prinsipper for rådmannens myndighet i saker vedrørende lønns- og tarifforhandlinger

3.4 Hovedutvalg for forvaltning

3.4.1 Medlemmer

Hovedutvalget har 7 medlemmer, valgt av og blant kommunestyrets medlemmer/varamedlemmer. Fra hvert politisk parti velges det samme antall varamedlemmer som medlemmer pluss 2. Disse velges også blant kommunestyrets medlemmer/varamedlemmer.

3.4.2 Hovedutvalgets arbeidsområder

Hovedutvalget har hovedansvar for kommunens lovforvaltning. Lovforvaltning som er knyttet til drift skal likevel ikke omfattes av utvalgets ansvarsområde. Utvalget har myndighet i alle saker der kommunen gir tillatelser/avslag, gjennomfører kontroll eller gir pålegg.

Følgende områder er sentrale i hovedutvalgets arbeidsområde:

- Hovedutvalget er det kommunens faste utvalg for plansaker etter Plan- og bygningsloven, med unntak for overordnet planlegging (jfr. Reglement for formannskapet pkt. 3.3.4)
- Miljø/forurensning
- Veglov, jordlov, skoglov, forpaktningslov, konsesjonslov
- Alkohollovgivning
- Brannlovgivning
- Naturlovgivning
- Matrikeloven

3.4.3 Delegering fra kommunestyret til hovedutvalg for forvaltning

I medhold av KommuneLOven § 10 delegerer kommunestyret til hovedutvalget å gjøre vedtak i alle saker innenfor utvalgets arbeids- og ansvarsområde som det er anledning til å delegere etter bestemmelser i KommuneLOv og særlover.

I saker som utvalget selv ikke kan avgjøre, innstiller utvalget til kommunestyret. Unntatt er saker som har økonomiske konsekvenser, og da innstiller hovedutvalget til formannskapet. Hovedutvalgets vedtak (innstilling), med de eventuelle endringer som er gjort i forhold til rådmannens innstilling, følger saken til behandlingen i kommunestyret.

3.5 Hovedutvalg for drift

3.5.1 Medlemmer

Hovedutvalget har 7 medlemmer, valgt av og blant kommunestyrets medlemmer/varamedlemmer. Fra hvert politisk parti velges det samme antall varamedlemmer som medlemmer pluss 2. Disse velges også blant kommunestyrets medlemmer/varamedlemmer.

3.5.2 Hovedutvalgets arbeidsområder

Hovedutvalget har hovedansvar for alle driftsoppgaver i kommunen, med unntak av oppgaver som er lagt til interkommunalt nemnd. Utvalget skal i prinsippet ikke ha ansvar for forvaltningsoppgaver som er lagt til kommunen gjennom lov- og regelverk. Utvalget skal likevel ha ansvar når forvaltningsoppgavene er knyttet til den kommunale driften.

Følgende områder er sentrale i hovedutvalgets arbeidsområde:

- Skole, barnehage og kulturskole
- Familie og helse institusjon, hjemmebaserte tjenester, NAV (støttetiltak)
- Alle kommunale bygg, veg, vann, avløp, renovasjon, feiing og brannberedskap
- Trafikksikkerhet

Hovedutvalget er trafikksikkerhetsutvalg. I slike saker skal utvalget suppleres med representanter fra lensmann, lokal transportør, barnas representant i plansaker og en representant fra brukerråd. Hovedutvalget er kommunens trafikkråd evt. supplert med tilleggsrepresentanter etter kommunestyrets bestemmelse.

3.5.3 Delegering av myndighet til hovedutvalget for drift

I medhold av KommuneLOven § 10 delegerer kommunestyret til hovedutvalget å gjøre vedtak i alle saker innenfor utvalgets arbeids- og ansvarsområde som det er anledning til å delegere etter bestemmelser i KommuneLOv og særlover.

I saker som utvalget selv ikke kan avgjøre, innstiller utvalget til kommunestyret. Unntatt er saker som har økonomiske konsekvenser, og da innstiller hovedutvalget til formannskapet. Hovedutvalgets vedtak (innstilling), med de eventuelle endringer som er gjort i forhold til rådmannens innstilling, følger saken til behandlingen i kommunestyret.

3.6 Administrasjonsutvalget

3.6.1 Medlemmer

Administrasjonsutvalget er et partssammensatt organ etter KommuneLOven § 25, og består av formannskapetets 7 medlemmer og 2 medlemmer valgt av og blant de ansatte.

Formannskapetets varamedlemmer er også varamedlemmer til administrasjonsutvalget.

For de ansattes representanter velges 2 varamedlemmer.

3.6.2 Arbeidsområde

Administrasjonsutvalget skal behandle saker som gjelder forholdet mellom kommunen som arbeidsgiver og de ansatte, og således medvirke til god arbeidsgiverpolitikk.

Nærmere detaljer om utvalgets arbeid går fram av Hovedavtalen § 4.

3.6.3 Delegering av myndighet til administrasjonsutvalget

Administrasjonsutvalget har ikke delegert beslutningsmyndighet, men kan la seg i høre i personalpolitiske spørsmål.

3.7 Valgstyret

Kommunestyret selv oppnevner valgstyre (ValgLOven §4-1), og kan etter ValgLOven §4-2 delegere til dette organet (valgstyret) både å avgjøre hvor mange stemmekretser kommunen skal deles inn i, og å oppnevne stemmestyre med minst tre medlemmer, ett stemmestyre for hver stemmekrets.

4 Delegering av myndighet til rådmannen

4.1 Rådmannens ansvar og myndighet

Delegering fra kommunestyret til rådmannen er forankret i KommuneLOven § 23, nr. 1-4.

I tråd med dette er rådmannens rolle definert slik:

- Rådmannen er den øverste leder for den samlede kommunale administrasjon, med de unntak som følger av lov, og innenfor de rammer kommunestyret fastsetter
- Rådmannen skal se til at de saker som blir lagt fram for folkevalgte organer er forsvarlig utredet og at vedtak blir satt i verk. Rådmannen skal sørge for at administrasjonen blir drevet i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instruksjoner og at den har gode rutiner og gjennomfører kontroll
- Rådmannen har møte- og talerett, personlig eller ved en av sine medarbeidere i alle kommunale folkevalgte organ, med unntak for Kontrollutvalget

Videre gjelder følgende for Frøya kommune:

- Rådmannen har innstillingsrett og innstillingsplikt i saker som fremmes for førstegangs behandling i et politisk organ. I den videre saksbehandling i formannskap eller kommunestyre, skal rådmannens innstilling gå klart fram av saken
- Rådmannen påser at saker som skal behandles i et politisk organ er forberedt på en forsvarlig måte. Prinsippene for fullført saksbehandling skal ligge til grunn

4.2 Hovedlinjer i kommunestyrets delegering til rådmannen

Delegering fra kommunestyret til rådmannen er forankret i KommuneLOVEN § 23.

Kommunestyret gir rådmannen fullmakt til å treffe vedtak i saker som ikke er av prinsipiell betydning, dersom kommunestyret ikke har bestemt noe annet.

I krisesituasjoner gis rådmannen utvidede fullmakter med bestemmelser i kommunens overordnede plan for samfunnssikkerhet.

Kommunestyrets delegering av myndighet til rådmannen går på to hovedområder:

- Myndighet til å drifte og utvikle kommuneorganisasjonen innenfor de rammer som kommunestyret trekker opp
- Myndighet til å ta beslutninger/gjøre vedtak etter lov som forvaltningsorgan

Dette ligger til grunn for gjennomgangen nedenfor.

Rådmannen har myndighet til å delegere videre delegert myndighet i linjen i kommuneorganisasjonen. Slik delegering i linjen skal være spesifisert i et eget administrativt delegeringsreglement.

4.3 Oversikt over delegering av myndighet til rådmannen

4.3.1 Administrasjon og personalforvaltning

Rådmannen har innenfor dette området myndighet til:

- a. Treffe beslutninger innenfor drift av kommunen når dette ligger innenfor rammer som kommunestyret har vedtatt, herunder delegert anvisningsmyndighet i henhold til vedtatt økonomireglement.
- b. Opptre som arbeidsgiver på vegne av kommunestyret overfor de ansatte innenfor lov-, avtale- og planverk vedtatt av kommunestyret
- c. Ansette i alle stillinger unntatt i rådmannsstillingen
- d. Tilpasse organisasjonen i tråd med overordnede målsettinger gitt av kommunestyret, forsvarlig tjenesteyting og god ressursbruk
- e. Opprette, legge ned og endre stillinger innenfor de økonomiske rammer som kommunestyret har vedtatt
- f. Melde og kreve påtale for straffbare forhold rettet mot kommunen med hjemmel i Straffeloven § 79

4.3.2 Økonomistyring

Rådmannens myndighet innen økonomistyring og finansforvaltning er fastsatt i egne økonomireglement og finansreglement for Frøya kommune.

Disse reglementene gir oversikt over de rammer og avgrensninger som gjelder for kommunens økonomistyring og finansforvaltning. Tilsvarende fullmakter, instruksjer og/eller rutiner skal være hjemlet i reglementene.

Rådmannen har innenfor dette området myndighet til:

- a. Utarbeide økonomiplan, disponere kommunens ressurser, økonomistyring og rapportering på økonomifeltet slik det er definert i gjeldende økonomireglement

- b. Gjennomføre finansforvaltning i henhold til fullmakter spesifisert i gjeldende finansreglement
- c. Økonomi- og finansforvaltningen skal skje med hjemmel i gjeldende lover og forskrifter for kommunene, blant annet gjennom følgende lover og forskrifter:
 - LOV-1992-09-25-107 KommuneLOVEN – Lov om kommuner og fylkeskommuner, § 46 nr 8
 - 2000.12.15 nr 1423: (KRD) Forskrift om årsbudsjett (for kommuner og fylkeskommuner), § 48 nr 6
 - 2000.12.15 nr 1424: (KRD) Forskrift om årsregnskap og årsberetning (for kommuner og fylkeskommuner), § 49 nr 2
 - 2000.12.15 nr 1425: (KRD) Forskrift om rapportering fra kommuner og fylkeskommuner, § 51 nr 3
 - 2001.02.02 nr 0144: (KRD) Forskrift om kommunale og fylkeskommunale garantier, 52nr 2
 - 2009.06.09 nr 0635: (KRD) Forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning

4.3.3 Helse-, omsorgs- og sosiale tjenester i velferdsforvaltningen

Rådmannen har innenfor dette området myndighet til å gjøre vedtak og ta beslutninger til drift av tjenester som er regulert av alt relevant og gjeldende lovverk.

Fullmakten gjelder ikke myndighet som etter loven ikke kan delegeres videre fra kommunestyret.

Sentrale lovhenvvisninger:

- Lov om folkehelsearbeid (folkehelseloven)
- Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester (helse- og omsorgstjenesteloven)
- Lov om barnevernstjenester (barnevernloven)
- Lov om sosiale tjenester i arbeids- velferdsforvaltningen
- Lov om helsepersonell mv. (helsepersonelloven)
- Lov om pasientrettigheter (pasientrettighetsloven)
- Lov om helsemessig og sosial beredskap (helseberedskapsloven)
- Lov om vern mot smittsomme sykdommer (smittevernloven)
- Lov om helseregistre og behandling av helseopplysninger (helseregisterloven)
- Lov om omsetting av alkoholholdig drikk (alkoholloven)
- Lov om tobakkskader (tobakkskadeloven)
- Lov om serveringsvirksomhet (serveringsloven)

4.3.4 Opplæring og oppvekst

Rådmannen har innenfor dette området myndighet til å gjøre vedtak og ta beslutninger til drift av tjenester som er regulert av alt relevant og gjeldende lovverk. Fullmakten gjelder ikke vedtak som etter loven ikke kan delegeres videre fra kommunestyret.

Sentrale lovhenvvisninger:

- Lov om grunnskolen og videregående opplæring (opplæringsloven)
- Lov om voksenopplæring (voksenopplæringsloven)
- Lov om barnehager (barnehageloven)
- Lov om folkehelsearbeid (folkehelseloven)

4.3.5 Kultur og næring

Rådmannen har innenfor dette området myndighet til å gjøre vedtak og ta beslutninger til drift av tjenester som er regulert av alt relevant og gjeldende lovverk. Fullmakten gjelder ikke vedtak som etter loven ikke kan delegeres videre fra kommunestyret.

Sentrale lovhenvvisninger:

- Lov om folkebibliotek (folkebibliotekloven)
- Lov om offentlige makters ansvar for kulturvirksomhet (kulturloven)
- Lov om kulturminner (kulturminneloven)
- Lov om pengespill (pengespilloven)
- Lov om målbruk i offentlig tjeneste (målbruksloven)
- Lov om stadnavn
- Lov om folkehelsearbeid (folkehelseloven)

4.3.6 Tekniske tjenester og arealforvaltning

- a. Rådmannen har innenfor dette området myndighet til å gjøre vedtak og ta beslutninger til drift av tjenester som er regulert av relevant og gjeldende lovverk.

Fullmakten gjelder ikke vedtak som etter loven ikke kan delegeres videre fra kommunestyret.

Sentrale lovhenvvisninger:

- Lov om planlegging og byggesaksbehandling (Plan og bygningsloven)
 - Lov om jord (jordloven)
 - Lov om skogbruk (skogbruksloven)
 - Lov om konsesjon ved erverv av fast eiendom (konsesjonsloven)
 - Lov om eiendomsregistrering (matrikkelloven)
 - Lov om forpaktning (forpaktningsloven)
 - Lov om odelsretten og åseteretten (odelsloven) Lov om jakt og fangst av vilt (viltloven)
 - Lov om friluftslivet (friluftsløven)
 - lov om motorferdsel i utmark og vassdrag (motorferdselsloven)
 - Lov om veier (veiløven)
 - Lov om veitrafikk (veitrafikkloven)
 - Lov mot vern av brann, eksplosjon og ulykker mv. (brann- og eksplosjonvernloven)
 - Lom om vern mot forurensninger og mot avfall (forurensningsloven)
 - Lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldsloven)
 - Lov om folkehelsearbeid (folkehelseløven)
- b. Rådmannen har myndighet til å gjøre vedtak og ta beslutninger om drift av kommunens eiendommer, bygg og anlegg innenfor de retningslinjer, planer og rammer som er fastsatt av kommunestyret
- c. Rådmannen har myndighet til å gjøre vedtak og inngå avtaler og kontrakter for kommunens bygg og anlegg innenfor de retningslinjer som er fastsatt i lov og forskrift, og etter vedtatte planer, retningslinjer og rammer fastsatt av kommunestyret
- d. Rådmannen har myndighet til å gjøre vedtak og gjennomføre utbyggingsprosjekter for kommunen etter vedtatte planer, retningslinjer og rammer

5 Interkommunalt samarbeid

5.1 Om interkommunalt samarbeid

5.1.1 Lovhjemmel

Kommuneloven sier bl.a. dette om interkommunalt samarbeid:

- To eller flere kommuner, (..) eller en eller flere kommuner og en eller flere fylkeskommuner, kan opprette et eget styre til løsning av felles oppgaver. Kommunestyret (..) gjør selv vedtak om opprettelse av slikt styre. Til slikt styre kan kommunestyret (..) selv gi myndighet til å treffe avgjørelser som angår virksomhetens drift og organisering ... (§27 pkt 1)
- En kommune kan overlate utførelsen av lovpålagte oppgaver, herunder delegere myndighet til å treffe vedtak som omtalt i forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav a (offentlig myndighetsutøvelse) til en vertskommune etter §§ 28-1 b og 28-1 c hvis den aktuelle lov ikke er til hinder for det (§28-1a, pkt 1. om vertskommunesamarbeid). For et vertskommunesamarbeid skal det opprettes en skriftlig samarbeidsavtale.. (..) (§28-1e).

En samarbeidsavtale etter §28-1e er en overordnet avtale som skal beskrive ramme og struktur for et interkommunalt vertskommunesamarbeid. Forvaltnings- og tjenestesamarbeidet beskrives for øvrig særskilt for hvert tjenestoområde i egne deltjenesteavtaler.

5.1.2 Reglementets avgrensning

Delegeringsreglementet omhandler myndighetsdelegering fra kommunestyret, og således ikke annet interkommunalt samarbeid, kjøp av tjenester og lignende.

5.2 Om vertskommunesamarbeid spesielt

5.2.1 Om valg av modell

Det er de sakene og oppgavene kommunene ønsker å samarbeide om som avgjør hvilken vertskommunemodell som kan velges. Dersom det skal delegeres til vertskommunen å treffe vedtak i saker av prinsipiell betydning, må vertskommune med felles folkevalgt nemd etter kommuneloven § 28 – 1c velges.

For saker som i stor grad er regelstyrte og der det er liten grad av skjønn, vil administrativt vertskommunesamarbeid etter kommuneloven § 28 – 1b benyttes.

5.2.2 Om vertskommunesamarbeid med felles folkevalgt nemnd (Kommuneloven § 28-1c)

Vertskommunesamarbeid med felles folkevalgt nemnd innebærer at samarbeidskommunenes kommunestyre delegerer beslutningsmyndighet i saker av prinsipiell betydning til en felles folkevalgt nemnd.

Nemda skal delegere til vertskommunens administrasjon myndighet til å treffe vedtak i enkeltsaker eller typer av saker som ikke er av prinsipiell betydning.

5.2.3 Om administrativt vertskommunesamarbeid (Kommuneloven § 28-1b)

Å inngå et administrativt vertskommunesamarbeid innebærer at samarbeidskommunene delegerer til vertskommunens administrasjon å utføre oppgaver og treffe avgjørelser i saker som inngår i avtalen.

Delegering skjer formelt ved at kommunestyret i samarbeidskommunen gir instruks til rådmannen om å delegere myndigheten sin til rådmannen i vertskommunen. Samarbeidskommunen kan når som helst trekke den delegerte myndigheten tilbake og/eller utøve myndigheten selv.

5.2.4 Om vertskommunesamarbeid og konsekvens for intern delegering

Saker som en samarbeidskommune delegerer til en vertskommune eller en felles folkevalgt nemnd etter kommuneloven, skal som konsekvens ikke håndteres av samarbeidskommunens hovedutvalg, komiteer og utvalg.

5.3 Vertskommunesamarbeid med felles folkevalgt nemnd

5.3.1 Samarbeid med Hitra kommune om lovpålagte helse- og omsorgstjenester

Frøya kommune har inngått samarbeidsavtale med Hitra kommune om utføring av lovpålagte helse- og omsorgstjenester organisert som vertskommunemodell med folkevalgt nemnd, jfr kommuneloven § 28 – 1c,

Nemnda er delegert ansvar i henhold til følgende lovverk:

- Lov om kommunale helse- og sosialtjenester
- Lov om folkehelsearbeid
- Lov om etablering og gjennomføring av psykisk helsevern
- Lov om barnevernstjenester
- Lov om sosiale tjenester i arbeids og velferdsforvaltningen

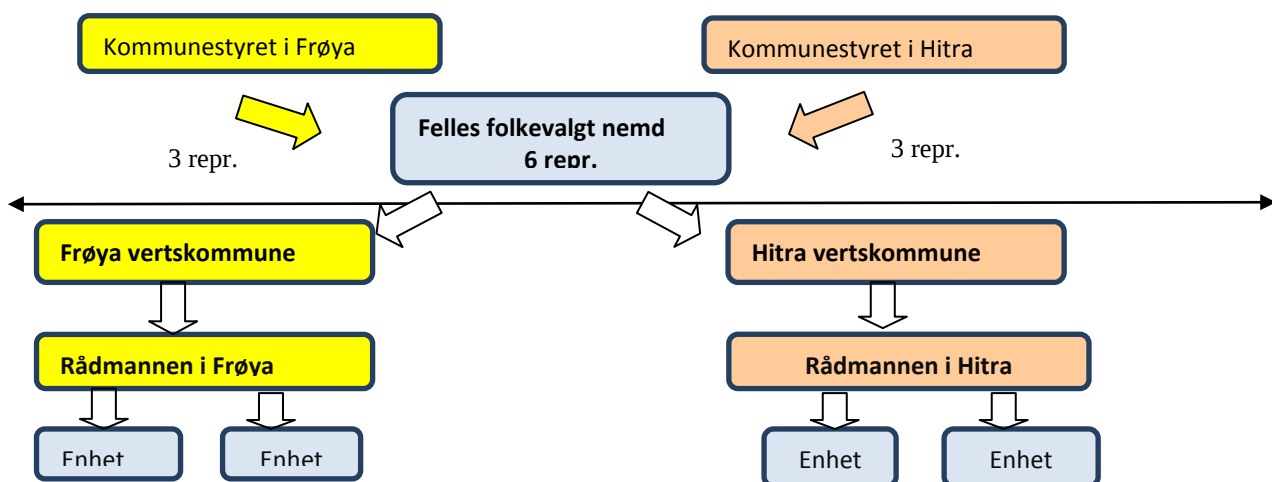
For å styre samarbeidet er det opprettet to felles folkevalgte nemnder med gjennomgående representasjon. En nemnd er knyttet opp mot Frøya som vertskommune, og en nemnd er knyttet opp mot Hitra som vertskommune. Nemdene skal ha medlemmer fra begge deltakerkommunene. Nemndene har felles (samme) leder og nestleder og skal i størst mulig grad opptre som en nemnd.

Nemnda er gitt myndighet til bl.a. å:

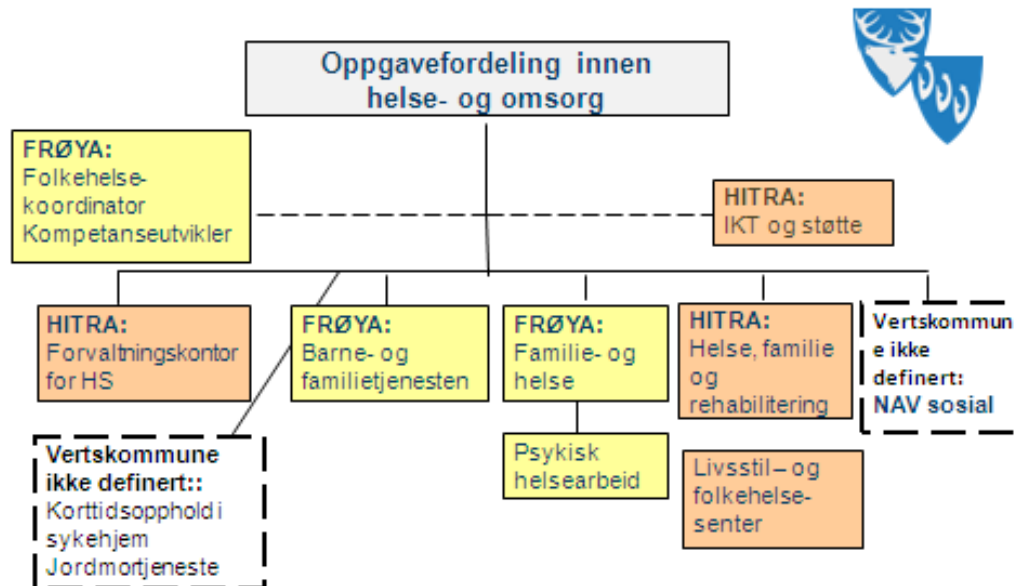
- treffe beslutninger i prinsipielle saker som ikke må behandles av kommunestyret selv
- være ansvarlig for at forvaltnings – og tjenestetilbudene drives ihht avtale, plan og budsjett
- fremme forslag til driftsbudsjett, økonomiplan og utviklingsplan for aktuelle tjenesteområder, og håndtere kvartalsrapporter, årsregnskap og årsmelding
- sikre at innbyggerne får god informasjon om tjenesteområdene
- være kommunenes felles strategiske organ for videreutvikling av samarbeidet
- gjennomføre tidsavgrensede prosjekter

Det er avtalt at kommunestyret i vertskommunen kun har instruksjons- og omstillingsrett i saker som stammer fra egen kommune.

Skisse av nemndstrukturen

Skisse av samarbeidsporteføljen med Hitra kommune

5.3.2 Helsesamarbeid i Orkdalsregionen (SiO)

Frøya kommune har inngått samarbeidsavtale med kommuner i Orkdalsregionen om utføring av lovpålagte helsetjenester organisert som vertskommunemodell med folkevalgt nemd, jfr kommuneloven § 28 – 1c.

Kommunene er etter Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester og Lov om folkehelsearbeid pålagt ansvar for å tilby et bredt sett av helse- og omsorgstjenester, og å drive omfattende folkehelsearbeid. Gjennom samhandlingsreformen er kommunene pålagt å samarbeide med fylkeskommune, regionalt helseforetak og staten for å gi enhetlige tjenester.

Følgende kommuner inngår i samarbeidet (samarbeidskommunene):

Agdenes, Frøya, Halså, Hemne, Hitra, Meldal, Orkdal, Rennebu, Rindal, Skaun, Snillfjord og Surnadal. Orkdal kommune er vertskommune.

Samarbeidsavtalen (Vertskommuneavtalen) innebærer at kommunene i fellesskap skal drive:

- SiO Samhandlingsenhet)
- Tilhørende sengepost med øyeblikkelig hjelp
- Ulike tidsavgrensede prosjekter
- Videreutvikling av helsesamarbeidet
- Legevakt og legevaktsentral

SiO Samhandlingsenhet som er kommunenes utviklingsaktør på aktuelle helseområder, skal koordinere oppgaver som kommunene har valgt å etablere i et regionalt fellesskap. Daglig leder for SiO har formell delegert myndighet delegert fra rådmannen i vertskommunen (Orkdal kommune).

Samarbeidet styres av en felles folkevalgt nemnd med 27 medlemmer, hvorav Frøya har 2 medlemmer.

Samarbeidskommunene delegerer følgende særlovsmyndighet til den folkevalgte nemnda:

- Myndighet til å yte tjenester hjemlet i lov om kommunale helse- og omsorgstjenester § 3-1 første ledd gjennom å sørge for at personer som oppholder seg i regionen tilbys nødvendige helse- og omsorgstjenester.
- Myndighet til å yte tjenester hjemlet i lov om kommunale helse- og omsorgstjenester § 3-2, pkt. 3 gjennom å yte hjelp ved ulykker og andre akutte situasjoner, herunder: legevakt, heldøgns medisinsk akuttberedskap og medisinsk nødmeldetjeneste
- Myndighet til å yte tjenester hjemlet i lov om kommunale helse- og omsorgstjenester § 3-2, pkt. 4 Utredning, diagnostisering og behandling
- Myndighet til å yte tjenester hjemlet i lov om kommunale helse- og omsorgstjenester § 3-5, første ledd: kommunenes ansvar for øyeblikkelig hjelp.
- Myndighet til å tildele tjenester hjemlet i lov om kommunale helse- og omsorgstjenester § 3-5, tredje ledd: kommunens ansvar for øyeblikkelig hjelp døgntilbud.
- Myndighet til å kreve vederlag av pasient for mottatt hjelp fra den interkommunale legevakta hjemlet i lov om kommunale helse- og omsorgstjenester § 11-2.
- Myndighet til å treffe beslutninger som underinstans i klagesaker som ikke er av prinsipiell betydning, og klagesaker hvor tjenesten er hjemlet i lov om kommunale helse- og omsorgstjenester § 3-1 første ledd, § 3-2, pkt. 3 og 4 og § 3-5 første og tredje ledd og § 11-2.
- Myndighet til å treffe beslutninger om utlevering av opplysninger til statens helsetilsyn og fylkesmannen hjemlet i lov om kommunale helse- og omsorgstjenester § 5-9.

Nemnda håndterer og treffer beslutninger i prinsipielle saker. Saker som ikke er av prinsipiell betydning videredelegeres til vertskommunens rådmann.

5.4 Administrativt vertskommunesamarbeid

5.4.1 Administrativt vertskommunesamarbeid med Hitra kommune

Frøya kommune har opprettet administrativt vertskommunesamarbeid med Hitra kommune etter kommuneloven §28-1b innenfor tjenesteområdet feiing, slik:

- Sør-Fosen Feiervesen

Dette innebærer i praksis at kommunestyret i Frøya kommune har delegert sin myndighet innenfor nevnte tjenesteområde til rådmannen i Hitra kommune, men likevel slik at kommunestyret når som helst kan trekke fullmakten tilbake.

5.4.2 Administrativt vertskommunesamarbeid med flere kommuner

Frøya kommune har opprettet administrativt vertskommunesamarbeid etter kommuneloven §28-1b innenfor følgende tjenesteområder:

Hitra kommune - vertskommune

- PP-tjenesten i Sør-Fosen (kommunene Frøya, Hitra og Snillfjord)

Orkdal kommune - vertskommune

- Skatteoppkreverfunksjonen i Orkdalsregionen (kommunene Frøya, Hitra, Orkdal, Agdenes, Meldal og Rennebu)

5.5 Samarbeid med hjemmel i Kommuneloven § 27 pkt.1

5.5.1 Samarbeidsavtale med felles styre

Kommunestyrene i Hitra og Frøya kommuner har med hjemmel i Kommuneloven §27 pkt 1 gitt felles styre myndighet til å treffe avgjørelser som angår virksomhetens drift og organisering, hva gjelder:

- NAV, tillagt koordineringsansvar for rusomsorg

5.5.2 Interkommunalt samarbeid IKS hvor Frøya kommune er deleier

Kommunestyret har med hjemmel i Kommuneloven §27 pkt 1 gitt myndighet til å treffe avgjørelser som angår virksomhetens drift og organisering, hva gjelder:

- Renovasjon (HAMOS IKS)
- Arkiv (Trøndelag IKA IKS)
- Kontrollutvalg (KONSEK Midt Norge)
- Revisjon (revisjon Midt-Norge IKS)

Drøftingsnotat til formannskapet 08.10.19

Politisk organisering – Modell 2,

Forslag på arbeidsområder til de «nye» utvalgene

(Det som er farget rødt er nye forslag)

Formannskap

Ansvar (ihht kommunens delegasjonsreglement):

- Økonomiutvalg
- Hasteutvalg
- Kommuneplanutvalg med ansvar for overordnet planlegging, herunder overordnet miljøarbeid
- Delegerte saker fra kommunestyret
- Kommunens klageorgan i henhold til Forvaltningsloven § 28
- Næringssaker spesielt
- **Formannskapet er kommunens faste utvalg for plansaker etter Plan- og bygningsloven. Settes som eget utvalg når det behandler plansaker.**

Eksempler på saker:

- **Overordnet planlegging; kunnskapsgrunnlag (Helhetlig ROS, folkehelseoversikt) planstrategi.**
- **Overordnet arealplanlegging; kommuneplanens arealdel, kommunedelplan Sistranda**
- **Reguleringsplaner**
- **Fastsettelse av retningslinjer for dispensasjoner**
- **Klagesaker dispensasjoner**
- **Prinsipielle dispensasjoner**

Forslag til delegering til rådmann/ Konsekvenser for delegering

- **Dispensasjonssaker fra kommuneplan, reguleringsplaner av allmenn karakter avklart i kommuneplanens arealdel behandles administrativt.**

Delegering av myndighet

Med hjemmel i kommunelovens § 8 nr. 3, andre og tredje punktum, delegerer kommunestyret myndighet til formannskapet i saker der vedkommende lov gir adgang til delegering, og der myndigheten ikke er beholdt av kommunestyret selv, og/eller avgjørelsesmyndigheten ikke er delegert til annet politisk organ eller rådmannen.

Innstille til kommunestyret om vedtak i sak om økonomiplan/handlingsplan, årsbudsjett og skattevedtak (Kommuneloven § 8 nr. 3), samt i andre økonomisaker gjennom året som fremmes for kommunestyret.

Innstille i alle saker av prinsipiell betydning innenfor kommunens økonomiforvaltning.

Innstille i alle overordnede og sektorovergripende planer som skal avgjøres i kommunestyret.

Gjøre vedtak i hastesaker når det ikke er mulig å sammenkalle kommunestyret (Kommuneloven § 13).

Oppnevne særskilte arbeidsgrupper (ad hocutvalg) for en avgrenset tidsperiode med formål som ligger innenfor formannskapetets arbeidsområde, og fastsette mandat for disse.

Fastsette rammer og prinsipper for rådmannens myndighet i saker vedrørende lønns- og tarifforhandlinger.

Hovedutvalg for helse, omsorg, NAV, oppvekst, og kultur (HOK)

Ansvar:

Hovedutvalget har ansvar for alle driftsoppgaver i kommunen innenfor feltene nevnt over. Utvalget skal i prinsippet ikke ha ansvar for forvaltningsoppgaver som er lagt til kommunen gjennom lov- og regelverk. Utvalget skal likevel ha ansvar når forvaltningsoppgavene er knyttet til den kommunale driften. **Herunder planer tilhørende ansvarsområdene.**

Følgende områder er sentrale i hovedutvalgets arbeidsområde:

- Skoler, barnehager og kulturskole
- Familie og helse, barnevern, institusjonstjenester, hjemmebaserte tjenester, omsorgsboliger og bofelleskap, NAV (kommunal del)
- **Kultur og idrett**

Hovedutvalg for teknisk drift/forvaltning og service (HOFT)

Ansvar:

Hovedutvalget har hovedansvar for kommunens lovforvaltning. Lovforvaltning som er knyttet til drift skal allikevel ikke omfattes av utvalgets ansvarsområde. Utvalget har myndighet i alle saker der kommunen gir tillatelser/avslag, gjennomfører kontroll eller gir pålegg. **Herunder planer tilhørende ansvarsområdene.**

Følgende områder er sentrale i hovedutvalgets arbeidsområde:

- Alle kommunale bygg, eiendommer, veg, vann, avløp, renovasjon,
- Brann, feiing og beredskap
- Investerings prosjekter
- Samferdsel
- **Hovedutvalget er også trafiksikkerhetsutvalg. I slike saker skal utvalget suppleres med representanter fra lensmann (politi), lokal transportør, barnas representant i plansaker og en representant fra bruker/eldrerådet. Hovedutvalget er kommunens trafikkråd evt. supplert med tilleggsrepresentanter etter kommunestyrets bestemmelse.**
- Miljø/forurensing
- Forsyningsforskriften

- Veglov, jordlov, skoglov, forpaktningslov, konsesjonslov
- Alkohollovgivning
- Brannlovgivning
- Naturlovgivning
- Matrikkelloven
- Byggesak
- Dispensasjoner fra byggesak

Eksempler på saker:

- Trafikksikkerhet
- Gebyrregulativer
- Planer innenfor VA
- Ruspolitisk handlingsplan
- Skjenkekontroller med anmerkning
- Avslag skjenkebevilgning

Forslag til delegering til rådmann/ Konsekvenser for delegering

- Skjenkekontroller (uten anmerkning) og skjenkebevilgninger behandles administrativt ihht ruspolitisk plan.

Hovedutvalgsledere:

Ansvar:

- Sette opp sakskart i samarbeid med rådmannen, eller delegert rådmann i utvalget.
- Utvalgsleder tar stilling til hvilke saker som skal behandles og har ansvar for at de valgte medlemmer blir innkalt til møtet.
- Møteledelse i utvalget ihht kommunens vedtatte møtereglement.
- Orienterer i kommunestyret om hovedutvalgets arbeid.
- Samarbeidsmøter/koordinering av saker sammen med ordfører

NB! Det er viktig å ta stilling til når disse endringene iverksettes, da endringen har konsekvenser for øvrige reglement som økonomireglement og delegasjonsreglement..

Tom side